MEMORIALE
VITÆ
SACERDOTALIS;

A CLAUDIO ARVISENET,

SACERDOTE LINGONENSI.

EDITIO novissima, curâ et sub oculis auctoris confecta, Præfationem auctiorem et octoginta tria capita genuina continens, è quibus quædam renovata et quædam omninò nova sunt.

LINGONIS,

TYPIS CLAUDII LAURENT-BOURNOT.

M D CCC I.

VENDITUR

LINGONIS, apud Claud. LAURENT-BOURNOT, typographum et bibliopolam.

PARISIIS, apud LECLERE, bibliopolam viâ vulgò dictâ, *quai des Augustins*, N.° 39.

LUGDUNI, apud RUSAND, bibliopolam in vico mercatorio.

AD SACERDOTES GALLICANOS.

O vos qui fortes fuistis in bello, et pugnastis cum antiquo serpente! ó gloriosi Dei nostri et Christi ejus Confessores quibus datum fuit, non solùm ut in eum crederetis, sed ut etiam pro illo pateremini! Vos qui tot opprobria subiistis! vos qui regiam et arctam crucis viam plaudente cœlo, mirante terrâ exules secuti estis! Ecce ego ad pedes vestros provolutus: sinite me in osculo sancto vos salutare. O quàm speciosi pedes eorum qui Domino testes fuerunt usque ad ultimum terræ!

Et vos qui horrendam tempestatem tumentesque fluctus contemnentes, impavidi retia mittere non cessastis! vos qui quasi in camino ignis positi, benedicere Domino, benefacere hominibus, providere ovibus non quievistis! vos lucernæ ardentes et lucentes quæ, cùm super candelabrum ultrà non staretis ut luceretis omnibus qui in domo sunt, quoscumque potuistis sub modio quo operiebamini congregare quasi gallina sub alas conati estis! vos sacrum fermentum quod massam à pessimâ corruptione præservavit! vos beatissimi Sacerdotes quibus Dominus spiritum

heroici roboris ad commorandum inter maxima pericula dedit! salvete, veri Christi Milites, salvete sancti Presbyteri duplici honore digni. Deo immortali gratias qui dedit vobis hanc victoriam, per Dominum nostrum Jesum-Christum.

Vos quoque qui ad hæresim et schisma declinaveratis! vos qui cœcos duces secuti eratis, et cum ipsis in foveam miserè cecideratis! vos qui erraveratis et multos forsan in errorem miseratis! vos qui recesseratis longè ab ovium supremo Pastore; sed tandem rediistis et facti estis propè! vobis quoque salus, gratia et pax. Benedictus Deus qui secundùm misericordiam suam magnam vos requisivit: benedicti vos qui requirentem non contempsistis. Gaudete jam et exultate, charissimi Fratres, quia ad ovile estis reduces; quia jàm non estis advenæ; sed, sicut nos, domestici Dei. Agite nunc, agamus in unum: sapiamus, sanctificemus nos, et oves Christi concordibus conatibus requiramus, doceamus, erudiamus, hortemur, salvemus.

Fas etiam mihi sit ad vos verbum facere, ad vos qui olìm nobiscum cor unum et anima una eratis, sed vosmetipsos segregastis et adhuc segregati perseveratis. Eheu! opportet quidem hæreses et schismata esse. Quare autem per vos

hæc? Quare non permansistis in unum nobiscum consummati? Quare recessistis à nobis? Ecce nos non tantùm Petrum novimus, sed ipse Petrus novit nos: vos autem non sic; repellit enim vos. Nos intravimus per ostium, nobis ostiarius aperuit: vos autem per ostium non introïvistis, nec vobis aperuit ille, qui aperit et nemo claudit, claudit et nemo aperit. Ecce in orbem terrarum exules ivimus: ubiquè catholicos unanimes in uno ovili, sub uno vidimus Pastore. Qui de ovili sunt, ubiquè dixerunt nobis: Fratres sumus; et cum illis in oratione et communicatione fractionis panis fuimus ac perseveravimus. De vobis autem dicebant: Non fratres sunt, at extranei qui ex ovili quidem prodierunt, sed de ovili jam non sunt. Interrogate vos ipsi ab ortu solis et occasu, quærite ab aquilone et mari; respondebitur undiquè vobis: Nescimus vos: non omnis qui dicit Domine, Domine, de ovili est; sed illi soli quos supremus Ecclesiæ Pastor Petri successor, Episcoporum corpore non contradicente, pro veris habet ovibus. Redite igitur tandem, convertimini ad verum animarum vestrarum Pastorem et Episcopum: nolite ultrà juxta vias vestras ambulare. Venite: benignissimus est Dominus qui vos vocat. Dicite:

Erravimus, et continuò vos suscipiet, et eritis ex ovibus ejus. Venite: errare humanum fuit: non indecorum erit, sed gloriosum errorem fateri. Eia: eruite oculum tenebrosum qui totum corpus vestrum in tenebras mittit et gehennam. Venite: concupiscit ovile Christi reditum vestrum. Exultantibus Angelis super pœnitentiâ vestrâ, jubilabit et totus Christi grex. Deindè nos cum vobis, vosque nobiscum invicem perfectè uniti, sicut Pater et Filius unum sunt, unà ambulabimus indesinenter in semitis Domini; et campi Ecclesiæ replebuntur ubertate, et pinguescent speciosa deserti, et exultatione colles accingentur, et valles abundabunt frumento. Clamabimus simul et hymnum dicemus in viâ quæ ducit ad vitam; tandemque unà coronabimur, fulgebimusque quasi stellæ in perpetuas æternitates.

Nunc iterùm sermo ad vos, ô venerandi Catholico-Romani Sacerdotes! Multa quidem passi estis, sed nondùm accessistis ad civitatem Dei viventis, Jerusalem cœlestem, et multorum millium Angelorum frequentiam; ubi Pater Domini nostri Jesu Christi glorificavit quos in persecutione vocavit, et in effusione sanguinis pro fide justificavit. Liceat hìc, optimi et venerandi admodùm Fratres, flores aliquot super Mar-

tyrum nostrorum tumulos et cineres conjicere. O beati! ô felices nimis Sacerdotes illi quos misericordiarum Dominus sic in momento, in ictu oculi, et quasi pro nihilo, salvos fecit! Felix tribulatio persecutionis, quæ contulit illis tantam palmam remunerationis! Beatæ contumeliæ quæ fuerunt illis causa gloriæ! Beati carceres per quos superna palatia ingressi sunt! Beata mors quæ vitam ipsis donavit æternam! O Patres sancti! O Fratres gloriosissimi, qui nunc Agni thronum læti circuitis! Respicite de Cœlo, et opem vestris confratribus, vestris ovibus, vestris concivibus mittite. Ecce adhuc inter pugnas et prælia sumus, dùm vos in jucunditate quiescitis. Nos precibus juvate.

O verè necessaria nobis sanctorum Martyrum nostrorum suffragia! Cursus enim noster nondùm consummatus est, optimi et venerandi Fratres. Vos scitis quid dixerit Deus noster et æternus Rex Jesus. Ille solus qui perseveraverit usque in finem salvus erit. Quid prodesset igitur nobis cœpisse, si ad culmen non perveniremus? Misimus manum ad aratrum, ne respiciamus retrò; sed Deo gratias agentes, qui eripuit nos de potestate tenebrarum, et transtulit in regnum Filii dilectio-

nis suæ, oremus, ut qui cœpit in nobis opus bonum, perficiat usquè in diem Christi Jesu; et ejus qui erga nos adeò dives est in misericordiâ, gratiæ cooperantes, cum metu et tremore salutem nostram perficiamus. Justi, adhuc justificemur, ne cùm aliis prædicaverimus ipsi reprobi efficiamur.

Videamus ergo et caveamus, ne aurum templi obscuretur, ne color optimus mutetur, ne lapides sanctuarii dispersi, virtutis formam amittant: imò perfectiorem adhuc acquirere satagamus.

Idcircò, liceat mediocritati meæ, Fratres optimi et venerandi, leve hoc exilii mei opus vobis offerre, in quo præcipua regularum sacerdotalium capita memorantur. Sentio quidem, et candidè fateor, opus esse scopo nimis impar, et viris adeò apud Deum et homines gloriosis minùs dignum, minùs eruditionis habens, minùs pietatis spirans. Verùm animo benevolo, parcet certiùs vestra benignitas. O si scirem loqui! O si verba mea, quasi facula arderent, et possent esse virtutis incentiva, sanctitatisque stimuli! .... sed quòd inanis non potuit homo, efficiat potentissimus luminum Pater, qui facit Ministros suos ignem urentem.

MEMORIALE

MEMORIALE
VITÆ SACERDOTALIS.

CAPUT PRIMUM.

De vocatione ad statum Sacerdotalem, et sacrum Ministerium.

1. Domine virtutum, quàm dilecta tabernacula tua! Deus meus, concupiscit et deficit anima mea in atria tua.

O quàm bonum et quàm jucundum est hostiam sanctam tibi in tabernaculo tuo immolare, cantare et psallere tibi!

Quàm bonum est enarrare justitias tuas, et prædicare pœnitentiam in remissionem peccatorum!

Quàm bonum est docere gentes et baptizare, dæmones ejicere, infirmos curare, servos tuos et ancillas tuas multiplicare, erudire, perficere, sanctificare!

Quis mihi det, Deus meus, ut sic possim tibi universum mundum subjicere, et efficere ut omnis terra adoret te, et psallat tibi; ut omnis

caro nomini sancto tuo benedicat ; ut omnis creatura tibi serviat ?

2. Verum est, fili : si Sacerdotium, si munus pastorale desidere, bonum opus desideras : grandem dignitatem ambis.

Sed diligenter attende ; grandis hæc dignitas grandi etiam exponit ruinæ.

Idcircò quantùmcumque ardenter ad ipsam animus tuus anhelet, noli præsumere tibi hunc honorem, nisi à me voceris tanquam Aaron.

Nec iste, nec Apostoli mei me elegerunt : sed ego elegi eos et posui, ut fructum afferent in patientiâ.

Meæ sunt oves, meum est ovile. Ego ipse sum ostiarius : mei est aperire.

Ille solus cui aperuero, rectè ingredietur, securè egredietur et pascua inveniet.

Qui vèrò aliundè quàm per me introïerit, ille fur et latro erit : et sibi, et ovibus meis nocebit.

Utiquè, fili, qui post me vult venire, ut piscator hominum fiat, sciat hoc non esse in potestate volentis, neque currentis ; sed in arbitrio mei miserentis et eligentis.

Pave, pave ad sanctuarium meum, fili. Quantùmlibet mundus sis, si non vocatus accedas, temerè accedis : Ozæ crimen incurris, ejusque damnationi te exponis.

3. Et verè, fili : nonnè Sacerdotii, nonnè curæ pastoralis onus, onus est angelicis humeris formidandum ?

Et quomodò illud portare poteris, nisi ego manum meam supposuerim; nisi gratiis meis specialibus te confortaverim ?

Nescis, fili, quòd ego nonnisi iis qui à me vocati sunt, talia auxilia promitto ?

Noli igitur eos imitari, qui non à me, sed à semetipsis exaltantur.

Nescio eos, fili: ego cum eis non ædifico; et idcircò in vanum laborant ædificantes.

Ego ovile eorum non custodio: idcircò frustrà vigilant custodientes illud.

Ego ut rete jaciant non jubeo : idcircò per totam hujus sæculi noctem laborantes, nihil capiunt.

Ego eos contrà bellantes non protego : idcircò infirmi sunt et cadunt : idcircò peccant et pereunt.

4. Satage ergo, fili, ut certam tuam vocationem et electionem facias.

Si de hoc non cautissimè curaveris, per totam vitam tuam in anxietate eris :

Nesciens utrùm per ostium introïeris; utrùm juxtà Dei voluntatem progrediaris :

Utrùm à Deo tuo in arte artium adjuvandus

sis ; utrùm à Deo tuo non repellaris , ne sacerdotio ipsi fungaris.

Si verò de vocatione tuâ securus , ad sacerdotium accesseris , et Pastoris officium susceperis ; quietus et tranquillus inter media pericula ambulabis : sciens quia ego eos quos vocavi , dirigo , duco et deffendo.

Lætus et fidelis munera tua adimplebis : credens quia hæc faciendo , quæ mihi placita sunt semper facies.

5. Verum est , bone Domine. Velle tibi in sacerdotio deservire , adjacet quidem mihi : perficere autem non inveniam , nisi tu dixeris , invitaveris et præceperis.

Dignare ergo mihi voluntatem tuam notam facere : Deus meus , ostende mihi , utrùm me elegeris.

6. His , fili , mediis meam voluntatem cognoscere , tuamque vocationem discernere poteris.

Ante omnia quære , pete , pulsa : id est me Patrem luminum suppliciter , ardenter et perseveranter invoca : ut intellectui tuo detur sensus.

Secede paulisper in solitudinem : ut ibi seriò recollectus , et à terrenis segregatus , devotiùs me interroges , et attentiùs responsa mea audias.

Et quia ego homines per homines ducere

soleo, tu à sapiente sanctoque viro consilium perquire.

Huic vero sapienti, ut securiùs judicare et definire possit, tuæ conscientiæ latebras omnes, actus, passiones, desideria, intentiones candidè expande.

Nihil omninò, fili, præ oculis habe, nisi gloriam meam et salutem tuam. Hæc purissima gressus tuos dirigat stella.

Perpende quem statum coluisse voluisses, si jam modò moriturus esses.

Diligenter observa omnes mentis tuæ dotes, omnes cordis tui inclinationes:

Vide utrùm tales sint, quales sanctus et sublimis sacerdotii status exposcit, quales periculosum pastoris animarum munus requirit.

Cave præsertim ne te Satanas decipiat, tibi ex industriâ suadendo ut presbiteratûs bonum quidem opus ambias; sed turpis lucri gratiâ, otii cupidine, dignitatis et sublimitatis appetitu.

Propter hoc enim multi sanctuarium ingrediuntur, sed ad suam perniciem.

7. Si autem, re sic maturè perpensâ, cognoveris te à gravibus criminibus esse immunem; vel ob asservatam feliciter innocentiam, vel ob peractam ritè pœnitentiam:

Si videris te à prudentibus et sanctis viris judi-

cari ad ecclesiastica munia aptum et idoneum:

Si ad ea obeunda te agnoveris dispositum, et interiori inclinatione ductum:

Si perspexeris te ad sacerdotium et animarum curam purâ, non vitiosâ aut terrenâ trahi intentione:

Si te præsertim Prælatus tuus vocaverit, et in ministerium assumere voluerit; aut saltem tibi ad Sanctuarium trepidanti dixerit, ut fiducialiter ingrediaris:

Tunc, fili, scito tibi voluntatem meam manifestam esse; tunc promptè, et sine ulteriori consultatione aut dilatione vocationi tuæ te redde.

Humiliter quidem; sed quantùmlibet præ sancto timore invitus sis, noli pertinaciter recusare.

Accede, fili, accede confidenter: sciens quia ego qui te vocavi, ad tuam tenuitatem et exiguitatem respiciam.

Ne desperes, neque deficias: at præsume, non de te, sed de me, qui operabor in te.

8. Si verò, fili, jam sancti sacerdotii honorem sumpsisti, si jam pastorale munus suscepisti; et intrà te recogitans, observes te temerè sanctuarium meum fuisse ingressum:

Vel quia puritatem et sanctitatem congruam

non habebas; vel quia requisitis dotibus carebas; vel quia temporalium appetitu, non gloriæ meæ siti trahebaris:

O fili! dole, ingemisce. Verè errasti sicut ovis quæ periit: verè peccatum grande peccasti.

Fac, dilectissime, fac dignos pœnitentiæ fructus.

Quod ex parte tuâ defuit, accepto viri sapientis consilio, supplere satage: cuncta deinceps ad gloriam meam dirige, et in timore, et cum amore exequere.

Et sic confide: sciens quia non est impossibile apud Deum, ut tandem vas electionis fias.

Utiquè, fili: ego qui neminem volo perire, faciam tecum misericordiam.

CAPUT II.

De Statu Sacerdotali.

1. Quid est homo, fili, et ad quid conditus est? Utiquè ut Deum timeat, mandata ejus observet, illum adoret, illi soli serviat.

Quid es tu, fili? ad quid Sacerdos fuisti constitutus? Ad hoc certè, ut in illo præcelsissimo opere hominibus præesses, me ab illis timeri,

adorari, coli faceres. O grandis dignitas! O sublime ministerium!

Ego in cœlo, fili, homines super terram; et tu medius inter me et eos, ut illos in nomine meo dirigas et ipsi tibi tanquam mihi obediant.

Ego Deus creator, homines creaturæ meæ; et tu super eos positus, ut satagas eos mihi reddere quod mihi debent.

Ego luminum Pater, homines in tenebris; et tu medium candelabrum, ut per te eis lux vera luceat.

Ego donorum cœlestium largitor, illi egentes, et tu dispensator, ut unicuique per te gratia detur.

Ego Dominus sanctissimus, isti peccatores, et tu mediator, ut per te mecum reconcilientur.

Ego Pater Unigeniti Filii in æternitate, homines filii adoptandi in tempore; tu pater in terris, ut per te adoptentur in cœlis.

Ego sacrificiis honorandus, homines victimam holocausti non habentes; tu medius victimam sanctissimam in promptu habens, Filii mei corpus, ut juribus meis hominumque debitis satisfacias.

Ego ignis urens, homines in terrâ accendendi; et tu medius per quem accendantur.

Ego summus medicus, homines infirmi; et tu medius

medius minister, fomenta mea possidens, ut ea unicuique distribuas.

Ego tandem, Dominus gregis in cœlis; grex in terris; tu pastor super illum, ut per te proficiat et multiplicetur.

2. Non est, Fili, non est sub cœlo sublimitas, aut potestas, quæ tuæ possit comparari. De diis es, de filiis Excelsi.

Humana est dignitas Regis, divina Sacerdotis. Decus et potentia Regem morientem relinquunt; morientem Sacerdotem sacerdotium in æternum manet.

Imperat Rex hominibus, Deo ipsi Sacerdos. Vincit hostes Rex fortis; vincit mundum Sacerdos verus.

Potest Rex corpus in carcerem mittere vel aliàs punire; potest Sacerdos ipsam animam ligare.

Potest Rex captivos à corporis vinculis solvere; potest Sacerdos ab ipsâ diabolicâ tyrannide, à peccatorum laqueis animas expedire.

Nihil potest Rex, nisi in terrâ; potest Sacerdos vel in ipso cœlo. Thesauros mundi Rex possidet, thesauros cœli Sacerdos tenet.

Mittit Rex ad Reges munera; extollit ad Deum cœli Sacerdos sacrificia. Aurum Rex offert; Deum offert Sacerdos.

Cœlum vox ejus penetrat, indè gratias deducit ; ibi Deum placat et flectit, ibi jus super homines dicit.

Præcedit quinimò sententia ejus sententiam Dei : quod remiserit, vel retinuerit in terrâ, remissum vel retentum erit in cœlo.

O fili ! agnosce dignitatem tuam ; et divinæ consors factus naturæ, noli in pristinam vilitatem degeneri conversatione redire.

3. Domine, quis sum ego, ut memor fueris mei, et tanta mihi contuleris ?

Ecce ego, cùm sim pulvis et cinis, factus sum homo Dei, Minister tuus, secundùm dispensationem gratiæ tuæ.

Pater amantissime ; quantum tibi amorem debeo pro amore isto quo me sic prior dilexisti, sic elegisti, sic consignasti !

Quantùm humiliare me debeo pro tantâ dignatione quâ me egenum de pulvere suscitasti, ut solio gloriæ tuæ assisterem, vices tuas gererem, loco tui judicarem, solverem et ligarem !

Ego vilis, ego impurus, ignarus, imperfectus, cœcus, semper ad malum pronus, ego miserrimus debeo vices gerere infinitæ majestatis tuæ !

O Deus meus, ipsa sanctitas, sapientia, bonitas, gloria et immensitas ! Cùm sim taliter

exaltatus à te, quomodò non essem summè confusus et conturbatus?

Conforta me, Domine, gratiâ tuâ, ut possim tantum onus dignè ferre.

Dignare, Deus meus, sic animum meum interiùs componere, sic mores meos exteriùs dirigere, ut verus fiam sanctissimi Filii tui imitator, representemque verè fidelibus illum qui misit me, sicut tu miseras eum.

4. Eris imitator illius, Fili, si, sicut ille voluit et conatus est, tu velis quoque et coneris invenire, et salvum facere quod perierat.

Veni itaque, fili, veni, et sequere eum: veni, et esto post eum piscator hominum.

Evangeliza pauperibus; surdos fac audire verbum; cæcos fac videre lucem veram; mutos fac loqui Dei laudem; claudos fac currere mandatorum viam; errantes reduc in semitas justitiæ; fac detur gloria Deo, et salus hominibus.

Filius meus sanguinem pro eis fudit; tu pro ipsis te totum impende.

5. Dilata, fili, cor tuum. Omnes ad cognitionem veritatis et salutis convoca; omnes compelle intrare in domum meam, ut impleatur.

Inopem et divitem, nobilem et ignobilem, sapientem et idiotam, servum et dominum, masculum et fœminam, ad me sine distinctione trahere studeas.

CAPUT III.

De necessitate perfectionis in Sacerdotibus.

1. Tu, fili mi, qui sacerdos effectus es, procul dubio onus tuum non alleviasti: sed è contrà suprà sarcinam communem, onus Angelicis humeris formidandum suscepisti, arctiori que alligatus es vinculo disciplinæ.

Sacerdos es, novorum credentium pater es, per quem homines ad fidem oportet adduci: scito igitur ad te magis quàm ad priscorum credentium patrem Abraham, dictum fuisse: ambula coram me et esto perfectus.

Sacerdos es, forma gregis esse debes: et ideò plus cœteris omnibus sanctum te esse oportet quatenus cum Paulo dicere queas: imitatores mei estote, sicut ego Christi.

Sacerdos es, sal terræ es: si perfectionem non sapis, evanescis, jam que ad nihilum vales ultrà, nisi ut mittaris foras et conculceris ab hominibus.

Sacerdos es, lux mundi es: non debes lucere tantùm, quod vanum est, neque ardere tantùm, quod parum est, sed lucere et ardere, quod perfectum est.

Sacerdos es, homo Dei es : plus cœteris omnibus debes esse perfectus, sicut Pater tuus cœlestis perfectus est.

Sacerdos es, Minister Christi es; oportet quo ut talem te exhibeas in omnium virtutum cultu.

Sacerdos es, Dispensator mysteriorum Dei es sub meliori testamento : tibi itaque multo magis quàm Aaroni jubetur ut sanctus sis; quia Dominus Deus qui te sanctificavit, sanctus est.

Sacerdos es, templum es, sanctuarium es in quo quotidiè plenitudo Divinitatis corporaliter inhabitat : quomodò autem complacebit Domino in te? Quomodò gaudebit super te Deus tuus qui ter sanctus est? Nisi verè sanctus fueris.

Sacerdos es, Mediator inter Deum et homines es : ô qualis te decet sanctitudo, ut in Cœlo exaudiaris, et in terrâ tanquam Legatus Dei honoreris!

Fili mi, sacerdos meus, sanctus meus, ambula coram me et esto perfectus.

2. Non utiquè tibi satis esset quasi à facie colubri peccata gravia fugere, aut præcipua bona præscripta facere : sed oportet te ab omni specie malâ declinare, et ad summitatem virtutum omnium anhelare.

Oportet te quotidiè emiti, non tantùm ut non deficias, sed ut etiam proficias.

Oportet te de virtute in virtutem ire, et in dies humilior, purior, magis sobrius, mansuetior, ferventior fieri.

Oportet te de die in diem in terrenorum contemptu, in charitatis operibus, in zeli conatibus, in orationis ardore crescere.

Oportet te jam justum, magis adhuc justificari, et sanctum plus sanctificari.

Fili mi, fili mi; jam non panes propositionis tibi dispensandi committuntur, sed caro, sed sanguis Christi.

Non ampliùs littera tantùm quæ occidit tibi concredita est, sed gratia Spiritùs qui vivificat: non amplius umbræ, sed veritatis debes esse Apostolus.

Utiquè, utiquè quantò melioris testamenti minister es, quàm Aaron et Levitæ antiqui, tantò sanctiorem et perfectiorem te esse oportet.

3. At audi, carissime, quale ego vidi malum in domo meâ. Multi de iis qui comedunt panem Angelorum, siliquis delectantur porcorum. Multi qui enarrant justitias meas et assumunt testamentum meum per os suum, oderunt disciplinam, et projiciunt sermones meos retror-

sum: currunt cum furibus et portionem suam cum adulteris ponunt.

Quid hoc, fili? capis istud? Illi sunt qui in sacerdotio constituti, non quæ sursùm sunt, sapiunt, sed quæ super terram.

Qui animales sunt, carnales sunt, quietem, convivia, mundanorum consortia, vana delectamenta amant et sectantur; dum ad orationem, studium, sacrum ministerium frigescunt.

De incremento temporalium solliciti sunt: de progressu in virtutibus nequidem cogitant. Nedùm proficiant, quotidiè deficiunt, et sic tandem ipsis filiis hujus sæculi pejores fiunt.

4. O Domine! grandis, pergrandis sanè est dignitas sacerdotalis: grandem et pergrandem certè perfectionem requirit.

Grandis, pergrandis utiquè ruina sacerdotum, si ad perfectionem non anhelantes, non vereantur de die in diem deficere, sic que in profundum tandem descendere.

Deus meus, Deus meus, adjutor meus, quid faciam? Debeo sanctus et perfectus esse: homo autem sum, impotens homo, cœcus homo, ad omnia mala pronus, ad omnia bona tardus. Quid faciam? hoc unum, Domine, mihi super est; ut levem oculos meos ad te,

ut de profundis clamem ad te, Deus, rogans ut veniat auxilium mihi.

Domine, ædifica: secùs in vanum ædificabo, Domine custodi me; secùs in vanum custodiam. Domine, eripe me de inimicis meis; secùs frustrà bellabo. Domine, deduc me de virtute in virtutem: secùs frustrà conabor.

Domine, custodi me ut pupillam oculi: ut me Satan numquam vincat, caro numquam seducat, mundus numquam decipiat.

Domine, in adjutorium meum intende, ad adjuvandum me festina; ut ambulem rectè coram te et sim perfectus; ut sim sanctus et perfectus, sicut tu sanctus et perfectus es.

CAPUT IV.

De Possibilitate Perfectionis in sæculo.

1. DOMINE, audivi auditum tuum, et timui; attendi ad eloquia tua, et expavi.

Tu dixisti per Filium tuum: esto perfectus sicut et Pater tuus cœlestis perfectus est. O altitudo! Et quomodò potero ad eam pertingere?

Da mihi, Domine, pennas sicut columbæ, et volabo. Sed si mihi relinquar, humiliata manebit

manebit anima mea, et conglutinatus in terrâ venter meùs.

Quomodò, Domine, tot passiones, adversùs animam meam continuò militantes perfringam? quomodò tot vitia mihi undiquè parata et occurrentia superabo? quomodò tot virtutes legi membrorum meorum repugnantes colam?

Ecce jubes ut in medio corruptionis sim purus; in medio honorum humilis; in medio divitiarum pauper; in mediis peccatis sanctus; in mediis hostibus invictus.

Jubes ut in mundo vivens de mundo non sim; ut in terrâ degens de cœlis sim.

Domine, audivi auditum tuum et timui: attendi ad eloquia tua et expavi.

2. Fili, ne terrearis. Verum est: regnum cœlorum vim patitur, et violenti rapiunt illud.

Magnum quidem est onus sacerdotis, sed magna gratia imponentis. Ego Omnipotens imposui tibi onus; ego Omnipotens juvabo te, ut ipsum faciliùs feras.

Numquid quidquam est mihi difficile? aut similis ero dicenti, et non facienti?

Hostes times? ego sum Dominus exercituum. Pericula formidas? ego eruo sperantes in me.

Abraham in Chaldeâ protexi, Josephum in

Ægypto, Loth in Sodomis, Job inter infideles, Danielem in Babylone.

Borromæum, Salesium, Vincentium, innumerosque alios, qui nunc exultant in gloriâ meâ, medios inter peccatores sanctificavi.

Vide, fili: volui, ut illi omnes, in medio nationis pravæ, perfecti essent; ut tu disceres neminem debere, in quâcumque vocatione, animum despondere.

Euge ergo, fili, fac quod in te est: ego supplebo, ego dirigam, ego perficiam.

3. Ecce venio, Domine, ut faciam voluntatem tuam: volo perfectus esse. Verùm ad hoc magna requiritur gratia.

Illam quidem amicis tuis promittis: sed ego indignus, qui toties iram tuam merui, quomodò potero securus expectare donum quod amicis tuis præstas?

Ego qui toties in minoribus periculis perii, quomodò potero maxima pericula evadere?

O Domine! meliùs fortè mihi foret et tutiùs, si fugiens mundi scandala quibus væ dixisti, in solitudinem discedens, ibi amplecterer statum religiosi famulatûs in quo homo securiùs fit sanctus et perfectus.

4. Quid? fili, numquid venit lucerna ut sub

modio ponatur, aut sub lecto? nonnè ut super candelabrum ponatur?

Fili, non tu me elegisti, sed ego elegi te et posui te, ut eás et fructum afferas in patientiâ: gratiam tibi promitto.

Indignum te dicis: scito, fili, quòd gratia mea non detur propter merita, alioquin jam non esset gratia.

Amas me? pasce oves meas. Pascendo, amorem exhibebis: et diligentibus me omnia cooperantur in bonum, ipsa pericula ipsique hostes.

Pasce oves meas. Pascendo amabis; amando proficies, et fies perfectus.

Pasce oves meas. Pascendo imitaberis Pastorem bonum, Jesum Filium meum.

Illi vero sunt perfecti et prædestinati, quos præscivi conformes fieri imaginis ejus.

CAPUT V.

De Mediis ad Perfectionem assequendam.

1. Fili, vis perfectus esse? dilata os tuum, et implebo illud; esuri et siti justitiam, et saturaberis; opta, et dabitur tibi sensus; vir

desideriorum esto, et veniet in te spiritus sapientiæ.

Si ardenter desideras perfectionem, hoc vehementi desiderio, quasi stimulo perurgente excitatus, de virtute in virtutem ibis; usquedum perveneris ad fastigium montis Sion, ubi cum Deo tuo intimâ frueris unione.

Desidera ergo vehementer; propone firmiter: et desiderium illud et propositum, de die in diem, de horâ in horam, renova. Sic brevì accenderis, brevì flammesces.

2. Si vis perfectus esse, in omni opere tuo stude mihi soli placere. Actus ergo tuos præcedat semper pura intentio beneplaciti mei et amoris mei.

Si ita ex affectu mihi placendi semper operari cures, sciam quòd ames me ex toto corde, ex totâ animâ, ex totâ mente, ex totis viribus.

Tunc vives et perfectè vives. Qui enim diligit, legem implevit.

Cave, fili, attende ne justitiam tuam facias coram hominibus, ut videaris et habeas gloriam: acciperes quidem apud eos, sed perfectionem abjiceres.

Cave, fili, attende ne negligenter in servitio meo te geras. Non perfectus, sed maledictus qui facit opus Dei negligenter.

3. Si vis perfectus esse, cura, fili, ut me semper intuearis præsentem, et te sub oculis meis constitutum.

Recordare et recordare semper me esse Deum cuncta prospicientem, scrutantem corda et renes.

Si ergo loquaris, si cogites, si aliquid desideres, aliquid velis aut agas, id coram me loquere, cogita, propone et age.

Sic coram me sicut Abraham, Enoch, Noë, Ezechias, in veritate et corde perfecto ambulabis.

4. Si vis perfectus esse, cura, fili, ut in omni opere te geras quasi statim esses moriturus, quasi esset ultimus actus vitæ tuæ.

O! si hoc faceres, fili, quanto fervore Missam celebrares! Quanto fletu peccata tua plangeres! Qnantâ attentione orares!

O fili! grandia et impossibilia à te non exposco, ut perfectus fias.

Sacerdos es; debes orare, conscientiam examinare, sacramenta ministrare, horas legere, sacrificium offerre, studere, laborare. Hæc perfectè facias, et perfectus eris.

5. Si vis perfectus esse, cogita frequenter, fili, ad quid venisti, et cur Sacerdos factus es.

Nonnè ut mihi placeres, et certus salutem tuam operareris?

Hâc cogitatione te excita; continuò excitatus age; semper incipe; teporem excute; passiones vince; appetitus inordinatos fræna.

Sic jugis conatus ad perfectionem, perfectio tibi reputabitur.

Si tamen labaris, fili, si minùs proficias quàm optares, animo ne concidas.

Humiliare tantùm et ingemisce. Gradus ad perfectionem tibi erit, non invenisse te perfectum.

6. Si vis perfectus esse, descende, fili, ad ima animæ tuæ; et ibi coram me in sinceritate secretiora cordis tui scrutare.

Vide et diligenter considera obices qui te impediunt, ne curras, ne progressus facias: hos remove.

Vide quæ tuorum sit origo vitiorum, quæ imperfectionum. Habent enim semper radicale quoddam caput.

Ecce Goliath; interime eum, et vicisti: id est curam omnem impende ut hoc capitale vitium eradices.

7. Vide, fili, mercatores lucro intentos; vide quomodò, de die in diem, pecuniis suis aliquid adjiciant. Sic et tu thesauris quos tibi

in cœlo thesaurisas, quotidiè aliquid addas.

Vide pictores quomodò imagines quas pinxerunt, quotidiè perficiant. Ita et tu vitia corrigas, virtutes augeas.

Fili, illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, tu autem incorruptam.

8. Domine, da ut sicut jubes proficiam: da ut me sine dolo, sine adulatione discutiam.

Domine, da ut mihi semper displiceat quod sum, ut perveniam ad quod nondùm sum. Da ut non retrò redeam, ne deviem, ne in viâ remaneam. Scio enim quia si dixero, sufficit, perii.

CAPUT VI.

De Paucitate Electorum.

1. O Fili! quàm pauci sunt sacerdotes qui arctam viam sequuntur! Quàm pauci qui per angustam portam intrant! O! quàm multi declinaverunt à semitis meis!

Veni et vide: profectò extrà viam arctam sunt superbi qui inani scientiâ suâ tumidi et inflati, cœteros despiciunt, et in clero amant dominari.

Modò exaltantur sicut cedri Libani: sed postmodùm cum Lucifero in infernum cadent.

Sed nec per angustam portam intrant ambitiosi qui se ipsos, non me nec animas amantes, beneficia et honores mendicant, quasi venantur et cumulant; cæterùm de idoneitate suâ parùm solliciti, de obligationibus et muneribus vix curantes.

Certè quemadmodùm temerè ad dignitatum cœlos ascendere festinarunt, descendent confusi usque ad abyssos tormentorum.

Extrà viam quoque sunt qui mammonæ, non mihi servientes, nil nisi turpe lucrum in Clero sectantur.

Certè loculos cum Judâ habentes, etiam cum illo proditore peribunt.

2. Profectò per angustam portam non intrant qui se negotiis sæcularibus nimis implicantes, non orationi, non studio, non suæ nec aliorum saluti sollicitè vacant; sed litibus, sed bonis temporalibus, sed negotiationibus, de manè ad vesperam sunt intenti.

Certè terram quam toto corde diligunt in morte amittentes, cœlum quod non quæsiverunt, non suscipient.

Sunt etiam extrà viam qui confabulationibus inanibus

inanibus vel lusibus dediti, totâ die remanent otiosi.

Certè, quando veniet Dominus vineæ, non dabit illis mercedem.

Nec intrant per angustam portam qui, cùm castitatem voverint, se immunditiæ vel cogitatione, vel verbo, vel opere mancipare non formidant.

Certè isti sacrilegiis et sordibus repleti non recipientur in regno meo ubi nil coinquinatum admittitur.

3. Non dubium, fili, quin extra viam sint qui de mundo sunt, mundum amant, de mundo loquuntur, de mundi vanitatibus gloriantur, de mundi deliciis inebriantur, de mundi gaudiis recreantur.

Certè, cùm lætati fuerint cum mundo, non poterunt posteà regnare cum Christo.

Profectò, nec per angustam portam intrant qui tepidi sunt, nunquam ad cor redeunt, non nisi gravissima crimina fugiunt.

Certè, non admittentur in æterno convivio qui provocant vomitum ori meo.

Nec recipientur illi qui bona patrimonii mei in sumptuositates, vanitates, delicias dissipantes, erga pauperes meos fuerint parci, et minùs misericordes.

Certè dicam illis in furore meo : discedite à me maledicti, in ignem æternum.

4. Extra viam quoque sunt, qui, cùm ad populi mei correctionem sint positi, ovibus meis dant exempla pravitatis.

Certè, tanquam necatores animarum peribunt illi per quos scandalum venit.

Nec per angustam portam intrant qui non regulas sanctas, sed consuetudines corruptas sequentes, non desiderant nec conantur esse laxis sanctiores.

Certè non coronabuntur nisi qui legitimè certaverint.

Extra viam pariter sunt, qui Prælatis non obedientes et de mandatis ipsorum non curantes, Ecclesiam per illos præcipientem non audiunt.

Certè isti meipsum spernunt, et idcircò à Patre meo in judicio condemnabuntur.

Nec per angustam portam intrant qui plebem meam non instruunt; de peccato non arguunt; confessiones non nisi ægrè, cursim et sine curâ audiunt; indignos absolvunt; ecclesiastica munera, sine pietate obeunt; missam imparati et festini celebrant.

Certè maledicti sunt illi qui opus meum, vel non peragunt, vel negligenter faciunt.

Sunt similiter extra viam, qui templa mea sordibus et pannis dedecorari patiuntur, et nullo domûs meæ zelo moventur.

Certè illi me non diligunt, neque partem habebunt in regno quod Pater diligentibus præparavit.

O fili! quot sacerdotes nomine! quàm pauci opere! jam magnus censetur, si quis transgressor non fuerit.

O quot sacerdotes externâ veste! quàm pauci internâ perfectione! quàm paucæ lucernæ ardentes et lucentes!

Quàm rara vera innocentia! quàm rara perfecta pœnitentia! quàm rara pura charitas! quàm rara sincera humilitas!

Quàm rarus indefessus labor! quàm rara assidua oratio! quàm rara vera sanctitas!

Contende, fili, intrare per angustam portam. Satage ut per bona opera certam tuam electionem facias.

5. Pauci electi. Configat, fili, timor veritatis hujus carnes tuas.

Time ne, si pauci sint salvandi inter oves, pauciores sint adhuc inter sacerdotes.

Time: pertransiit enim sacerdos; pertransiit levita, dum samaritanus laude dignus fuit

Time, fili; quia multi erunt novissimi primi, et primi novissimi.

Time, quia multi de longè venient, et recumbent cum Abraham, Isaac et Jacob in regno cœlorum; dum filii regni ejicientur in tenebras exteriores.

O! si veritas hæc ad cor tuum transiret, non dubium quòd non peccares sed cum metu èt tremore salutem tuam operareris.

CAPUT VII.

De gravitate Peccatorum in Sacerdotibus.

1. Fili, quodnam est peccatum grande nimis coram me? Est certè peccatum sacerdotum meorum.

Propter hoc compleo Ego furorem meum, effundo iram indignationis meæ: propter hoc succendo ignem in Sion.

2. O Domine! loquar ad te, cùm sim pulvis et cinis.

Scio, Domine, quòd non sis personarum acceptor; quòd non sit barbarus, neque advena, neque Græcus, neque Arabs, neque masculus, neque fœmina in conspectu tuo.

Scio quòd omnes unum sint in Christo Jesu. Quomodò ergo plus irasceris in delinquentem sacerdotem? quomodò minùs parcis?

3. Fili, utiquè non est apud me personarum acceptio, neque dives plus paupere, neque princeps plus subdito, neque sapiens plus idiotâ in oculis meis est.

Verùm justus sum, et pondus iniquitatis scio appendere, judicare et punire.

Justum est ut plus in delinquentem sacerdotem irascar quia major est ejus iniquitas.

4. Audi, fili, quale sit malum ejus. Grande sanè crimen est, si unus de plebe audeat optimi regis mandata spernere, insolenter contrà ipsum insurgere, armatisque manibus rebellare.

Sed gravius est certè facinus si minister ipse regis, si negotiorum ejus administrator id faciat.

Intellige, fili, parabolam: quando sacerdos peccat, mandata mea spernit, obedire renuit; tunc audacter insurgens dicit: non serviam.

Et quid est, fili, ille sacerdos qui sic recalcitrat et rebellat? minister meus est, dispensator mysteriorum meorum est. O iniquitas grandis nimis coram me!

5. Grande crimen est, cùm filius optimi patris imperio se subducens, in regionem longinquam abit, ut ubi luxuriosè vivat.

At grandius sanè crimen, si sponsa legitimum spernens sponsum, alteri viro adhæreat.

Intellige, fili, parabolam. Anima sacerdotis se mihi in ordinatione voto desponsavit; illa verò, peccatum perpetrando, à me discedit, ut mundo, aut carni, aut diabolo, infensissimis meis hostibus se tradat.

O infidelissima! ô adultera sponsa quæ divino sponso peccatum, diabolum ipsum præponit! ô iniquitas grandis nimis coram me!

6. Grande crimen fuit Judæis, me ad mortem postulare et violentas in me manus injicere.

At certè grandius fuit crimen Judæ qui, cùm esset apostolus meus, ipsis consentiens me vendidit et prodidit.

Hoc, fili, parabola non est; verùm ipsa de quâ tibi loquor, veritas.

Sanè scis quanta sit iniquitas christianorum, quando per peccatum me rursus crucifigunt, et ostentui habent.

Intellige ergo quantum sit sacerdotis scelus, cùm ipse per peccatum violentas in me injicit manus. O iniquitas grandis nimis coram me!

7. Amen amen dico tibi: multa sustineo à cæteris peccatoribus et impiis: nullum tamen majus præjudicium quàm à sacerdotibus peccantibus, patior.

Non ergo mireris, si contrà eos plus accendatur ira justitiæ meæ ; si cum furore clamet : veniat mors super illos, et descendant in infernum viventes.

Inimicos maledicentes sustineo : notos adversantes non fero.

8. Contremiscant ergo iniqui sacerdotes, quia eos districtiùs et inexorabiliùs judicabo quàm cæteros.

In terrâ sanctorum iniqua gerunt, non videbunt gloriam meam ; sed potenter tormenta patientur.

Meminerint Nadab et Abiu. Erant ministri mei : vidi illos ignem alienum in thuribulis suis imponentes ; statimque ignem de cœlo misi super eos et consumpti sunt.

Meminerint Ozæ levitæ. Vidi eum indebito modo arcam fœderis mei tangentem ; et subitò eum percussi, dum Philistæis temerè tangentibus peperci.

Meminerint filiorum Heli. Vidi eos prævaricantes, et interemi.

O fili ! memento tu ipse et time judicia mea, expavesce iram meam. Vigila, fuge peccatum.

9. Aperi, Domine, aperi cor meum, ipsique horrorem peccati, et odium iniquitatis magis

ac magis infunde. Confige timore tuo carnes meas, ut non peccem tibi.

Verumtamen vide, Domine, infirmitatem meam ad malum adeò proclivem. Sacerdos quidem sum; sed et homo sum in iniquitate conceptus.

Adjuva me, dirige me, tene manum dexteram meam, et in voluntate tuâ deduc me.

Vide, Domine, furorem Satanæ inimici mei. Ecce continuò rugiens ut leo, circuit quærens quem devoret. Eripe me de inimico illo.

Deus meus, ad te confugio: nisi tu me custodieris, frustrà vigilabo, frustrà me custodire conabor.

In te confido: protege me; defende me; et non peribo in infirmitate meâ.

CAPUT VIII.

De Malis oriundis ex improbâ Sacerdotum vitâ.

1. Fili, plorans ploravi, et lacrymæ meæ in maxillis meis; quia amicus meus, quem super omnia bona mea constitueram, mutatus est mihi in crudelem.

Attende,

Attende, fili, et vide, si est dolor, sicut dolor meus.

Emi oves à Patre meo, pretio sanguinis mei. Illas perpetuâ charitate diligo; et idcircò servo meo commisi; ut eas in nomine meo, et in charitate meâ regat, servet et salvet.

Dixi illi: amice, tibi commendo oves meas; educ eas, ante eas vade, cognosce eas; animam tuam da pro eis.

Alias oves habeo, quæ nondùm sunt ex hoc ovili quod tibi committo: amice adduc eas; ut fiat unum ovile et unus pastor.

Dixi ovibus meis: sequimini pastorem hunc; noscite vocem ejus, alienum autem ne sequamini, sed fugite ab eo.

2. Quid factum est, fili? ille servus cui adeò amanter oves meas commiseram, factus est quasi mercenarius, ad quem non pertinet de ovibus.

Vidit lupum venientem, et dimisit oves, et fugit: et lupus venit, rapuit, et dispersit oves meas.

Quinimò, fili, servus ille nequam factus est fur et latro; et mactavit ipse, et perdidit oves meas pro quibus veneram ego ut vitam haberent, et abundantiùs haberent.

3. Audi, fili, audi quomodo servus ille pes-

simus factus sit in grege meo singularis ferus depascens eum.

Debebat oves meas ducere in uberrima fidei pascua; instruere debebat, catechisare, prædicare.

Neglexit verò : inde fames. Brevì vidi macidum meum esse pecus, et vix vultum ejus agnovi.

Visitare debebat oves meas, uniuscujusque speciem attendere per assiduam confessionum auditionem ;

Non fecit : brevì morbi et vulnera, et creverunt, et multiplicata sunt; et multæ oves interierunt, quia non fuit qui curaret.

Vigilare debebat super oves meas, ne dispergerentur, et abeuntes requirere : et non respexit, et non intendit, et dispersæ sunt.

Oves illæ animæ sunt, fili : in ignorantiâ, in peccatis, in erroribus ab improbo sacerdote relictæ sunt.

O Pastor infidelis! ô serve nequam! ô Pastor et idolum, derelinquens gregem meum!

4. Initium doloris mei hoc, fili. Audi adhuc et plange mecum : malus sacerdos devoravit oves meas, interfecit eas. Peccavit ipse et delinquere fecit animas.

Viderunt enim eum peccantem et dixerunt :

iste angelus Domini est, sciens bonum et malum : non plus Deum timere debemus quàm ille ; non plus mandata servare, non plus peccata fugere.

Quid ergo? nobis non liceret quod ipsi licet? quid? non faceremus quod ipse facit? sequamur eum, et per vias ejus progrediamur.

Sic per ejus exemplum tractæ sunt in malum animæ : sic in vitiis et sceleribus corroboratæ.

5. Quid adhuc, fili? fæx calicis crudelitatis ejus nondum est exinanita.

Audi, audi; et obstupescant cœli super hoc, et portæ ejus desolentur vehementer.

Vident oves meæ mores ejus non esse cum doctrinâ conformes: modò dubitant utrùm ipse vera esse putet dogmata quæ docet, utrùm ipse ea credat, utrùm vera sint. Modò dicunt intrà se: doctor ipse, pastor ipse, apostolus ipse non credit ; cur crederem ? infernum non timet ; cur timerem? hinc incredulitas, hinc impietas.

Sic, fili, sic à malo prophetâ egreditur pollutio super terram.

O sacerdos, non pastor, sed seductor gregis mei! Oculum pro oculo, dentem pro dente restituet ille nequissimus ; erit anima ejus pro animabus illorum.

6. O improbi sacerdotes! quot et quantorum estis causa malorum!

Quid non passus sum à principe vestro Judâ, qui me Judæis tradidit ad crucifigendum?

Quid non ab Ario qui totam meam desolavit Ecclesiam?

Quid non à Luthero qui tantam gregis mei partem in errorem duxit et perditionem?

Quid non à tot aliis sacerdotibus schismatum et hæreseum patronis?

O scelestissimi sacerdotes per quos venerunt tot scandala, per quos tot populi, tot gentes à fide et unitate Ecclesiæ meæ recesserunt, sponsæ meæ castissimæ crimina vestra injustè imputantes?

Propter vos, propter scelera vestra, mundus gladio feritur; propter vos, percussionibus perit; propter vos, catholici superantur exercitus.

Væ vobis, progenies viperarum! absorbebit vos, præ cæteris iniquis, profundum inferni; urgebit super vos, cum furore, puteus tormentorum os suum.

CAPUT IX.

De bonis oriundis ex sanctâ sacerdotum vitâ.

1. BEATA gens, beatus populus, cui Dominus dedit pastorem juxtà cor suum!

Sub ipsius regimine, fiunt prava in directa, aspera in vias planas, videt omnis caro salutare Dei.

Campi replentur ubertate, pinguescunt speciosa deserti, exultatione colles accinguntur.

2. Beatus mundus qui à misericordissimo Domino duodecim Apostolos accepit!

Vide, fili, quanta sit sancti sacerdotis vis, energia et efficacitas. Vide: duodecim fuerunt; et in omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum.

Cùm essent agni, mundum lupis plenum vicerunt: cùm essent piscatores, mundum tenebris opertum, doctrinâ illuminaverunt.

Cùm essent sine baculo et sine armis, idola et templa subverterunt: cùm essent ignobiles, à mundo ipso honorati sunt.

Sed erant sancti; sed erant immaculati, casti-

tate pleni, in oratione assidui, ministerio dediti, imitatores Christi, spiritu ejus zeloque repleti.

O beata tellus quæ hos duodecim habuit Apostolos! heu! misera hodie terra quæ sub tot millium sacerdotum ministerio perit.

3. Beata urbs Mediolanensis quæ, cùm vitiis et ignorantiâ scateret, Carolum pastorem adepta est!

Carolus curavit Clerum: et multi sacerdotes de fæce vitiorum ad sanctitatis apicem, quasi de morte ad vitam translati sunt.

Curavit populum: et populus qui priùs in tenebris et umbrâ mortis sedebat, in viâ veritatis et virtutis ambulavit.

Urbs ipsâ quasi totaliter immutata et innovata fuit. Quin et in regionibus multis Carolus Satanæ regnum destruxit, Christique imperium mirè propagavit.

Demùm vitâ discessit, universum mundum suæ famâ sanctitatis replens; et quasi hodiedùm per æmulationis incitamentum sanctificans.

Tanta est sancti sacerdotis virtus, ut non sit ferè qui se abscondat à calore ejus.

4. Beati Chaballicenses qui Salesium susceperunt! Quot ab hæresi reduxit ipse! quot in viam pietatis induxit! quot in ipsum cœlum per lenitatem suam intrare compulit!

Beatæ Indiarum gentes quæ Xaverium habuerunt apostolum! Quot regna, quot reges, quot populos ad Christi fidem adduxit! vix lingua sufficit enarrare.

Beata Gallia quæ Vincentium obtinuit! Quot per ipsum pauperes fuerunt evangelizati! quot impii conversi! quot cæci illuminati! quot infirmi in fide sanati! quot pueri eruditi! quot sacerdotes sanctificati!

5. Fili, ecce quanta potest verus et sanctus sacerdos, orationi, verbo et exemplo intentus.

Isti dati sunt tibi in exmplum, et plus te provocare debent ad proficiendum, quàm tepidorum numerus ad relaxandum.

Vide ergo quomodo impleverint ministerium quod tu ipse accepisti, et cura ut illud similiter impleas.

Vide quomodo per sanctitatem suam oculos omnium ad se traxerint: vide qualiter verbum Dei prædicaverint: vidè quomodo et quantum oraverint.

Vide quales fuerint in habitu, gestu, sermone; quàm graves et moderati in moribus; quàm mansueti et humiles in conversationibus; quàm mortificati et misericordes; quàm parùm solliciti de temporalibus; quàm ardentes ad spiritualia.

Vide quantùm fuit in ipsis odium vitii, quanta æmulatio virtutis.

Vide, et fac similiter. Fac, et doce cum illis et cum illis magnus eris in regno cœlorum.

CAPUT X.

De differentiâ inter spiritualem et terrenum sacerdotem.

1. Fili, si spiritus ejus qui sucitavit me à mortuis, habitat in te; qui suscitavit me à mortuis, vivificabit et mortale corpus tuum propter inhabitantem spiritum ejus in te.

Quicumque enim sacerdotes spiritu Dei aguntur, filii Dei sunt, et repromissionem accipient æternæ hæreditatis ejus.

Qui verò spiritu Dei non ducuntur, sed post concupiscentias suas eunt, quæ sunt carnis sapiunt.

Isti utiquè in sacerdotio quæ sua sunt quærentes, eadem inveniunt, sed ad suam, perniciem: recipiunt nunc mercedem suam, sed æternam remunerationem amittunt.

Vide igitur, fili, et considera quo spiritu ducaris. Num spiritualis es? num terrenus? Vide et attende diligenter.

Etenim

Etenim valdè contrariè et subtiliter movent spiritus et terra: vixque observabis à quo ex his duobus ducibus dirigaris, nisi plenè te recollexeris.

2. Omnes enim sacerdotes bonum appetunt, et aliquid boni in sacro ministerio prætendunt: verùm sub specie boni multi falluntur.

Natura quæ callida est, multos trahit, illaqueat et decipit.

Audi, fili, et erudire: ut non præoccuperis ab eâ, et fallaris.

Terrenus sacerdos se pro fine habet, et quasi vacuum putat ministerium, si ex eo aut honor, aut lucrum, aut aliud temporale bonum sibi non proveniat.

Spiritualis autem recto corde præditus, nil terrenum prætendit: sed omnia purè propter Deum et animas agit.

3. Terrenus ad pinguiora beneficia anhelat: de defectu et mediocritate crebrò conqueritur.

Spiritualis divino beneplacito se committit: habens alimenta et quibus tegatur, his contentus est.

4. Terrenus invitè onus portat; laborem timet; ad studium torpet; ad cathedram et tribunal nonnisi coactus accedit; disciplinam regularum ægrè fert:

Melioribus, sapientioribus, doctioribus, dignioribus, ditioribus invidet; superiorum monita et reprehensiones sustinere nequit.

Spiritualis verò libenter in labore et fatigatione vivit; sudores non reputat; Prælatis libenter obedit; libertatem suam piis regularum vinculis constringit.

Nulli dominari cupit: sed propter Deum, ultimum et humillimum locum tenere paratus est; quinimò novissimo se adhuc indignum judicat.

5. Terrenus sacerdos desiderat agnosci, et id agere undè laus et admiratio procedit:

Pro opinatâ suâ pietate, doctrinâ, famâ, libenter honorem et reverentiam accipit.

Spiritualis verò, cùm omnia fecerit, omnem gloriam et honorem Deo fideliter attribuit; seque de cætero servum inutilem credit.

6. Terrenus confusionem timet et contemptum: obscura officia dedignatur.

Infantulos catechisare, rudes per simplicitatem sermonis erudire, et ad pietatem informare erubescit.

Crimina potentum reprehendere, ne irrideant aut inimici fiant, reformidat.

Spiritualis verò omnibus omnia fit: et si ex humili ministerio aut iniquorum correptione

contumelia sibi proveniat, gaudet eam pro nomine Jesu pati.

7. Terrenus sacerdos quietem corporalem amat.

Spiritualis verò vacuus esse nequit: semper in partu est, donec formetur Christus in ovibus suis.

8. Terrenus in domo, supellectili, vestibus curiosa et pulchra quærit: vilia et communia abhorret.

Spiritualis verò simplicibus et humilibus delectatur: pretiosiora et exquisitiora refugit.

9. Terrenus sacerdos ardet ad stipendia; gaudet ad ovium dona.

Tristatur, si abest retributio, si lucrum cessat, si damnum aliquod temporale emergit.

Irritatur vel exiguâ contradictione, vel levi injuriæ verbo.

Sed spiritualis sola æterna respicit: non inhæret temporalibus: mundum ipsum contemnit.

Nonnisi pro Deo offenso aut animabus perditis turbatur: nullis verbis durioribus acerbatur.

10. Terrenus parcus est ad dandum, tenax ad retinendum.

Spiritualis verò libenti animo egenus fit,

ut pauperes vivant: dispergit, dat libenter, hilariter, abundanter.

11. Terrenus sacerdos amat currere, videre, videri, delectari, vanè loqui, ludere, delicatè potari et enutriri.

Sed spiritualis ad Deum et virtutes unicè tendit: fugit eos qui de mundo sunt: concupiscentias carnis spiritu mortificat.

Erubescit in publico vel otiosus, vel vagus apparere: solitudinem et silentium diligit.

12. Terreno sacerdoti cœlestium meditatio, afflictio est; piæ exercitationes, tædium; officii recitatio, onus.

Illas leviter omittit: hoc festinanter et perfunctoriè persolvit.

Spiritualis verò, quia in solo Deo delectatur, cum ipso per varia devotionis exercitia conversari, delicias reputat.

13. Terrenus multùm ponderari sua gesta concupiscit.

Si benè se præfuisse credat, remunerationem in tempore vult habere.

Et si Prælatus aut majoris dignitatis, aut pinguioris beneficii coronam ei non conferat; intrà se murmurat et conqueritur.

Spiritualis verò nil temporale quærit; nec

aliud præmium quàm Deum solum pro mercede postulat.

14. Terrenus sacerdos divitibus et potentibus hujus sæculi præesse amat: de eorum laude, reverentiâ, dilectione, familiaritate, protectione delectatur.

Spiritualis autem de magnatum turbâ sibi subjectâ aut devotâ non extollitur: nec locum reputat, nisi virtus ibi major fuerit.

Personas non accipit: divitem et inopem, potentem et ignobilem æquali intuetur oculo:

Quinimò favet magis inopi, quàm diviti: plus compatitur innocenti, quàm potenti. Amat pauperibus evangelizare.

O ter quaterque beatus, fili, ille sacerdos qui talis est! Iste utiquè accepit à Deo suo speciale donum.

Non enim vocationis tantùm, sed et electionis proprium habet signaculum.

15. O fili! confitere sincerè: si te in hoc tibi modò objecto speculo considerasti, fuisti certè profundè humiliatus.

Procul dubio cum rubore clamasti: heu mihi! quàm terrenus sum! quàm parùm spiritualis!

Benè, fili. Et si aliter sentires, temetipsum certè non nosceres.

Reformare igitur, dilectissime, in novitate spiritûs: exue veterem hominem: conare, et ardenter conare ut fias verè spiritualis.

Sed cùm ad hoc sine speciali gratiâ pervenire nequeas, roga et obsecra Deum tuum ut spiritum rectum innovet in visceribus tuis, et Spiritu suo principali te confirmet:

Quatenùs terrena contemnas, et quæ sursùm sunt unicè sapias. Sic benè ministrabis.

CAPUT XI.

De morte.

1. QUIS est homo qui vivet et non videbit mortem? Nullus sanè, fili; et experientiâ nosti neminem esse qui semper vivat.

Tu igitur, tu, etsi sacerdos, etsi de diis, de filiis Excelsi, sicut cæteri homines morieris; et quidem in die quâ non putas, et horâ quâ nescis, et modo quo ignoras.

Appropinquat velociter ad te, fili, illè qui super equum pallidum sedet; ille cui nomen mors; et brevi eris inter interfectos.

Forsan non vides illum, non attendis: illum adhuc elongatum credis; uno tamen gradu tu ab illo divideris.

Modò conculcabit te: et tunc quid proderit tibi, si mundum universum lucratus fueris, animam verò tuam salvare non curaveris.

2. O! qualiter aperientur oculi tui, quando audies ascensorem equi, terribili voce clamantem: finis super te, finis super te.

Tunc longissimæ vitæ dies videbuntur tibi, sicut umbra velocissima declinasse.

Tunc divitiæ et opes, honores et dignitates, deliciæ et voluptates apparebunt tibi vacuæ omninò et inanes.

Tunc confiteberis insaniam esse, in illis bonis spem suam ponere, quæ mors post horam venit ab invito tollere.

Tunc agnosces sapientiam esse in cœlo tantùm thesauros sibi thesaurisare.

Tunc lugebis super tot gratiarum jacturam, super tot sanctis inspirationibus resistentiam.

Tunc dolebis te per bona opera certam non fecisse tuam electionem; vel non anhelasse ad majoris perfectionis culmen.

Tunc surgent peccata tua, et fient in conspectu oculorum tuorum exercitus grandis nimis: et irruent super te formido et pavor.

Tunc super justitias quoque tuas turbaberis, et expavesces multùm, nesciens utrùm amore an odio dignus sis.

Tunc non de tuâ tantùm vitâ anxiaberis, sed de curâ ovium tuarum, præ ratione reddendâ sollicitus eris.

Tunc multi actus tui videbuntur tibi noxii, qui aliàs, præ inconsideratione apparebant tibi recti et boni.

In multis, concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum, superbiam vitæ, vel solam naturæ inclinationem perspicies: in paucis perfectionem invenies.

3. Tunc videbis, fili, excessum commessationum, vanitatem indumentorum, luxum supellectilium, otium dierum;

Defectus orationum, parcimoniam eleemosinarum, nimiam curam facultatum, delicta conversationum;

Ambitionem desideriorum, invidias et odia aversionum, tepores piorum exercitiorum, defectus confessionum, negligentias in celebratione missarum.

Venient tibi in mentem tot oves ignaræ, non edoctæ; tot errantes, non requisitæ; tot peccatrices, non reprehensæ; tot pusillanimes, non confortatæ;

Tot lapsæ non erectæ; tot infirmæ, non curatæ; tot bona inter eas omissa, tot mala permissa.

Quid

Quid eris miser tunc dicturus? dic hodiè, fili, et eris securus.

4. Dic: ô mors! bonum est judicium tuum. Sicuti tunc sentirem, volo nunc sentire: sicuti tunc agerem, volo nunc agere: disponam domui meæ vivens, ne non possim disponere moriens.

Ab omni specie malâ deinceps abstinebo me; nilque perpetrabo, quod possit me, in hâc terribili horâ remordere.

Dùm tempus habeo, operabor bonum, seminabo, metam, congregabo; ut, cùm venerit Dominus ad poscendam rationem villicationis meæ, servus fidelis cum gaudio appaream, portans manipulos meos.

5. Verùm, ne sis, fili, similis homini consideranti vultum nativitatis suæ in speculo, qui considerat se et abit, et statim obliviscitur qualis sit.

Id est, non sufficiat tibi, unâ vel alterâ vice, hanc salutarem mortis ruminare cogitationem, votumque sanctificationis consequenter elicere, posteàque statim oblivisci.

Rumina semper mortem, et elice semper novam voluntatem mortem præveniendi, non in futurum, sed nunc, sed actu.

Beatus, verè beatus, qui horam mortis suæ semper antè oculos habet!

Hoc sancti mei sciverunt, et idcircò omni modo mortis memoriam sibi in mentem revocare curabant; alius ossa mortuorum contemplando, alius sepulchra aspiciendo, alius in feretro recumbendo.

6. Tu verò, sacerdos, extraordinario signo non indiges, ut tibi frequentissimè mortis cogitatio in mentem veniat.

Vix enim est aliquod diei intervallum, in quo non detur tibi speciale mortis monitum.

Modò enim vocaris ad ægrotum sacramentis muniendum; modò ad agonizantem juvandum; modò ad mortuum sepeliendum, modò ad obitûs testimonium describendum; modò ad officium pro defunctis persolvendum.

Si campana pulsatur, annuntiat funus: si intras in Ecclesiam, sepulchra et tumulos calcas: si librum pro horis sacris persolvendis aperis, exhibet tibi orationes pro mortuis: si missam celebras, defunctorum tibi facienda est commemoratio.

Uno verbo, ubiquè tibi se mors offert; sic statui: et quare?

Quia cùm sis præ statûs tui celsitudine et periculis plus cæteris expositus, et ideò

necesse sit, ut ad novissima tua attendas frequentiùs, volui ut fermè continui essent tibi in sacro ministerio, ad saluberrimam mortis cogitationem et memoriam stimuli.

7. Ne itaque mentis oculos claudas, aut avertas, cùm hæc tristis quidem, sed necessaria mortis se tibi offert imago.

Ne aures cordis indures ad vocem ejus; sed è contrà attentè audi, excipe, et absconde in sinu tuo eloquia ejus, ut carnes tuæ maneant timore meo confixæ.

Nonnè, fili, stulti sunt et insipientes illi sacerdotes qui inter mortuos semper ambulantes, de morte tamen vix cogitant, et ad ejus frequentes minas facti sunt, præ consuetudine omninò insensibiles?

Mortem ubiquè comitantur et vivunt, quasi nunquam essent morituri : caduca mundi possident, quasi nunquam essent peritura; et jam ægroti, jam moribundi, vix credunt fratri dicenti: dispone domui tuæ quia morieris tu.

O! qualis vita illorum, fili, qualis mors: vita utiquè secundùm carnem, et mors ferè semper, præ defectu præparationis, subita.

Absit à te, fili, absit hæc finis tui oblivio ejusque lugendi fructus! Quotidiè morere per cogitationem, ut Paulus; et gaudebis

cum illo, quandò liberaberis de corpore mortis hujus.

CAPUT XII.

De judicio extremo.

1. Post mortem, fili, dormies in terræ pulvere : sed evigilabis; consurges; venies in vallem Josaphat, quandò ibi sedebo ut judicem omnes gentes.

Ibi me videbis in carne tuâ, et ego renes tuos et cor tuum scrutabor.

Illuminabo abscondita tenebrarum tuarum; manifestabo consilia cordis tui; appenderis in staterâ, et reddam tibi juxta opera tua.

2. Finis omnis rei tunc erit, fili, remuneratio omnis justitiæ, et vindicta omnis culpæ.

Intellige quæ dico, et sapienter tibi provide, ut in illâ die iræ securus sis et beatus.

3. Dixi tibi sæpiùs, fili: contemne terrena; transit enim mundus et concupiscentià ejus.

Noli diligere mundum neque ea quæ in mundo sunt : præterit enim figura hujus mundi.

Vis servare, fili, mandatum hoc quod tibi

toties iteravi? vis vincere pessimam naturam tuam ad hæc sensibilia te fortiter allicientem?

Habe sæpiùs in mente hanc horam extremam, in quâ elementa et orbis universus calore soluta ruent.

4. Finge tibi sæpè in animo intimo te videre jam signa horrenda in sole, in lunâ et in stellis; motus magnos in terrâ quam habitas; confusionem sonitûs in mari; audire novissimam tubam.

Certè tunc vetus homo tuus, arescens præ expectatione judicii quod superveniet tibi, jam non audebit adeò fortiter concupiscere adversùs spiritum.

Certè non dices: bonum est nos in hoc mundo esse; faciamus hìc dulcissimam nostram mansionem, quandò attendes mundum hunc non esse mansuram civitatem.

Certè omnia regna mundi et gloriam eorum quasi vera bona non æstimabis, quandò cogitabis illa in interitum itura.

Certè ab honorum ambitu non vinceris, quandò considerabis diem illum, in quo omnis vir humiliabitur.

Certè non desiderabis thesaurisare super terram, quandò attendes quod omnes divitiæ in momento, in ictu oculi evanescent

Certè non indulgebis carni, quandò cogitabis carnem delicatiùs nutritam, fore in die judicii inimicam pessimam.

Respice finem, fili; et omnia terrena arbitraberis ut stercora; et de solo cœlo lucrando sollicitus eris.

Respice finem, et dices: utiquè, Domine, cognovi, quia omnia vánitas, præter amare te, tibi servire, me et alios sanctificare.

Beatus ille solus quem inveneris in illâ horâ sic facientem.

5. Finge tibi sæpè in animo tuo, fili, te videre à latere tuo sacerdotes è monumentis resurgentes; hos in gaudio, gloriâ, subtilitate, claritate, agilitate, incorruptione, quia sancti sunt; hos autem in squalore, in opprobrio, in luctu, in furore, in dentium stridore, quia perversi fuere.

Sine te ab istis terreri; ab his verò ad virtutem stimulari; et tanto spectaculo commotus, dic sapienter tibi: O anima mea! vide quàm bonum sit sacerdoti, cùm portaverit jugum.

Vide quàm bonum sit presbytero, cùm fecerit et docuerit.

Vide quanta gloria maneat eos quorum vita apud iniquos æstimatur insania.

Vide quomodò computantur inter filios Dei, et inter sanctos sors illorum est.

O beati presbyteri, duplici honore decorati! Curramus anima mea, post ipsos, sicut cervus ad fontes aquarum.

Curramus post ipsos in patientiâ, in tribulationibus, in necessitatibus, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, in scientiâ, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu sancto, in caritate non fictâ.

Curramus per gloriam et ignobilitatem, per infamiam et bonam famam.

O anima mea! verbum veritatis quod tenuerunt, tenemus; arma justitiæ, cum quibus pugnaverunt à dextris et à sinistris, possidemus; pugnemus, curramus, anima mea, curramus.

Si renuit adhuc anima, si sanctum laborem recusat; perge, et dic: vide, anima, quò ducat iniqui sacerdotis ignavia et perversitas.

Vide quàm horrendum sit post vitam peccaminosam resurgere, et posteà in manus Dei viventis incidere.

Vide quomodò scelera Sacerdotis cum ipso sint, quomodò iniquitates suas et iniquitates cæterorum portet.

Fuit in vitâ aries in capite gregis; est in resurrectione hœdus in capite damnandorum.

O anima mea! declinemus à malignis istis, scrutemur mandata Dei nostri, et ejus faciamus voluntatem, corde magno et animo volenti.

Caveamus à diaboli laqueis, à desideriis nocivis, quæ nos cum istis mergerent in perditionem.

6. Finge quoque tibi sæpiùs in animo, fili, te videre jam signum meum parens in cœlo; crucem meam, desuper coruscantem et dic: ecce statera in quâ tunc appendar! ô me beatum si in ipsâ, Christo meo confixus inveniar!

Me beatum, si crucem post Jesum portaverim! erit mihi tunc amica et propitia.

Me beatum, si per illam factus fuerim conformis imagini Filii Dei! Tunc certè accedam ad Christum judicem cum magnâ fiduciâ.

Me verò miserum, si per peccata mea Jesum rursùs crucifixerim!

Me miserum, si sanguinem in cruce pro me effusum pollutum duxerim!

Me miserum, si per vitam carnalem inimicus crucis fuerim!

O anima mea! abnegemus nos; tollamus crucem

crucem nostram et sequamur Jesum; patiamur nunc cum illo; et in resurrectione conglorificabimur.

7. Finge tibi adhuc sæpè in animo, fili, quòd videas me Filium hominis venientem in nubibus cœli, cum virtute multâ et majestate;

Et considera sacerdotes coram me stantes, alios quidem à dextris super thronos, judicantes tribus populi mei; alios autem à sinistris, cum diabolo et angelis ejus.

Respice libros apertos, ut judicentur mortui, ex his quæ in illis scripta sunt.

Audi quomodò nil sit opertum, quod non reveletur, nil absconditum, quod non sciatur.

Audi judicis ad sanctos præsbyteros dulcissima verba: ô benedicti Patris mei! amici mei, qui fecistis omnia quæ præcepi vobis.

Servi fideles, qui pondus diei et æstûs portavistis; qui me in membris meis, in minimis meis esurientem, sitientem, infirmum, nudum, in carcere detentum, per tot labores, sudores, verba, exempla, orationes, sacramenta cibastis, potastis, juvastis, operuistis, liberastis.

Venite, dilecti filii, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi.

Numquid non dices hìc, fili: vale tellus, valete omnia mundi: absit à me, ut me ultrà

sæcularibus negotiis implicem? Soli Deo; per veram pietatem et fidele ministerium militabo.

Euge, anima mea! Si labor terret, quantò plus merces invitat.

8. Verùm audi adhuc, fili, quid ad perversos sacerdotes dicatur.

O maledicti filii perditionis, qui nomen habebatis quòd viveretis, et mortui eratis! Erubescite nunc, et confundimini.

Audite pudenda vestra in facie vestrâ: sciat plebs quam vobis commiseram; sciat universa domus mea quantùm fueritis pleni dolo et fallaciâ.

Noscat sacrilegia, scelera vestra; sciat quòd mea sit vindicta et ego retribuam.

Ite perditissimi et præ omnibus maledictis maledicti; ite, discedite à me in ignem æternum.

O fili! ad multos certè sacerdotes dirigetur, hæc terribilis sententia; numquid et tu ex illis eris?

Time, fili, time; vix enim justus in illâ die salvabitur.

Time: et si cor tuum te in aliquo reprehendat; statim, et sine morâ, dùm lucem

habes, præoccupa faciem meam in confessione, in pœnitentiâ et in omni opere bono.

CAPUT XIII.

De inferno.

1. Tu scis, fili, quòd peccatores in ignem æternum ituri sint, ut ibi urantur et sentiant, usque in sempiternum, cum diabolo et angelis ejus.

Tu scis, tu credis hoc; tu annuntias ovibus meis, ex mandato meo, terrificam hano veritatem.

Verùm tu scis etiam, fili, non pro solis ovibus iniquis puniendis constitutum fuisse istum tormentorum locum, sed pro perversis sacerdotibus, sed pro pravis pastoribus illum fuisse imprimis conditum.

Etenim pro Lucifero et sociis ejus fuit creatus, et statutum est ut ibi potentiores potentiùs tormenta patiantur.

O Lucifer nove, qui per statûs tui sublimitatem es de cœlo cœlestis! time ne cum primo Lucifero cadas, et in stagnum ardens cum ipso tandem detrudaris.

O tu qui dives es de cœli thesauris! time ne, abutens illis, cum divite moriens in inferno sepeliaris.

O tu cui commissa sunt pretiosissima sacerdotii mei talenta! time ne cum servo inutili projiciaris in tenebras exteriores, ubi erit fletus et stridor dentium.

2. Ubi est, fili, ubi Judas? ubi cæteri qui ipsum imitati sunt sacerdotes, et sicut ille, in peccatis suis mortui sunt?

Ubi? Sepulti sunt in inferno, et ibi jacent eò profundiùs, quò in cælis collocari debuissent excelsiùs.

Ibi eò majori confusione replentur, quò in terris majori honorum culmine decorabantur.

Ibi eò magis à Satanâ contemnuntur, illuduntur, conteruntur, quò plus in terrâ fuerant ab angelis et hominibus honorati.

Ibi eò ampliùs draconum fel, aspidumque venenum bibunt, quò plus de sanguine meo in altari indignè sumpserunt.

Ibi eò acriùs ab antiquo serpente punguntur et devorantur, quò plus in terris debuissent ei esse., per sacrum ministerium, infensi et nocivi.

Ibi eò pauperiores et nudiores sunt, quò

plus ab ovibus meis, sine labore, necessaria et superflua receperunt.

Ibi eò magis uruntur, quò plus à curis consuetis, præ statûs sui sanctitate, liberi tranquilliorem in mundo vitam duxere.

Ibi eò ardentioribus stimulis perurgentur, quò plures per ignaviam et acediam suam permiserunt oves perire.

Ibi eò majori fame et siti cruciantur, quò magis in bonis duxerunt dies suos.

Ibi eò fœtidiori pice et sulphure perfunduntur, quò plus secundùm carnem in statu summè spirituali et sanctissimo vixerunt.

Ibi eò plus ut furiosi canes ululant, quò plus in evangelii cathedrâ siluerunt.

Ibi eò horrendioribus tumultibus et clamoribus aures eorum fatigantur, quò minùs eas in tribunali voluerunt pœnitentibus præbere.

Ibi eò horribiliora monstra intuentur, quò minùs oculos super gregem meum tenuerunt apertos; quò minùs vultum pecoris sui attenderunt.

Ibi eò abundantior est eorum fletus; quò minùs peccatores ad conversionis lacrymas conati sunt movere.

Ibi eò major eorum desolatio, quò minùs desolatas oves in terris consolati sunt.

Ibi eò sævior illorum cruciatus, quò minùs patientibus ovibus compassi sunt, et auxiliati.

Ibi eò plus dilacerantur carnes eorum, quò plurium, per scandala sua, fuerunt necatores animarum.

Ibi eò minùs exaudiuntur eorum gemitus; quò minùs in terris voluerunt necessariæ orationi instare, quò negligentiùs opus meum perfecere.

Ibi tandem eò rigorosiùs justitiæ meæ flagella sustinent, quò minùs mandata mea quæ populis annuntiabant, servaverunt, et quò sic plus cæteris Spiritui sancto restiterunt.

3. Ita est, fili: fuerunt homines mei; amici mei, ministri mei, impinguati, dilatati de bonis meis; et recalcitraverunt contra me, et prodiderunt me, et Spiritui meo contumeliam fecerunt, et meipsum conculcaverunt.

Plus vindicor de ipsis, quàm de cæteris iniquis, et plus vindicabor: fæx calicis iræ meæ super eos non exinanietur.

Omnia excelsa et fluctus furoris mei super ipsos transeunt, et transibunt, et manebunt in æternum.

4. O fili! time me, qui possum animam et corpus perdere in hanc gehennam.

Vide: ante te vita et mors, cœlum et infernus. Elige.

Fili, num poteris habitare cum igne devorante, tu qui non potes vermis infestationem, ignis scintillam, acûs puncturam sustinere?

Habitabis tamen, si velis in bonis ducere dies tuos. Hæc est enim via lata, quæ ducit ad perditionem.

Habitabis, si nolis naturæ vim facere: nam soli violenti regnum cœlorum rapientes, infernum vitabunt.

Habitabis, si remaneas otiosus: nam sine labore non datur merces: servus inutilis ejicietur in tenebras exteriores.

Habitabis, si non sis sanctus: soli quippè sancti ibunt in vitam æternam, et ab igne æterno præservabuntur.

5. Fili, cave tibi, attende tibi: quid mereris? Quâ nescis horâ, ego Filius hominis veniam.

Si cras venirem, si cras moriendum tibi esset, quò ires? Respondeat cor tuum.

Si hodiè dignus es inferno, quomodò cras eris dignus cœlo?

Fili, cras est dies incerta; et quid scis si crastinum habebis?

CAPUT XIV.

De gemitu sacerdotis in inferno.

1. Audi, fili, perditum fratrem tuum sacerdotem : sed non dico miserere ejus : neque enim compassio tua posset illum juvare ; quoniam in inferno nulla est redemptio.

Audi : crucior in hâc flammâ. Quid est, fili? quare non dicit, de hâc flammâ? sanè, quia, præter ardorem ignis, alium doloris cruciatum in flammâ patitur.

Et reverà, inclina aurem tuam, et audi eum. Me insensatum! lassatus sum in viâ iniquitatis et perditionis.

Me miserum! ambulavi vias difficiles ; viam autem Domini quam cæteris indicabam, non sum secutus.

Me miserum! quid mihi profuit superbia? et divitiarum jactantia quid contulit mihi?

Me stultum! transierunt tanquam umbra, fallacia bona quæ amavi.

Me infelicissimum! nunquam videbo faciem optimi Patris mei qui in cœlis est. Hæc requies mea, et nunquam ad illam pertingam.

Sitio,

Sitio, et nunquam bibam, esurio, et nunquam manducabo.

Mihi in æternum nihil aliud superest, nisi luctus, nisi clamor, nisi dolor.

Væ mihi! væ mihi! perditio mea opus meum est; fructus est iniquitatum mearum.

O anima mea! quis te fascinavit, non obedire mandatis Dei mei, quæ cæteros edocebam; non obtemperare gratiæ quæ me indesinenter incitabat?

Ecce peccata cæterorum toties dimisi, et mea in æternum retenta sunt!

Ecce agnum Dei benignum toties accepi, toties cæteris dispensavi; et mihi in æternum in crudelem eum mutavi!

Ecce animas defunctorum toties è purgantibus flammis per sacra sacrificia eduxi; et per hæc sacrificia meipsum in æternis flammis sepelivi!

Ecce per damnatorum pænas toties Dei plebem ex officio terrui; et me pœnis illis per incuriam et scelera mea devovi!

O si sapuissem! ô si intellexissem! ô si novissima prævidissem! Væ mihi! væ mihi!

Justus es, Domine, et rectum judicium tuum! nihil est quod debueris facere pro

salute meâ, et non feceris. Perditio mea; opus meum.

2. Attende, fili, et audi adhuc. Pater Abraham, miserere mei, et mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, et refrigeret linguam meam.

Vos Apostoli, vos Sacerdotes sancti, quorum fui successor! mittite tot oves meas, quæ per ministerium meum ad societatem vestram pervenerunt, ut auxilientur mihi.

Quid respondetur, fili? Audi. Recordare quia recepisti bona in vitâ tuâ; isti autem cruces et mala. Justum est ut hi nunc consolentur, tu verò crucieris. Cahos impenetrabile inter te et nos firmatum est.

O dolor! ô cumulus doloris! non datur ampliùs auxilii spes, non consolationis expectatio, non pœnitentiæ locus, non redemptionis prospectus; sed miserrimæ æternitatis superest solum terribile pondus.

O vermis sæve! ecce quos salvavi, et in æternum erunt beati! culpâ meâ perii, et in æternum torquebor!

3. Attende, fili, et audi tandem. Pater Abraham, vos gloriosi cœlorum incolæ, sancti sacerdotes, rogo vos, mittite saltem quemdam ad fratres meos presbyteros in terrâ

adhuc viventes, ut testentur illis, ne et ipsi veniant in hunc locum tormentorum. Si quis enim ex mortuis ierit ad eos, pœnitentiam agent.

Quid respondetur? Audi. Si Moysen et Prophetas non audiunt; neque, si quis ex mortuis resurrexerit, credent.

O fili! ecce terribile mysterium audisti. Talis est pravi sacerdotis perversitas, ut nequidem per resurrectionem mortui ad pœnitentiam et conversionem sit adducendus.

Et reverà, fili, nonnè principes sacerdotum et scribæ viderunt Lazarum à me ex mortuis suscitatum? Certè.

Tamen cùm nec verbis, nec operibus meis crediderant, neque etiam ad visum mortui illius suscitati in me crediderunt: sed facti sunt è contrà mihi magis infensi.

Fidem certè noscit pravus sacerdos, et comminanti fidei resistit: gratiis cumulatur et gratiæ trahenti obedire renuit.

Obcœcatur, induratur, et in obcœcatione suâ ac induratione moritur; itque tandem in locum tormentorum.

Time ergo, fili, iterùm dico, time ne unquam similis ei efficiaris.

Hodiè si vocem Domini audieris, noli

obdurare cor tuum: sed vide si via iniquitatis in te est; et, si sit, eam continuò amove à te.

Exurge, et arctam viam ingredere, quæ sola ducit ad vitam.

CAPUT XV.

De cœlesti gloriâ.

1. Fili, ascendi in cœlum, et in sempiternum ad dexteram Patris mei sedeo.

Fili, ascende et tu: sume tibi pennas sicut columbæ; vola.

In domo Patris mei mansiones multæ sunt. Una signata est pro te: præcessi te, ut præpararem tibi hunc locum.

Hæc requies tua in sæculum sæculi: elige eam, ut tandem ibi inhabites, et simul mecum requiescas.

Veni, dilecte mi, in hortum meum, veni: ego erò merces tua magna nimis.

2. O fili! si haberes oculos cordis tui illuminatos; si scires quæ sit spes vocationis meæ, et quæ divitiæ gloriæ hereditatis meæ in sanctis!

Si nosceres cœlum ad quod voco te, in quod compello te intrare; tu sanè me prævenires, et ex nunc usque ad ultimum vitæ tuæ halitum clamares, et indesinenter et cum vehementissimo desiderio clamares:

O Pater bone! adveniat mihi regnum tuum; ô Domine! da mihi aquam ejus, ut non sitiam ampliùs.

Domine, aperi mihi portas regni tui: concupiscit enim, et deficit anima mea in atria tua valdè.

3. Scis, fili, quàm dulce sit homini diuturnis laboribus fesso, quiescere.

Scis quàm jucundum sit ægroto, ab acutissimis doloribus liberari.

Quantumcunque tamen tibi grata et jucunda videatur talis requies, non est figura quietis, quam ego militibus meis paravi.

Quies mundi hujus brevis est, et vix ad perditas vires pro novis laboribus reparandas sufficit.

Mea autem æterna est, nec aliis ultrà turbanda motibus.

Quies hujus mundi imperfecta est, et ab humanis miseriis non liberat.

Mea verò absoluta est, et ab omni dolore,

luctu, clamore, angore sanctos meos facit immunes.

Quies hujus mundi leve est hominis peregrinantis solatium.

Mea verò est exultantis animæ perpetuum otium: est meîpsius summè beati gaudium.

O fili! quandò venerit hora hæc felix ubi in illam sanctam quietem intrabis; ab omni necessitate, timore et pœnâ verè et perfectè liber eris!

Non erit tibi ampliùs colluctatio adversùs carnem et sanguinem, adversùs principes tenebrarum: non ampliùs per multas tribulationes erit procedendum.

Non ampliùs peccatum, pericula, angustias, famem, persecutionem, gladium timebis.

Non ampliùs habebis Ecclesiarum sollicitudinem; non ampliùs clamabis: quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalisatur, et ego non uror? Tunc enim videbis priora abiisse.

Nonnè, fili, digna est hæc tuis laboribus quies? Ergo tolle, in spe quietis hujus, jugum meum super te: et suave, et leve tibi videbitur.

4. Scis, fili; quid sit in ardentissimis desideriis plenè satiari.

Non sanè, fili: quia hæc in terris satietas dari non potest; et, primis extinctis desideriis, novis continuò succedentibus cor hominis cruciatur.

Verùm, fili, noscis saltem quid sit in fame saturari; quid sit in siti potari; quid sit homini cupido ditari; quid sit homini superbo exaltari; quid sit voluptuoso jucundari. Istud apud homines stultos felicitas vocatur.

Veruntamen si aliquis omnibus desideratis abundantissimè sic fruatur, nonnè ipsius felicitas poterit tibi sanctorum felicitatem adumbrare?

Non, fili, certè non: neque enim oculus vidit, neque auris audivit, neque in cor hominis ascendit, quæ præparavi ego diligentibus me.

Ibi anima sitiens inebriatur ab ubertate domûs meæ: ibi torrente voluptatis meæ potatur.

Ibi edit de dulcissimo vitæ ligno: ibi audit vocem citharædorum citharizantium et canticum novum antè sedem Dei.

Ibi fulgent justi sicut sol; ibi exultant sicut victores captâ prædâ quandò dividunt spolia.

Ibi jam non per speculum et in ænigmate,

sed facie ad faciem, me omne bonum eis ostendo.

O fili! si cognosceres ea quæ nunc sunt abscondita ab oculis tuis, sed quæ palam tibi fient, quandò in lumine meo lumen videbis! si scires....

Adhuc multa haberem tibi dicere; sed non posses portare modò; quia adhuc es sine intellectu.

Sufficiat tibi igitur, fili, quòd credis: satis sit tibi scire vitam æternam tibi reservari; in vitâ æternâ hominem verè beatum fieri; et in hâc vitâ sanctos sacerdotes cæteris aliis multò gloriosiùs coronari.

5. Gaude, fili, gaude; quia complacuit mihi dare tibi regnum istud.

Gaude, si pauper sis spiritu: beatus es, quia ad te pertinet regnum meum.

Gaude, si sis mitis: beatus es, quoniam possidebis terram cœli.

Gaude, si luges peccata tua, et peccata fratrum: beatus es, quoniam in æternum consolaberis.

Gaude, si per zelum tuum esuris et sitis justitiam: beatus es quoniam saturaberis.

Gaude, si misericordiæ meæ sacramentum erga pœnitentes diligenter administras: beatus

beatus es, quia tu ipse misericordiam consequeris.

Gaude, si mundo corde me suscipis et recto corde nihil nisi gloriam meam quæris: beatus es, quoniam me videbis.

Gaude, si pacem caritatis inter oves meas firmare niteris: beatus es, quoniam inter filios meos in cœlo lætaberis.

Gaude, si persecutionem propter fidem aut zelum pateris: beatus es, quoniam tuum est regnum meum.

Gaude, si maledixerint tibi homines, et si dixerint omne malum adversùm te, mentientes propter me: beatus es exulta, fili, quoniam merces tua copiosa est in cœlis.

Euge, serve bone, converte peccatores; fideliter labora in vineâ meâ: et ego Dominus vineæ, et ego Princeps pastorum veniam tibi obviàm, et imponam capiti tuo immarcessibilem gloriæ coronam.

6. O fili! frequenter cogita de hâc jucundissimâ horâ in quâ cœli porta tibi aperietur.

Expecta eam, saluta eam, concupisce eam: clama præ desiderio: heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est!

Inclina cor tuum ad faciendas justifica-

tiones meas, propter hanc pretiosissimam retributionem.

Multò certè plus lætaberis, quandò venies et coronaberis, quàm lætaretur ille qui ad regnum suscipiendum de teterrimo educeretur carcere.

CAPUT XVI.

De religiosissimâ devotione erga Dominum Jesum Christum.

1. Tu quis es, fili? Non aliud certè quàm minister Christi mei et dispensator mysteriorum ejus.

O quanto amore debes redamare eum qui talem tibi dedit caritatem!

O quantâ curâ debes ad verba et mandata tui Regis attendere, ut ea exequaris et ab omnibus perfici provideas!

O quanto studio debes laborare; ut illi in omnibus complaceas!

2. O homo Christi mei! dimitte omnia; et Jesum solum, in animo, in corde, in opere semper gesta, semper retine.

Animum tibi dedi, fili, ut te in omni

verbo et actu dirigeret. Et ad quid debet animus tuus verba et actus tuos dirigere nisi ad cultum Jesu et ministerium ejus?

Et quis est, qui tuam mentem poterit ad hoc illuminare, nisi ille qui ipsissima sapientia mea est, lux vera, Filius meus dilectissimus in quo mihi benè complacui?

O fili! ipsum consule, ipsum audi: id est, ejus sacram doctrinam indesinenter scrutare, quatenùs lucerna fiat pedibus tuis verbum ejus, et lumen semitis tuis;

Quatenùs, in nomine ejus evangelizans, non tuum, sed ejus evangelium annunties; quatenùs ipse, non tu, per os tuum loquatur.

O! si per lectionem et meditationem dictorum ejus posses illum in cor tuum attrahere et verè scire Jesum Christum; quàm sufficienter pro te et pro cæteris esses edoctus!

Certè doctrina ejus omnes sanctorum doctrinas præcellit. Hæc est scientia quam labia sacerdotis custodient.

3. Fili, cor dedi tibi ut ames: et quem ex toto corde debes diligere, nisi illum qui tibi tanta fecit, in ministerium suum te assumendo?

Et cui arctiùs debes adhærere, quàm Filio meo, viti veræ cujus es palmes?

Et quomodò fructum afferes, nisi per amorem manseris in illâ vite?

Et quomodò vives, si non diligas illum cum quo unum corpus es, et membrum de membro?

O felix membrum! Ama caput tuum, nec unquàm alio quàm ejus spiritu animeris.

Ama caput tuum, neque te unquàm patiaris ab ipso separari, non persecutione, non gladio, non fame, non quâlibet potestate, non quâcumque passione.

Ama caput tuum: et sicut membrum, ex naturali inclinatione, corpori in omnibus fideliter servit; ita et tu Jesu, in omnibus, ex omni affectu servias, cuncta in gloriam ejus faciendo.

Ama caput tuum: et sicut membrum se tradit, et amputari se pro salute corporis sinit, sic et tu pro Jesu immolari sis semper paratus.

Vive membrum de vitâ capitis tui; respira de ejus spiritu; gaude de ejus gaudio; dole de doloribus ejus.

Vive per amorem in Jesu, et Jesus in te. O qualiter cum illo proficies! Qualiter cum illo sanctificaberis! Qualiter per illum alios

sanctificabis! Qualiter ministerium tuum honorificabis!

4. Vis mihi placere, fili, et fieri mihi dilectus? fac secundùm exemplar quod tibi in monte monstratum est.

Imitare in omnibus actibus tuis Filium meum dilectissimum in quo mihi benè complacui. Hos prædestinavi quos præscivi fore conformes imagini ejus.

Sit itaque antè oculos tuos semper vita ejus; ut funiculis amoris ejus traharis et curras in odorem unguentorum ejus.

Vide caritatem quâ me dilexit. Cognovit quòd hostiæ et oblationes hominum non mihi placerent; et descendit in terras, ut per semetipsum, pro injuriis quas ab hominibus sustinui, mihi satisfaceret.

Vide caritatem ejus erga homines: ipsorum peccata tulit super lignum. Vide humilitatem ejus: exinanivit semetipsum formam servi accipiens.

Vide obedientiam: factus est obediens usque ad mortem: quæ placuerunt mihi fecit semper. Vide misericordiam: pertransiit benefaciendo et sanando omnes.

Vide pœnitentiam: jejunavit quadraginta diebus et quadraginta noctibus. Vide pudi-

citiam: tanta fuit, ut mirarentur Apostoli quòd cum muliere Samaritanâ loqueretur.

Vide humanitatem: ad Lazari tumulum lacrymatus est: viduam Naïm consolatus est. Vide paupertatem: non habuit ubi caput reclinaret.

Vide zelum: quomodò coarctor, usque dum perficiatur opus quod incæpi pro gloriâ Patris et salute hominum! Vide devotionem: erat pernoctans in oratione Dei.

Vide paternam providentiam: ne dimitteret jejunos in domum suam, multiplicavit panes et pisces in deserto.

Vide amabilitatem; talis erat, ut omnes cuperent eum videre. Turbæ sequentes eum, se invicem conculcabant. Zachæus ascendit præ turbâ in arborem, ut videret eum.

Vide mansuetudinem: adulteram absolvit; Judam proditorem osculatur, pro inimicis orat. Vide cordis rectitudinem: non quæro gloriam meam, sed ejus qui misit me Patris.

Vide stupendam liberalitatem: accipite et manducate corpus meum; bibite sanguinem. Vide patientiam in adversis: Pater, fiat voluntas tua; sicut agnus coram tondente se obmutuit.

Hic est filius meus dilectus in quo mihi

benè complacui: hic est Sacerdos magnus, sacerdotum exemplar et regula. Sequere, fili, hanc regulam, et pax mea erit super te.

Imitator esto Christi mei, et complacebit mihi in te. Hanc semper tene viam, hanc perpetuò contemplare veritatem, hâc vitâ indesinenter vive.

5. O Jesu! Pastor bone, qui in terris visus es et cum hominibus conversatus es, da ut continuò meditans in mandatis tuis, sanctissimâ doctrinâ tuâ replear.

Da ut semper memor beneficiorum tuorum, amore tuo magis ac magis accendar. Da, ut jugiter considerans perfectiones tuas, tibi fiam in dies conformior.

O anima mea! lauda ubiquè Jesum, ama ubiquè Jesum, adora ubiquè Jesum, offer te ubiquè Jesu, suspira indesinenter ad Jesum, quoadusque expires in Jesu, et regnes in æternum cum Jesu. Amen.

CAPUT XVII.

De passione D. N. J. C. jugiter memorandâ.

1. Ego, fili, auctor fidei et consummator sustinui crucem, confusione contemptâ: ut

tu in me aspiceres, et de ligno vitæ in quo pependi, Spiritum sanctificantem tibi indesinenter attraheres.

Amen dico tibi: si intentè et devotè in passione meâ te exercere cures, ibi omnia utilia et necessaria tibi abundanter invenies.

Aperi ergo cor tuum mihi, et sine me crucifixum in illud intrare: brevi mirè edoceberis.

Fige oculos cordis tui in crucem meam, et brevi traheris.

2. Rabboni, Magister optime, loquere, quia audit servus tuus.

Veni ad pauperculum tuum, et accende cor ejus; illumina oculos ejus, et fac ut videat.

3. Fili, ecce venio: inclina aurem tuam, audi, homo bonæ voluntatis: dilexi te, et tradidi memetipsum pro te.

O si caperes verbum istud, brevi certè responderes: Domine, tu scis quia amo te.

Intellige igitur, fili: dilexi te, et tradidi memetipsum pro te; me Creatorem, pro te creaturâ; me Patrem, pro te prodigo filio; me Deum, pro te homuncione;

Me offensum, pro te offendente; me benefactorem, pro te ingrato; me summè beatum, pro te miserrimo.

4.

4. Domine, quid fecisti mihi sic? scio quia Pater tuus semper te audit. Si dixisses verbo, profectò statim sanavisset animam meam, et remisisset iniquitatem peccatorum meorum.

Quare igitur tot laboribus requisisti me? tali morte redemisti me?

5. Fili, per hoc clarificatus sum; et per hoc clarificatus est Pater meus in me.

Vide et cognosce quæ sit latitudo, longitudo, sublimitas et profundum supereminentis caritatis meæ erga te.

Poteram utiquè verbo, poteram linguâ te liberare: et volui opere, volui manifestissimâ voluntate te salvum facere.

Volui ponere pro te animam meam; ut tu scires meâ erga te dilectione majorem esse nullam.

Volui te in cruce sanguine meo rigare; ut tu bonitate meâ tactus, jam erubesceres tantum Redemptorem non amare.

Volui, vulneratus propter iniquitates tuas, coram te stare; ut tu intelligeres qualem dolorem mihi pariant peccata tua in intimo corde.

Volui delictorum tuorum plagas in carne meâ ferre; ut tu compassione motus, desineres peccata peccatis, plagas plagis addere.

Volui tandem ô Sacerdos! sic pro te pati; ut tibi relinquerem exemplum, et tu vestigia mea sequereris.

6. Hos, fili, prædestinavit Pater meus, quos præscivit imagini filii sui fore conformes.

Respice ergo in faciem meam; ut eam deindè in te exprimas, et sic salvus fias.

Vide me in agone prolixiùs orantem: et disce orationi indefessus, et sine tædio instare.

Vide me calicem amarissimum de manu Patris suscipientem: et disce labores, contradictiones, et omnia sæva sacri Ministerii patienter et cum submissione portare.

Vide me ab Apostolis meis dormientibus derelictum in profundo mœrore: et disce in adversitatibus, etiam sine consolatione, constanter te gerere.

Vide me à Judâ proditum: et disce falsos fratres tolerare.

Vide me Judam amplectentem: et disce inimicis pacis osculum non denegare.

Vide me ligatum in Jerusalem duci: et disce vincula et opprobria pro me sustinere.

Vide me injustè ligantibus et ducentibus non resistentem, sed instar agni mansuet os non aperientis cedentem: et disce à litibus et contentionibus abstinere.

7. Perge mecum, fili, in Jerusalem; sequere me: ibi quoque docebo te.

Ecce principes sacerdotum Annas et Caïphas me ad mortem postulant: time tu, fili, ne, cùm sacerdos sis, peccando plus etiam cæteris me offendas, gloriæ meæ plus cæteris noceas.

Ecce coram persecutoribus meis constanter sto: noli ergo timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere.

Ecce à servo sacerdotis alapâ cæsus, patiens sum: da tu patienter percutienti te maxillam; et diligenter attende, ne qui tibi ministrant, sint filii iniquitatis, scandalis suis me cædentes.

Ecce inter falsos testes accusantes me taceo: tu, fili, in injuriantes, exprobrantes, deridentes, detrahentes ne irascaris.

Ecce tanta passus somnum non capio; sed totâ nocte inter subsannantes et verberantes me vigilo: tu saltem, fili, in quiete corpori tuo dandâ, sobrius esto.

Ecce Petrus, aliàs generosissimus et firmissimus, me in atrio principis sacerdotum trinâ vice negat: tu fili, quantò major es, quantò firmiùs te stare credis, tantò plus time, ne in occasione etiam cadas.

Ecce Petrum pœnitentem, sine dilatione misericors respicio: tu, fili, erga eos qui

erraverunt et revertuntur, esto suavis et benignus.

Ecce pusillanimis Pilatus me innocentem non audet liberare, sed metu fractus tradit: tu, fili, noli fieri judex, nisi valeas virtute irrumpere iniquitates.

Non consideres vultum potentis, et cave ne, præ timore, aut culpabili indulgentiâ, in tribunali, me sanctissimum canibus tradas.

Ecce veste albâ indutus, quasi insanus ab Herode dimissus sum: tu, fili, ne timeas stultus haberi propter me et conclamari.

Ecce Barabbæ sum postpositus: tu, fili, ama nesciri et pro nihilo reputari; patere te sub omnium pedibus conculcari.

Ecce flagellis dirissimè pro te cæsus sum: tu, fili, mortifica membra tua quæ sunt super terram, ut spiritus salvus fiat; luge, et pœnitentiam age pro peccatoribus.

Ecce spinis crudeliter et probrosè sum coronatus; ecce homo sum, non habens speciem, neque decorem: tu saltem, fili, vano decore speciem tuam non exornes.

Ecce ego spiritum, præ vulneribus et plagis, vix trahens, crucem pro te ferre non recuso: tu saltem, fili, jugum meum quod suave est et leve, amanter tolle super te.

8. Veni adhuc, fili, et ascende mecum in Calvariam; attende iterùm, et erudire.

Quid dicit tibi via sudore meo et cruore rigata, nisi quòd tu, pro animabus quærendis et lucrandis, debeas libenter per vias et sepes in sudore et fatigatione currere?

Quid flentes mulieres, nisi quòd passioni meæ meditandæ debeas incumbere, doloribus meis compati, et peccata tua, quæ illorum causa fuerunt, imprimis lugere?

Quid mearum vestium spoliatio, nisi quòd paupertatem debeas æquanimiter ferre?

Quid mea in cruce extensio et confixio, nisi quòd carnem tuam, cum vitiis et concupiscentiis, debeas crucifigere?

Quid meæ crucis elevatio, nisi quòd per multas tribulationes oporteat te ad regnum cœli elevari?

Quid mea de aceto et felle potatio, nisi quòd sobriè vivas, et splendidè epulari non cupias?

Quid latro ad dexteram meam salvatus, nisi quòd de misericordiâ meâ nunquàm debeas desperare?

Quid peccator ad latus bonitatis meæ periens, nisi quòd de clementiâ meâ non debeas præsumere?

Quid mea pro crucifigentibus me oratio, nisi quòd debeas pro nequissimis peccatoribus, exorare et infensissimis inimicis tuis libenter veniam dare?

Quid meæ matris commendatio, nisi quòd debeas illam piissimè venerari, et fiducialiter colere?

Quid mea pro te mors, nisi quòd debeas etiam pro fratribus animam tuam ponere?

Quid sol, luna, saxa, terra, super me mortuo lugentia, nisi quòd saxo ipso durior sis, si super morte meâ tu ipse non afficiaris?

Quid inimici mei pectus percutientes, nisi quòd crux mea sit fons contritionis et gratiarum uberrimus?

Quid latus meum per militis lanceam apertum, nisi quòd debeas in illud per amorem intrare, et in illo vivere?

Quid Nicodemus me de cruce deponens, aromatibus condiens, et in sepulchro novo reponens, nisi quòd debeas sacramenta mea cum summâ cordis munditiâ suscipere et ministrare, de gloriâ domûs meæ, altarisque mei sollicitè curare?

9. Hæc meditare, fili; in his esto: et fiet tibi in cruce meâ salus, vita, protectio ab hostibus, infusio supernæ suavitatis.

CAPUT XVIII.

De sincerá devctione erga Beatissimam Virginem Mariam.

1. Ego Sapientia æterna quæ in altissimis habito, descendens in terras, volui in mundum intrare per Mariam. Per ipsam salutem hominum operatus sum: per ipsam quoque, fili, statui dare tibi sapientiam et sanctitatem.

Filius meus es: ego ero tibi in patrem; Maria in matrem. Infirmus es: ego sum Dominus confortans; Maria advocata tua, ut mea auxilia pro te petat.

Peccator es: ego miserator et misericors; Maria refugium peccatorum, per quam possis impetrare misericordiam.

Ad cælum tendis: Deus cœlorum sum; et illa Regina cæli, ut in regnum meum possit tibi aditum obtinere.

Sacerdos es, sanctus esse debes: ego supremus virtutum et omnis sanctitatis largitor, Maria dispensatrix.

Vis ergo, fili, gratiam consequi et gloriam? Clama ad matrem, cole Mariam: per ipsam preces tuas exaudiam; monstrabo illi

me esse filium, et ipsa tibi monstrabit se esse matrem.

2. Janua est cœli Mater mea. Per ipsam dona mea descendunt ad terras, et per ipsam de terrâ sancti ascendunt ad me.

Numera, fili, si potes, quot per ipsam peccatores converterim, quot conversos perfecerim et sanctificaverim; quot per ipsam acceperint continentiæ donum, quot passionum victoriam, quot cœlestis gloriæ coronam.

Vide Augustinum, Joannem Damascenum, Germanum, Anselmum, Bonaventuram, Bernardum, Dominicum, Vincentium Ferrerium, Xaverium, et tot alios sacerdotes Mariæ servos, sanctitate adeò conspicuos.

Nonnè, per Mariam illos sanctificavi? Num per aliam portam ingressi sunt in regnum meum quàm per Mariam?

Numera si potes, quot mortuos protectio ipsius suscitaverit, quot ægrotos sanaverit, quot à periculis liberaverit, quot in mari, quot in igne, quot in bello, quot in fame, quot in peste.

Numera quot regna stabiliverit, quot imperia servaverit, quot invocantibus exercitibus dederit victoriam, quot hæresibus finem....

Tantam

Tantam Matri potestatem contuli ego Dominus · sic Matrem volui honorare.

3. Et tu, fili, debes meam sincero corde colere matrem; non tantùm protectionis desiderio, sed et veræ dilectionis affectu.

Mater tua est; ergo debetur ipsi honor tuus. Mater mea est, templum meum, sanctuarium meum; ergo ipsi veneratio tua debetur.

Gratiâ plena est; ergo debetur ipsi laus benedictionis tuæ. Misericors est; ergo debetur ipsi fiducia tua. Regina sanctorum est, et Domina tua; ergo debetur ipsi servitus tua.

Placet Patri, qui diligit filiam; placet filio, qui diligit Matrem: placet sponso, qui diligit sponsam. Cole ergo Mariam; et Patri, et Filio, et Spiritui sancto placebis.

4. O fili! Maria Mater mea est utiquè formosa mea, speciosa mea, amica mea.

Ego volui, ego præcepi, ut beatam dicerent eam omnes generationes, eamque piissimè colerent: quia ego qui potens sum ipsi magna feci; ego volui, ego præcepi, et sicut præcepi sic factum est.

Laus ipsius et cultus ejus in Ecclesiâ meâ nunquàm defecerunt. Vide festos ipsi dies, quàm sint crebri et solemnes: hymnos in illius honorem, quàm frequentes.

Hanc ubiquè exaltant concionatores; hanc ubiquè colunt populi; ipsi devoti sunt omnes qui recto sunt corde. Sic volui, sic præcepi.

Sacerdos es: voluntatem meam imple, honorem Mariæ Matris meæ ubiquè promove: hanc ubiquè exalta; ubiquè lauda; ejus cultum, quantùm potes, commenda.

Beatus ille sacerdos qui servus est Mariæ, ipsique servos congregat! Beatus populus qui illam colit! Hi accipient benedictionem à Domino, de rore cœli et de pinguedine terræ; gratiam in hoc sæculo et gloriam in futuro. Servus Mariæ non peribit.

5. O Virgo ter beata! Suscipe me in servum, quæ sub cruce jam suscepisti me in filium. Monstra te esse Matrem, me reddendo erga te piissimum.

O Virgo potens! quæ draconem contrivisti; contere passiones meas, solve vincla vitiorum meorum.

O Virgo! ad cujus nutum cœlorum thesauri dispensantur, impetra gratias quas mihi scis expedire; obtine fidem firmam, spem securam, caritatem igneam, orationis donum; impetra castitatem, humilitatem, contemptum sæculi, zelum animarum.

O Virgo, auxilium christianorum! In omni

angustiâ adjuva me, ab omni periculo libera me, et in vitâ, et in morte. Hæc quotidiè laudans rogabo te: et in te inimicos meos ventilabo cornu, spernamque insurgentes in me.

6. O Maria! Serviant tibi populi, honorent te tribus, incurventur antè te omnes gentes.

Det mihi Dominus, ut cultum tuum quacunquè dilatare possim, et hostes tuos debellare. Amen.

CAPUT XIX.

De ardore animi ad Divina.

1. PATER meus ministros suos ignem urentem facit: et tu, si vis mihi dignè in sacro ministerio deservire, debes spiritu fervere.

Sequere me, fili mi: Ego ad implendam voluntatem Patris mei indesinenter anhelabam, clamabam: quomodò coarctor usquedum perficiatur! Erat in corde meo quasi ignis exæstuans; et deficiebam, ferre non sustinens.

Similis in te dominetur ardor, carissime: esto totus ignitus ad divina.

Quemadmodum miles victoriam, sicut mer-

cator lucrum desiderat et concupiscit; sic tu Dei gloriam animarumque salutem desidera et concupisce.

Quæcumque ad hæc conducunt, non necessitate cogente, sed caritate trahente diligenter facito.

2. Ego quæsivi gloriam Patris mei: ego qui nullius indigeo, exivi à Patre et veni in mundum quærere et salvum facere quod perierat. Vide et attende: quæsivi, exivi, veni. Expectare opus tepidi est, inquirere zelantis.

Verus piscator non otiatur usquedum pisces se capiendos offerant; sed mittit hamum, mittit rete ut inveniat.

Si tu igitur sacerdos secundùm cor meum esse vis, oportet te de gloriâ Dei et animarum salute semper esse sollicitum; nil plusquàm hæc duo desiderare, occasiones ad utrumque conducentes sedulò inquirere, media ad hæc procuranda excogitare.

Oportet te in omni opportunitate ferventi animo laborare, eniti, insudare: ut per orationem, sacrificium, verbi Dei prædicationem, pœnitentiæ ministerium, sacramentorum dispensationem, bona exempla, exhortando, monendo, stimulando, benefaciendo, per

correptionem, per omnem modum, regnum Dei dilates, servosque Domini multiplices.

3. Sic fecerunt sancti mei: sic præsertim Apostoli mei qui omnem terram percurrentès, conati sunt omnes gentes mihi subdere, et omnes homines compellere ut crederent, baptizarentur, viverent rectè et sanctificarentur.

Beatissimi servi illi qui nil aliud in mente habebant nisi ut per ministerium suum omne genu in nomine Jesu flècteretur, et omnis lingua Divinitatem ejus confiteretur.

Beatissimi servi illi qui verbo et orationi unicè instantes, omnia arbitrabantur ut stercora, quatenùs gloriam Dei et animarum salutem lucrifacerent.

4. Vos autem, servi otiosi, servi inutiles erubescite et confundimini. Ecce opus fugitis, nedum simili modo zeletis.

Placent vobis pingues reditus, displicent ministerii labores: placet mensa, displicet altare: placet lectum, displicet tribunal: placet confabulatio, displicet oratio: placet ambulatio, displicet studium: placet lusus, displicet cura gregis.

Ad omne sæculi negotium parati semper estis: ad omnem ecclesiasticum laborem tepescitis et pigritamini.

Fodio parietem cordis vestri, et invenio in eo scriptum. ô utinam nunquàm orandum! utinam nunquàm catechizandum! utinam nunquàm prædicandum! utinam nulli accederent ad confitendum!

Miserrimi! et quomodò sacerdotes vocamini? quomodò Ministri Dei dicimini? Non ædificatis, sed destruitis: non sanatis, sed occiditis: non salvatis sed perditis oves meas.

5. Domine, Domine ex quo omnia et per quem omnia sunt; Domine qui me in sacerdotem tuum elegisti, ne permittas, quæso, ut sic fiam in gloriæ tuæ et animarum ruinam, sed fac ut sim in resurrectionem et sanctificationem.

Confirma, rogo, id quod in me operatus es: fac me dignum ministrum tuum; fac me in sanctissimo sacerdotii munere cum omni zelo tibi deservire.

Obsecro, Domine, obsecro suppliciter; da mihi aurum ignitum sancti ardoris, ut cum fervore tibi possim ministrare.

O Jesu! ô cor Divini amoris incendium! mitte in cor meum scintillam vel unam ignis illius qui in te exæstuat: suscita in me spiritum flammeum et urentem: imprime mihi caritatem tuam, ut opus tuum dignè perficiam.

O amor qui semper ardes et nunquàm extingueris! accende me.

CAPUT XX.

De tepore.

1. VÆ tibi, fili, si tepescas in servitio meo! Væ tibi! Incipiam te evomere ex ore meo.

O! si sentires quale malum sit cordi meo displicere, ipsi horrorem movere, ab ipsoque tandem, tanquam aliquid execrabile rejici, profectò nihil magis timeres quàm tepescere, et de tuo primo ardore sensìm per negligentias cadere.

2. O insentati illi qui à vigore gratiæ, suâ culpâ, sic deficiunt, et paulatim ruentes, mihi deniquè fiunt abominabiles.

O miseri! se credunt divites, nullius egentes: et nesciunt quia sunt miserabiles, pauperes, cœci et nudi.

3. Veruntamen, fili, quàm multi tales inter sacerdotes meos! Quàm multi qui, dùm statum tenent perfectum, nihil minùs curant quàm perfectionis studium!

Ventri indulgent; moribus sæcularium se

conformant; convivia appetunt, et sine refrænatione sectantur; congerendis pecuniis student; inter mulierum consortia amant ridere.

Colloquiis inanibus, imò et detractoriis tempus terunt; vanitati interiùs exteriùsque dediti cernuntur; lectioni et meditationi rerum sacrarum vix quidquam temporis impendunt.

Mundani sunt, animales, terreni, liberiores, scioli et inani scientiâ tumidi, dominatum ambientes: et tamen nihil sibi timent, ad cor non ingrediuntur, ut miseriam suam et egestatem cognoscant.

4. Sufficit eis quòd Horas canonicas non omittant; quòd rogati sacramenta administrent; quòd Missas obligationis tempore celebrent; quòd scandalum publicum non exhibeant; quòd peccatis mortalibus conscientiam oneratam non sentiant.

Dicunt se ad perfectionem majorem non teneri. Altioris pietatis studium, vel hypocrisim vocant, vel ad monialium claustra spectare proclamant. Rectam aliorum conscientiam suâ timoratiorem, scrupulosam vocant.

Sic in vitiis ordinariis totum vitæ tempus transigunt: puritati cordis non student; languidè et perfunctoriè, sine spiritu interiore, sine zelo, divina obeunt ministeria.

O

O status periculosus! et eò periculosior, quò non attenditur periculum ejus.

5. O fili! si taliter vivis, contremisce. Appensus es in staterâ, et inventus es minùs habens. Time iram Omnipotentis: maledictus qui facit opus ipsius negligenter.

Festina igitur, et sine dilatione festina resuscitare gratiam quam per manuum impositionem accepisti.

Clama ad caritatis fontem, ad Jesum cui proprium est misereri. Clama et dic: erravi sicut ovis quæ periit: quære servum tuum, Domine.

Clama et dic: salvum me fac, Deus, quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam. Eripe me de luto, ut non infigar, neque absorbeat me profundum, neque urgeat super me puteus os suum.

Deus, qui mortificas et vivificas, miserere mei, et resuscita me. Intona super me judicia tua: concute tremore omnia ossa mea; ut saltem ad vocem terrificæ tuæ tubæ, è gravi somno meo resurgam.

CAPUT XXI.

De purâ intentione.

1. Scis, carissime, quia olim dicebam: lucerna corporis tui est oculus tuus; si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit.

Capis hoc, fili mi? oculus tuus intentio tua est: corpus autem tuum, actionum tuarum series, ministerii tui officia.

Vis igitur ut actiones tuæ vero sacerdote dignæ sint? vis ut ministerium tuum mihi placeat? habe finem sanctum, habe intentionem rectam.

2. Gloriam Patris mei animarumque salutem unicè quæsivi ego salvator tuus. Fac similiter: hoc quoque unum intende, hoc unum præ oculis habe.

Propter hoc sanctuarium ingredere; propter hoc ad altare accede: propter hoc celebra: propter hoc ora, doce, evangeliza, labora.

Qui non ob hunc finem currunt aut laborant, in vanum prorsùs currunt et laborant.

3. O fili mi! Quot sunt inter sacerdotes, qui opera sua et justitias suas non faciunt nisi

ob terrenos fines, vel lucrum temporale, vel vanam gloriam in omnibus quærentes!

Celebrant, sed ob stipendium: psallunt, sed ob nummum; concionantur, sed ob retributionem: docent, sed ut docti dicantur: pascunt oves, sed ut lac et lanam colligant.

Horum utiquè corpus totum tenebrosum est; recipiunt nunc quam optant terræ mercedem. At ego certè in fine dicam eis: recordamini quia recepistis bona in vitâ vestrâ: jam soluti estis, nil ampliùs superest vobis nisi ut inter servos inutiles collocemini.

Collegistis, sed non mecum: dispersistis.

4. At inquis, fili mi: ego ad talia non veni. Tu scis, Domine, quia propter te ingressus sum sanctuarium, et impositionem manuum suscepi.

Benè, carissime. Sed ego dico tibi: sic cœpisse multorum est, perseverasse autem paucorum.

Serpens antiquus astutissimus est, et illos quos rectos esse corde videt, multimodis impetit insidiis quatenùs eorum bonam intentionem sensìm corrumpat et ad vana detorqueat.

Cùmque hoc effecerit, excæcat eos: ut nequidem attendant se esse à Satanâ deceptos, seque à recto fine jam aberrasse.

Audi quomodò fiat istud. Absit, ait sacerdos, ut propter stipendium celebrem : At ubi stipendium deesse videt Satan, venit, molestiam et tædium inspirat, movetque ut presbyter qui priùs celebrare, gravissimis licet occupatus negotiis, nunquàm omittebat, cessante stipendio pro levissimâ causâ abstineat. Abstinet igitur faciliùs quandò deest retributio. Vide, fili; jam fascinatus est, jam se plus quærit, Deum minùs quærit.

Absit, ait sacerdos, ut aliud in prædicatione verbi Dei quàm id ad quod missus sum, quæram. Sed venit diabolus, concitat sapientes hujus sæculi ut laudent prædicatorem. Gaudet ille, intumescit : jam pauperibus simpliciter evangelizare erubescit : jam in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis docet ut eruditis placeat, se commendabilem faciat : jam fascinatus est, jam se plus quærit, fructum minùs quærit : jam à recto fine deviavit.

Absit, ait presbyter, ut aliud in tribunali quæram quàm peccatorum conversionem et animarum salutem. Sed venit Satan, congregat divites et potentes hujus mundi circà tribunal. Jam lætatur sacerdos quòd magnates dirigat : illis semper præsto est, dùm pro ignobilibus et pauperibus audiendis tempus sibi deesse

obtendit. Jam deflexit ad personarum acceptionem, jam se quærit, jam fascinatus est.

Impendam et superimpendam me, ait sacerdos, ut destruatur corpus peccati. Ast ubi potens aliquis aut magnus delinquit, venit diabolus, timorem pastori incutit. Si reprehendis eum, inquit, ulciscetur. Tacet ergo, forsan imò adulatur; sicque fit pastor ille canis mutus non valens latrare contra potentes, dùm contra infirmos intonat. Jam se quærit, jam fascinatus est.

O quot miseros mille aliis modis sic decipit et illaqueat tenebrarum angelus! nunquàm dormit ille nequitiæ princeps. Subtilis est, semper circuit quærens, ut furtim irrepat et sacris se etiam actionibus immisceat.

5. Tu ergo, carissime, vigila: ut in ejus tentationem non intres. Nihil aliud quàm Dei beneplacitum et proximi utilitatem intende et quære; sicque internâ libertate perfrueris.

Æmulator esto gloriæ Patris cælestis sicut filius optimus: lucrum ipsius semper intende sicut fidelis servus. Memento quia qui seipsum in ministerio quærit, fur est, gloriam Deo debitam usurpat sicut Lucifer.

Pugna, fili mi, pugna viriliter cum antiquo serpente: pugna ut ille te nunquàm à rectâ

intentione faciat declinare. Pugna manè: de luce vigilans ad Deum, ipsi omnia cogitanda, dicenda et operanda offer in gloriam; omnem finem perversum qui posset irrepere expressè abdicans.

Hoc erit tibi scutum fortissimum contra inimici insidias.

Et si deindè venerit ille, ac per vanam gloriam tentaverit opera tua sibi vindicare; respondebis: serò nimiùm venis; omnia jam Divinæ gloriæ oblata sunt, omnia in illius sunt possessione: nulla tibi pars remanet.

6. Pugna per diem: actualiter, quantùm poteris, Deo omne opus offer.

Dic ei: Domine, volo hoc facere ut tibi placeam et gloriam tuam procurem; ut beneplacitum tuum exequar: et idcircò quantùm perfectiùs potero, illud peragere volo.

Vigila intra actionem: et si videris vanitatis aut cupiditatis serpentem dolosè appropinquantem, appropinqua et tu; caputque ejus contere.

Inclama: neque per te, maligne spiritus, opus hoc inchoavi; nec propter te peragam illud. Ad majorem Dei gloriam incæptum est; ad majorem Dei gloriam perficiam illud. Recede à me, seductor pessime.

7. Post actionem verò examina teipsum; et si te à serpente læsum inveneris, cura statim vulnus superbiæ per remedium humiliationis. Exurge et sume vires fortiores prioribus.

Demùm omnia opera tua sub oculis meis fac, quasi me videres præsentem; me frequenter in adjutorium tuum invoca. Ego, fili, veniam et confortabo te.

Sic, fili, sic pugna: et brevi oculus tuus fiet simplex, totumque corpus tuum lucidum erit.

CAPUT XXII.

De studio fundamentalium virtutum.

1. NON folia, sed fructus in ficulneâ quæsivi; et non inveniens, maledixi ficui; et arefacta est.

Hoc ad doctrinam tuam, fili, factum fuit et scriptum; ut scias me non speciem virtutum, sed medullam et realitatem à te exposcere.

Numquid placere mihi potest paries dealbatus, si fodiens parietem, inveniam sub ipso ossa mortuorum?

O fili! ne emundes tantùm exteriora calicis

tui. Non sufficiat tibi magnificare fimbriam tuam.

Scito quòd ego sim Spiritus, et eos qui me adorant, oporteat in spiritu et veritate adorare. Homines enim vident faciem; ego autem cor intueor.

2. Audi fili: humilis esse debes. Sed non sufficiat tibi oculos demittere, communibus indui vestibus, simplicem et modestam gerere formam. Si in his ambulans, despectionem etiam ferre non vis, humilitas tua vana est, superbia facta est.

Patiens esse debes. Sed non sufficiat tibi esse agnum in pascuis; debes etiam esse in occisione. Si tribulationem ferre recusas; patientia tua vana est, impatientia facta est.

Debes esse obediens. Sed non sufficiat tibi mansuetis obtemperare magistris, obsequium discolis recusando; aut obedire in aliquibus, et in aliis reluctari.

Si coarctationem ferre refugis; obedientia tua vana est, rebellio facta est.

Amare paupertatem debes. Verùm non sufficiat tibi mediocritatem ferre, sed et penuriam. Si indigere renuis; paupertas tua vana est, cupiditas facta est.

Debes pro peccatis tuis pœnitentiam agere. Sed

Sed non sufficiat tibi, quòd confitearis et dorsum incurves; debes corde dolere, spiritu compungi, vitia emendare, corpus affligere. Sine emendatione pœnitentia tuà vana est; sine afflictione mortificatio nulla.

Demùm debes virtutibus pollere. Sed non sufficiat tibi curare de specie; debes et de labore virtutum curare. Nemo potest esse victor sine pugnâ; sic nec virtutem colere sine violentiâ.

3. Vide Mariam Matrem meam. Astitit quidem à dextris meis, in vestitu deaurato, circumdata varietate: veruntamen omnis gloria ejus ab intùs fuit.

Vide Carolum servum meum. Non folia tantùm, sed et fructus sanctitatis tulit.

Castus dicebatur: sed et castum se probavit, seductricem puellam, in juventute labili, fortiter vincendò.

Patiens appellabatur: sed et se mansuetum demonstravit, percussorem suavissimè tolerando.

Firmus dictus est; sed et firmum se exhibuit, jurisdictionem ecclesiasticam contra minas et potestates tuendo.

Zelo et pietate repletus credebatur: sed se zelo et pietate plenum ostendit, vitam suam

in mediâ peste exponens, ut ægrotis sacramenta et solatia prætenderet.

4. Tu Verò quis es, fili? Tu qui nomen habes quòd vivas, nonnè quotidiè moreris? Nonnè forsan levissimus flatus inanem tuam virtutem facilè evertit et dejicit?

Nonnè labitur tua, in minimis occasionibus, castitas? Tua, in minimis dicteriis, humilitas?

Nonnè ruit tua, in levioribus puncturis, patientia? Tua, in minimis laudibus, modestia?

Nonnè evertitur tua, in conviviis, sobrietas; tua, in egestatibus, caritas?

Nonnè perit tuus, in lucri occasionibus, divitiarum contemptus? Tua, in favore conferentium, honorum aversio?

Nonnè zelus tuus confunditur, in conspectu potentium? Nonnè labiis me honoras, et cor tuum longè est à me? Esto vigilans: vide an opera tua plena sint coràm me.

5. O Domine! spiritum rectum innova in visceribus meis; spiritu tuo principali confirma me: ut in solidâ virtute cor meum stabiliam, et in sanctitate veritatis, salutis meæ ædificium construam: ne, cùm apparuero coràm te judicante, dicas mihi:

Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domi-

ne, intrabit in regnum meum: nescio te, nunquàm novi te, recede à me: pars tua sit cum hypocritis; ibi erit fletus et stridor dentium.

CAPUT XXIII.

De humilitate.

1. FILI, aliis prælatus es: cave ne susceptæ benedictionis beneficium vertas ad ambitionis argumentum. Cave ne domineris in cleris.

Odibilis coràm Deo, et Angelis, et hominibus superbia. Ipsa tamen mentes illorum qui ad statum sublimem à Patre meo evecti sunt, facilè invadit, nisi accuratiùs vigilent.

Vide quomodò Luciferum Angelorum Principem vicerit, et de alto cœlo ad ima inferi detruserit.

Vide quomodò in meâ societate humilitatis meæ discipulos tentaverit.

Contentionem inter se habuerunt, quis eorum videretur esse major: et duo ex ipsis, alter dexteram, alter sinistram meam in regno Patris mei ambierunt.

Ergone, fili, à superbiæ tentatione te

securum credes? O! quantò major es, humilia te in omnibus. Noli altum sapere, sed time.

2. Amen amen dico tibi: nisi efficiaris sicut parvulus, non intrabis in regnum meum.

Esto humilis, fili: hoc in religione et disciplinâ meâ primum, hoc secundum, hoc tertium.

Utiquè tota et vera christianæ sapientiæ disciplina in verâ et voluntariâ humilitate consistit.

Hæc fundamentum est fidei, redigens omnem intellectum in captivitatem.

Hæc cæterarum virtutum radix, sicut omnis peccati initium superbia est.

Hæc veræ pietatis et devotionis mater, nutrix, columna et anchora est.

Et tu, fili, si sine ipsâ virtutes congregas, in ventum pulverem portas.

Verè omnia tua bona opera nulla erunt, nisi humilitate solidentur.

Sine hâc, vitæ tuæ asperitas erit mera hypocrisis; alta contemplatio, illusio; ipsa paupertas, inanis vanitas.

Quinimò peccator humiliatus plus mihi placeret, quàm tu multis aliàs virtutibus insignis, si humilitate careas.

Iste, fili, descenderet in domum suam justificatus à te.

3. Tu scis, fili, quia perfectus eris, si sis sicut ego Magister tuus.

Vis igitur imitator mei esse, sicut filius carissimus? Esto humilis, et imitaberis. Ego enim mitis sum et humilis corde.

Scis quia, cùm essem Filius Dei, exinanivi memetipsum, formam servi accipiens, et habitu inventus ut homo.

Quinimò et in Passione meâ fui quasi vermis, et non homo: opprobrium hominum, et abjectio plebis.

Vide, vide quanta tibi sit me imitandi facilitas.

Etenim si omnibus, uti poteram, imperassem; si mundi honores, uti mei juris erat, mihi vindicassem; si in omnibus primus et princeps, uti æquum erat, esse voluissem:

Tunc meritò dixisses, fili: et quomodò salvatorem meum sequar?

Dominari, præesse, regnare, potentiâ et virtute præcellere, in meâ potestate non est: æmulatores semper inveniam, qui obstabunt.

Unus est qui accipit bravium. Quomodò potero ita festinanter currere, ut præveniam et comprehendam?

4. At, fili, si vis, uti debes, in viâ humilitatis, in quâ te præcessi, me sequi; res profectò tibi pervia et plana est.

Descende: nullus obstabit quin excelsa declines et descendas.

Perge: nullus tibi itineris bravium, aut invidebit assequendum, aut jam assecutum à te auferet.

Quinimò omnes te ad descendendum ampliùs et ampliùs in profundum juvabunt: omnes te ultrà terminum adhuc pergere compellent.

Tu scis enim, fili, quia omnes exaltari amant: omnes libenter alios sub se vident.

Si igitur in primo loco recumbis, secundus tibi libenter suum pro primo cedet: tertius, suum pro secundo: novissimus, suum pro penultimo.

Et cùm illum novissimum occupaveris; nullus certè conqueretur, nullus æmulabitur.

Verùm locus hujus mundi novissimus, est eo ipso primus humilitatis locus.

Tibi igitur eò faciliùs est ad apicem humilitatis pertingere, quò aliis difficiliùs est gloriæ culmen obtinere.

Ergo, fili, curre ad novissimum locum;

et nemo te impediet: ergo omnibus te inferiorem exhibe, et nullus conqueretur.

Ergo viliora pro te sume, et nullus disputabit: ergo deteriora de te crede, et nullus invidebit.

Et quantò plus te sincerè humiliaveris, tantò plus non solùm mihi, sed et ipsis hominibus placebis.

O quanta tibi patet tuum Magistrum sequendi facilitas!

5. Tolle, fili, tolle jugum humilitatis super te, et invenies pacatissimam requiem animæ tuæ.

Utiquè dabitur tibi pax mea quæ omnem sensum exsuperat.

Audi me, fili. Si ad hoc perveneris, ut nullatenùs honorari et æstimari ambias, sed è contrà fugias; quinimò contemni, vilipendi appetas: quid te ultrà perturbare poterit?

Quid ad te despectus, quandò tibi injuriæ deliciæ erunt?

Quid colaphi, quandò gaudebis te dignum habitum esse contumeliam pati?

Quid ad te cæterorum exaltatio et jactantia, quandò tu nihil nisi humiliationem amabis?

Beatus, fili, beatus verè eris, cùm viam sanctæ humilitatis ambulaveris.

6. Verùm in hoc præsertìm gaudium tuum erit plenum, quia nempè eo ipso quòd humilitatis perfectionem habueris, amorem quoque meum possidebis.

Nunquàm enim invenitur cor plenùm humilitate, quin sit plenum amore; nec anima vanitatem fugiens, quæ mihi non appropinquet et uniatur.

Gusta, fili, gusta humilitatem: et videbis quoniam humilibus suavis sum, humiles diligo et consolor;

Illis me inclino, illis gratiam meam largior; illis secreta mea revelo, illos ad me dulciter traho et invito. Gusta, et videbis.

7. At, fili, diligenter cave ne umbram humilitatis pro ipsâ humilitate amplectaris.

Ne arbitreris te esse humilem, eo ipso quò didiceris te esse tanquam nihilum antè me, nisi etiam volueris pro nihilo reputari.

Bonum quidem et optimum est ut nihileïtatem tuam agnoscas. Agnitio hæc via ad humilitatem est, præviaque animi comparatio: non autem ipsa humilitas.

Cura ergo ut non intellectu solùm, sed etiam intimo corde humilis sis, volens reverà vilipendi, et, si oportuerit, mecum etiam indigna pati.

Hìc

Hìc opus, fili, hìc certè labor est, et nonnisi violenti rapiunt istud: non enim facilè homo seipso exuitur.

Verùm, fili, noli amittere confidentiam tuam. Memento quia omnia potes in eo qui te confortat.

8. Macte animo, dilectissime: crede te humilitatem, quam sancti mei assecuti sunt, fore etiam assecuturum; dummodò iisdem mediis, quibus ad hoc usi sunt, tu ipse uti volueris.

Igitur tu, sicut illi, considera frequenter eas quas habes te demittendi causas: peccata tua, defectus tuos, infirmitates tuas, tuam ad malum proclivitatem, tuam ad bonum tarditatem.

Tu, sicut illi, varios humiliationis actus crebrò exerce.

Conare, sicut illi, ut velis nesciri: ut nihil magni de te sentias et loquaris: ut omnium te ultimum judices:

Ut teipsum non aliter tractes, quàm eos quos verè et seriò contemneres.

Conare ut, si ab aliis contemnaris, id patiens et silens sustineas: quinimò gaudens, Deo ex hoc gratias agas.

9. Humiliare voluntariè: sciens quoniam

latrones invitè humiliati non ideò humiles sunt.

Humiliare sincerè: cognoscens quia ficta humilitas superbia est et hypocrisis.

Humiliare prudenter: ne te plus quàm decet abjiciens, ovium tuarum vitam sub reverentiæ ac disciplinæ vinculo continere non possis.

Humiliare, ô sacerdos! et cave præsertìm ne quisquam te dominationis amatorem inveniat.

Nam ad principes gentium pertinet ut earum dominentur: vos autem non sic.

Sed qui major est inter vos, erit minister aliorum: itaut non recuset etiam illorum pedes lavare.

Humiliare, sacerdos: sciens quia quò plus humiliatur præsbyter in animo, eò plus exaltatur in ministerio:

Et quò plus se abjectum et infirmum agnoscit in conspectu meo, eò plus per ignobilitatem ejus fortia quæque confundere gestio.

Humiliare sicut Joannes Baptista: et ponam os tuum sicut gladium acutum; et parabis mihi plebem perfectam.

Humiliare sicut Petrus: et homines eris capiens.

Humiliare: et in vitâ tuâ facies mirabilia;

et in morte tuâ securus eris, et in æternum coronatus triumphabis.

CAPUT XXIV.

De humiliatione suîipsius.

1. Scio, Domine, et confiteor, quoniam si voluero superbire et gloriari, tu stabis contra me.

Scio quoque quòd, si me vilificavero, et ab omni reputatione defecero, et ad nihilum redegero, et sicut sum, pulverisavero; erit mihi propitia gratia tua, et vicina cordi meo lux tua.

Da itaque ut cognoscam nihilum meum; et nomini tuo, non mihi, dem gloriam.

Da ut intelligam miserias meas et in spiritu humilitatis clamem: Deus meus, confundor et erubesco levare faciem meam ad te.

Da ut videam inopiam meam, et in nuditate meâ suspirem, dicens: Deus meus, respice in me, quia egenus et pauper sum ego!

2. O Domine! Quid est homo, quòd memor es ejus? Homo sum, miserabilis homo, natus de muliere, sicut lutum factus, sicut caseus

coagulatus, brevi vivens tempore, multis repletus miseriis.

Homo sum, patrem et matrem habens putredinem, sororem habens vermes.

Homo sum, qui sicut fœnum hodiè est; et cràs in clibanum mittitur; qui quasi flos egreditur et conteritur; vapor ad modicum parens, et deinceps exterminandus.

Homo sum circumdatus infirmitate; ignorantiâ et tenebris circumvolutus; ad malum proclivis; ad bonum tardus et impotens; quasi folium quod vento rapitur inconstans; imperfectionibus repletus; cupiditatibus ita continuò vexatus, ut continuò bellans, et sub onere gemens, cogar exclamare: Quare, Domine, quare posuisti me contrarium tibi, et factus sum mihimetipsi gravis?

Ecce qualis homo sum, Domine: ecce qualis hæreditas mea! Quomodò ergo ducis super hujuscemodi aperire oculos tuos?

3. Sed ecce, Domine, quòd me nunc magis in conspectu tuo dejicit et humiliat: in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea.

Hominem in innocentiâ condideras, et ego, antequàm nascerer, innocentiam perdidi.

Tu tamen mei misertus, non abscondisti

faciem tuam à me, expandisti manus tuas ad me. In te projectus sum ex utero et non renuisti esse Deus meus, de ventre matris meæ. Tunc tibi factus sum placens et dilectus.

O! Si in hâc recuperatâ per baptismum innocentiâ permansissem! Sed eheu! Vix cogitare potui et nefanda cogitavi: vix desiderare valui, et vetita desideravi: vix operari potui, et crimina perpetravi.

Ex hinc multiplicatæ sunt iniquitates meæ, super capillos capitis mei. Peccavi: quid faciam tibi, ô custos hominum! Ubi me abscondam à vultu iræ tuæ?

Omnis creatura tua legibus tuis fideliter obedivit. Sol luxit, astra fulserunt, terra produxit, aqua fluxit, plantæ creverunt, bos possessorem suum cognovit, sicut jussisti: ego autem te non cognovi; declinavi à mandatis tuis; tibi peccavi, et malum coràm te feci.

4. Confusus quidem sum et erubui: prostravi me ad pedes tuos, ô misericordiarum Pater! veniam à te postulans et remissionem.

Forsitan hyssopo tuo aspersus sum, et mundatus. Veruntamen non possum dicere: Scio, et certus sum; nescio enim, utrùm amore an odio dignus sim. Et quomodò possem, in tali anxietate et dubio, superbire et gloriari?

O Domine! Ampliùs lava me ab iniquitate meâ; et à peccato meo munda me.

5. Equidem in te confido, Deus meus, qui Chananæam exaudisti, qui Publicanum convertisti, qui Peccatricem absolvisti, Petrum misericors respexisti, Latroni pepercisti.

In te speravi: et in spe meâ gaudens, arbitror te mei fuisse misertum, te delevisse ut nubem iniquitates meas.

Sed etsi sic foret, quæ mihi esset adhuc causa gloriandi? Nonnè à te est, et à te solo venia? Non ego, sed tu me mundasti: et quantùmlibet forem mundatus, nonnè semper verum esset quòd fuerim immundus et sordidus peccator?

Nonnè semper certum esset, quòd de novo in priora, et in pejora adhuc crimina continuò ruerem præceps, nisi me tua gratia retineret? Humiliatio mea utiquè est in medio mei, Domine.

Da, Domine, da ut eam magis ac magis cognoscam: et recogitans annos meos in amaritudine animæ meæ, et timens pro meâ maximâ fragilitate, maneam semper humiliatus antè te.

6. Sed ecce, Domine, ecce Satanas expetit

me ut me cribret. Mihi antè oculos ponit bona quæ peregi, dona quæ à te accepi.

Quare humiliaris? Quare conturbaris? Quare confunderis, inquit? Benè præes, ô presbyter! duplici honore dignus es. Ad justitiam erudis multos; fulgebis, quasi stellæ in perpetuas æternitates.

Facis quæ præcepit tibi Dominus; ergo amicus ejus es. Fidem servasti, opus jam ferè consummasti: reposita est jam tibi corona justitiæ.

Ecce, Domine, Angelus tenebrarum in angelum lucis mihi est transformatus. Anathema sit: non audiam illum.

Scio, Domine, quòd si, remotâ pietate tuâ, discutiar; opus meum pœnâ dignum erit, dùm illud præmio remunerandum cogitabo.

Scio quòd, ubi augentur dona, rationes etiam crescunt donorum; et quòd idcircò tantò ego humilior, et ad serviendum promptior debeo esse ex munere, quantò me obligatiorem conspicio in reddendâ ratione.

O! utinam, Domine, non essem tot ac tantis gratiæ tuæ donis et abusus, et non usus! Utinam multas inspirationes tuas non neglexissem! Non gloriationis, sed humiliationis rationes, dona tua sunt.

Mihi absit igitur gloriari de me, nisi in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus tua.

Da, Domine, ut me semper despiciam, semperque amem nesciri, et pro nihilo reputari.

CAPUT XXV.

De odio suiipsius.

1. AMEN amen dico tibi, fili: qui amat animam suam, perdet eam: et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam. Et quare, inquis, fili? Audi et intellige.

Anima hæc de quâ tibi loquor, non est spiritus tuus; sed vita tua temporalis, sed caro tua animata.

Utiquè, fili, si hanc diligis, perdis: si hanc odisti, salvas.

Si enim hanc amas, secundùm ipsam vives: et si secundùm ipsam vixeris, morieris.

Si autem eam oderis, spiritu facta ejus mortificabis: et si spiritu facta carnis mortificaveris, vives.

2. Forsan, fili, mysterium hoc nondùm capis. Attende igitur, et audi adhuc.

Tu

Tu scis quoniam desideria carnis tuæ legi meæ et mandatis meis omninò contraria sunt.

Tu scis quòd natura tua tibi superbiam, avaritiam, voluptatem, invidiam, intemperantiam, otium suadet:

Dùm ego tibi humilitatem, justitiam, divitiarum contemptum, caritatem, castitatem, sobrietatem, laborem præscribo.

Tu scis quòd caro tua commoda temporalia concupiscit: dùm ego tibi abnegationem, pœnitentiam præcipio.

Amando igitur carnem tuam, desideria ejus complebis, mala vetita perpetrabis, bona præscripta non facies; et sic carnem tuam cum animâ tuâ perdes.

3. Sed inquies, fili: utiquè necesse est ut in carnis amore sobrius sim, et ipsius desideria ultrà sacras regulas efferri non patiar: necesse est ut excessum concupiscentiarum ejus reprimam.

Veruntamen hæc præstare potero, quin eam odio prosequar.

Erras, fili. Nemo quippè potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit, et alterum diliget; aut unum sustinebit, et alterum contemnet.

Cùm igitur concupiscat spiritus adversùs

carnem, et caro adversùs spiritum: necesse est ut hunc vel illam diligas; ut hunc vel illam odio habeas. Et si rationem adhuc quæris, audi quare.

Si vis, fili, spiritui obedire, necesse est ut contra carnem insidiantem armeris, insurgas et pugnes.

Necesse est ut vita tua militia sit continua adversùs carnem, quandiù in terrâ hâc manebis.

Sed si caro tibi sit amica, quomodò adversùs eam armaberis, insurges et pugnabis?

Certè nemo est qui contra dilectum sibi amicum velit bellare.

Aut si ad id aliquis cogatur, nonnisi simulando agit: nec victoriam quærit, nec obtinet.

Si verò contra eum quem odio prosequitur, et ut infensum inimicum habet, arma sumit; ardet, urget, confodit, vincit.

Vide igitur, fili, quoniam nulla alia tibi ad carnem vincendam via est, nisi odium ejus.

4. Sed inquies iterùm, fili: quis est qui carnem suam sic odisse valebit? Et quis igitur poterit salvus fieri?

O fili! verum est: hoc non est opus unius diei, nec ludus parvulorum.

Hoc quidem apud homines impossibile est: sed apud me omnia possibilia sunt.

Vis, fili, hoc pretiosum odii carnis tuæ donum consequi? Expande manus tuas ad me.

Leva manus tuas ad Deum tuum qui in cœlis habitat: dirige orationem tuam sicut incensum in conspectu meo.

Dic, fili, cum vehementi desiderio: Domine, scio quia voluntas tua est, sanctificatio mea.

Concede igitur mihi hanc gratiam quam ostendisti mihi tàm necessariam, ut odio habeam carnem meam, me ad peccata et in perditionem trahentem.

Inclina, bone Domine, aurem tuam, et exaudi me: quoniam ad hoc verè infirmus ego sum et impotens.

Exaudi me: quoniam opus est mihi gratiâ tuâ, et magnâ quidem gratiâ.

Da mihi, obsecro, ut omnem affectum erga corpus mortis hujus deponam. Da ut mente dissolvar ab eo.

Da ut huic propter te non parcam, sicut tu propter me proprio Filio non pepercisti; quatenùs tibi deinceps soli vivam. Pete, fili, et accipies.

5. Verùm ut ad carnem contemnendam

fortiùs alliciaris, meditare sæpiùs ejusdem carnis miserias et pravitates.

Recogita quàm abjectam habeat originem, quàm infirmam substantiam, quàm brevem durationem, quàm vilem exitum:

Quot necessitatibus et morbis subjaceat; quot periculis sit obnoxia; quàm prona ad malum, quàm tarda ad bonum.

Recordare nullum ferè fuisse et esse facinus, cujus illa non fuerit aut causa aut instrumentum:

Nullum esse criminis genus, ad quod illa te non ducat, si illi obsequaris:

Et demùm te in perditionem æternam cum illâ iturum, nisi ipsam domes et crucifigas.

O fili! quomodò potest amari caro tot generans pestes!

6. Sume, fili, sume potiùs gladium spiritûs, et pugna contra hanc pessimam inimicam.

Alliga eam cruci, confige eam Christo: non desistas donec fuerit crucifixo commortua.

Sic efficies ut infirmitatibus et concupiscentiis suis exuta, aliquandò resurgat Christi splendidis dotibus decora.

Utiquè orationi et meditationi miseriarum carnis tuæ necesse est ut addas ejusdem mortificationem.

Panis, disciplina et opus servo, dixit Spiritus sanctus. Sic, fili, sic mortifica membra tua, ut spiritus salvus fiat.

Da panem. Si esurierit, caro tua, ciba illam: si esurierit, pota, sed tanquam inimicam, necessaria præbens, placentia denegans: utinam amara et displicentia porrigens.

Da disciplinam: os, aures, oculos, cæterosque carnis sensus arctis cohibendo frænis: utinam et delicta castigando verberibus, aut aliis afflictationibus corrigendo.

Da opus, et continuum quidem opus: ut quandò Diabolus voluerit carnem tuam ad aliquod malum commovere, illam semper inveniat occupatam.

Verè, fili, si otiositatem à te amoveris, à multâ malitiâ te immunem servabis.

Sic in servitutem carnem tuam redige: ne cùm aliis prædicaveris, et plurimos salvaveris, ipse reprobus efficiaris.

Euge, dilectissime: nonnè omnes qui in agone contendunt, ab omnibus se abstinent? Et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant: tu autem incorruptam.

7. Demùm, fili, ut hæc quæ tibi dedi pretiosa documenta executioni faciliùs mandes, respice sæpiùs in me salvatorem tuum.

Vide me vix natum in præsepio durè recumbentem; post octo dies sub circumcisionis cultro patientem; brevi in Ægyptum miserè fugientem.

Vide me in maternâ domo pauperrimè enutritum, non habentem ubi caput reclinem; per quadraginta dies in deserto jejunantem.

Vide me vinculis in passione ligatum, flagellis cæsum, spinis coronatum, percussum, attritum, sub cruce oppressum.

Vide me cruci affixum, aceto et felle potatum, spiritum tandem cum clamore valido emittentem. Vide quomodò carnem meam odio habui.

8. O fili! si ego carni meæ non peperci, sed illam pro salute tuâ taliter mortificari volui; si adeò amanter peccatorum tuorum pœnas in eâ tuli: tu saltem adimple ea quæ desunt passionum mearum in carne tuâ.

Si non vales temetipsum affligere: saltem patienter sustine, quandò ego misericorditer castigo te.

Sustine morbos, sustine dolores, sustine incommoda, sustine bonorum temporalium jacturas.

Sustine calumnias et opprobria, sustine persecutiones, sustine sancti ministerii labores,

Si non vales tanto carnem tuam odio prosequi, ut eam mecum in mortem perfectè consepelias: saltem tali eam odio habe, ut eam semper legi meæ, mandatis meis, voluntati meæ, rationi, religioni et ministerio subditam absolutè teneas.

Macte animo, fili: Regnum cælorum vim patitur, et violenti rapiunt illud.

CAPUT XXVI.

De puritate conscientiæ.

1. DOMINE, qui ex utero Patris æterni antè luciferum genitus es: Domine, quem cœli cœlorum capere non possunt, Domine, qui ita sanctus es ut Ecclesia miretur te non horruisse immaculatissimæ Virginis uterum: Domine, cujus Joannes solvere corrigiam calceamenti dignus non fuit:

Tu me elegisti in dispensatorem Mysteriorum tuorum, ut quotidiè, propriis manibus, in altari tuo deserviam; ut quotidiè ad me venias, et mansionem apud me facias; ut accipiam et manducem corpus tuum, cæterisque distribuam.

O me immundum! O me indignissimum! Quò ibo à spiritu tuo? Et quò à facie tuâ fugiam?

Exi à me, quia homo peccator sum, Domine. Non enim est conventio tui ad Belial: non est consensus templo tuo cum idolis: non est societas lucis tuæ ad tenebras meas.

Et quomodò sat purum esse posset os meum, sat mundæ manus, sat immaculatum cor, ad tàm divinum servitium!

2. Fili, non debes statim dejici et turbari, ad meam dignitatem attendendo.

Ego quidem ter Sanctus sum, tu verò lutum. Sed scio figmentum tuum; scio me in te, non angelum, sed hominem habere ministrum.

Ego consummatam munditiam à te non exigo, sed munditiæ assequendæ maximam curam. Fac quod in te est, et diligenter facito: si deindè aliquid desit, dicam verbo, et cuncta supplebo.

3. Væ tibi, fili, si quod in te est non faceres, si, habens maculam, ad ministerium meum accederes, et mihi panes offerres. Nomen meum pollueres, mensam meam despiceres, judicium tibi manducares et biberes.

Amen dico tibi, puritati conscientiæ diligentissimè stude. Cura ut, semper innocens

manibus

manibus et mundo corde, accedas ad benedictionem et misericordiam sanctuarii mei.

Anima tua sit in manibus tuis semper; ne pravis desideriis et cogitationibus squalleat, ne dictis perversis maculetur, ne vitiosis actibus corrumpatur.

Dijudica te, ut non judiceris: et si aurum animæ tuæ videris aliquâ sorde obscuratum; si ipsius colorem optimum videris, præ gratiæ meæ recessu, mutatum: fili, non occidat sol super peccatum tuum; transi citò ad fontem Siloë, ut laveris in sanguine Agni.

Vade, ostende te sacerdoti; et munus lacrymarum contritique cordis, quod nunquàm despicio, humillimè offer: sic, cùm cecideris, non collideris; quia ego supponam manum meam.

4. Tene, Domine, tene manum dexteram meam, et in voluntate tuâ deduc me, ut non cadam.

Ego quidem dixi in abundantiâ meâ, non movebor in æternum: juravi et statui custodire judicia justitiæ tuæ. Veruntamen si averteris faciem tuam à me, subitò fiam conturbatus, et peccabo, et totus immundus ero.

Vide, Domine, infirmitatem meam; in

adjutorium meum intende. Esto semper à dextris meis, ut non fiam tanquam vas perditum, sed in innocentiâ semper circumdem altare tuum.

CAPUT XXVII.

De frequenti confessione.

1. O! fili, qui fers vasa mea, qui panes meos edis, et distribuis: mundare sæpiùs à peccatis tuis, et ab iniquitate tuâ ampliùs et ampliùs lavare.

Sensus et cogitatio cordis tui in malum prona sunt; et nisi sæpiùs recurras ad fontem gratiæ et misericordiæ, vix poteris immaculatus esse in viâ meâ:

Vix poteris sine maculâ mihi sacrificium offerre, et cætera sancti Ministerii officia complere.

Tu scis hoc, fili, tu doces hoc oves tuas: scilicet, quòd frequens confessio iniquitatem magis ac magis deleat, à peccato avertat, à malo præservet, in bono confortet, vigilantiam foveat,

In viâ meâ retineat, contra tentationes

roboret, pacem sanctam animo infundat, fervorem augeat, hominemque in dies puriorem et perfectiorem reddat.

Tu scis, tu doces hoc, scilicet, quòd, qui confiteri negligit, paulatim decidat, delicta sua minùs intelligat, peccato sensìm assuescat,

De die in diem fiat in pugnâ contra animæ hostes debilior, faciliùs in laqueos diaboli incidat, difficiliùs resurgat, et quò plus differt confiteri, eò plus adhuc differre velit.

2. Quod doces, fili, tu prior ipse observa. Confitere frequenter, sciens quòd tibi magis adhuc necessarius sit sanctæ confessionis usus: quoniam tu cæteris debes esse cautior et sanctior;

Quoniam Diabolus tibi plus inimicus est; quoniam ad sancta sanctè peragenda debes esse omni horâ paratus.

Et si sine probatione, sine requisitâ munditiâ accedis, brevi in somnum animæ, in formidandam mentis cæcitatem cades.

Propter hoc enim multi infirmi et imbecilles et dormiunt multi: qui, si frequenter semetipsos in sanctâ confessione dijudicassent, non utiquè à me judicante tali cœcitate fuissent percussi.

3. Utiquè, fili, tu sæpiùs vidisti tales qui

olim ab initio suæ vitæ sacerdotalis sancti erant, et laudibus omnium celebrabantur: et qui deindè facti sunt iniqui, ne umbram quidem pristinæ suæ virtutis habentes.

Undè hoc, dixisti forsan, fili? Undè? Hinc; ex neglectu confessionis.

Inimicus Diabolus sciens fructum esse maximum in frequenti confessione, omninò nisus est illos ab hoc sancto exercitio retrahere.

Cui bono, dixit, cunctis hebdomadibus; aut saltem quindenis confiteri? Ananiam gravatis et cruciatis: vosmetipsos inaniter torquetis.

Videte: benè vivitis; delicta vestra quotidiana nugæ sunt. Expectate, donec quid grave contigerit: tunc ibitis, et sufficiet.

Sic illos primò decepit: et quid factum est? jam in suâ sanctitate nimis confisi sunt; jam gratiis ex sanctâ absolutione provenientibus destituti sunt; facilè igitur ceciderunt.

Equidem post primum casum, sine morâ dolentes surrexerunt, ad Ananiam festinârunt, et sanati sunt.

Post moram autem iterùm tentati sunt; iterùm ceciderunt. Quid fecit tunc Satan? nauseam confessionis movit.

Expectate, inquit, tempus habetis; equidem

sine prævià confessione celebrare vobis non licet; at non est obligatio cràs celebrandi.

Distulerunt igitur. Intereà impedimenta supervenerunt; tandem necessariò celebrandum fuit.

Jam populus fuit congregatus, et præ temporis angustiâ non potuerunt ultrà se sacerdoti ostendere.

Humiliaverunt quidem se, contriti sunt admodùm, sed imperfectè; imperfecta verò contritio sine confessione iniquitatem delere non potuit.

Mansit igitur iniquitas. Celebraverunt tamen: sacrilega proindè fuit communio, et per hanc in malo confortati sunt.

Missâ autem peractâ, de Ananiâ adeundo non ampliùs cogitaverunt.

Antè alteram celebrationem, quosdam adhuc angores conscientiæ experti sunt: antè tertiam, nihil ampliùs senserunt.

Posteà tandem sibi in malo complacuerunt, nec timuerunt ultrà vitam infimam cum ministerio summo sociare.

Forsan deindè, post longum temporis spatium, antiqua regula ad confessionem revocavit. Quid fecerunt?

Ananiam primum reliquerunt: falsum pro-

phetam quæsierunt, qui pacem dixit, dùm pax non erat; qui cervicalia sub capite posuit, et sic miseros istos sacerdotes in delictis suis sine emendatione vivere passus est.

Ecce quomodò ceciderunt, ecce quomodò collisi sunt, qui confessionem neglexerunt.

4. Vide, fili, ne idem tibi contingat. Cùm igitur adest tempus, quod tibi piæ vitæ regula ad confitendum præscribit, non tardes, nec differas de die in diem.

Neque dicas: mundus sum, nec indigeo. Quicumque enim dicit: peccatum non habeo; ipse se seducit, et veritas in eo non est.

Quisquis deindè sis, non es sanctis meis sanctior, nec perfectissimis viris perfectior.

Perlege, fili, eorum vitas: et videbis eos frequentissimè sanctâ usos fuisse confessione.

Justorum enim proprium est semper pavere; et quò plus amore digni sunt, eò plus, ne odium mereantur, timere.

Si justus vix se credit salvandum; quis tu, ut securum te sine frequenti confessione credas?

5. Sanè, fili, si bonus pastor es, curas ut oves tuæ hanc salutarem confessionis praxim non negligant: et, si pigritentur, stimulas, reprehendis, minaris.

Sed si tu ipse negligas, quis attendet? quis observabit? quis reprehendet? nemo sanè.

Si oves tuæ in aliquos defectus labantur; tu clamas, tu corripis: sed si tu ipse, quis reformabit, nisi Ananias tuus?

Si te illi sacerdoti non ostenderis; nullus te admonebit, te reprehendet. Boni enim amici rarò id facere audent: mali autem nolunt.

Vide qualia pericula tibi immineant, si negligas confiteri.

CAPUT XXVIII.

De peccato veniali.

1. FILI, ne spernas modica, paulatim decideres. Graviora crimina times; sed forsitan minuta vitia non reformidas.

Erras, fili, modicus ignis modicus quidem est; sed contemptus, sylvas etiam magnas incendit. Levis infirmitas, levis quidem est; sed neglecta, paulatim crescit, et necem affert.

Numquid ædificia subitò corruunt? Non, fili, fit primò stillicidium: negligitur, aqua intrat, cæmenta dissolvuntur, lapides ab invi-

cem distrahuntur, successivè muri corruunt: sic domus tandem destruitur.

Vide quàm periculosum sit modica spernere. Si pars parietis, quæ primò ceciderat, neglecta non fuisset; sed statim restaurata; domus adhuc staret. Sed quia levia detrimenta contempta sunt; jam non est.

Undè sapiens quidam dixit: mirabile quidem, et inauditum dicere audeo: solet mihi nonnunquàm videri, non tanto studio magna esse vitanda peccata, quanto parva et vilia.

Illa enim ut aversemur, natura ipsa peccati efficit: hæc autem, quia parva sunt, desides sumus; et dùm contemnuntur, non potest ad expulsionem eorum animus generosus resurgere.

2. Vide, fili, qui venialia negligis; vide aquam per rimulas in navim tuam paulatim ingredientem. Facilè est ab initio eam subrepentem impedire, et evacuare: sed si negligis, brevi sentinam implebit.

Quid interest ad naufragium, utrùm uno grandi fluctu navis obruatur; an paulatim intrans impleat tandem, et submergat.

Ergo leviora delicta fuge: sæpiùs ad examen recurre; ut explores an quædam commiseris: sæpiùs confessionem frequenta, ut illa abstergas,

abstergas, ne multiplicata ad mortale disponant.

Sed, inquis, venialia sunt; me Dei inimicum non constituunt: non teneor illa vitare sub periculo mortis æternæ.

Utiquè, fili: nec ego teneor tibi multas gratias utilissimas, et auxilia efficacia præstare; te specialiter custodire et protegere.

Si igitur amicitiæ meæ ita negligens sis, ut tantummodò odium meum reformides, time ne subtraham à te gratias sublimiores, auxilia efficacia.

Sic in lubricâ hujus sæculi vitâ facilè cades: sic inter pessimos hostes agens, protectionis meæ singulari clypeo orbatus, facilè vulneraberis. Numquid confidere potes, me tui fore sollicitum; quandò tu de me ita parùm curabis.

3. O Domine! quoties dixi: pax, pax, et non fuit! forsan et adhuc dico, et non est. Quot venialia peccata, ex deliberatâ scientiâ et plenâ voluntate commisi et adhuc committo!

Ergone dicere possum, quia amo te? Numquid te ardenter amat, qui te sic frequenter contristat, aut saltem contristare non timet?

Da, Domine, ut te amem ardentiùs: quate-

nùs ab omni specie malâ me abstineam diligentiùs.

CAPUT XXIX.

De pœnitentiâ peccati venialis.

1. Fili, qui vult sanus fieri, doleat. Multi peccata venialia confitentur, et pauci mundantur: quia deest illis veræ contritionis dolor, et veræ emendationis propositum.

Ex aridâ consuetudine accedunt: vellent quidem se corrigere, sed verè non volunt; nullos enim conatus adhibent, ut illa ex corde extirpent.

Si cupis veraciter mundari, veram displicentiam habe. Sume, non stateram hominum, quæ mendax est, sed stateram sanctuarii mei; in ipsâque, delicta hæc appende.

Videbis, etsi levia sint, quanta sint: videbis ea mihi displicere, me offendere, meam amicitiam minuere, Spiritum meum contristare, caritatis ardorem deprimere, devotionis alacritatem et facilitatem tollere, gressus in viâ salutis retardare, et torpentes reddere, recipiendæ gratiæ obices ponere.

O! si hæc ad cor tuum transirent, quàm amarè levia peccata defleres! O! si vidisses sanctos meos, quales lacrymas pro similibus defectibus effuderunt; profectò non posses à fletu et dolore abstinere.

2. Firmum statue propositum, non ex velleitate, sed ex sincerissimâ voluntate. Attende potissimùm ad ea delicta quæ tibi familiariora sunt, quæque quasi aquam bibis, et dic: non faciam ampliùs. Si venerit hostis, viriliter agam; pugnabo, et vincam. Sic mundaberis, et mundatus emendaberis.

His enim duobus scutis, horroris scilicet peccati, et firmi propositi munitus, vigilabis. Quâcumque horâ veniet hostis, resistes ipsi; et non sines, saltem scienter et ex plenâ voluntate, perfodi domum tuam.

3. Veruntamen, fili, ne speres te ab omni prorsùs delicto posse præservari. Magna est enim fragilitas tua; semper prona est ad vitia.

Hodiè confiteberis peccata tua, et cràs iterùm forsan perpetrabis confessa. Nunc propones vitare, et post horam fortassis ages, quasi nihil proposuisses.

Cave, fili, ne propter hanc fragilitatem, confessionem et pœnitentiam venialium negligas.

Num ideò lintea lavare negligis, quia usu novo sordidanda sunt? Non certè.

Sic et tu, cùm fragile corpus geras, quantumlibet mundatus sis, brevi sine peccato non eris. Sed patientiam habe; noli turbari: tranquillè et humiliter de infirmitate ad sanationem, de peccato etiam levi ad pœnitentiam transi.

Frequenter ad confessionem recurre. Si rectè confitearis peccata tua, fidelis sum et justus, ut remittam ea tibi; non dico, usque septies, sed usque septuagies septies. Misericordiæ enim meæ non est numerus; bonitatis meæ infinitus est thesaurus.

CAPUT XXX.

De frequenti Sacrificii oblatione.

1. Ecce ego tecum sum, fili, omnibus diebus, Patri immolandus, in gloriam; et pro hominibus offerendus ad salutem.

Tu es sacerdos meus, sacrificator meus, ad illam immolationem et oblationem principaliter electus. Ergo cura te ita immunem à

peccato servare, ut quotidiè aptus sis Missæ celebrandæ.

Patrem meum debes honorificare, gloriam ipsius promovere. Quid verò honorificentiùs, quid gloriosiùs ipsi potes offerre quàm altaris mei sanctissimum munus? Est enim donum transcendens omnem plenitudinem.

Argentum, aurum, gemmæ, terra, cœlum, mundus totus, arena est exigua, in conspectu hujus divinæ oblationis.

Hostias veteres jam non vult Pater; non vitulos, non agnos: sed corpus aptavit mihi, hoc placet ipsi, hoc amat, hoc diligit: libenter respicit in faciem Christi sui.

Offer, fili, offer quotidiè filium Patri, Deum Deo, Lumen Lumini. O! quanto gaudio, quâ gloriâ Patrem meum afficis, quandò offers; quo gaudio, quâ gloriâ privas, si celebrare negligis!

2. Sicut es homo Dei; sic etiam es hominum mediator, ut offeras sacrificia pro peccatis eorum. Ecce habes in manibus holocaustum omnium sanctissimum et efficacissimum.

Nullum est debitum, quod per illum non possit solvi; nulla gratia, quæ non possit obtineri; nulla infirmitas, quæ non possit sanari.

O! qualibus auxiliis oves tibi commissas, imò et totum gregem patris orbatum esse permittis, quandò celebrare omittis?

Celebra, fili, celebra frequenter, et descendent super oves dona pretiosissima, conversiones, emendationes, remissiones, confortationes, et omnium virtutum charismata optima. Si diligis oves, tanta bona illis præstare ne negligas.

Imitare servum meum Job: et sicut ille quotidiè, pro peccatis filiorum, hostias immolavit; tu quotidiè, pro populo meo tibi commisso, celebra in propitiationem et impetrationem.

3. Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur. Si orationibus juventur, quantò magis Missâ quæ omnes orationes et sacrificia infinitè superat. Si eleemosina extinguit ignem quo purgantur; quantò magis sanguis meus.

Vide, fili, quàm facilè sit tibi ipsorum supplicia temperare, quin et ipsos à tormentis liberare, ad cœlum desideratum evehere, Angelos, per eorum ingressum, lætificare, cœtum Sanctorum ampliare, laudantium Deum numerum adaugere.

Vide ergo, quàm duro animo esses, si, non

celebrando, defunctos talibus auxiliis privares.

Miserere illorum, fili: multùm patiuntur; juva illos per quotidianas oblationes. Certè illi non erunt ingrati, nec obliviscentur tui, cùm venerint in regnum meum, et viderint bona in terrâ viventium.

4. Sed et tu, fili, quantis gratiis indiges! ut salutem tuam opereris! Quibus auxiliis, ut ministerium tuum ritè et fructuosè impleas!

Ergo quotidiè ad altaris mei mensam accede: ibi invenies cœleste antidotum, quo à peccatis præservaberis, quo passiones tuæ mitigabuntur.

Ibi accipies collyrium efficacissimum, quo mentis tuæ oculi elucidabuntur; pharmacum forte, quo virtutes in te corroborabuntur; quo contra diabolum firmatus, tanquam leo rugiens, eris ipsi terribilis.

Accipe quotidiè, quod quotidiè tibi prosit. Ne nauseet anima tua super isto sanctissimo cibo. Festinans descende: desiderio enim desideravi hoc Pascha manducare tecum.

Excipe me gaudens in domo tuâ, ut ipsi salus fiat. Hoc fac quotidiè in meam commemorationem.

5. Intuere, fili, Sanctorum meorum exem-

pla, in quibus vera refulsit religio, dilectio et pietas.

Ambrosius, Carolus, Salesius, Xaverius, Vincentius, et tot alii, quàm assidui fuerunt in quotidianâ oblatione!

Et quot, per ista sacrificia quotidiana, pereuntium obtinuerunt conversionem, labentium præservationem, lapsorum resurrectionem, stantium et justorum perseverantiam!

Et quot sibi ipsis gratias et auxilia sic quotidiè lucrati sunt, quibus adjuti, iverunt de virtute in virtutem, usque ad montem sanctum meum!

6. Verùm, fili, illorum usum sequendo, sequere etiam illorum pietatem. Quotidiè celebra; sed sanctè celebra.

Zelus domûs Patris mei comedit me: Altare meum, Altare Dei virtutum est. Cave ergo ne despicias illud: cave ne, ex lucri aviditate, potiùs quàm ex verâ pietate, ad mensam meam accedas.

Ego, ego ibi sum et video: cave, ne imparatus accedas; ne celeriter, ne cursìm, ne perfunctoriè ministres. Maledictus qui ministrat negligenter mihi ultionum Deo.

Lava ergo inter innocentes manus tuas: esto liber ab omni inquinamento carnis et spiritûs!

spiritûs! et confusus præ indignitate, famelicus præ desiderio, ardens præ amore, fide et fiduciâ plenus, circumda altare meum. Accipe, et manduca; accipe, et bibe: in te manebo, et tu in me.

7. Tandem, fili, quandoquè necessitate impeditus, aut reverentiâ motus, à celebrando abstines; ne omittas tunc, si facultas adsit, Sanctissimo Sacrificio, piorum more fidelium, interesse: et quidem cum bonâ voluntate et piâ intentione communicandi. Sicque non carebis fructu Sacramenti.

Veruntamen unus sit tibi dolor, vel unico die sacrâ hâc escâ privari.

CAPUT XXXI.

De indignâ celebratione.

1. VENI ad me, fili, et reficiam te. Verùm accedens ad me, præpara animam tuam.

Ego sum terribilis Dominus, et magnus vehementer, cui odio est impius, et impietas ejus; qui indignè accedentem judico et condemno, firmans super eum, per carnem et

sanguinem meum, maledictionem iræ meæ omnipotentis.

Proba te igitur, fili, antequàm de pane meo edas, et de calice haurias; ne tibi judicium manduces et bibas.

Proba te; interroga cor tuum; agnosce semitas tuas: et si via iniquitatis in te est, sacrum transire limen inquinatus ne audeas: sed confundere coram me, super indignitate tuâ; et quantumvis tibi contritus videaris, absque præmissâ confessione ad altare non accedas.

2. Fili, ego sum Rex tuus mansuetus, qui te tot beneficiis cumulavi: et tu me osculo proderes! Ego sum Deus tuus: et tu me Satanæ, cor tuum possidenti, traderes!

Ego sum Salvator tuus: et tu me rursùm tibi crucifigeres! Ego sum sanctissimus: et tu me, in immundo sordidæ conscientiæ tumulo reponeres!

O amice! Ad quid venires? Meliùs esset tibi si natus non fuisses!

3. Absit, Domine, à me tanta iniquitas! Adhæreat potiùs lingua mea faucibus meis; oblivioni potiùs detur dextera mea; tolle potiùs animam meam à me, quàm tantum scelus à me patrari permittas.

Expedit sanè magis, me vilissimam creaturam mori, quàm te creatorem meum sic à me contemptibiliter conculcari.

O Domine, qui optimus es! O Deus deorum! Domine dominantium! Quis est, qui sic tradet te?

4. O fili! quis est? Utinam unus tantùm! Utinam duo! sed eheu! quot me, non unâ vice, sed quotidiè, sic tradunt et crucifigunt!

Quotidiè ad altare meum accedunt superbi, voluptatum amatores, luxuriosi, avari, aliorum criminum rei.

Isti me, fili, impuris manibus contrectant, immundo ore capiunt, fetido corde suscipiunt, sanguinem testamenti mei pollutum ducunt: coinquinor in medio eorum.

Possem quidem, fili, me de manibus eorum liberare; fulgura, sagittasque meas emittere; dissipare, et interficere eos: verùm perirent, et nolo mortem impii. O! si converterentur, et viverent rectè!...

O generatio pessima! Quousquè proximus ero vobis! Quousquè errabitis corde! Quousquè non parcetis mihi! Quod facitis, facite citiùs.

Veruntamen vertetur misericordia mea in

judicium contra vos. Juravi in irâ meâ: non introibitis in requiem meam.

CAPUT XXXII.

De præparatione ad Missam.

1. FILI, para mihi cœnaculum, quia apud te facio pascha, et in domo tuâ oportet me manere.

Locus honorificus Regi expectato, locus optimus amico venienti præparatur.

Ego, fili, sum Rex tuus mansuetus: ego dilectus tuus, qui pascor inter lilia, ego Deus tuus, quem cœli cœlorum possidere indigni sunt.

Quantùm igitur me, præ amore tui, humilio, ad nihileitatem tuam descendendo; tantùm excita te in affectu accendendo.

Munditia habitaculi cordis tui tibi non sufficiat: sed aurum charitatis, thus sanctæ pietatis, per devotissimam recollectionem, in mente tuâ congrega.

In hoc cognoscitur affectus suscipientis dilectum; cùm dilecto suo optimum et pulcherrimum præparat locum.

2. O! vos, qui, cùm frigidi non sitis, calidi tamen non estis: O! indifferentes et tepidi, qui de visitatione meâ vix curatis; qui è domo et domesticis negotiis, sine morâ decenti, ad sacrificium continuò transitis; quid diçam vobis!

Ecce mensæ vestræ de manè ordinantur pro convivis vestris; escæ per dies disponuntur: et mihi ad vos venienti, nequidem per brevissimum quadrantem cœnaculum vestrum paratis.

Qui tamen ad convivia vestra conveniunt, forsan nec amant vos, nec honorant: ego autem vos diligo in veritate.

Illi veniunt ad vos ut de vestris epulentur: ego autem venio ad vos, ut de me epulemini.

Illi venientes consumunt substantiam vestram: ego autem venio, ut augeam vos, et superaddam divitiis vestris. Vos tamen honoratis eos, et me inhonoratis.

O filii hominum! Usquequò gravi corde? Ut quid diligitis vanitatem et parvifacitis meam bonitatem? Nauseat anima vestra super me, quasi super cibo levissimo.

O insensati! Quis vos fascinavit? O tepidi, quos tolerare vix possum! Modò incipiam vos evomere ex ore meo.

3. Surge, fili, surge velociter: ne tepescas cum illis, sed festinans veni obviàm mihi.

Veni: et considerans magnitudinem meam, et vilitatem tuam, te cum Centurione indignum clama.

Veni: et cum Zachæo flagrans amore, excipe me gaudens in domo tuâ; confidens quòd tibi, per visitationem meam, salus fiet.

Veni: et cum justo Abel, oblationem tuam optimâ intentione dispone.

Sic holocaustum tuum pingue fiet. Gloriam Patri, honorem Sanctis, gaudium Cœlo, utilitatem Ecclesiæ, tibi salutem, gratiam justis, conversionem peccatoribus, auxilia indigentibus, requiem defunctis dabit.

CAPUT XXXIII.

De gratiarum actione post Missam.

1. Ego Verbum æternum, caro factum, habitavi in te, fili; ego panis vivus, qui de cœlo descendi: ego lux vera; ego plenus gratiæ et veritatis, plenus potentiæ et fortitudinis; ego cujus misericordiæ non est numerus; ego tecum sum, et merces mea mecum est.

Ego tecum sum, ut salvem te, ut liberem te de manu pessimorum, ut redimam te de manu fortium.

O! si scires donum Dei, et quis est, qui in corde tuo quiescit; certè cor tuum fieret tanquam cera liquescens in conspectu meo; certè omnes animæ tuæ facultates in extasim absorberentur; certè oculi tui in lacrymas amoris et gratitudinis effluerent.

Non dubium quin, præ satietate, nihil ampliùs de hoc mundo desiderans, omnibus valefaceres.

Non dubium quin, sine voce, et quasi sine sensu supra te raptus, in dilectione meâ sileres.

Non dubium quin toto corde amplectereris dilectum tuum, et præ gaudio te totùm illi, sine ullâ restrictione offerres.

Certè à tàm benigno Patre, omnia virtutum charismata fiducialiter expeteres.

Certè à Rege adeò potente, omnia gratiarum auxilia contra inimicos tuos postulares.

Certè Jesum in te manentem, et tuum factum, tanquam excellentissimum munus, Patri cœlesti, cum summâ devotione præsentares.

Non dubium quin omnia sanctorum Spirituum agmina vocares, ut gloriam in excelsis dilecto tuo tecum dicerent.

Non dubium quin, præ sanctarum specierum consummatione, tibi fieret dolor vehemens, à corporali tui Salvatoris præsentiâ separari.

2. Non est, fili, alia natio tàm grandis quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut ego sacerdotibus meis appropinquo.

Quomodò ergo fit, ut plures ex illis, prædilectionem meam quasi spernentes, aut saltem, non sicut decet æstimantes, ne per brevis quidem moræ spatium velint me in corde suo præsentem, sacris honorare laudibus?

Vix ab altari meo discesserunt, cùm è templo statìm exeunt, ad sæcularia pergunt. Adhuc escæ eorum sunt in ore ipsorum, et jam obliviscuntur Dei optimi qui pavit eos. O ingrati! O filii lucis, minùs prudentes filiis tenebrarum!

Filii hujus sæculi, cùm à rege aut potente visitantur, detinent eum, ne subitò discedat ab eis; salutant, gratulantur, offerunt, rogant, petunt, gaudentes se posse ore ad os cum principe loqui, dilectionem ostendere, venerationem exhibere, necessitates aperire: et illi quidem, ut mortalem principem honorent, et corruptibilem mercedem accipiant.

O filii lucis, stulti et tardi corde ad credendum! Viri Ninivitæ surgent in novissimo die contra

contra vos: quia, Jonâ inter eos ambulante et prædicante, compuncti sunt; et ecce plus quàm Jonas hìc.

Regina Austri surget, et condemnabit vos: quia venit à finibus terræ audire sapientiam Salomonis; et ecce plus quàm Salomon hìc.

Viri Jerusalem surgent contra vos: quia me cum eis conversantem voluerunt facere regem; et ecce ego Rex regum, Deus vester: intrà vos sum, et disceditis et me sine honore relinquitis solum.

3. Fili, numquid et tu velles abire? Absit, fili, absit.

Cùm reliqueris altare, redi ad me, ut audias me qui verba vitæ æternæ habeo; ut gustes et videas, quoniam suavis sum; ut cor tuum fiat in te ardens, dùm loquar tibi.

Me Dominum Deum tuum, cum totâ tuâ devotione, adora in te præsentem: cum angelis et archangelis hymnos gloriæ meæ canta; et non discedas à me, donec per benedictiones tuas, benedictionem meam merueris obtinere.

CAPUT XXXIV.

De Dei amore.

1. Dilige, fili, Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et in totâ animâ tuâ, et in totâ mente tuâ.

Hoc est enim maximum et primum mandatum. Hoc fac, fili, et vives.

Si autem non feceris, amen dico tibi, non intrabis in gaudium Domini tui, non habitabis in tabernaculo ejus, non requiesces in monte sancto ejus, non videbis faciem ejus.

Hoc credis, hoc doces: sed quid agis, fili? Amas me? Pastor ovium mearum, diligis me plus his?

Tune ardes, qui cæteros accendere debes? Nonnè similis es dicenti et non facienti?

2. Quid dicam, Domine? Et quid respondebo tibi? Rem grandem dixisti mihi. In hâc universa lex pendet.

O Domine! ne intres in judicium cum servo tuo. Da mihi quod jubes, et jube quod vis.

Doce me te amare; ut si serò, saltem securè respondere possim: utiquè, Deus meus, utiquè amo te.

3. O fili! rectè sentis, si amorem meum vehementer exoptes.

Etenim si caritatem non habueris, quidquid aliundè sis, nihil es: quidquid aliundè possideas, nihil tibi prodest.

Interrogavi te, fili. Dixi tibi : amas me? Tu verò expavisti: respondere non ausus es.

Veruntamen, fili, iterùm quæro : amas me? Adhuc taces!

Vidisti Petrum affirmantem se pro amore meo paratum esse, et in carcerem, et in mortem ire; eumdem brevi posteà vidisti me negantem : et ideò timuisti respondere cum illo.

Benè, fili: at si os tuum respondere non audeat, respondeant opera tua.

Per hæc cognoscam utrùm Deum tuum diligas, non quidem verbo neque linguâ, sed opere et veritate.

4. O fili! qui amicum verè diligit, ille frequenter de eo cogitat, cum illo libenter conversatur.

Tu verò amasne præsentiam meam tibi in mentem revocare? Mecum in oratione conversari? Me in templo meo visitare?

Si hoc libenter facis; confide, fili: diligis.

5. Qui amicum verè diligit, ei intima cordis

sui secreta libenter pandit, consilium ejus ultrò perquirit, mensæ ejus cum gaudio assidet, suæ assidentem cum jucunditate videt.

Et tu, fili, solesne mihi cordis tui miserias et dolores fidenter exponere? Delicta tua et culpas cum simplicitate et mœrore in tribunali libenter confiteri? Consilium à me frequenter petere, et acceptum fideliter exequi?

Solesne cum exultatione ad Altare meum accedere, et per misericordiam erga pauperes, me ad mensam tuam libenter admittere?

Fili, si hæc reipsâ facis; confide: certè diligis.

6. Qui amicum verè diligit, ipsius votis accuratè et promptè obsequitur: ab iis quæ amico displicent, cautè se abstinet.

Tu verò, fili, servasne fideliter mandata mea? Fugisne quasi à facie colubri peccatum quod ego odio summo prosequor?

O fili! si hæc accuratè facis; confide: verè diligis.

7. Deniquè qui ita amico addictus est, ut ei omnia sua præbere sit paratus, ut in omnibus studeat ipsi semper placere, ut animam suam pro ipso libenter daret: ille, fili, amicum summè diligit. Majorem caritatem habere non potest.

Tu verò num intentus es ad ea quæ mihi placita sunt, ut ea semper facias?

Num omnia ad majorem mei gloriam proponis et operatis?

Num pronus es ad omnia relinquenda propter me?

Num paratus es ad mortem etiam pro me et iis quæ mei sunt oppetendam:

Itaut animam tuam dare potiùs eligas, quàm me quolibet modo offendere:

Itaut vitam tuam libenter impendas et superimpendas pro ovium mearum salute et sanctificatione?

Si hoc facis, gaude et exulta: verè diligis, multùm diligis.

8. At, fili, nemo potest duobus Dominis servire.

Et si tu libentiùs te terrenis cogitationibus, quàm sanctæ recollectioni tradis;

Si plus amas de temporalibus negotiis audire et loqui, quàm de me et iis quæ ad me spectant;

Si attentiùs et cautiùs negotia sæcularia, quàm sancta officia tractas;

Si plus gaudes mundi sectatores visitare, quàm templa frequentare;

Si plus anhelas ad hominum convivia, quàm ad Dei tui Altaria;

Si plus curas de abundantiâ et deliciis domûs tuæ; quàm de meâ in pauperibus miseriâ et egestate, de fratrum tuorum consolatione et salute;

Si plus times morbos et angores, quàm peccata;

Si plus doles de terrenâ jacturâ, quàm de Dei tui offensâ;

Si libentiùs laboras et sudas pro lucro temporali, quàm pro vitiis superandis, animabus lucrandis, Deo tuo glorificando:

Si sic facis, quid dicam de te? O fili! tu quidem dicis quia amas me: utiquè labiis me honoras, sed cor tuum longè est à me.

O miser! ô cæce! ô insipiens! te solum amas; me autem non diligis.

9. Quid igitur? Nonnè ego sum Dominus Deus tuus, Sanctus Israël, Salvator tuus?

Quid, fili! Nonnè cor tuum ad bonum amandum creatum est? An verò ignoras quòd ego sim summum et omne bonum?

Nonnè qui perfecti sunt, qui benigni, qui justi, qui sapientes, qui pulchri, qui docti, qui mansueti, apud homines ipsos amabiles et amandi dicuntur?

Num ignoras quòd ego sim ipsa benignitas, justitia, clementia, mansuetudo, sapientia, pulchritudo, scientia, omnis deniquè perfectionis plenitudo?

Nonnè bos ipse cognovit possessorem suum? Nescis tu quòd ego sim creator tuus, Rex tuus, Pater tuus, qui te feci, qui te enutrivi, qui te servavi, qui mundum universum tuis necessitatibus paravi?

Nonnè diligit bonum suum pastorem ovis inventa? Nescis quòd ego sim Pastor tuus optimus, qui te errabundam ovem, per abrupta currens, quæsivi, inveni, humeris portavi, et in ovile gaudens reduxi?

Nonnè amat captivus redemptus suum redemptorem? Nescis, fili, quòd ego te redemerim, non auro, non argento, sed ipso meo sanguine?

Imò, fili, nonnè ego Deus tuus te in ministrum meum, in sacerdotem meum elegi, et sic supra ipsos Reges terræ honorificavi et exaltavi?

10. Quid est quod debui tibi facere, et non feci? Cur igitur oblivisceris mei? Quare non diligis me?

O ingrate! ô miser! ô cæce! ô insipiens! Quare? Audi. Quia temporalis es: quia conglu-

tinatus est in terrâ venter tuus, nihil respicis nisi mundum, et ea quæ in mundo sunt.

Mundus te fallaciis suis decipit: illaqueatus es, captus, excæcatus. O animalis homo! non percipis ea quæ Dei tui sunt.

Sursùm cor, fili. Dixi tibi: noli diligere mundum. Saltem nunc cessa mundum respicere: leva oculos tuos ad me.

Respice solem, et non placebit ampliùs modica lucerna quam amasti.

Contemplare summam Dei tui bonitatem: recogita innumera beneficia quæ tibi Dominus tuus largitus est.

Et clamabis: væ tenebris in quibus jacueram! Inveni verum lumen animæ meæ.

Inveni quem diligere debet anima mea: Deus meus ipse est requies mea.

Verè omnia vanitas præter amare Deum; et illi soli servire.

CAPUT XXXV.

De oratione mentali.

1. Hoc est opus tuum, fili, orationi et ministerio verbi instans esse. Ego pernoctavi in

in oratione, ut tu disceres orare, et sine intermissione orare.

Homines qui aëre vivunt, suspirant continuò in aërem, ut aëris spiritum attrahant. Tu sacerdos, qui de cœlis vivere debes, ad cœlum indesinenter suspira, ut cœlestem Spiritum attrahas.

O fili! Quàm necessarium est ut ego dirigam omnes gressus et actus tuos, in ministerio quod exercendum suscepisti! Quàm grande est! Quàm sanctum! Quàm periculosum!

Tene ergo oculos mentis tuæ semper elevatos ad Patrem qui habitat in cœlis; ad me qui ad dexteram ejus sedeo: ut indè continuum tibi veniat auxilium; ut mutes fortitudinem; ut assumas pennas sicut aquilæ; ut curras, et non labores; ut ambules, et non deficias; ut perficiantur gressus tui in semitis meis, et non moveantur vestigia tua.

2. Sic per orationem attraxit sibi maximum sanctitatis spiritum Jacobus quem in Apostolum elegeram. Genua enim ejus, præ orationis frequentià, instar cameli occaluerant.

Sic Martinus qui, nec in vitâ, nec in morte, invictum ab oratione spiritum relaxavit.

Sic Carolus qui, in summis negotiis, etiam tres aut quatuor horas, imò dies integros,

quin et, ubi liberior erat, noctes ipsas orationi impendebat.

O fili! potes quod iste et isti. O si animum haberes! ô si gustares! videres quàm suavis sit Dominus orantibus.

Invenitur utiquè à quærentibus, aperit pulsantibus, annuit petentibus. Gusta et vide.

3. Fili, surgat tecum oratio; nocte in lectulo vigilet : dicat tecum psalmos in Officio : præcedat et sequatur te in Ecclesiâ; sedeat tecum dùm manducas et bibis; gratias agat, cibo sobriè sumpto.

Transeat tecum in labore diurno; adsit in cubiculo; mundet te vespere à sordibus quas contraxisti in mundi luto; somno cedenti tibi claudat oculos, habitet semper tecum.

4. Vides, fili; non hìc tibi commendo eam tantùm orationis speciem quæ ore et animo simul juxta canonicam regulam perficitur; verùm insuper illam quæ secretò in corde fit.

Ibi, ibi, clauso ostio, debes orare Patrem tuum. Ibi potes, fili, omni tempore et loco, mentem tuam ad me elevare, te et tua, et omnia mihi offerre, à me petere, me amplecti præ amore, te coram me humiliare, me adorare.

Hæc apud te sit oratio Deo vitæ tuæ; hæc

in omni opere et functione sit tua socia et comes indivisa.

5. Hæc est, fili, hæc est aqua quæ fit fons saliens in vitam æternam.

Si vis illam habere, veni, ostendam tibi fontem hortorum, puteum aquarum viventium, undè hauritur.

Fons ille et puteus, meditatio mandatorum meorum est: huic debes quotidiè aliquod tempus destinare.

Cura ergo quotidiè aliquam salutaris doctrinæ veritatem specialiter eligere, ob oculos ponere, attentè coram me considerare, ad te referre, et ex hâc consideratione normam agendi tibi proponere.

Ibi invenies aquam: et si biberis illam, totum corpus tuum mirè et suaviter rigabitur; id est; omnia opera tua sanctificabuntur: quia dabit fructum in tempore suo.

6. O fili! orationem mentalem igitur ne negligas: brevi esses sal infatuatum, lucerna sine ardore et sine lumine.

Idcircò enim desolatione desolata est terra, quia non est qui recogitet corde.

CAPUT XXXVI.

De variis orationis mentalis speciebus.

1. Unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius verò sic.

Non omnes, fili, idem possunt in oratione mentali. Sunt aliqui quibus datum est ad altissimæ contemplationis verticem pertingere; sed hoc nemini præscriptum est: iis reservatur quos Pater meus ita traxerit.

Tu verò, fili, si te non sentias specialiter vocatum et tractum, noli hoc altum sapere: sta in viâ simplicium, et te indignum judica ad sublimiora efferri.

Si pauca tantùm in meditatione potes, hæc pauca fac exactè, et multùm proficies.

2. Ne dixeris, fili: non possum, nescio orare. Si non vales cum Joanne sublimia et divina contemplari, saltem potes cum Magdalenâ ad pedes meos procidere, et corde contrito, spiritu humiliato, petere tuorum veniam peccatorum quibus me toties offendisti.

Si nequis cum Paulo ad tertium cœlum volare, saltem vales cum eo manere apud me

crucifixum, carnem cum vitiis et concupiscentiis crucifigendo.

Si non habes alas aquilæ volantis ad sidera; saltem potes habere pennas simplicis columbæ nidificantis in maceriâ; saltem vales meditari passionis meæ vulnera et opprobria.

Confide, fili: plus sanctitatis invenies in passione meâ meditatâ, quàm omnes sapientes et philosophi, in altitudine cœli contemplatâ.

3. Si non potes nisi distractas orationes et meditationes peragere, perage tamen et offer mihi.

Esto homo bonæ voluntatis: præparationem cordis tui audiet auris mea. Acceptabilia mihi erunt etiam minuta illa quæ in gazophylacium meum, secundùm posse tuum, mittes.

Scis, fili, quomodò benedixerim viduæ quæ duo minuta tantummodò miserat: non obstante ergo quâlibet involuntariâ distractione animum tuum in diversa rapiente, perge quod semel cœpisti; in præsentiâ meâ persevera, et tempus orationi destinatum ne interrumpas.

Mihi placent exercitia tua, quandò tu ita mihi tuis expensis servis.

4. Ne itaque animo concidas; sed cum humilitate prostratus, agnosce te majori esse consolatione indignum.

Dic cum fiduciâ et simplicitate: Domine; in quantùm meâ culpâ intervenit quòd hís fortè distractionibus occasionem dederim, summoperè doleo:

In quantùm verò procedit à tuâ voluntate, agnosco justam et peccatis meis debitam pœnam, castigantem culpas meas, et præteritas ac præsentes negligentias.

Undè lubenti animo accipio de manu tuâ hanc crucem, hanc ariditatem, hanc distrationem, hoc exilium miseri cordis mei.

5. En etiam, fili, modus mediocritati tuæ obvius et congruus. Tolle librum, lege: hoc nixus quasi baculo animus tuus faciliùs stabit, et divagans citiùs revocabitur.

Scilicet piæ huic lectioni intende; singulis sententiis legendo inhære: brevi intellectus tuus illuminabitur, affectus movebitur, volvendo et revolvendo quæ legeris, non animo sciendi, aut studio doctrinæ, sed æmulatione virtutis et amore.

Sic lege, sic gusta, sic comede; et enutrieris.

Quod autem comederis, per diem rumina: recole judicia, renova proposita, ut efficaciora sint; et cor tuum per sacras aspirationes magis ac magis accende.

CAPUT XXXVII.

De tempore orationis mentalis.

1. Fili, in matutinis meditare in me, et ego ero adjutor tuus.

O sacerdos! ligna manè subjice per singulos dies; ut ignis in altari meo enutriatur et semper ardeat.

Oratio manè facta tenebras pellit, et animam divino lumini aperit; primitias cogitationum et actionum diei consecrat mihi supremo Domino, cui primùm et antè omnia, et super omnia, omnis creatura servire debet.

O fili! si ego sum thesaurus tuus, in me sit primo diluculo cor tuum.

2. Audi, fili, et erubesce. Gentiles ipsi adveniente aurorâ cum Diis versandum dicebant: à Jove principium. Ergone tu filius lucis eris minùs sapiens filiis tenebrarum?

Vide solem: summo mane oritur, et enarrat gloriam meam. Nonnè ergo inverecundum esset ut te otiosum in strato invenerit, et ipse sic in servitio meo te diligentiâ suâ præcederet?

O fili! Præveni solem ad benedictionem tuam. Antè ipsius ortum debuit manna à populo meo colligi: orto enim sole, lequefiebat. Sic tardior oratio vix habet substantiam et efficaciam.

Horâ igitur surgendi præcurre, et age conceptiones tuas.

3. Manè pennæ columbæ liberiores sunt: meliùs volabis ad me.

Oculus matutinus serenior est: quod oculus per mundanorum conspectum jam obscuratus non apprehendit, ipse videt.

Auris matutina subtilior est: quod auris terreno tumultu jam gravata non capit, ipsa audit.

Cor matutinum purius est, flexibilius est: quod cor lutoso jam mundi pulvere respersum non gustat, ipsum sentit

Ergo cor tuum trade, ad vigilandum diluculo ad me, qui feci te, et in conspectu magnitudinis meæ manè deprecare: et ego spiritu intelligentiæ replebo te; emittam eloquia sapientiæ meæ: in oratione confiteberis mihi; et ego dirigam consilium tuum.

4. Ut autem manè ad me promptior sis, fili, præpara de nocte animam tuam. Quod manè meditaturus es, antè somnum prælege;

tibi

tibi evigilanti primò recurret; et faciliùs mihi cor tuum trades, primitiasque mentis offeres.

Exurge diligentiùs et quemadmodùm cervus præ siti ad fontes aquarum desiderat; ita ad me adorandum desiderabit anima tua. Tùm spiritu fervens, procides coram me; et dicam tibi: ecce adsum.

Demùm in præsentiâ meâ constitutus videbis, afflues, mirabitur et dilatabitur cor tuum.

Modò confusus erubesces, præ meâ sanctitate et tuâ iniquitate: modò humiliaberis, præ meâ pulchritudine et tuâ deformitate.

Modò annihilaberis, præ meâ magnitudine et tuâ miseriâ, præ meâ bonitate, et tuâ ingratitudine: modò viriliter ages, præ tuâ fiduciâ in me.

Modò gladium alacriter sumes, contra hostes animæ tuæ· modò silebis in dilectione meâ; et exultabis super me in laude.

Ecce, fili, quomodò adsum iis qui in matutinis meditantur in me. Accede ergo mane diluculo ad me, et illuminaberis.

5. Si verò manè sanctæ recollectioni ob ingruentis et inopinati negotii necessitatem vacare nequiveris; memento, fili, quoniam omni horâ orantibus adsum, et escam timentibus me concedo.

Noli igitur jejunus totâ die remanere: sed quamprimùm potueris, festina, quasi præ dilatione languescens, ad meditationis convivium.

Nonnè, dilectissime, anima plus est quàm corpus? Plus utiquè, multò plus.

Sapiens igitur esto, et dic: si solitâ horâ corpus reficere nequeo; cibum tamen necessarium postmodùm sumere non omitto.

Si à congruo prandio præ negotiis absolutè impedior; per repetitas refectiunculas resarciendis viribus provideo.

Sic faciam tibi, anima mea. Per singulos dies manè reficiam te: si autem manè nequeam, postmodùm supplere satagam.

Et si tandem aliquandò tempus pio convivio tuo omninò defuerit; saltem per crebras et ardentes cordis oratiunculas te refovere non omittam.

CAPUT XXXVIII.

De visitatione sanctissimi Sacramenti.

1. FILI, Ego Deus tuus et omnia tua. Ego, qui habeo sedem in Cœlis, apud te in templo meo maneo in terris: ut, quandò volueris,

invenias in me vitam, et haurias salutem à Domino tuo. O fili! non feci taliter omni nationi.

Si in remotioribus infidelium plagis degeres, et tibi nuntiaretur esse aliquem populum apud quem Deus verus sic dignatur habitare, ita ut quâcumque horâ unusquisque possit liberè ad eum accedere, ore ad os cum illo conversari, sanè clamares: ô beatus populus cujus talis Dominus Deus ejus!

In excessu mentis diceres: vadam et ego ad populum istum, et videbo visionem hanc magnam.

Quàm dilecta tabernacula Dei hujus! concupiscit et deficit anima mea in atria ejus: surgam et ibo ad illum.

Egredere, anima mea, de terrâ tuâ, de cognatione tuâ; veni, et videamus hoc verbum quod factum est: veni, et offeramus ei munera aurum, thus et myrrham.

2. Fili, ecce sto ad ostium tuum. Non montes tibi transvolandi, non mare transmeandum, non terra tua relinquenda, non cognatio tua deserenda, ut tantæ felicitatis efficiaris particeps.

Aditus tibi patet, custodes non obstant: semper et quâcumque horâ parata sunt omnia.

oculi mei attenti, aures meæ erectæ, cor meum apertum.

Veni, per me licet, veni: cupio te videre; nam deliciæ meæ esse tecum.

Veni: expectans expecto te, ut intendam tibi, ut exaudiam preces tuas. Veni ad Dominum tuum, et redde ei vota tua.

Veni ad fontem aquæ salientis in vitam æternam: et dabitur tibi absque ullâ commutatione vinum et lac.

Veni ad eum qui panes in deserto multiplicat; et sicut adipe et pinguedine replebitur anima tua.

Veni, et implebo te bonis; et mensuram gratiarum bonam et supereffluentem et confertam et coagitatam effundam in sinum tuum.

3. O fili! si homo tantùm esses, dicerem tibi: veni, et adora. Nam scriptum est: Dominum Deum adorabis, et illi soli servies.

Sed Sacerdos es, homo Templi, homo Sanctuarii, homo Altaris, homo Dei: tuum est inter Vestibulum et Altare plorare.

Tuum est in irâ meâ stare contra me, et placere: tuum est pro delictis omnium exorare.

Tuum est cœlo vim facere, ut roret desuper, et nubes pluant super populum pretiosa dono-

rnm meorum charismata : tuum est Deum laudare, Domino benedicere.

O fili! ô sacerdos! ô minister summi Regis! num relinques illum solum?

O amice tui Salvatoris! num habebit pro te amaritudinem conversatio illius, aut tædium convictus ejus?

O discipule! num optimum Magistrum tuum fugies?

4. O Domine! ô Deum, si fas est dicere, sui prodigum! ô me miserum, si, tot congestis carbonibus, ad te frigescerem, et accedere renuerem!

O! quis audivit unquàm simile? Me qui non sum dignus, ut intrem sub tectum tuum, in aulam tuam venire permittis; quin et hortaris, quin et compellis!

Faciam, Domine, voluntatem tuam. Ibo, visitabo locum ubi positus es, Rex meus, et Deus meus!

O Domine! quomodò possem à tali pietate me abstinere, quandò recordor omnes ad te cucurrisse, dùm visibiliter cum hominibus conversabaris;

Quandò cogito omnes venisse ex omni castello Galilææ, Judeæ et Jerusalem;

Quandò lego, turbas apud te tantas fuisse,

ut debuerint tegulas tecti tollere, et paralyticum per illud coram te submittere?

Utiquè, Domine, quolibet vespere veniam cum Mariâ Magdalene videre sepulchrum, in quo vivens tu ipse homo Deus humiliter et amanter quiescis.

Adorabo ibi pronus in terram: confitebor adversùm me iniquitatem meam, laudabo nomen tuum cum cantico, magnificabo te in laude: petam, et accipiam; pulsabo, et aperietur mihi.

In loco pascuæ hujus reges me, Deus meus; et nihil mihi deerit.

Ibi discam semitas justitiæ tuæ: ibi edocebor non timere mala: ibi sub virgâ tuâ et baculo tuo consolabor.

Ibi fortis efficiar contra omnes qui tribulant me: ibi misericordia tua circumdabit me, ut subsequatur me omnibus diebus vitæ meæ, donec inhabitem in domo tuâ cœlesti, in longitudinem dierum.

CAPUT XXXIX.

De examine vespertino.

1. DIJUDICA te, fili, ut non judiceris.

Vespere discute mores. Semper debes esse paratus: quia, quâ horâ non putas, ego filius hominis veniam.

Forsan hâc nocte animam tuam repetam à te: vide num parata sit ratio villicationis tuæ.

Si cràs vixeris, debes altari meo adstare: vide num sis mundus totus.

Sume ergo in manibus animam tuam. Considera diligenter, quomodò se habeat; quid cogitatione, quid desiderio, quid actu operata sit; quid contra me, quid contra proximum, quid contra teipsum.

Nonnè de mundano pulvere sorduit? Excute pulverem illum, per dolorem, per novum propositum.

Heu! si etiam, quod absit, per aliquod peccatum mortale, in profundum descendisset.

O fili! tunc luge, detestare; confessionem promptiorem, et emendationem promitte, ut

sol non occidat super delictum tuum, et ego non ulciscar in mediis tenebris.

O quot subitâ morte præveniuntur! Quot sani cubile ingressi sunt, et eâdem nocte ad inferos descenderunt; quia in peccato mortali sine contritione obdormierant.

O! si non reformidares sic quiescere in statu in quo mori non auderes! Quis scit an somnus, quem in hoc mortifero statu caperes, non esset etiam tibi æternæ mortis initium?

2. Ego proficiebam sapientiâ, ætate et gratiâ apud Patrem et homines.

Tu quoque, fili, debes de die in diem proficere: si non proficis, deficis; et quomodò proficies, si defectus tuos non observaveris, non consideraveris, non emendaveris.

Redi igitur vespere ad cor tuum, et accuratè discute teipsum.

Considera undè venis, quò tendis, quomodò vivis, quid agis, quid admittis; quantùm quotidiè proficis, vel deficis; quibus cogitationibus magis occuparis, quibus affectibus tangeris; quibus tentationibus à maligno acriùs impugnaris.

Hoc sancti mei, dùm in terrâ vivebant, crebrò faciebant: et idcircò tantùm in virtute proficiebant.

Requirentes

Requirentes et observantes quotidiè defectus suos, ipsos de die in diem corrigebant, et minuebant.

Quò frequentiùs, præ fragilitate, ceciderant; eò alacriùs resurgebant: eò viriliùs se ad pugnam parabant; eò instantiùs meum petebant auxilium.

Sic jam justi, justificabantur adhuc; et jam sancti, plus sanctificabantur: sicque leves eorum lapsus potiùs erant ipsis incitamenta virtutis, quàm impedimenta perfectionis.

Fac similiter, fili: dùm silent omnia, et à negotiorum tumultu vacuus est animus, scope spiritum tuum.

3. Domine, delicta mea à te non sunt abscondita: posuisti in nervo pedem meum; observasti omnes semitas meas et vestigia pedum meorum considerasti.

Emitte lucem tuam, et veritatem tuam; cognoscam me, sicut cognitus sum à te: et cognoscens me, quotidiè reprehendam me, corrigam me:

Usquedùm immaculatus in viâ, quantùm fragilitas mea patitur, fiam perfectus, sicut Pater meus cœlestis perfectus est.

CAPUT XL.

De consuetis actionibus benè peragendis.

1. Ego, fili, benè omnia feci. Et si tu velis sanctimoniam, sine quâ me nemo videbit sectari; hoc potissimùm curare debes, ut nempè omnia opera tua accuratè et sanctè perficias.

Vide: tota vita tua nihil aliud est, quàm recurrentium quâvis die actionum series.

Si igitur actiones illæ debitâ cum perfectione à te exerceantur; procul dubio tota etiam vita tua sancta erit, atque perfecta.

O fili! quantum in te æmulationis fervorem deberet illa cogitatio accendere: tot et tot actiones in die, tot in mense, tot in anno peragere debeo.

Si unamquamque ritè compleam, totidem virtutum actus eliciam, totidem gloriæ gradus promerebor.

Si temerè, si perfunctoriè solùm; tempus, operam et innumeros gloriæ gradus perdam, et irreparabiliter quidem perdam.

Properas, ô mors! et cùm veneris, quan-

tùm exultabo, si omnia benè fecerim! Quantùm ingemiscam, si malè!

2. Respice, fili, homines aut cautissimè parcos, aut lucri ardenter avidos: attende quomodò isti curant ut nihil deperdatur, nihil pereat; sed omnia vel minutissima, vel etiam vilissima utiliter impendantur.

Vide quomodò alii sedulò tempus occupent, ne ulla ejus particula sine lucro inaniter elabatur.

Imitare eos, fili; et disce à sæculi prudentibus veram filiorum Dei sapientiam.

Disce omne levissimum, vel etiam vilissimum vitæ tuæ opus ita peragere, ut non pereat.

Disce omnem temporis quadrantem sic expendere, ut tibi fructum in vitam æternam afferat.

Attende, fili: non dicit homo parcus: hoc leve est, contemnendum est.

Sed è contrà: quantùmlibet leve et contemnendum hoc videatur; tali modo impendatur, et utile erit.

Sic fac et tu: nec dixeris: opus istud nihil est; quomodò fiat, parùm curo.

Dic è contrà: hoc quidem parvi momenti videtur. Veruntamen diligenter seminetur in

agro nostro vile hoc sinapis granum; et crescet, et fiet arbor: et ego aliquandò dè fructibus ejus comedam.

Attende adhuc, fili. Non dicit homo lucri avidus: minuta temporis pauca nihil sunt: quiescamus paululùm, exultemus ad momentum.

Sed è contrà ait: ex minutis hora coalescit. Euge, euge manus: labora celeriter, et post horam lucrum aderit.

Sic et tu, fili, satagere debes ut quodcumque vel minutissimum vitæ tuæ momentum tibi per actionem benè peractam fiat proficuum.

Euge, dilectissime: quæ in se levissima sunt, ea insignia amor reddit; quæ minutissima videntur, ea pretiosissima efficit intentio.

Euge, benè fac: grandia sine dilectione facere, inane est et vacuum: parva autem perfectè peragere, apud me est acceptissimum.

3. Quid fiet in judicio, fili? Hoc sanè scis. Tunc reddam unicuique secundùm opera ejus.

Cura igitur ut omnia opera tua bona sint et recta.

Sic te certissimè facies à correptione et vindictâ meâ immunem, ac de laude et remuneratione meâ securissimum.

Necesse est, dilectissime, ut actiones tuas

consuetas exequaris. Sive benè, sive malè eas peragas; peragis tamen.

Utiquè oras, studes, officium persolvis, Missam celebras, Sacramenta ministras.

Si autem omnia hæc malè aut negligenter facis, nil lucraris; quinimò damnationem incurris: et tamen pænam nihilominùs habes.

Noli, fili, sic perdere quod operaris. Cura ut labor tuus non sit inanis.

Modo recto et sancto omnia opera tua perfice: laborem majorem non habebis; quinimò actionum laborem necessarium faciliùs tolerabis, et per hunc tandem coronam lucraberis.

Si ergo te in actibus tuis ignavum et negligentem esse deprehenderis; excita te, et dic: insanis, anima mea! grave jugum portas, et nihil proficis; quinimò perdis.

Euge, euge: age ferventer, age rectè; et leviùs feres, et fructuosè laborabis.

4. At inquies, fili: quomodò fiet istud? Quomodò omnia benè faciam?

Audi, fili: en docebo manus tuas ad hoc prælium.

Antè omnia ab omni specie malâ te abstinere debes. Nihil ergo facias, nisi quod bonum, aut saltem licitum esse scias.

Ut autem bonum hoc vel licitum benè peragas, hæc tibi observanda sunt.

Habe in omni opere intentionem puram, et omnia ad majorem Dei tui gloriam ordina.

Excute teporem; et cum omni fervore et alacritate rem perfice, quasi hoc unum faciendum haberes.

Cùm incœperis, constanter perge: et si res duret, passìm te excita et stimula.

Ordinem serva: ut tempore præscripto, nec antè, nec post, quantùm fieri potest, res peragatur.

Tandem, dilectissime, in omnibus Jesum respice, in omnibus Jesum imitare.

Dic cum Vincentio: quid nunc Christus? Quomodò faceret? Quomodò loqueretur? Quomodò procederet?

Quid à me expectat? Quid vult? O Magister bone! sequar te quocumque ieris.

Sic, fili, sic faciendo, non ligna, fenum, stipulam flammis devovenda: sed aurum, argentum, lapides pretiosos super cælorum altare sedenti in throno offerenda, per actiones tuas tibi congregabis.

CAPUT XLI.

De præsentiâ Dei.

1. Ego, fili, cælum et terram impleo: oculi mei universam terram contemplantur.

Observo omnes semitas hominum, et vestigia pedum eorum indesinenter considero: quinimò corda et renes scrutor, et nulla me latet cogitatio.

Fuge, fili, quò volueris: non recedes à Spiritu meo, non elongaberis à facie meâ.

Si ascenderis in cœlum, illìc sum: si descenderis in infernum, adsum.

Si ad extrema maris volaveris, illùc manus mea te deducet: illìc dextera mea te tenebit.

Si in densissimis tenebris te absconderis, et obscurissimâ nocte te protegere volueris; atra nox illa in conspectu meo sicut dies illuminabitur, et tenebræ tuæ lumen mihi erunt.

Fuge, fili, quò volueris: in me semper vives, in me moveberis et eris semper.

2. Hâc cogitatione constanter armare, fili; et declinabis à malo, et facies bonum.

Præsente humano judice qui corpus occidere potest, latro non furatur.

Præsente patre, filius nequam non malignatur.

Præsente domino, servus piger non otiatur.

Tu ipse, fili, præsente Prælato, non auderes quod malum est perpetrare.

O dilecte! si superioris præsentia, quinimò cujusque testis aspectus iniquorum animos cohibere valet; quale tibi frenum erit Dei judicis fortissimi ac potentissimi præsentiæ recordatio!

Ejus inquam judicis terribilis qui potest et animam et corpus perdere in gehennam.

Si verò ejusmodi cogitationem postposueris, et Dei cuncta aspicientis et judicantis immemor fueris, quid fiet?

Dealbato forinsecùs pariete, emundatis exterioribus calicis tui, securus manebis.

Id est: sufficiet tibi si in vitâ tuâ nihil distinctè observari possit, quod famam tuam obscurare valeat, aut malè agendi normæ notam tibi imprimere.

Sic ergo eris in publico quidem et apparenter sobrius, castus, modestus, misericors: ad munia ecclesiastica tempore statuto perges: debitis officiis vacabis.

Sed in occulto clericalis regulæ parùm tenax, sensualitati, voluptati, avaritiæ te dabis:

Sed

Sed in ministerio labiis me honorans, corde me inhonorabis : audiens pœnitentes, de illorum salute non curabis : prædicabis, et de fructu non eris sollicitus.

Quia, cùm homines nihil nisi faciem videant, satis esse putabis quòd faciem piam ipsis semper exhibeas.

O exitialis, ò turpissima hypocrisis, quam Dei præsentis immemoratio fovet, recordatio fugat ac interimit!

3. In omnibus igitur actibus tuis, fili, memor esto Dei : et recto corde ipsi servies, et ab omni viâ malâ pedes tuos prohibebis.

Memor esto manè: et oculos luci aperiens, animum tuum à perversis cogitationibus præservabis, et immoderatam corporis somnolentiam vinces.

Memor esto, cùm ad orandum accesseris: et mentis atque cordis aberrationes continebis.

Memor esto, cùm ad laborem perrexeris: et domino laborans, apud Dominum mercedem habebis.

Memor esto in sacro ministerio: et non audebis quærere quæ tua sunt; sed Dei gloriam et animarum salutem promovebis.

Memor esto in refectione: et sobrietatis limites non excedes.

Memor esto in animi recreatione: et dissolutas delectationes vitabis.

Memor esto in conversatione: et ori tuo sanctam pones custodiam, et aures tuas spinis sepies.

Memor esto in itinere ac ambulatione: et fœdus quod cum oculis tuis in baptismo et ordinatione pepigisti, fideliter servabis.

Memor esto in tentatione: et à malo liberaberis.

Fili, rogo te, tene breve et consummatum verbum: cogita de me, et ego de te cogitabo.

Desolatione iniquitatis desolatæ sunt animæ, quia non est qui præsentiam Domini recogitet corde.

Tene breve et utilissimum consilium: Memorare semper Dei tui præsentiam, et non peccabis. Amen dico tibi: memorare.

4. Sed audi iterùm, fili, et hâc salubri cogitatione te in viam adhuc excellentiorem dirigam.

Utiquè si Dei tui memor fueris, non tantùm à malo cautè declinabis, sed bonum etiam ferventer facies.

Inclina aurem, fili, et excipe parabolam. Simile est Regnum cœlorum homini Regi optimo qui habuit servum sibi dilectissimum.

Jusserat autem Rex attentè observari omnes servi illius labores et actus: ut quidquid ille servus pro Regis servitio fecisset, locupletissimâ remuneratione præmiaretur.

Servus verò ille de hoc Regis sui jussu præmonitus, et hâc semper cogitatione stimulatus; Rex certè sciet, Rex largissimè remunerabitur : quantâ putas alacritate et zelo omnia quæ potuit, pro munificentissimo Rege præstitit!

Hìc fortè dicis, fili: ô utinam fuissem ille servus! Certè quodcumque manus mea potuisset, instantissimè operatus essem.

Quid est, fili? Nonnè ego sum Regum omnium potentissimus, ditissimus et liberalissimus?

Nonnè tu es servus meus, quinimò Minister meus?

Nonnè ego cuncta quæ pro me facis, per meipsum video?

Nonnè tibi promisi pro quolibet opere vel levissimo, copiosissimam mercedem; et talem, qualem nullus Rex mundi dare potest?

Gaude igitur et exulta, ad omne opus bonum dicens: euge, anima mea! fac bonum, fac ferventer, fac hilariter. Dominus videt, Dominus retribuet.

O potens stimulus, fili! O quàm durus et lapideus ille esset, qui per hunc aculeum Dei respicientis ad omnem virtutem non moveretur!

5. O Deus optime! ô Pater amantissime! qui nos filios tuos congregare vis, quemadmodùm gallina pullos suos sub alas.

Quàm ingratus essem, si nollem, si confugere sub alas præsentiæ tuæ renuerem! Absit, absit.

Ecce ego, Domine: quia vocasti me. O quàm bonum mihi est sub umbrâ tuâ sedere!

Ibi erit deinceps, Pater amantissime, tabernaculum meum: ut semper tecum sim, sicut tu semper mecum es. Ibi vivam, ibi dormiam, ibi requiescam.

Sicque, Deus meus, tuæ præsentiæ jugis recordatio erit mea in tenebris illuminatio, in periculis salus, in tentatione auxilium, in formidine robur, in anxietate fiducia.

6. Optimam partem elegisti tibi, fili. Sed nisi vigilaveris, facilè à te auferetur præsentiæ meæ memoria.

Inter creaturas et temporalia ambulas. Hæc verò hominem per sensus facilè capiunt, illaqueant, et ab iis quæ sursùm sunt avertunt.

Sunt tamen viri spirituales qui, nedum à me per rerum terrenarum aspectum et usum

retrahantur, potenter è contra per creaturas ad me elevantur.

Illi per ea quæ facta sunt, invisibilia mea intelligunt et meditantur.

Illi in cælo, in terrâ, in omnibus vident gloriam meam, potentiam, sapientiam, providentiam, justitiam, misericordiam, bonitatem.

Tu quoque, fili, disce de vanitate creaturæ ad veritatem Creatoris ascendere.

Si quid pulchrum videris, clama: si tanta quæ fecit, quantus qui fecit!

Si quid prosperi aut adversi tibi contigerit, dic: à Domino factum est istud, quoniam sine illo factum est nihil. Sit nomen Domini benedictum.

Sic faciendo, fili, tu, licet in terrâ à me peregrinans, me tamen per speculum et in ænigmate conspicies: et tandem aliquandò moriens, felix ascendes, me facie ad faciem in æternum visurus.

CAPUT XLII.

De fiduciâ in Deo habendâ.

1. Fili, misericordiæ meæ non est numerus: bonitatis meæ infinitus est thesaurus.

Ego sum qui eruo sperantes in me: nullus speravit in me, et confusus est.

Spera itaque, confide: et in æternum non confunderis.

2. Domine, firmamentum meum! Deus meus, refugium meum! ô quàm dulcis vox tua!

Benedictus sis, optime Pater, quoniam vis adjutor meus esse in tribulationibus quæ invenerunt me nimis!

Etenim, Domine, anxiata erat in me anima mea: conturbatus erat spiritus meus.

Recogitaveram annos meos: eos multis videbam gravatos iniquitatibus, et dicebam: quid faciam, et quò ibo, quoniam Deus judex est?

Vix justus salvabitur. Quid de me fiet, qui fui supra modum peccans peccator?

Attenderam ad debita mea erga te, Deus terribilis; et videns quàm modicæ essent lacrymæ meæ, quàm exigua pœnitentiæ meæ

satisfactio, dicebam: ecce appendar in staterâ, et inveniar minùs habens.

Observaveram mundi hujus pericula, Diaboli continuas tentationes, carnis perpetuas rebelliones, et dicebam: me fragilem! me debilem! quomodò pertransibo illæsus? Quomodò tot retia evadam?

Investigaveram sacerdotii munera et onera, et exclamabam: me homuncionem! me peccatorem! me cæcum! me imbellem! quomodò reddam Deo meo quæ ipsi in statu hoc sanctissimo debeo?

Meditatus fueram gratuitatem gratiæ tuæ et auxiliorum tuorum, et ejulans vociferabar: num potero exequi quæ præcepit mihi Deus meus?

Forsan mihi aliquandò relinquar, et cadam: forsan avertet Deus faciem suam à me, et peribo in infirmitate meâ.

Hæc recolens in corde meo, confiteor, Domine, nisi tu me consolatus fuisses, penè desperavissem.

3. Beatus vir qui timet Dominum. Beatus es, fili, quoniam ego ipse tibi castum timorem qui initium sapientiæ est, inspiravi. Time igitur, time: sed confide.

Time : quò ampliùs timebis, eò pronior ero ad festinandum in adjutorium tuum.

Confide: quantò plus confides, tantò specialiùs à me protegeris.

Omnia, fili, mihi possibilia sunt. Non est qui possit meæ resistere voluntati, si decrevero te salvare.

Et si tu aliàs faciens quod in te est, ut mihi placeas, fiducialiter expectes à me salutem: scito et crede quia accipies illam, et fiet tibi.

4. Utiquè, fili, quantùmlibet magnæ fuerint iniquitates tuæ; si doles, et ab iis te abstines, fiducialiter spera veniam: sciens quia juravi ego Dominus, dicens :

Si autem impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis quæ operatus est, et custodierit omnia præcepta mea, et fecerit judicium et justitiam; vitâ vivet, et non morietur: omnium iniquitatum ejus quas operatus est, non recordabor.

Quantùmlibet magna sint debita quæ erga me per delicta tua contraxisti; si pro posse tuo solvere eniteris, etsi condignè non possis, spera fiducialiter integram remissionem:

Sciens quia peccatrici lugenti absque morâ dixi: remittuntur tibi.

Sciens

Sciens quia latroni petenti continuò respondi: hodiè mecum eris in paradiso.

O fili! recordare patris filii illius prodigi, de quo olìm dicebam tibi.

Nonnè, dilectissime, filio flenti et revertenti statìm absolutam dedit veniam benignus pater? quinimò et effusissimi amoris indubia testimonia?

Quid est, fili? nonnè ego melior adhuc Pater sum? Utiquè melior: imò infinitè bonus.

O tu qui, præ cæcitate tuâ, non vales misericordiæ meæ immensitatem capere! quomodò auderes de meâ bonitate diffidere?

O si desperares, dicerem tibi: fili ingrate! fili nequam! injuriam Patri tuo facis.

Diffidis! Times ergo ne non sim vel adeò potens, vel adeò bonus, ut tibi possim et velim dimittere?

Cessa parvi-facere meam bonitatem et potentiam. Confide, et remittentur tibi debita tua.

5. Quantùmlibet ingentia sint pericula quibus circumdaris; quantùmlibet multiplicata sint Diaboli retia et jacula; quantùmlibet urgeat te carnis tuæ stimulus:

Si occasiones fugis; si iis quæ tibi commendata sunt remediis uteris; fiducialiter expecta victoriam:

Sciens quoniam ego Angelis meis mandavi, ut sperantem in me in omnibus viis suis custodiant, et in manibus suis portent; ne unquàm offendat ad lapidem pedem suum:

Credens quia ego, quemadmodùm promisi, confidentem in me liberabo, protegam, clamantem exaudiam, in tribulatione positum juvabo et eripiam.

Spera, confide, fili: et scapulis meis obumbraberis, scuto fortitudinis meæ circumdaberis.

Videbis mille à latere tuo cadentes, et decem millia à dextris tuis: dæmonium autem ad te non appropinquabit.

Spera, confide: et super aspidem et basiliscum ambulabis, et conculcabis leonem et draconem.

6. Quantùmlibet formidabile sit sacerdotii onus, et ardua ejus munera; et quantùmlibet sis infirmus et debilis: noli, fili, animo concidere.

Dummodò cor tuum ad omnia paratum sit; dummodò labores sicut bonus miles Christi Jesu: fiducialiter age, et ne timeas:

Sciens quòd qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem, assument pennas ut aquilæ:

current, et non laborabunt; ambulabunt, et non deficient:

Credens quia, etiamsi ars artium sit regimen animarum, tamen sacerdoti bonæ voluntatis, pietati et studio fideliter addicto sufficit gratia mea, ut ministerium sacrum ritè et adæquatè impleat.

7. Quantùmlibet gratuita sit gratia hæc; dummodò illam piè et enixè petas, noli modicè fidens dubitare utrùm eam in tali ac tali circumstantiâ eris accepturus; utrùm in omni necessitate succurret tibi Deus tuus.

Memorare enim quia ego qui præcepi tibi ut malum fugias et bonum opereris, fidelis sum.

Impossibilia nunquàm jubeo: sed jubendo moneo et facere quod possis, et petere quod non possis, et adjuvo ut possis.

Crede quia, sicut promisi, petenti tibi dabitur, et pulsanti aperietur.

Cœlum et terra transibunt, fili: verbum autem hoc non præteribit. Noli ergo timere.

8. O fili! nonnè ego pro ipsis impiis animam meam dilectam dedi?

Nonnè, cùm adhuc peccator eras, ego pro te mortuus sum?

Nonnè, cum inimicus eras, reconciliatus fuisti Patri meo per mortem meam?

Numquid potui tibi charitatem meam excellentiùs commendare?

Quomodò igitur jam justificatus in sanguine meo, dubitare posses utrùm per me ab irâ salvus sis futurus; utrùm remissionem accepturus?

Quomodò tu bonus et fidelis, formidare posses ne te in tribulatione, in periculis, in anxietatibus, in necessitatibus gementem et invocantem audire nollem, exaudire recusarem, juvare renuerem?

Certè scis, fili, quia in tali circumstantiâ te mater tua non derelinqueret. Quantò minùs ego!

Verè, verè: si etiam illa tui tunc oblivisceretur; ego tamen tui non obliviscar.

Confide, dilectissime, qui portaris à meo utero, qui gestaris à meâ vulvâ, confide: usque ad senectam ego ipse, et usque ad canos ego te portabo.

Ego feci te, et ego feram: ego portabo et salvabo.

CAPUT XLIII.

De studio et lectione.

1. ATTENDE lectioni et doctrinæ, fili. Sicut avis ad volatum: sicut homo ad laborem natus est: sic tu sacerdos, ad scientiam et pietatem.

Ergone te securum crederes, si canonicis horis persolutis, oratione mentali peractâ, missâ celebratâ, reliquum tempus otio, vagationi, rebus inanibus impenderes?

Non sic, fili, non sic: labia tua custodient scientiam; et si tu scientiam repuleris, repellam te.

Tempus dedi tibi, non ut perdas, sed ut illud in judicio mihi cum usuris restituas. Amen dico tibi: non exibis indè, donec reddas novissimum quadrantem.

2. Audi ergo, fili, et inclina aurem tuam: et obliviscere populum tuum et domum patris tui.

Excipe doctrinam, quasi is qui arat et seminat; accede ad eam, et congrega tibi bonos fructus illius.

Legem requirent ex ore tuo: ergo legem

meam, et omnem scripturam utilem ad docendum pervolve; sermones meos comede.

Debes eos qui veritati contradicunt arguere: ergo disce catholicas veritates et vindicias.

Debes ministerio verbi instare, exhortationi intendere: ergo Majores interroga; scrutare narrationes presbyterorum sapientium, ac in proverbiis eorum conversare.

Debes peccata solvere, aut ligare; mentales ægritudines curare: ergo sapientiam inquire à sapientibus, et disciplinam ab intelligentibus, quibus profunda et abscondita revelavi.

Stude; ut ex me, et non ex te annunties ovibus meis.

Stude; ut, cùm venerit lupus, et oves voluerit dispergere et rapere, tu non sis canis mutus, non valens latrare.

Stude; ut, cæco ducatum præbens, non sis ipse cæcus; et sic cum illo in foveam cadas.

Stude; ut Sacrificii cæremonias, Sacramentorumque ritus apprimè calleas.

Stude: quid tibi cum fabulis? Ministerium altari Christi, non hominibus deferendum accepisti.

Vide ergo ut illa tempora quibus ab ecclesiâ vacas, lectioni impendas.

3. Scientia, per pias lectiones et sacra studia

acquisita, infinitus thesaurus est, quo qui usi sunt, participes facti sunt amicitiæ Dei.

Vide Paulum, vide Ambrosium, vide Thomam, Bedam et tot alios: quomodò studio et lectioni indefessi incubuerint.

O Sacerdos! Si sine libris, sine studio et lectione manes; es utiquè sicut miles sine armis, sicut equus sine frenis, navis sine remis, scriptor sine calamo, avis sine pennis, cæcus sine ductore.

4. Quære etiam pro teipso, fili, scientiam sanctorum, scientiam salutis: quære perfectionem statui tuo adeò necessariam; hanc in piâ et quotidianâ lectione invenies.

Ibi pascetur animus tuus; ibi de die in diem novis stimulis excitabitur ad omne opus bonum.

Ne multa cursìm legas; sed pauca collecto animo.

Cùm legeris, lectionis medullam in corde tuo absconde; ut rursùs revocata, ruminetur; ruminata, fœda tua corrigat, pulchra tua plus ornet.

5. Vis, fili, vis multùm proficere? Vis ad virtutem accendi? Vis ad pietatem potenter stimulari? Patrum tuorum, sanctorum Pontificum et Sacerdotum vitas pervolve.

Illorum intuens exempla, et exitum conversationis, imitaberis fidem. O quantùm valent exempla! plus utiquè quàm præcepta.

Miraberis, et dices; homines erant, sicut ego; fragiles, sicut ego: ad malum proni, sicut ego: ecce tamen quomodò computati sunt inter filios Dei, et inter sanctos sors illorum est. Nonnè potero quod isti et illi?

Veni, anima mea, et ambulemus cum eis in semitis Domini; ut ascendamus cum illis ad domum Dei Jacob.

Sic vita Sanctorum considerata Ignatium gratiæ reddidit, Columbanum sanctitati sociavit, innumeros convertit, et ad cœlos perduxit.

6. Lege, fili; lectio te ignarum docebit, te otiosum arguet, te torpentem excitabit, te dormientem exstimulabit:

Te errantem corriget, te corruentem eriget, te vanè ridentem terrebit, te lugentem consolabitur, te humilem laudabit, te superbientem vituperabit.

Te debilem confortabit, te præsumentem reprimet, te turbatum mitigabit, te tristem lætificabit, te perversum damnabit, te pium justificabit.

7. Intra igitur cubiculum tuum, et exclude tumultus

tumultus mundi : ama cellam, et in silentio et quiete lectioni et studio vaca.

Crede mihi : cella continuata tibi dulcescet: et si eam benè incolueris et custodieris, brevi fiet tibi dilecta amica, et gratissimum solatium.

O fili! equidem quandoque recreatione et ambulatione opus est. Sed cui? Certè non otioso, verùm studioso viro.

Cave igitur à desideriis sensualitatis, quæ ad spatiandum inaniter trahunt.

Noli dare animo tuo recreationem, nisi illam priùs merueris per mentis applicationem.

Alioquin cùm hora transierit, nihil nisi gravitatem conscientiæ, et cordis dispersionem reportabis.

Lætus enim exitus tristem sæpè reditum parit : et læta vigilia serotina triste mane facit.

CAPUT XLIV.

De lectione sacræ scripturæ.

1. Vis, fili, discere sapientiam et disciplinam? Vis suscipere eruditionem doctrinæ, justitiam, judicium et æquitatem? Vis astutiam et intellectum acquirere?

Vis sapiens, sapientior fieri? Vis jam intelligens, gubernacula possidere, et super senes intelligere?

Inclina cor tuum, ad cognoscendam Scripturam: super thesauros effode illam: quasi pecuniam quære illam.

Brevi afflues, et videbis meliorem esse Scripturæ scientiam negotiatione argenti et auri primi; pretiosiorem illam esse cunctis opibus, et omnia quæ desiderantur huic non posse comparari.

O fili! ausculta ergo sermones ejus, et ad eloquia illius inclina aurem tuam: ne recedant ab oculis tuis.

Dic Scripturæ sacræ; soror mea es. Illam voca amicam tuam.

2. Ego Pater tuus, et tu filius meus. O fili! si tu bonus es filius, si ego tibi sum Pater dilectus, certè debes consortium meum quærere, confabulationem meam ambire.

Veni ergo in solitudinem Scripturarum: ibi loquor, fili; ibi cum hominibus conversor;

Non eo terribili modo quo in monte Sinâ Judæis mandata mea tradebam; sed eâ mansuetissimâ ratione, quâ parvulos per filium meum complectebar.

Tu igitur, quasi unus ex parvulis istis,

propera ad me: si non faciem meam visurus, saltem monita mea auditurus.

3. Ego Dominus tuus, et tu servus meus, in Scripturis meis exaravi præcepta quæ dedi tibi.

Et imperavi tibi ut meditareris in eis, sedens in domo tuâ, ambulans in itinere, dormiens atque consurgens.

Serva mandatum, fili: lege quæ scripta sunt; quoniam ad doctrinam tuam scripta sunt.

4. Ego Rex universæ terræ, tu minister meus, ad hoc præcisè constitutus ut verba, quæ ego in Scripturis dedi tibi, nota facias hominibus; ut mandata quæ tradidi, ipsos servare doceas; ut eos juxta leges meas judices.

Igitur portio tua est, fili, scire Scripturam meam. Ipsa bonum est oris tui; ipsa aurum et argentum statûs tui.

5. Lege eam, fili, et non peccabis; et ab omni viâ malâ prohibebis pedes tuos; quia hæc memorari te novissima tua faciet.

Lege eam, et curres viam mandatorum meorum: quia illa erit lucerna pedibus tuis, et lumen semitis tuis.

Lege eam, et anima tua erit in manibus tuis semper: quia legem meam non oblivisceris.

Lege eam, et bene tibi erit: quia testimonia mea exultatio cordis sunt.

Lege eam, et inclinabit te ad implendum cum omni pietate ministerium tuum, propter retributionem æternam quam tibi promittet.

Lege eam, et in concionibus erunt eloquia tua dulcia super mel: vox tua verba mea emittens, in virtute, in magnificentiâ confringet cedros vitiorum; concutiet deserta, et commovebit animas iniquorum.

Animas verò fideles præparabit magis, et ad majorem ducet perfectionem.

Lege Scripturam, et in judiciis tuis à judiciis meis non declinabis: quia legem meam sub oculis positam semper habebis.

6. Si verò Scripturæ sacræ studio non incumbas, fili; quàm miserabilis, et pauper et cæcus manebis!

Miserabilis quidem; quia, cùm per sacrum ministerium debeas bellum habere adversùs principes et potestates, adversùs mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritalia nequitiæ in cœlestibus, armaturam Dei non habebis ad resistendum;

Neque succinctos lumbos in veritate meâ; neque loricam justitiæ; neque calceatos pedes; neque scutum fidei, ad tela nequissimi extin-

guenda; neque galeam salutis; neque gladium spiritûs.

Pauper autem eris: quia, cùm deberes cæteris panem frangere, nequidem pro teipso necessarium panem habebis.

Cæcus tandem remanebis; quia Scriptura mea lux est hominum; et sine hâc omnis sacerdos in tenebris manet.

Et cùm prædicat, vel aërem solum verberat, vel fabulationes narrat, vel humanæ sapientiæ verba eructat, nihilque ad salutem proficit:

Et cùm judicat in tribunali, sine judicio, sine æquitate judicat; cæcus cæco ducatum præstat, et cum eo in foveam cadit.

7. Scio, Domine, quòd, nisi lex tua meditatio mea sit, peribo in humilitate meâ.

Scio quòd sine ipsius assiduâ lectione; neque pius, neque sapiens, neque sufficienter eruditus esse possim.

Igitur scrutabor mirabilia testimonia tua: scrutabor ea quotidiè, scrutabor assiduè.

Quotidiè accedam ad hanc mentis meæ refectionem, ut in eâ sermones tuos comedam.

Ibi veritatem quæram, non eloquentiam: utilitatem, non subtilitatem.

Legam religiosè, legam humiliter, legam simpliciter, legam fideliter.

Da, Domine, da mihi intellectum, ut capiam verbum tuum; faciem tuam illumina super me, et doce me tu ipse justificationes tuas.

Scio enim quòd liber tuus pulchrè dicit: sed, te tacente, nec mentem illuminat, nec cor accendit.

CAPUT XLV.

De libris perversis et prohibitis.

1. Noli, fili, jugum ducere cum infidelibus. Quæ enim participatio justitiæ ad quam teneris, cum iniquitate quam libri impiorum distillant?

Quæ societas lucis quâ illuminatus es, et quâ cæteros illuminare debes, ad tenebras pseudophilosophorum?

Quæ conventio Ministri mei ad angelos Belial? Quæ pars Sacerdotis fidelis cum scriptoribus infidelibus?

Quis consensus Presbytero qui quotidiè Dei sui templum fit, cum idolis turpissimis quæ in lascivis libris laudantur et coluntur?

Separare, separare igitur, fili: dico tibi ego

Dominus tuus, separare à libris perversis, et immundum ne tetigeris.

2. Memento, fili, quoniam serpens callidior est cunctis animantibus: non veretur ille ad ipsos meos sacerdotes venire, sicut quondàm ad Evam accessit.

Venit ut illos sicut eam decipiat, delinquere faciat; quinetiam, si possit, ut eos in impietatem et incredulitatem trahat.

Cur, inquit, præcepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno? Cur non legeretis de omni libro?

Et si fortè responderint: præcepit nobis Deus ut malos libros non tangeremus, ne fortè moriamur;

Addit continuò inimicus: non, nequaquàm morte moriemini; sed aperientur oculi vestri, et eritis sicut Dii scientes bonum et malum.

Dogmata nostis, fidem tenetis: ratione, judicio, prudentià repleti estis: scitis reprobare malum et eligere bonum.

Legite: utile est vobis noscere impietates et mala quæ confutare debetis.

Legite: quædam quidem perversa proferunt libri impiorum: sed eleganter, sed facundè dicunt; et multa quæ ignoratis, vos edocebunt.

Falsa dogmata respuetis: eloquentiam utilem, et ea quæ sunt scitu digna retinebitis.

Sic fit ut quidam curiositate et superbiâ ducti, libros istos contra Dei et Ecclesiæ mandatum temerè aperiant.

Et cùm viderint illos esse pulchros oculis, aspectuque delectabiles, comedunt de fructibus illorum.

3. Quid autem posteà? Eheu! sermo librorum istorum, qui ut cancer serpit, venenum suum brevi in corda legentium ingerit.

Modò plus placent ipsis fabulæ iniquorum, quàm lex Domini immaculata.

Modò nefanda eorum dogmata non adeò ut priùs detestantur.

Modò seducuntur, et in fide vacillare incipiunt.

Modò non redigunt, ut anteà, omnem intellectum in captivitatem, in obsequium Christi: sed rationem suam cæcam permittunt fidei dominari.

Modò tandem perit fides, et aufertur de corde eorum.

O quot, fili, quot sacerdotes, olìm boni et firmi, sic ceciderunt! quia in arcu et gladio suo vanè confidentes, ad inimicorum Dei libros temerè accesserunt.

4.

4. Tibi igitur dico, dilectissime : odio summo habe libros malignantium, et cum illis ne sedeas.

Apparent tibi in vestimentis ovium : sed intrinsecùs sunt lupi rapaces.

Ne quæras in illis profanas vocum novitates, et oppositiones falsi nominis scientiæ : videns quia multi hæc in istis quærentes, circa fidem naufragaverunt.

Qualiscumque ergo esset, qui tibi librum impium offerret, et legere suaderet absque Prælati tui licentiâ, responde: non licet. Dic anathema libro.

Si autem incautus aliquot hujusmodi apud te habueris, projice eos à te sine morâ, et combure.

Recogita quòd portes thesaurum fidei in vase fictili.

Noli illum exponere periculo : sciens quòd ejus conservatio, etiamsi sacerdos sis, non ex fortitudine tuâ, sed ex meâ virtute pendeat.

5. Verùm, fili, tu scis quia fides sine operibus mortua est.

Quid igitur tibi prodesset fidem servasse, si opus non consummares : id est, si mores integerrimos non haberes?

Non ergo minùs à libris mores depravan-

tibus, quàm ab iis qui fidem subvertunt, te abstine.

Vide, fili: per mille dolos conatur te decipere Diabolus: et cùm experimento sciat sacerdotes generatìm ab impiis libris abhorrère, subdolè tentat per libros lascivos ipsorum sanctitati insidiari.

Venit lactans ille nequissimus. Amice, inquit, non potest homo arduis studiis semper incumbere, seriis lectionibus semper intendere. Recreatione et varietate opus est: arcus enim nimis tensus facilè rumpitur.

Primùm igitur proponit libros forsan quidem innocuos, sed vanos.

Tolle, inquit, lege: ne mali quidem umbram invenies: legunt hoc isti et isti; et scis utiquè quia viri sancti sunt.

6. Verum est quidem, fili, inimicum hìc tibi non proponere rem malam et illicitam: sed aliud habet in mente Satan.

Et quid? hoc scilicet, ut inclinet oculos tuos ad videndas vanitates, et deindè affectum tuum ad illas moveat.

Si igitur ipsi obediveris, neque tantùm modicæ recreationis gratiâ tales libros legeris, sed eos nimis amaveris: statìm ac observaverit in te vanorum librorum famem, non innocuos

tantùm, sed periculosos, sed immundos, sed lascivos tibi libros offeret.

Rari sunt, inquiet, libri ad recreationem absolutè mundi: sed in his et istis pauca emendanda forent. Multi eos legunt, et quidèm sine detrimento.

Tu à longo tempore castus es. Si quid occurrat, præteribis: aut si id legas, obiter et cursìm leges.

Lege, lege: noli esse pusillanimis et meticulosus.

7. Si verò tu, fili, tentatori cedens, et in præteritâ castitate confidens, non verearis tales libros legere, brevi experieris quòd sicut homo non potest ignem in sinu suo abscondere, quin ardeant vestimenta ejus; aut ambulare super prunas, quin comburantur plantæ ejus:.

Sic homo qui libros amatoriis passìm responsos legit, à castitatis integritate brevi decidit.

Ne igitur tangas picem istam: certè inquinareris ab eâ.

Ne ullam quidem paginam legas, in quâ aut turpitudo, aut scurrilitas reperiatur.

Memento quòd absolutè pudici debeant esse oculi illius qui solet corpus Domini intueri.

8. Tale est, fili, in libris lascivis periculum, ut cùm eruditis et sapientibus dari aliàs possit

à Prælatis licentia legendi libros hæreticos aut etiam impios; nunquàm nec ulli, nec ab ullo potest lectio librorum qui moribus adversantur, permitti.

Et certè, dilectissime, tu, cùm sis bonus sacerdos et fidelis dispensator, sæpiùs ex cathedrâ intonas contra eos qui ejusmodi scripta retinent aut legunt.

Et quare! Quia scis quòd bonos mores corrumpunt eloquia prava.

Quia scis spiritum promptum esse ad malum, carnem verò debilem et infirmam.

Verùm, fili, num, quia sacerdos es, humanum spiritum et humanam carnem exusti? Non sanè.

Certè quidem cæteris debes esse castior, sanctior, perfectior: sed homo es, et ex teipso certè non es aliis fortior, firmior, potentior: non es minùs illis ad malum pronus et infirmus.

Quid igitur dicam tibi? Audi, fili. Quantò major es, quantò castior et sanctior esse debes; tantò cautior esto, tantò ab omni libro speciem malam habente absolutè te abstine.

Oculi sæcularium levia quædam pro nugis habent: hæc autem, ô sacerdos! in oculis tuis sint blasphemiæ.

CAPUT XLVI.

De officio Divino.

1. Benedic, sacerdos Domini, Domino; benedic, serve Domini, Domino. Ora spiritu, ora et mente: psalle spiritu, psalle et mente.

Vide ne, dùm labiis me honoras, cor tuum longè sit à me: vide ne, longas orationes orans, propter hoc majus accipias judicium.

Sanctus, Sanctus, Sanctus sum, ego Dominus Deus Sabaoth: pleni sunt Cœli et terra gloriâ meâ.

Hosanna in excelsis, mihi clamant Angeli: Hosanna in terris, tu mihi dices, fili. O quàm magnum, quàm sanctum, quàm divinum officium tuum!

Redde quod debes; nulla unquàm debiti hujus particula te prætereat: redde quomodò debes; suo tempore, ritè, attentè ac devotè debitum sacrum persolve: cave, ne cursìm, ne perfunctoriè.

2. Spiritus promptus est, fili, caro autem infirma. Igitur antè orationem præpara animam tuam, et noli esse quasi homo qui tentat Deum.

Imaginationis tuæ per varia vagari assuetæ, frenum, per aliquam considerationem, injice.

Cor tuum à terrenis ad cœlestia, ab exterioribus ad interiora, ad meipsum erige.

Aspice citharædos, antequàm citharizent, instrumenti chordas prævià dispositione componunt : aliàs nil nisi confusum et obstrepentem sonum daturas.

Sic mentem tuam compone. Dic cogitationibus inanibus et alienis : manete hìc, donec oravero; ubi opus Dei implevero, si indigeam vobis, iterùm vos assumam.

Dic affectibus tuis : venite exultemus Domino; venite jubilemus Deo salutari nostro; venite adoremus.

5. Intuere me præsentem; et sub oculis meis, ima cordis penetrantibus, ministerium tuum imple; sicut servus, sub oculis domini sui; sicut ancilla, sub oculis dominæ suæ.

Recordare, quia Dominus austerus sum, maledicens illi* qui facit opus meum negligenter.

Respice quâ reverentiâ ministri cum Regibus suis tractent.

Et ego, fili, sum Rex regum, Dominus dominantium: et tu, cùm officium divinum persolvis, mecum, tanquam Minister meus et

hominum mediator, de gravissimis omnium negotiis agis; de remissione peccatorum, de justificatione animarum, de gratiâ, de salute, de gloriâ æternâ.

Et tu auderes, in tantâ et tam sanctâ operatione, animum tuum ad alia divertere; causam adeò grandem, celerioribus verbis, summis labiis, hàc et hàc oculos conjiciens, tractare: dùm laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates.

Time, fili, justitiam meam, expavesce vultum meum. Princeps impunè non contemnitur, multò minùs Deus.

4. Scio quidem, quòd, sicut folium quod vento rapitur, sic animus hominis levi flatu ab attentione facilè dimovetur, et distractus aberrat, nisi cautè revocetur.

Idcircò, fili, vigilare debes in oratione, et passim te excitare.

Attende igitur, quantùm potes, ad sensum verborum; ut affectum moveas ad saporem et gustum.

Gloriam Trinitati, in fine Psalmorum, toto animi sensu pronuntia: sic revocabitur animus, sic renovabitur, accendeturque magis.

Memorare te opus Angelorum peragere:

crede te cum illis antè thronum meum stare; et cum illis adora, lauda, benedic, ama.

Finge te in horto olivarum mecum orare; et si ad soporem animus tuus trahatur, audi me: non potuisti, fili, unâ horâ vigilare mecum: vigila, et ora.

5. Domine, ne possum quidem dicere Dominus Jesus, nisi in Spiritu sancto: quomodò possem orare sine gratiâ tuâ?

Doce me igitur orare; labia mea tu ipse aperi, et os meum annuntiabit laudem tuam.

Emitte Spiritum tuum, Spiritum orationis et precum; ut non fiam in conspectu tuo sicut æs sonans, et cymbalum tinniens.

Domine, vis et jubes ut laudet te anima mea, et psallam tibi, quandiù fuero. Da mihi quod jubes, et jube quod vis.

CAPUT XLVII.

De officiis publicis.

1. PAVE ad Sanctuarium meum, fili; videat te populus meus paventem, et paveat ipse.

Sanctuarium meum est, fili, non tuum. Tu quidem

quidem in eo præsides visibiliter; sed ego realiter.

Tu ibi es Sacerdos, et pastor super populum: sed nihilominùs sub oculis meis pulvis et lutum.

Tu jus habes ut intres, et ad altare accedas; sed tamen indignus es tanto munere, et forsan ovibus tuis indignior.

Locus iste terribilis est, fili: domus Dei est, et porta cœli. Time ergo, quandò ingrederis, et tremore concutiantur ossa tua.

2. Vide qualem charitatem dedi tibi, ut sacerdos meus nomineris, et sis.

Grandis et præcelsa dignitas tua, fili: veruntamen ipsa te non sanctificabit; sed tu debes illam sanctificare.

Honorifica igitur ministerium tuum: custodi præcepta et cæremonias, quas ego mandavi tibi, ut facias. Iota unum, aut unus apex non prætereat, donec omnia fiant.

Dùm celebras, dùm divina officia peragis, dùm sacramenta ministras; videat et miretur populus reverentiam et decentiam tuam in cultu meo: et sic ad pietatem excitetur.

Nil in situ, in motu, in incessu, in voce appareat, nisi modestiâ, gravitate, humilitate, dignitate et religione plenum.

Ex abundantiâ sanctissimæ mentis, omnia in exteriori corporis habitu dirigantur.

O si haberes Joannis-Baptistæ sanctitatem! O si populus videret faciem tuam, tanquam faciem Angeli, sicut olìm in Stephano visa est! Qualiter mysteria mea veneraretur et coleret!

3. Vos autem, nefandi sacerdotes, qui despicitis mensam meam et sanctuarium meum, qui per audaciam frontis, levitatem oculorum, arrogantiam gressuum, incuriam rituum, celeritatem sacrificiorum, plebem meam scandalizatis, quousquè tandem inhonorabitis me?

Quousquè fidem et pietatem populi mei conculcabitis? Quousquè clamabunt oves meæ, in indignatione suâ: ubi est Deus eorum?

Ergone credibile est quòd ipse super altare eorum descendat? ergone credibile est quòd illos qui templum suum violaverint, disperdat?

Deus ultionum Domine, Deus ultionum! O! si scelistis illis retributionem redderes, deponeres illos, protector meus Domine.

Venirent utiquè super illos maledictiones quæ super Nadab et Abiu ceciderunt: egrederetur ignis de tabernaculo tuo, et devoraret eos, et morerentur coram te.

Fidem auferunt viventes: fidem adstruerent morientes.

Ne irascaris, quæso, Domine: ne in furore tuo sic corripias eos.

Sed intona misericors de cælo. Audiant de ore tuo: Saule, Saule, quid me persequeris? Et redeant tandem isti prævaricatores ad cor.

CAPUT XLVIII.

De curá ecclesiarum et altarium.

1. Zelus domûs Patris mei comedit me; quia diligo eum: si tu me diligis, fili, dilige decorem domûs meæ.

Aspice, quomodò homines seipsos amantes curent de domibus suis, de mensâ, de cubiculis, de lectis, de vestibus.

Aspice, qualis in domibus nitor et ornatus; qualis in mensis munditia et apparatus; qualis in cubiculis, in lectis, in vestibus sumptuositas.

Aspice, quomodò matres filiis suis provideant, ut in omnibus mundi sint, et rutilantes.

Et tu, fili, patereris ut dilecti tui domus, quasi spelunca latronum, immunda, ruinosa,

neglecta remaneret? statuæ truncæ? imagines laceræ?

Et tu ferres ut altare meum; thalamus sponsi animæ tuæ, thronus Regis tui, ara in quâ quotidiè Agnus innocens pro te immolatur, sordida essent, et pannosa?

Et tu tolerares vasa sanctuarii esse squalida, pulvere et ærugine obscurata?

Erubescant et confundantur, qui talia per incuriam suam permittunt.

O generatio incredula! Quandiù apud vos ero? Quandiù vos patiar.

2. Ego sum Deus, et non est alius præter me. In charitate meâ ad homines descendi, ut conversarer et conviverem cum ipsis; ut illis mederer, auxiliarer, et omnia dona mea liberalissimè dispensarem: ipsi autem spreverunt me; factus sum apud ipsos quasi mendicus et pauper.

Judica, fili, inter me et inter ipsos. Quid est quod debui facere ipsis, et non feci? Quid est quod debeam facere, et non faciam? Isti verò mei obliviscuntur, me non agnoscunt, me contemnunt.

Isti homines, unanimes; duces mei, noti mei, qui simul mecum dulces capiunt cibos! quinimò, obstupescite, Cœli, super hoc; et

portæ ejus, desolamini vehementer! quandoque factus sum apud ipsos vermis et non homo, opprobrium hominum et abjectio plebis.

Panes meos non curaverunt sacerdotes mei, et corrupti sunt; vermibus scatuerunt, nauseam moverunt, et ego recessi coactus.

Vide, fili, si est opprobrium sicut opprobrium meum: talia passus sum in domo eorum quos diligebam.

3. O fili! Meliora de te confido: fidelior eris, reverentior et gratior erga me.

Perlustrabis domum meam; sordes ejus absterges, ruinas ejus restaurari curabis; ornatui ejus, pro posse tuo, providebis. Altaria mea considerabis; linteis munditiam, velis et vestimentis integritatem et honestatem, sacræ suppellectili nitorem restitui providebis.

Vasa Sanctuarii mei attentè conspicies, expurgabis, decenter obteges, atque accuratè recondes. Panes meos frequenter renovabis, et cum decore attentiùs servabis.

Confido, fili, zelo domûs meæ ardebis: et si templo meo non possis gloriam et divitias conferre, saltem munditiam et nitorem præstabis.

CAPUT XLIX.

De zelo animarum.

1. Ego Dominus zelator animarum sum. Opus manuum mearum animæ sunt, ad imaginem et similitudinem meam creatæ.

Charitate perpetuâ dilexi eas: et ut miserans ad me illas traherem, misi Filium meum in mundum.

Volui ut ille unigenitus meus Jesus vocaretur: quod est, Salvator mundi.

Volui ut ipse chirographum decreti quod animabus erat contrarium, è medio tolleret, affigens illud cruci.

Volui ut per proprium sanguinem animas mihi reconciliaret.

Perpende, fili, perpende quàm pretiosæ sint in conspectu meo animæ hominum.

Ego pro illis proprio Filio non peperci, sed pro istis tradidi illum.

2. Talis ego, talis Filius meus, ô dilectissime! Sicut ego diligo animas, sic ille diligit eas.

Sicut ego concupisco illas, sic ille eas concupiscit.

Audi, audi eum ex cordis æstu clamantem:

Ego veni ut vitam habeatis, et abundantiùs habeatis. Quomodò coarctor, usquedùm hoc perficiatur!

Venite ad me omnes, et ego reficiam vos. Venite cæci, ut videatis : venite claudi, ut rectè ambuletis.

Surgite mortui : expergiscimini, qui in scelerum pulvere dormitis : surgite, exite foràs tumulorum vestrorum, et venite.

O drachmæ perditæ! quandò vos inveniam? O oves errabundæ! quandò vos capiam!

Venite: ego sum Pastor bonus. Venite, et infideles vos suscipiam, complectar, et super humeros portabo.

O animæ dilectæ quas quærens sedi lassus, quas redemi crucem passus! Ego vado ad eum qui misit me : verùm vos orphanas non relinquam.

Ite ad eas, Apostoli mei. Sicut misit me Pater, ego mitto vos. Ite, docete omnes, curate, sanate, sanctificate.

Petre, amas me? Pasce animas, pasce oves meas.

Ego vado parare eis locum. Volo ut mecum possideant Regnum cælorum : volo ut ibi gaudeant mecum, et gaudium earum nemo tollat ab eis.

3. Talis Filius meus, talis Spiritus sanctus. Diligit animas Filius meus, et animam suam pro eis posuit: diligit eas Spiritus sanctus, et pro earum sanctificatione se et charismatum suorum dona Apostolis communicavit.

Utiquè propter animas dedit eis linguas, virtutes sermonum, prodigiorum, opitulationum.

Propter eas non cessat, nec cessabit unquàm Spiritus almus Ecclesiam regere et dirigere, ministrorum corda succendere, ora aperire, ad manuum impositionem descendere.

Propter eas Spiritus incessanter gemitibus inenarrabilibus postulat, mentes illuminat.

Propter eas conscientiam peccatorum angoribus conturbat, stimulis tardos urget, gratiis rectos juvat.

Sic se Spiritus in animarum usum totum impendit.

4. Ergo, fili, voluntas Dei est animarum sanctificatio.

Ergo, cùm sis ejus minister et adjutor, hoc unum curare debes, ut animarum salutem, quantùm in te est, promoveas.

Verè omnium Divinorum Divinissimum est, cooperari Deo in salutem animarum.

Da igitur illi animas: cætera tolle tibi. Da animas:

animas: et cor Dei tui gaudio inebriabis, et Angelos ejus lætificabis, et duplici honore dignus eris, et teipsum salvum facies, et fulgebis quasi stella in perpetuas æternitates.

5. Amas me, fili? Ostende mihi dilectionem tuam ex operibus.

Qui miseretur pauperis, mei miseretur: qui dat pauperibus, mihi dat: qui uni ex minimis meis benefacit, mihi benefacit.

Quantum ergo mihi munus præstabis, si animabus à me redemptis salutem procures!

Animarum salus utiquè multò plus est, quàm esca pauperi data.

6. Vide qualem tibi meritorum thesaurum thesaurizabis in cœlo, si animarum saluti incumbas.

Qui dat calicem aquæ frigidæ tantùm in nomine meo, non perdet mercedem suam. Qualis igitur erit merces tua, si mihi das animas!

Qui scandalizat fratrem, ipsius delicti fit reus. Et tu, si salvaveris homines, fies eorum conversionis, sanctitatis et omnium bonorum operum particeps.

7. Prædica ergo verbum: insta opportunè, importunè: argue, obsecra, increpa in omni

patientiâ et doctrinâ, ut animas salves. Et super omnia bona mea te constituam.

O! si vel unam animam salvare posses, nonnè deberes te pro ipsâ tradere, sicut ego meipsum tradidi pro te?

Quantò magis, cùm plures salvare possis, debes ad eas salvandas vehementi zelo accendi!

O fili! num patieris perire in scientiâ tuâ fratrem pro quo mortuus sum?

Ecce diabolus non dormit: sed sicut leo rugiens semper circuit ut furetur, mactet, perdat, devoret. Et tu intereà dormires, manus consereres, sileres!

8. O fili! ô sacerdos! memorare novissima tua: attende ad tremendam judicii horam, in quâ mihi reddes rationem villicationis tuæ.

Quale tibi gaudium erit, si turba animarum ministerio tuo sanctificata, ad me gloriosa properet, ut torrente voluptatis meæ potetur in æternum!

O te tunc beatum! sedebis ipse super sedem judicans.

Sed quis tibi dolor, si videas multitudinem animarum tuâ culpâ reprobari, et mitti in stagnum ardens igne et sulphure, ubi erit fletus et stridor dentium!

O te tunc miserrimum! ô te desperatissi-

mum! sanguis ovium quas tibi commendavi, clamabit ad me: et sanguinem earum de manu tuâ requiram.

CAPUT L.

De vigilantiâ pastorali.

1. Fili, ego sum Pastor bonus, et cognosco oves meas. Si vis me sequi, diligenter agnosce vultum pecoris tui. Ita vigila, ut, quid de die, quid de nocte fiat, tu custos illius non ignores.

Si non vigilaveris, eris in conspectu meo quasi mercenarius fugiens ad quem non pertinet de ovibus: et lupus veniet, rapiet et disperget oves.

Et, cùm dispersæ fuerint, tu ignorabis, et non vades ad illas, donec invenias eas: et sic fient in devorationem omnium bestiarum agri.

Tandemque sanguis eorum clamabit ad me de terrâ dicens: væ pastori nostro qui pavit semetipsum, nos autem non pavit: fera pessima devoravit nos, et non respexit.

Vindica, Domine, sanguinem nostrum: fiant

dies pastoris nostri pauci: et episcopatum ejus accipiat alter: rationem reddat pro animabus nostris.

Deleatur de terrâ nomen ejus: peccatum ejus non deleatur, pro eo quod non est recordatus vigilare super nos.

2. Tu ergo vigila, fili. Sed quomodò vigilare debes? Exemplum habe de optimâ matre, de fideli gregum pastore.

Ista novit numerum filiorum suorum, ille pecorum.

Illa in medio filiorum suorum, laborat et quiescit ut oculos super illos possit semper apertos tenere, vel ad levissimum signum super illos conjicere.

Ille intrantes in ovile oves numerat, accuratè recludit, de manè visitat, egredientes sequitur.

Illa motus, verba, gesta, necessitates, sanitatem, infirmitatem, labores, pietatem, malitiam, dolos, modestiam, petulantiam, cuncta tandem filiorum sollicitè observat: ut in omnibus provideat, foveat, emendet, corrigat, roboret, perficiat.

Ille pecora, quæ pascantur, quæ non comedant; quæ sana, quæ ægrota; quæ pinguia, quæ macilenta; quæ stabilia, quæ ad fugam

prona diligenter attendit: ut in omnibus valeat quæ congruunt præstare.

3. Sanè, fili, plus diligere debes oves meas, quàm mater filios, quàm pastor pecora.

Eas enim propter me diligere debes et eò magis diligere, quò ego tibi eas non commisi, nisi quia de tuâ summâ dilectione confidi.

Utiquè, fili, si non credidissem me amari à te, non dixissem tibi: pasce oves meas.

Ergo saltem sicut illa mater, sicut ille pastor, vigila. In medio populi tui constanter mane, vix unquàm, nisi in necessitate, discedens.

Ita nosce ovium tuarum numerum, ut eas etiam possis nominatìm vocare.

Ita erectos oculos, auresque super eas habe, ut quidquid contigerit statìm possis observare, et indolem cujusque sic agnoscere.

Ita sedulò visita gregem, ut semper scias quomodò se habeat anima istius, illiusve; quo indigeat consilio, vel remedio; laude, vel vituperio; incitamento, vel correptione.

4. Sic videbis qui pii sint, et eos perficies, plusque sanctificabis: qui peccatores et iniqui, ipsosque ad pœnitentiam vocabis:

Qui luxuriosi; et occasiones conaberis è medio tollere, labilem juventutem à choreis

et saltationibus retrahere, vanitatem reprimere, periculosas frequentationes resecare, lascivos cantus impedire, et sacra cantica ipsis industriosè substituere.

Videbis qui inimici sint invicem; et odia niteris extinguere, reconciliationes promovere:

Qui avari; et ad liberalitatem misericordiamque adhortaberis: qui injusti et rapaces, usurasque et fraudes conaberis resecare.

Qui conjuges invicem non concordent: et pacem charitatis meæ inter eos nitêris stabilire:

Qui blasphemi; et increpabis eos: qui in eloquio inverecundi, aut detractores; et eos obmutescere facies:

Qui parentes liberorum curam non habentes; et eos reprehendes: qui filii parentibus non obedientes; et eos corripies:

Qui ignari; et eos edoceri curabis: qui ad sacramenta, divinaque officia tardi; et ipsos stimulabis, compelles:

Qui ebriosi et voluptatum amatores; ipsosque iræ meæ comminatione terrebis:

Quæ loca publica vitiis et iniquitati ansam præbeant; ipsaque per potestatis civilis invocationem reprimi facies, et reformari:

Qui libri contra fidem et bonos mores spar-

gantur, habeantur, legantur, ipsosque auferri, convelli, comburi satages.

Vide quomodò per vigilantiam malis omnibus poteris mederi, bona maxima procurare, omnibus omnia fieri, sicut Dei ministrum decet.

5. At verò sine vigilantiâ, quantumlibet pius sis, et doctus, quid proderis? quid proficies laborando, docendo?

Eris, fili, æs sonans, cymbalum tinniens: aures percuties, sed rem non attinges.

De dogmate tractabis, quandò de moribus esset agendum; et de moribus, quandò de dogmate tractandum.

Remedia indicabis, et porriges contra mala quæ non sunt; et mala quæ serpunt, crescere, diffundi permittes.

Eris medicus doctus quidem, sed insanus qui, ægrotum non observans, stomachum sanum curat, dùm pectus infirmum debuisset curare.

Ergo cautè vigila super agrum tuum: ut possis opportunè plantare, ubi nihil est; rigare, ubi siccitas; stercora mittere, ubi sterilitas.

CAPUT LI.

De catechizandis parvulis.

1. Frange, fili, parvulis panem: isti præ cæteris sunt mihi cari et dilecti. Adduc eos ad me; talium est enim Regnum cœlorum.

Ex infantibus benè enutritis et educatis, fit populus fortis et honestus: ex infantibus benè instructis et timoratis, prodit societas fidelium, et populus sanctorum.

Sicut messis pendet à semine; ita sanctificatio hominum à primitivâ institutione.

Semina, fili, ut metas: semen pietatis et sancti timoris mitte in corda puerorum, illud frequentis rore exhortationis riga: germinans germinabit, et dabit fructum in tempore suo.

Mollia sunt, sicut cera, infantium corda: formam quam volueris facilè suscipient. Imprime ergo illis sanctimoniæ formam, et manebit.

2. Non pudeat te, fili, esse sicut parvulus in medio eorum, et quasi nutrix quæ fovet filios suos: non enim me puduit esse hominem inter homines, ut te redimerem.

Non

Non puduit Paulum fieri infirmis infirmum: omnibus omnia factus est, ut omnes faceret salvos.

Eliam et Eliseum imitare. Ut spiritum puero communicarent, non veriti sunt juxta parvitatem pueri membra sua contrahere: os super os, manus super manus, pedes super pedes coaptando apponere: ita, se puero conformando, spiritum vitæ infuderunt.

Sic et tu, licet scientiâ eminens, non dedigneris ad puerorum et rudium captum te demittere; ut illis gratiæ Spiritum inspires, et solidam escam nondùm ferentibus, lac apponas, ut crescant in salutem.

3. O piissime Jesu! quis ultrà verecundabitur esse humilis ad parvulos; quandò tu, qui Deus es, usque ad puerorum amplexus brachia tua mansuetus inclinas, atque circumligas?

Da mihi aliquem, qui spiritualis sit; qui quærat, non quæ sua sunt, sed quæ tui; qui totus sit charitate, humilitate et pietate repletus: iste intelliget quàm bonum et quàm jucundum, quàm necessarium et gloriosum sit se impendere sanctæ institutioni parvulorum.

4. Nauseat quidem, fili, anima superborum super isto munere: sanctis verò ministris onus

dilectum est, opus præstans, difficile; quinimò Dei virtus est.

Quid enim majus est, quàm animas illuminare, sanctificare, perficere, salvare? Et quandonam magis illuminantur, sanctificantur, perficiuntur, salvantur, nisi cùm parvuli edocentur?

Sæpiùs forsan, fili, ex cathedrâ sanctâ intonuisti: et quot convertisti? Magnificentiùs operatus es, quàm cum infantibus: sed quis fructus? Semen cecidit supra petram, et natum aruit; quia non habebat humorem.

Semina, fili, super bonam terram, super corda adhuc innocentia. Simplicitas tua erit quidem lampas contempta apud cogitationes divitum: sed semen orietur, faciet fructum centuplum; et quod seminaveris in humilitate, in exultatione metes.

5. Doce ergo parvulos, et doce frequenter. Ne alta, ne plura dixeris; sed pauca, sed obvia, sed ad captum accommodata, sed lucida, sed sæpiùs et variè repetita.

Ne dominanter nimis, sed suaviter, sed amanter, nisi duri sint et rebelles: ne nimis familiariter, sed paternè: ne jculariter, sed modestè et religiosè.

Ne doctrinam et præcepta sola exponas; sed exempla et motiva trade.

Venerentur te, timeant te, diligant te, te audire gaudeant: sic verba tua mollita super oleum, fient jacula, quæ cordi semel infixa manebunt.

6. Nec tibi tantùm cura sit de instructione eorum: et quid scientia sine moribus? Accuratè ergo vigila super vitam eorum.

Pluries in anno congrega pusillum tuum gregem, et vultum ejus diligenter agnosce.

Confessiones parvulorum audi: interroga eos; videbis sæpiùs malitiam ætatem prævenisse, et vix natis quandoque frenis opus esse.

Tunc frena mittes, et impetus malus coercebitur: serpens adhuc parvus interficietur. Vitia eradicabis, pietatem plantabis; oratione rigabis, et crescet.

Si verò assiduè non attenderis, nec in confessione pueros audieris; orientur spinæ, ascendent, suffocabunt omne bonum semen: et sic in tempore messis non invenientur nisi zizania in fasciculos alliganda ad comburendum.

CAPUT LII.

De pauperibus et rudibus erudiendis.

1. NON est personarum acceptio apud me, fili: omnes animæ meæ sunt; omnes sanguine meo sunt redemptæ.

Non est dives et pauper in conspectu meo: utrumque eadem manet æternitas; eadem gloria, si salventur; eadem damnatio, si pereant.

Eundem Patrem habent in cœlis, eamdem Ecclesiam matrem in terris, eamdem escam spiritualem in sacramentis.

Quinimò pauperibus evangelizare misit me Pater meus: tu, fili, ad idem opus missus es; vide igitur, ut ministerium tuum impleas.

2. Concionaris, catechizas: verùm nonnè sunt plurimi, qui à calore tuo absconduntur?

Nonnè plures de ovibus tuis, in paupertatis sordibus et vitiis affinibus hærent, sine instructione?

Nonnè multi sunt, qui nimio pudore affecti, præ inopiâ suâ, præ vestium decentium defectu,

in ecclesiâ comparere non audent, neque instructionibus interesse?

Nonnè plures, præ suâ in sylvis aut remotioribus agris à templo distantiâ, aut præ pecorum curâ, ad officia divina convenire non valent: sicque rudes planè remanent et agrestes, in suis tenebris, et cæcâ ignorantiæ nocte?

Pastor, quid de istis ovibus? Prædico, inquis, catechizo; accedant, et audient. O fili! non invenio opera tua plena.

Apostolis meis non dixi tantùm: docete: sed ite, et docete. Et tibi dico, fili, exi in vias et sepes: debiles, cæcos, claudos inquire, voca, compelle intrare; ut impleatur domus mea cœlestis.

3. Sed moneo, inquis, ut accedant, et audiant. Fili, num sufficit pastori clamare ad oves errantes? Non sanè: sed currit, donec inveniat eas.

Ego Pastor bonus, dùm fui in mundo, tales oves non exspectavi tantùm; sed et ardenter quæsivi per deserta.

Temetipsum, fili, non exspectavi, sed quæsivi: et si te prior non requisiissem, et reduxissem, ubi esses?

Ego ad puteum Samaritanæ perrexi : ibi catechizavi, ibi evangelizavi eam.

Vide quomodò Apostoli mei per vicos, casas, mapalia agrestia, deserta loca transierunt, doctrinæ veritatem, lucem gratiæ, pacis benedictionem omnibus impertiendo.

Vide quomodò Borromæus, Salesius per loca prærupta et invia, quasi reptantes iverunt, ut ad inaccessos populos pertingerent, et pauperibus evangelizarent.

4. Curre et tu, fili, curre ad oves longinquas, et audiant vocem tuam.

Visita eas, sicut ego visitavi oriens ex alto; illuminare his qui in tenebris, et in umbrâ mortis sedebant : congrega eas, ut des illis specialem escam in tempore opportuno.

Si nimius sit grex tuus, ita ut singulis ovibus ignaris non possis specialiter auxilia sanctæ doctrinæ ferre; cura ut, per sapientiores, prudentiores et doctiores oves, ignaræ, erudiantur.

Et tu ipse super omnia intende et vigila, rationem frequenter exposce; et non quiescas, donec cognoveris eas in lumine et sanctitate ambulare, instructas et pias esse.

Magnus labor, inquies forsan : quid est quod loqueris, fili? Cessa conqueri, conside-

ratis meis et Sanctorum meorum pro salute animarum laboribus.

Erubesce Sidon, ait mare; et si causam quæris, audi quare: pro modicâ præbendâ longa via curritur; et pro pretiosissimis animabus, vix semel pes à terrâ levatur.

CAPUT LIII.

De prædicatione verbi divini.

1. Væ tibi, fili, si non evangelizaveris! Clama, ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam, et annuntia populo meo scelera et peccata eorum.

Voca eos ad pœnitentiam; doce eos servare omnia quæcumque mandavi eis.

Si non annuntiaveris, et pereant, sanguinem eorum de manu tuâ requiram: si annuntiaveris, et non faciant; tu animam tuam liberasti.

Loquere, loquere de testimoniis meis in conspectu regum ipsorum, et non confundaris; non enim tu es qui loqueris; sed Spiritus Patris mei qui loquitur in te.

2. Audisti præceptum, fili: væ tibi si non obediveris! pœnas dabis in interitu æternas cùm venero judicare.

Audisti quale sit ministerium tibi commissum: vide quàm sublime sit. Dei coadjutor constitutus es: pro ipso legatione fungeris, tanquam Deo exhortante per te.

Per te, quasi per aquæductum, verbum suum emittit; gratias suas et merita distribuit.

Et tu ad præceptum tam grave et tam honorificum implendum piger esses! Per sabbata et neomenias, per dominicos et festos dies labia clausa teneres! Absit, fili, absit: prædica verbum, prædica assiduè.

Non de solo pane vivit homo; sed de omni verbo quod procedit de ore meo: da panem hunc de cœlo descendentem ovibus tibi commissis, ut non moriantur; da frequenter, ut crescant et roborentur.

3. Priùs feci, deindè docui: sic prædicavi, fili. Fac igitur priùs, ut gregis mei forma factus, ipsum ex animo pascas.

Optima erit prædicatio in quâ dices ad oves meas, plus exemplis quàm verbis: imitatores mei estote, sicut et ego Christi; ambulate sicut habetis formam nostram.

Qualiter virtutes commendare poteris, si

ipsis

ipsis careas? Quomodò vitia resecabis, si in ipsis vivas? Sanctus, castus, sobrius, justus, misericors, pius esto, si vis cæteros tales reddere.

Non confundant sermonem tuum opera tua; ne, cùm in ecclesiâ loqueris, tacitus quilibet respondeat: cur ergo hæc quæ dicis, ipse non facis?

4. Non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, sed in virtute Dei prædica, fili. Non misi te ut mirentur te, sed ut per te convertantur ad me.

Non sermones prurientes auribus, sed corda penetrantes edidi ego, dùm inter homines versarer, abnega temetipsum, fili, et sequere me.

Quære gloriam meam, quære proximi salutem: nihil dicas, quo ad hos fines non tendat: nihil proferas, quod vulgi captum excedat.

Prædicas, ut audiaris et intelligaris; non ut sonum inanem edas: devita ergo profanas vocum novitates, et oppositiones falsi nominis scientiæ.

5. Ego sum, qui doceo manus ad prælium, et digitos ad bellum: ne igitur cum prædica-

tionis gladio pugnare præsumas, nisi à me didiceris.

Disce per orationem : invoca me, et veniet in te Spiritus sapientiæ. Disce per studium : scrutare Scripturas, ibi invenies jacula.

Accipe de doctrinâ meâ, quod exponas in ecclesiâ : non enim ex te annuntiabis eis, sed ex me.

Imple ergo cor tuum eloquiis meis, ut ex abundantiâ cordis os loquatur.

Disce, priùsquàm doceas : alioquin eris nubes sine aquâ, et ubera arentia porriges.

Cùm cathedram ascensurus es, cogita me esse præsentem ; me Verbum æternum voce tuâ uti, ad salvandas animas.

Sic, quasi unum mecum esses, cum Spiritu meo, cum charitate meâ, cum potestate meâ; loquere quæ decent sanam doctrinam.

Ne vanè tibi complaceas, si sermo currat : ne nimiùm confundaris, si non currat.

Nil vales sine gratiâ meâ, omnem ergo successum mihi tribue, omnemque defectum cum humiliatione tibi imputa.

Quantumlibet benè prædicaveris, quid egisti? Plantasti, rigasti : ego solus incrementum do. Roga ergo me, ut fructum ex labore tuo educam.

7. Ne concidas animo, fili, si exiguus fructus ex concionibus tuis sequatur: curam à te exigo, non curationem.

Si pacem tuam homines non susceperint; ad te revertetur, et non perdet mercedem suam.

Ne itaque prædicare desinas, quia fructum non vides; sæpiùs absconditi sunt fructus, et non apparent.

Si deindè centum concionibus unam tantùm mihi animam lucrareris; nonnè multùm esset? Scis quanti valeat una anima? Tanti, dilectissime, ut pro eâ sanguinem meum effuderim.

Labora indefessus, fructum ampliorem de bonitate meâ semper exspectans.

Cùm, per totam noctem laborans, nihil ceperis: unâ forsan vice trahes multitudinem piscium copiosam: tantùm ergo in nomine meo laxa rete; prædica in omni patientiâ.

8. Demùm, cùm omnia impleveris, dic: servus inutilis sum; quod debui facere, feci.

Time ne fortè, cùm aliis prædicaveris, ipse reprobus efficiaris.

Multi enim venient dicentes: Domine, Domine, nonnè in nomine tuo prædicavimus, virtutes multas fecimus? Et confitebor illis, quia nunquàm novi vos.

O fili! quàm multi concionatores apud

inferos cruciantur, qui plus habuerunt copiæ et leporis in dicendo, quàm tu, et plures à scelerată vitâ ad piam honestamque vitam traxerunt quàm tu!

Ipsi tamen miserrimè periêre; cur ita? Ob eam maximè causam, quia præ elatione et arrogantiâ insolentes, divina bona Deo non retulerunt accepta, sed vindicârunt sibi.

Quocirca humanæ avidos laudis, vanâque sui opinione inflatos, inanis gloriæ cupidos, in locum ad quem anhelabant, evehi Dominus permisit, undè in exitium ruerint sempiternum.

CAPUT LIV.

De confessionum auditione.

1. ACCEPISTI Spiritum sanctum, fili, et judex populi mei constitutus es: ligabis et solves; peccata remittes, peccata retinebis.

Ecce tibi jura mea concessi: qualis potestas, fili! qualis honos! Sed quale munus! certè angelicis humeris formidandum. Qualis ars! certè ars artium.

Non morbos qui corpus occidunt, sed qui animam et corpus perdunt in gehennam,

curare debes. Qualem ergo tanti medici labia custodient scientiam!

Non carnem à morte, sed animas ab æternâ damnatione eripere et salvare debes. Qualem ergo tanti salvatoris animus prudentiam et misericordiam habere necesse est!

Non super lites et jura hominum inter se, sed super ipsa jura mea, inter me et eos, debes ferre judicia. Qualem igitur tanti judicis mens æquitatem tenere debet!

Scientiam quære in libris, per studium: sapientiam verò prudentiæ, misericordiæ et æquitatis trahe de cœlis per orationem.

Ego sum Pater luminum, qui do omnibus affluenter: pete, fili, et accipies.

2. Ne reponas in sudario talentum quod dedi tibi; sciens quia homo austerus sum, ne ideò ministerium formidandum exercere omittas.

Habens salvandi potestatem, jam non licet tibi à salvationis opere abstinere.

Fac quod in te est: stude, ora, age, absolve, liga, prout meliùs coram me judicaveris; mihi deindè omnia committe.

Ego scio quos elegerim: homines sunt, non angeli, quos sacerdotes constitui.

3. Laboriosum quidem est ministerium hoc, fili: cave ne idcircò pigriteris et negligas.

Ego in laboribus fui à juventute meâ: parùm est igitur si dies, menses et annos in opere salutis animarum consumas. Cùm ego sanguinem profudi, vitam dedi.

Disciplina quidem hæc non est primùm gaudii, sed mœroris: at posteà fructum pacatissimum afferet per eam exercitatis.

Ibi utiquè labor est fructuosus; ibi oves inveniuntur, et reducuntur, gaudente Cœlo, lætantibus angelis.

Ibi immundi casti fiunt, injusti redduntur probi, emendantur detractores, inimici reconciliantur.

Ibi blasphemi corriguntur, sacrilegi ex abysso retrahuntur; ibi indocti scientiam, et imprudentes sapientiam accipiunt.

Ibi sordes absterguntur: sanantur vulnera: peccata auferuntur: innocentia lapsis redditur, et deformata priùs redit pulchritudo.

Ibi via cœli beata aperitur; infernus clauditur; ligatur diabolus, et pax mea datur.

Ibi lac debilioribus porrigitur, et valentioribus esca.

Ibi pusilli roborantur; fortes autem exercentur: justi justificantur adhuc, et sancti ampliùs sanctificantur.

Ibi fons hortorum, puteus aquarum viventium, quæ fluunt impetu de Libano.

Ecce, fili, quanta potes in tribunali ovibus meis præstare: scienti igitur bonum, et non facienti, quomodò tibi peccatum non esset?

4. Voca ergo peccatores ad pœnitentiam: si vocare et audire neglexeris, lupus veniet, et disperget oves: refrigescet charitas, abundabit iniquitas.

Nulla erit in juventute castitas; nulla inter conjuges pudicitia; nulla in negotiatoribus æquitas; nulla in servis fidelitas; nulla in heris justitia; nulla in parentibus cura; nulla in filiis obedientia.

Brevi tandem, nulla in toto grege pietas, nulla fides, nulla religio.

5. O sacerdos! O tu præsertìm, qui curam habes animarum! vide, et perpende qualem delictorum sarcinam super caput tuum congeris, si oves tuas ad tribunal frequenter vocare, et accedentes audire negligis; vel si audiens, sine curâ, sine zelo, sine æquitate rem facis.

Quid respondebis, quandò ad tribunal meum vocatus, à me judicaberis, et accusaberis ab ovibus tuis, dicentibus: periimus, quia non habuimus hominem qui nos in piscinam projiceret?

CAPUT LV.

De misericordiâ in sacro pœnitentiæ tribunali tenendâ.

1. Fili; esto misericors, sicut Pater tuus cœlestis misericors est: disce à me quia mitis sum corde.

Calamum quassatum non confregi; linum fumigans non extinxi: sed ovem quæ erraverat, gaudens in humeros mansuetè imposui.

Peccatrici de criminibus lugenti laudans veniam dedi: Petrum misericors respexi: Latroni converso paradisum benignus aperui.

Ecce quomodò mihi proprium fuit misereri semper et parcere.

2. Vide ergo, fili, quantâ benignitate debeas tu, Mysteriorum meorum dispensator, erga peccatores ad tribunal pœnitentiæ accedentes uti.

De regione longinquâ venit aliquis; id est: per multos menses et annos forsan Dei Creatoris sui oblitus est, animæque suæ salutis immemor fuit; sed tandem dixit intrà se: surgam, et ibo ad patrem. Surgit et venit.

O fili! suscipe eum gaudens, suscipe mansuetè;

suetè : certè errantem sollicitè quærere debueras : quantò magis redeuntem non repellere.

Alter sceleribus gravatus, in altissimâ quasi vitiorum fece demersus, ulceribus plenus, sordibus scatens accedit.

O fili! ne ex zelo præpostero horrescas, ne objurges, ne increpes ab initio. Sed è contrà dic amanter, sicut ego: veni ad me, qui laboras et oneratus es: fiducialiter veni, et reficiam te in Domino.

Fac secundùm exemplar patris prodigi illius, quod tibi monstravi.

Vide, fili, attende: venit filius quem pater summoperè dilexerat, et qui pessimè aufugerat;

Qui priùs in domo paternâ bonis abundaverat, et qui vivendo luxuriosè substantiam suam dissipaverat;

Qui togis pretiosis olìm vestiebatur, et laceris pannis modò tegebatur: ingratus fuerat, impius fuerat, scelestus fuerat.

Venit tandem: pater videt, accurrit, super collum ejus cadit, in amplexus ruit, lacrymis rigat, manu levat, benignè ducit, stolâ primâ operit, annulo ditat, vitulo saginato reficit, symphoniâ reducem celebrat.

Vide, fili: non increpat offensus pater;

nullum iræ, nullum quidem mœroris dat signum.

Quid per parabolam hanc volui significare? Audi, fili: per hoc dixi peccatoribus, ut ad te, quasi ad patrem, redirent sine timore; tibi autem, ut ipsos reciperes sine rigore.

3. Nosce, fili; nosce cujus spiritûs sis. Non misi te, ad animas perdendas; sed ad lucrandas, ad salvandas.

Et idcircò te peccatorem constitui super illas, ut tu sciens, qualiter tui misertus sim, scias quoque, qualiter illarum debeas misereri.

Equidem præcepi tibi ut potenter et quasi tuba exaltares vocem tuam, et annuntiares eis scelera eorum: sed ubi, sed quandò, fili?

Ubi? in cathedrâ, ubi doces, ubi vocas, ubi impavidos turbare conaris.

Quandò? quandò duri sunt, ad cor non redeunt, de conversione non cogitant.

Tunc dic illis mecum: progenies viperarum! væ vobis, hypocritæ! væ vobis, qui ridetis nunc! væ vobis, qui per spatiosam et latam viam inceditis!

At in tribunali, quandò veniunt, ut sanentur; dic, fili, cum bonitate: ecce adsum, ut curem vos, ut exonerem vos, ut sub alas congregem vos.

O! filioli, quos iterùm parturio, donec formetur Christus in vobis! venite: cor contritum et humiliatum Deus noster nunquàm despicit.

Venite, compungimini: et si fuerint peccata vestra, ut coccinum, quasi nix dealbabuntur; et si fuerint rubra, quasi vermiculus, velut lana alba erunt. Filioli, si audieritis me, bona terræ comedetis.

Mollíantur sic sermones tui super oleum, et fient jacula.

4. Si verò, fili, durè increpes ab initio, vel etiam in decursu sine necessitate, quid fiet?

Ovis ad ovilis portam jam redux, vel territa fugiet, rata se invenisse lupum, non pastorem:

Vel sine fiduciâ rem aget, putans esse dominatorem, non patrem;

Vel etiam occultiora, periculosioraque vulnera celabit, tortorem sibi in ministro fingens non medicum.

Sicque peribit per culpam tuam frater pro quo ego mortuus sum, quem ad te miseram, quem tibi fiducialiter commiseram.

5. Verba igitur tua sint bona, sint consolatoria: verùm concordet verbis clemens directionis norma.

Memineris, fili, pœnitentem fratrem tuum,

hominem esse, non angelum: memineris te esse, non justitiæ vindicantis, sed justitiæ miserantis ministrum.

Cave, ne vinum novum in utres veteres mittas: ne commissuram panni rudis in vestimentum vetus: ne onera gravia et importabilia in humeros ponas, quæ digito forsan tuo nolles movere.

6. At, fili, coge eos servare omnia, quæ ego mandavi tibi: præcipe, ut quiescant agere perversè: præcipe, ut discant juxta mandata benefacere.

Neque existimes, misericordiæ esse, margaritas antè porcos mittere; aut dare panem angelorum his qui siliquis delectantur porcorum.

Neque clementiæ esse censeas, illorum remittere crimina, in quibus est emendatio nulla; illorum solvere delicta, quorum pœnitentia et contritio non prudenter judicatur efficax et vera.

Intellige, fili, quæ dico. Numquid istud vocabis misericordiam, si accedat aliquis, levissimasque culpas declaret, de cætero se innocuum dicens; dùm tamen alii ejusdem statûs gravibus dediti sunt criminibus: tu verò non interroges: sed pertranseas, et absolvas?

Quid, fili! hoc non est animas salvare, sed perdere.

Nonnè plures sunt in agone ægroti, qui medico dicunt: benè me habeo. Et si medicus declarationi credat, dicatque benè est, amice; surge, manduca, bibe: peribit utiquè ægrotus. Et cùm perierit, num laudabis medicum?

Damnabis sanè, et dices: debuisset ulteriùs inquirere, debuisset interrogare.

Interroga ergo, fili · fode parietem, dic: quantùm debes Domino meo? ut deindè possis adjicere: redde quod debes: declina ab hôc malo; fac hoc, quod tibi præceptum est, bonum: alioquin non vives, frater, sed morieris.

7. Numquid istud vocabis misericordiam, si veniat alter confitens se ulceribus jam inveteratis esse plenum, criminibus assuetum, tu verò dicas: doles, frater? et cùm responderit, doleo; tu absque congruâ probatione, et sufficienti emendatione illicò pertranseas et absolvas.

Quid, fili! hoc non est animas salvare, sed perdere.

Ostendisti chirurgo putridum vulnus membri tui. Amputandum fuisset membrum, ut servaretur corpus.

Ille verò hoc tibi proponere non ausus est; neque necessarium dicere: sed vulnus tantùm fovit et ligavit.

Brevi serpit putredo: malum modò insanabile factum est: jam moriendum tibi est. Quid censes de chirurgo?

Utiquè dicis: fiducialiter ipsi vulnus ostenderam, ut illud curaret. Si membrum necessariò amputandum dixisset, consensissem. Non dixit, non præcepit: mortis meæ reus est.

Muta nomen, fili. Hic est ille Sacerdos, qui vel molliùs blandiens, vel laborem fugiens, non præcepit peccatori in consuetudine posito, dicens: Frater, manus tua scandalizat te: abscide eam, et projice abs te. Pes tuus, oculus tuus scandalizat te: abscide, erue, projice abs te; alioquin cum illis mittêris in gehennam ignis.

Id est: nisi projeceris prævaricationes illas, quibus assuetus es; non remittentur tibi, neque in hôc sæculo, neque in futuro.

8. Certè, fili, si bonum pœnitentis quæris, si animum ejus misericorditer, uti debes, salvare velis: curandum tibi est ut non apparenter peccatum tegatur; sed ut reverà intùs deleatur, auferatur, pereat.

Quod utiquè fieri nequit, nisi verè doleat

pœnitens, nisi sincerè crimini renuntiet, consuetudinem et occasionem proximam dimittat, injustè detenta restituat, cum inimicis reconcilietur, damna illata resarciat.

Deindè, fili, qualis est illa misericordia quæ cæcè omninò, sine regulâ et sine prudentiâ, cuique indisposito beneficium absolutionis impertitur?

O falsa pax quæ bellum in corde relinquit! O deceptrix medicina quæ soporem dat, non curationem; interfectionem, non vivificationem!

O injustum judicium quo, pro hominis malè desiderantis satisfactione, mea jura produntur!

Etenim, fili, qui peccatorem non contritum et ab iniquitate suâ non conversum, vel sciens, vel etiam præ culpabili imperitiâ ignorans absolvit, pacem meam inimico meo, dùm odit me, præstare affectat; meipsum tradit in manus illius, ad crucifigendum.

9. Vide, fili, quomodò spelunca latronum fiat quandoque domus mea: vide quomodò ibi incauti sacerdotes prævaricentur.

O novi Pilati qui me sic, per ignaviam et culpabilem indulgentiam tradunt cuique petenti!

O prophetæ iniquitatis! qui consuunt

pulvillos sub omni cubito manûs, et faciunt cervicalia sub capite universæ ætatis, et sic confortant manus impiorum, ut non revertantur à viâ suâ malâ; et sic proselytos suos faciunt in tribunali filios gehennæ duplò quàm anteà.

Portabunt utiquè iniquitatem suam, juxta iniquitatem illorum : sic iniquitas falsorum illorum prophetarum erit.

Certè ira mea veniet super eos : non enim hominis exercent judicium, sed Domini; et quodcumque judicaverint, in eos redundabit.

10. Fili, fili, absit à te tàm iniqua, tàm crudelis, tàm scelesta misericordia!

Memento tibi datam esse, non solvendi tantùm, sed et ligandi potestatem et præceptum.

Ministerium quidem tibi commissum est; sed non sine documentis, non sine regulis, non sine mandatis.

Custodi igitur ea diligenter, et cura ut in ministerio tuo misericordia et veritas obvient sibi, justitia et pax osculentur se. Sic eris fidelis et prudens dispensator.

CAPUT LVI.

De zelo pro peccatorum conversione.

1. Peccata tua tuli super crucem, fili, ut, peccatis mortuus, justitiæ viveres.

Ut peccati corpus destrueretur, veni, laboravi, prædicavi, passus sum, mortuus sum.

Vis ergo, fili, vis esse pastor secundùm cor meum? fideliter labora, ut deleatur iniquitas.

Trahe, quantùm in te est, peccatores ad baptismum pœnitentiæ, in remissionem peccatorum.

Perge ad eos; et, sicut Angeli Loth è Sodomâ eduxerunt, apprehende tu manum eorum qui perditionis viam sectantur; et in viam salutis reducere stude.

2. O fili! amas me? ecce isti rursùm crucifigunt me quotidiè in semetipsis, opprobriis satiant, alapis cædunt, flagellis scindunt, spinis coronant: et tu frigidus et immotus hæc omnia cerneres!

Fleverunt sanctæ mulieres, ubi viderunt me ad locum Calvariæ pergentem, sub cruce et vulneribus fatiscentem; infremuerunt intra se,

me non valentes liberare: et tu, fi'i, qui potes me à novâ passione præservare, non faceres!

Et tu amice mi, non stares pro me adversùs peccatores, qui manibus impiis me quotidiè percutiunt et dilacerant!

Aufer, aufer, quantùm in te est abominationes impietatis: converte peccatores, ut crimina sua relinquentes, mihi parcant.

3. Amici mei, noti mei recesserunt à me: relicto me, fugerunt.

Impietates, furta, impudicitiæ, adulteria, blasphemiæ, ebrietates, doli, fraudes, detractiones quotidiè multiplicantur; malorum infinitus est numerus: et tacent sacerdotes mei.

O amici mei! quomodò mihi mutati estis in crudeles? O sacerdotes! apprehendite disciplinam; nequandò irascar, et pereatis de viâ justâ.

4. Oves meæ erraverunt in viis inferni, ad abyssos tormentorum properaverunt: et illi quos custodes gregis mei constitui, non clamant, non currunt, non reducunt oves.

Dispersæ sunt sub oculis pastorum; et factæ sunt in devorationem bestiarùm.

O pastores et idola, derelinquentes gregem meum! in furore meo arguam vos; in irâ meâ corripiam vos: dabo ignem et vermes in carnes

vestras; ut uramini, et sentiatis usque in sempiternum.

5. Fili, fili, si quis erraverit à veritate; converte eum salva animam ejus à morte.

Lacrymare super eum; apprehende illum; admône, consule, exhortare, demonstra charitatem: comprehende pedes, osculari non erubescas.

Intona super eum judicia mea, ostende illi ignem devorantem, ardores sempiternos.

Coge eum ad pœnitentiam, sicut bonus medicus ægrum ad medicinam.

6. Vide Joannem discipulum quem diligebam: vide quomodò adolescentem Episcopo priùs commendatum, deindè prædonum ducem factum, inter arma sicariorum, per montes et sylvas, jam senex ipse requisivit, reduxit, convertit. Vade ad peccatores, et fac similiter.

CAPUT LVII.

De oratione per peccatoribus.

1. POSTULAVI Patrem meum, et dedit mihi gentes in hæreditatem: postula, fili, et dabit tibi peccatores in conversionem.

Dedit petenti Stephano Paulum; dedit obsecranti Monicæ Augustinum : pete tu, et accipies.

Amen dico tibi: si quid petieris Patrem in nomine meo, dabit tibi: crede quia accipies, et fiet tibi.

2. Audisti, fili, vim et efficaciam orationis? Juravi ego Dominus, et non pœnitebit me.

Si igitur sint in grege tibi commisso oves errantes, vel jam pereuntes, quas voce monitionis, obsecrationis, increpationis reducere nequivisti, ora.

Exemplum dedisti, verbum prædicasti; manet oratio; tria hæc: major autem oratio.

Ora igitur ut Pater meus mittat paracletum Spiritum suum, qui loquatur ad corda eorum, illos convertat, et vincula eorum disrumpat.

Quod aliis orantibus jam toties concessit; quare tibi enixè roganti recusaret? Ora pro omnibus; ora præsertìm pro peccatoribus.

3. Advocatus sum apud Patrem, ego Christus ejus: libenter respicit in faciem meam.

Sanguis meus, in conspectu ejus, longè meliùs loquitur quàm sanguis Abel.

Ecce, fili, in manibus tuis sum: offer sanguinem meum, offer corpus meum, offer me

totum Patri in sacrificio, ex toto compassionis affectu, pro peccatoribus, ut convertantur.

Offer pro illis præsertìm, quos scis majoribus criminibus prægravari, durioribus vinculis detineri.

Offer: ego sum propitiatio pro peccatis, et peccatoribus. Offer: hoc sancti mei assiduè fecerunt, et ideò tot peccatores converterunt.

4. Est et apud me in cœlo advocata potens, Maria mater mea: non est auditum à sæculo, quemquam ipsam invocantem fuisse derelictum.

Si igitur desolaris super iniquitatibus populi tui; clama ad Mariam: est consolatrix afflictorum.

Si gratias speciales desideras, ut convertas iniquos; clama ad Mariam: auxilium est Christianorum, et mater Divinæ gratiæ.

Si peccatores quasi desperati videntur; clama ad Mariam: est refugium peccatorum, mater misericordiæ; sub præsidium ejus illos constitue.

Nullum est gratiarum et benedictionum genus, quod ipsa non possit illis obtinere, et quod non debeas ab illâ pro ipsis fiducialiter exspectare.

CAPUT LVIII.

De curâ infirmorum.

1. INFIRMUS eram, et non visitastis me: hoc exprobrabo, fili, in die judicii, hominibus: quantò magis sacerdotibus.

Crimen est corporalia auxilia infirmis debita non præstare: quantò magis spiritualia non ministrare.

Periclitatur in infirmitate corpus; sed multò magis periclitatur anima.

Illud quidem in pulverem revertitur: verùm hæc ad judicium transibit; ibit in domum æternitatis suæ.

Horrendum est autem, fili, incidere in manus Dei viventis: quantâ igitur deligentiâ debes animas ad transitum præparare.

O! si per culpam tuam, una tantùm anima gratiâ sanctificante, in ultimo periculo, privaretur; si, per negligentiam tuam, absolutione, sacro viatico, ultimâ unctione careret, et idcircò criminibus cooperta coram me sisteretur, et judicata damnaretur: quale crimen commisisses! qualis ultio te maneret!

In sæcula sæculorum malediceret tibi perdita anima; te in æternum dilaceraret et cruciaret.

2. Ubi ergo aliquam ovem notabiliter ægrotantem audiveris, curre ad illam.

Et postquàm te doloribus ejus compatientem exhibueris, et per benignitatem in cor ipsius suaviter intraveris; ministerium tuum offer.

Si oblatum suscipiat, imple: si non suscipiat, et infirmitas ad periculum tendat, insta, obsecra, increpa, coge. Nulla satis magna securitas, ubi periclitatur æternitas.

Ne discedas igitur, donec ovem super humeros susceperis.

3. Gratiarum Spiritu invocato, excipe confessionem.

Juva infirmum: cave ne animum ejus per morbum jam debilitatum longiori discursu fatiges: veruntamen omnia necessaria perquire.

Interroga præsertìm et vide, num sit aliqua culpa in confessione priùs celata et occultata, quæ hodiedùm conscientiam ejus gravet.

Dissipa falsum pudorem: fode parietem, et extrahe ossa mortuorum.

O quanta vulnera sæpiùs invenies! Quales iniquitates, quas, nisi prudenter extorseris,

retinebunt ægroti usque ad mortem, et quæ cum illis in pulvere dormient!

O quale servitium præstitisti, si abominabile hoc secretum fregisti! Qualem consolationem infirmo suppeditasti! Quale obstaculum ad salutem amovisti! Beatus eris, ô fili! si id feceris.

Præcipua etiam vitæ crimina, quantùm status et circumstantiæ patientur, adhuc exponi satage:

Occasiones proximas dimitti, scandala reparari, reconciliationes fieri, restitutiones solvi præcipe, et perfici cura.

Pœnitentiam levem statui infirmi accommodam impone; monens et jubens, ut, cùm sanus fuerit, de novo ad tribunal accedat, et congruam satisfactionem suscipiat.

4. Confessione exceptâ, loquere ex toto corde ad cor ejus: mitte jacula, excita dolorem, insinua contritionem, lacrymas pro posse provoca, accende amorem, ingere fiduciam. Multi peccatores in morte confitentur, pauci salvantur; quia deest contritio quæ, si adesset in gradu congruo, ægrotum, etsi impiissimum, pœnitentem faceret atque sanctum.

Igitur, totis animi tui nisibus labora, ut ægrotum

ægrotum ad summum quem poteris contritionis gradum inducas.

5. Sacro ministerio impleto, ægrum sanctissimo Viatico refectum et unctione levatum ne derelinquas.

Filium Deo parturivisti: filium hunc, quasi blanda mater, enutrire satage; jamque præparatum magis ac magis justifica et sanctifica.

In infirmitate plus laborat Diabolus, sciens quia modicum tempus habet.

Igitur ægrotum frequenter visita, ut illum contra insidias inimici robores, in gratiâ Dei confirmes, in doloribus juves, in anxietatibus consoleris, et passìm etiam adhuc absolvas.

Sanctæ fidei, spei, charitatis et contritionis actus suggere: desideria æternæ beatitudinis inspira.

Subjectionem divinæ voluntati commenda: ad patientiam hortare; Christi Domini crucem sæpiùs porrige.

Dei Matris, Sanctorumque suffragia pro ipso postula: sacras indulgentias, si facultas tibi sit, applica.

6. Si verò, præ multitudine laborum tuorum, ad ægrotum non potes frequenter accedere; cura, fili, ut prædicta auxilia præstet illi sancta quædam, prudensque persona quæ

te etiam de statu ægroti sæpiùs moneat: ut saltem in majori periculo præsentia tua ægroto non desit.

Spiritualibus etiam temporalia, pro posse tuo, liberaliter adjice, si infirmus sit in egestate positus.

O fili! si hæc feceris, eris vir misericodiarum: exaltabo te in ecclesiâ plebis meæ; quia infirmus fui, et visitasti me.

CAPUT LIX.

De benignâ charitate erga proximum.

1. Miserator et misericors sum, fili; longanimis, et multùm misericors: suavis universis, et miserationes meæ super omnia opera mea.

O fili! non veni animas perdere, sed salvare: et ad salvandum, non gladio, sed benignitate usus sum.

Vincula mea fuerunt funiculi Adam, vincula charitatis: onus meum leve, jugum meum suave.

Vis, fili, vis allicere animas? Vis illas mihi

devincire? ostende benignitatem, expande charitatem.

Fortis est ut mors dilectio: omnia vincit, rudiores domat.

Videant oves te, ex puro salutis suæ desiderio, ex animo materno, omnia erga ipsas agere, et tibi ultrò se tradent.

2. O! si, cum affectu Pauli, diceres ad illas: testis est mihi Deus, quomodò cupiam omnes vos in visceribus Jesu Christi.

O filii! os nostrum patet ad vos; cor nostrum dilatatum est. Non angustiamini in nobis; angustiamini autem in visceribus vestris: tanquam filiis dico: dilatamini et vos.

Filioli, quos iterùm parturio, donec formetur Christus in vobis! Quis infirmatur, et ego non infirmor? Quis scandalizatur, et ego non uror?

Si talia ex corde ovibus diceres, quomodò inclinarent aurem! Quomodò corda aperirent! Quomodò monita reciperent! Quomodò mandata servarent! Quomodò post te currerent, in semitis meis!

Illi verè doctores sunt, qui, cùm per rigorem disciplinæ sint patres, per pietatis viscera matres esse norunt.

3. Esto ergo, fili, ovium mearum benigna

mater, non simulatione oris, sed cordis sinceritate, sed operum exhibitione.

Ego pertransivi, benefaciendo, et sanando omnes: sequere me, fili.

Si videris ovem sub paupertatis aut adversitatis onere gementem; onus ejus, pro posse tuo, humeris tuis, et eleemosinis cum mansuetudine leva.

Si infirmum inveneris sub ægritudinis pressurâ desolatum; erige eum auxilio, juva consilio, refove consolatione.

Si occurrat alius sub peccatorum jugo curvus; quasi prodigi pater, cade super collum ejus, assume benignus ovem perditam, et lenitatis lacrymis lava.

Si pusillanimis venerit; excita eum blandæ monitionis stimulis: si rebellem et durum inveneris; sustine cum patientiâ, et tu firmior imbecillitates hujus infirmi porta.

Contradictiones ovium tuarum æquanimiter tolera.

Ne animum despondeas, si, cùm seminaveris triticum, spinas metas: Ego, fili, à præsepio usque ad crucem, pro animabus salvandis laborare non cessavi; et paucæ tamen salvantur.

4. Ne volueris omnia vitia statìm extirpare:

zelus violentior in exscindendis vitiis, animas potiùs exacerbaret, et in malo obfirmaret.

Quædam sunt potiùs lentè dissuenda, quàm impetu discindenda: quædam toleranda ad tempus, et dissimulanda.

Quidam animi priùs sunt artificio pietatis tentandi, quàm acerbæ correptionis pudore inutiliter suffundendi.

Rectè dixit unus de Petri successoribus Sancta Ecclesia quædam per fervorem corrigit, quædam per mansuetudinem tolerat, quædam per considerationem dissimulat, atque portat; ut sæpè malum quod aversatur, portando et dissimulando, compescat.

Cura ergo passìm, ut priùs corda teneas per benignitatem, quàm illa corrigas per disciplinam.

CAPUT LX.

De robore animi.

1. Fili, accepisti Spiritum Sanctum ad robur. Ne sis igiur pusillanimis.

Confortare, et noli timere, esto fortis in bello, et pugna viriliter.

Quantùmcunque sis infirmus, memento quoniam elegi te, ut fortia quæque per te confundam.

Quantùmlibet durâ cervice sint, quos debellare debes; memento, quoniam dedi frontem tuam duriorem frontibus eorum.

Etiamsi totus mundus contra te armaretur, ne paveas repentino terrore : Ego qui vici mundum tecum sum, tanquam bellator fortis: idcircò cadent, et infirmi erunt.

2. Igitur, fili, si jam es ad regendas animas à me vocatus, si jam es ovibus meis legitimè præpositus: noli oblivisci præceptum meum; noli de promissione meâ diffidere.

Vide quæ vitia serpant, quæ mala debeas fugare, quæ bona procurare : et cùm prudenter perspexeris media quibus hæc efficere poteris; surge, et fac.

Dic audacter ipsis regibus : non licet. Dic proceri iniquo : tu es ille vir. Dic impio exaltato : væ tibi in malum! morieris : transibo, et non eris.

Dic illicita de te exigentibus: obedire me oportet Deo magis quàm hominibus.

Dic iis qui non recipiunt sermonem tuum : væ tibi Chorozaïn! væ tibi Bethsaïda! Ecce

excutio pulverem pedum meorum contra vos in testimonium.

Dic hypocritis: væ vobis parietes dealbati! Dominus percutiet vos.

Dic iis qui non verentur indignè ad mensam meam accedere: foris canes: non licet mihi dare Sanctum canibus.

Emitte sagittas et fulgura, ut quascumque dissipes iniquitates.

Contere potentum superbiam: debella divitum avaritiam: expugna immundorum corruptionem.

Frange inimicorum odia: comminue iracundorum furores; intona contra carnalium voluptates.

Dissolve juvenum choreas et libidines: aufer libros impios aut turpes: reprime scurriles cantus: reseca blasphemias.

3. Equidem inimicus fies, verum dicens; movebit utiquè Satanas persecutiones contra te: at non es supra me, fili, si me persecuti sunt, et te persequentur.

Posses quidem, tacendo, tolerando, te à persecutione præservare: sic sanè hominibus placeres; sed Christi servus non esses.

Recordare quòd ille, cujus minister es, non venerit pacem mittere, sed gladium.

Ne torpeas igitur, ne manus conseras. Sume gladium spiritûs, quod est verbum Dei, et noli parcere.

4. Et si absque synagogis faciant te; et si veniat hora in quâ velint te interficere dicentes:

Homo iste non quærit pacem populo, sed malum: venite, comprehendite eum: deleamus de terrâ nomen ejus: obsequium Deo præstabimus, si mortem ei intulerimus:

Tu, fili, intereà impavidus mane: sta antè Reges et Præsides; et coram eis, et in carceribus, et in suppliciis, et in morte te constantem exhibe: ostendes quoniam verus sacerdos occidi potest; vinci autem non potest.

5. Fili, omnia poteris in me te confortante.

Petrus sibi derelictus, ad vocem ancillæ me negavit: Petrus à me adjutus, crucem viriliter passus est.

Noli ergo pavere, dicens: homo sum; et quomodò talia sustinebo?

Scito, fili, quòd in illâ horâ non tu ipse per te sustinebis, sed Spiritus meus sustinebit in te.

Dic ergo: utiquè, Domine, si necesse sit, dabo animam meam pro ovibus meis.

Scio, Deus meus, quòd impossibilia non jubeas; sed jubendo adjuves; ut possimus quod jubes.

Promisisti,

Promisisti, Domine, et facies: in adjutorium meum intendes; ad adjuvandum me festinabis.

Scio cui credidi, et certus sum. Utiquè ministerium meum implebo: mala non timebo, quoniam tu mecum eris.

6. Tale militem meum decet animi robur, fili. Euge, euge: ignaviam socordis Heli longè fac à te.

Noli tantùm observare mala, et timidus gemere; noli moderatiùs reprehendere, dicens: filii, non est bona res ista quam facitis.

Noli mitiùs corrigere, timens ne irascantur, et insurgant. Increpa, fili, increpa duros durè.

Euge, euge: noli vereri, ne ferventis zeli tui rumor ignavorum sacerdotum censuram et contumelias super te moveat. Non illis, sed mihi rationem reddes.

Euge, euge: ne respicias, neque à dextris, neque à sinistris.

Ne dicas: quid cogitabunt, quid dicent, si huic malo obsistam, si hoc bonum exigam? Tantùm vide quid debeas facere. Consilium à sapiente perquire, deindè fac.

Veruntamen recordare te patrem esse debere, non tyrannum; pastorem, non lupum, medicum, non necatorem.

Memento ergo mansuetudinis et bonitatis,

etiam in necessario zeli impetu : ne eradices, potiùs quàm riges : ne dissipes, potiùs quàm foveas : ne occidas, potiùs quàm sanes : ne tollens zizania, eradices etiam triticum.

Prudenter igitur age, fili : sed à prudentiâ carnis, quæ inimica est Deo, omninò cave.

CAPUT LXI.

De prudentiâ et simplicitate.

1. Esto prudens sicut serpens, et simplex sicut columba : ecce, fili, arma tua : per hæc vinces.

Per sanctitatem, temetipsum salvabis : per prudentiam et simplicitatem, alios sanctificabis.

Per prudentiam, zelus fit ignis jugiter urens : et sine prudentiâ, fit turbo confringens.

Per prudentiam, mansuetudo fit unctio sanans : sine prudentiâ, fit venenum corrumpens.

Per prudentiam, eloquia prædicantis fiunt jacula penetrantia : sine prudentiâ, sunt verba per aërem volantia.

Per prudentiam, cuncta perficies fructuosè: sine prudentiâ, cuncta ferè facies inaniter.

Per prudentiam, potentes sapienter honorabis, et honorando ædificabis: sine prudentiâ, aut ipsis servies, aut eos offendes; sicque inimicos tuos, sancto ministerio multùm nocivos efficies.

Per prudentiam, omnibus, quantùm fieri potest, placebis: sine prudentiâ, vel pusillos per nimiam familiaritatem scandalizabis, vel peccatores per rudiorem austeritatem à te repelles.

Per prudentiam, ministerium tuum honorificabis; sine prudentiâ, vel per prolixitatem tædium, vel per festinationem indevotionem generabis.

Per prudentiam, venenum è cordibus confitentium feliciter extrahes, et virtutis semen mentibus suaviter inseres: sine prudentiâ verò, corda pœnitentium claudes, mentibusque nauseam provocabis.

Per prudentiam, oves tuæ mirè dirigentur et ordinabuntur: sine prudentiâ, dispergentur, vel in confusione manebunt.

2. O fili! postula à me prudentiam; melior est cunctis pretiosissimis, et omne desiderabile ei non potest comparari.

Pete assistricem hanc solio meo sapientiam, ut te in omnibus dirigat.

Quære illam apud sapientes, et eme eam tibi; vade ad Ananiam; consilium sæpiùs à sapiente perquire: ipse dicet tibi, quid te oporteat facere.

Non debes, fili, tibi ipsi facilè credere: modicum lumen in te est; passione interdùm moveris, et zelum putas.

Quære potiùs à conscientioso viro instrui, quàm tuas adinventiones sequi.

3. Esto simplex: in omnibus candidus et apertus appare; age sine fuco, loquere sine dolo.

Crede mihi: simplicitas est omnibus astutiis et industriis efficacior.

Voca oves ex corde, non ex ore solùm, et venient ad vocem tuam.

Increpa peccatores, ex dolore et compassione, non ex impetu et violentiâ; tunc flebunt, tunc convertentur.

Excita pusillanimes, non quasi dominus, sed sicut aquila provocans pullos suos ad volandum; et pergent, et current.

4. O beata simplicitas! quæ ex optimo corde procedis, et audientium, et videntium corda

demulces; veni, et dominare in omnibus actibus meis.

Per hanc placebo tibi, Deus meus, qui amas rectos corde, et in bonitate animæ sinceræ tibi complaces.

Per hanc placebo hominibus, quibus per hanc cor paternum et ubera materna præbebo.

CAPUT LXII.

De mansuetudine.

1. FILI: in mansuetudine ministerium tuum imple, et super gloriam hominum diligèris. Ego sum Agnus Dei: esto tu discipule, sicut Magister tuus.

Apostolos meos misi, sicut oves in medio luporum. Et quemadmodum, per mansuetudinem Agni morientis, mortem et infernum vici; sic, per mansuetudinem ovium, Apostoli mei mundum vicerunt.

Pastorem mansuetum dirigam, ego Dominus. Pastorem mitem docebo vias meas. Sicut fui cum Moyse quem in lenitate sanctum feci; sic ero cum illo. Per illum oves meæ vocem

meam audient; salvabuntur in unum, et oves et pastor.

2. Esto ergo, fili, pastor suavis et mitis. Ut non vituperetur ministerium tuum, esto mansuetus ad omnes.

Æquo corde et animo, nobilem et ignobilem, divitem et pauperem amanter suscipe; consilium et auxilium præbe; importunos, non severiùs, sed benignè tracta.

Ego venientes ad me non repuli; sed clementer excepi, et beneficiis cumulavi. Parvulos admisi: turbas importunè irruentes docui: afflictos et pauperes consolatus sum: ægros visitavi, et sanavi: proditoris osculum non recusavi.

Disce à me habere viscera misericordiæ; benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam.

Ne quemquam tristiùs quàm opus est, aspicias: ne ullum verbum durius emittas: ne tribulatum responso asperiori contristes: ne in injuriantem irascaris: ne adversario dimittere recuses: vince in bono malum.

Omnia suffer, omnia sustine, neminem læde: cave à litibus, cave à contentionibus.

Prælatis tuis in omnibus promptè et fideliter obtempera: nihil unquàm rebellionis, aut

inobedientiæ in corde retine. Servus enim Dei mansuetus reluctare nescit: quasi lutum in manu figuli, nunquàm dicit: quid me facis sic?

3. Mirare, fili, et imitare Martini mansuetudinem. Nemo unquàm ipsum vidit iratum, nemo mœrentem, nemo vanè ridentem: unus idemque fuit, semper cœlestem lætitiam vultu præferens.

Tantam adversùs omnes injurias patientiam assumpserat, ut impunè etiam ab infimis clericis læderetur; nec propter id eos, aut loco nunquàm moverit, aut à charitate suâ repulerit.

Nunquàm in illius ore, nisi Christus; nunquàm in illius corde, nisi pietas, nisi pax, nisi misericordia inerat. Plerumquè etiam, pro eorum qui obtrectatores illius videbantur, solebat flere peccatis.

Vide, fili, et Salesium: omnibus omnia suavissimè factus est; ut omnes lucrifaceret. Vide, et imitare.

4. Ne tamen obliviscaris, fili, te esse ducem et gubernatorem gregis mei. Non tantùm oves fovere debes, sed et curare, et idcircò corrigere quandoque, et increpare.

Vide ergo, ut nec ita mansuetus sis, ut

districti regiminis jura perdas : nec ita districtus, ut omnem mansuetudinem benignitatis amittas.

Tene et mansuetudinem et disciplinam ; ita ut, nec à compassione pietatis obdurescas, cùm contumacem corrigis ; nec disciplinæ rigorem mollias, cùm infirmos animos consolaris.

5. O Domine qui ipsa bonitas es et mansuetudo! quàm pulcher es, dilecte mi, et decorus!

Ostende mihi faciem tuam ; videam clementiam frontis tuæ, dulcedinem oculorum tuorum, suavitatem labiorum tuorum, benignitatem manuum tuarum, pulchritudinem gressuum tuorum ; et super hæc, eminentem charitatem cordis tui.

Videam te Deum deorum : habeam te præ oculis meis semper ; ut infinitâ amabilitate tuâ captus, mansuetudinem tuam induere studeam et imitari.

CAPUT

CAPUT LXIII.

De patientiâ.

1. OPORTUIT me pati, fili, et ita intrare in gloriam meam.

Idcircò in flagella fui semper paratus: idcircò fui in laboribus à juventute meâ: idcircò fui vir dolorum, et sciens infirmitatem.

Te quoque, fili, oportet per multas tribulationes introire in regnum meum.

Idcircò dixi tibi, fili: vis venire post me? Tolle crucem tuam.

Verè, fili, in cruce totum constat: et si aliquid meliùs, quàm pati, fuisset; hoc utiquè tibi et factis, et verbis ostendissem.

Ergo tibi necessaria est patientia: ut voluntatem Patris mei faciens, reportes promissionem.

Ergo per patientiam currere debes ad propositum tibi certamen.

2. Si Christianus igitur tantùm fores, dicerem tibi: sume, fili, scutum patientiæ, et tecum semper habe.

Etenim vita Christiani, si secundùm Evangelium vivat, crux est et martyrium.

Sed sacerdos es, dux illorum qui in hâc cruce, in hôc martyrio vivere debent. Quantò plus ergo tibi necessaria est patientia?

Sine hâc, quomodò oves meas ad mala toleranda, et vim sibi faciendam stimulabis? sine hâc, quomodò labores, angores, sudores, adversitates sacri ministerii tolerabis?

Sine hâc, quomodò contra mundum et Diabolum bellabis? Sine hâc, quomodò contra irruentes potentias impiorum stabis?

Sine hâc, certè non proficies sed deficies: non vinces, sed vincêris.

Sine hâc tua brevi tepescet pietas, tuus frigescet zelus: non eris in bono, nisi sicut vapor ad modicum parens, per quodlibet obstaculum brevi exterminandus.

Sine hâc, mittes quidem manum ad aratrum, sed respicies retrò et proindè non eris aptus regno Dei.

3. Per patientiam autem mihi crucifixo fies conformis: per hanc voluntati meæ manebis semper subditus; quæ placita sunt mihi semper facies.

Per hanc peccata tua mirè expiabis: per hanc contra tentationes potens efficieris.

Per hanc eris verus minister meus, melior viro forti, et urbium expugnatore; in tribunali et cathedrâ indefessus, in periculis impavidus, in persecutionibus immotus.

Irridebunt te iniqui, et non confundèris; bellabunt adversùm te et prævalebis.

4. O fili! recordare, nullam esse tribulationem, quam ego non miserim.

Quæcumque ergo irruat super te tribulatio, patienter sustine, quasi videres Patrem tuum cœlestem propriâ te manu castigantem.

Gemet quidem forsan interdùm infirma tua natura: hoc humanum est; sed murmurare illicitum.

Fili, sustine viriliùs adhuc scilicet, cum absolutâ resignatione et plenâ indifferentiâ: ita ut non plus prosperitatem, quàm adversitatem; abundantiam, quàm penuriam; sanitatem, quàm infirmitatem; pacem, quàm persecutionem in corde sapias et cupias; dicens in omnibus: Domine, paratum cor meum: Domine, quid me vis facere?

Euge, serve bone, sustine adhuc perfectiùs, sustine cum lætitiâ: omne gaudium existimans, cùm in tentationes varias incideris.

Sciens quòd probatio patientiam operatur; patientia autem opus perfectum habet.

Sciens quòd quò plus passus fueris, eò securiùs ad regnum meum pervenies.

5. En fili, via vera quæ ad vitam ducit, porta per quam intratur in civitatem supernam.

Arcta via, inquies! angusta porta! durus sermo! sed certè multò duriùs erit audire illud extremum verbum: discedite à me, maledicti, in ignem æternum.

Durus sermo, ô fili! Si labor terret, merces invitet. Momentaneum et leve tribulationis æternum gloriæ pondus operatur.

Durus sermo! At, fili, illum prior servavi. Vide quomodò in cruce pendens, os non aperuerim.

Durus sermo! At illum Sancti mei servaverunt.

Vide Apostolos, Martyres, tot sanctos Pontifices, tot Sacerdotes: vide quanta passi sint, quàm fortiter tentati, quàm graviter tribulati, quàm multipliciter probati et exercitati.

Sequere, fili, tantam tibi superimpositam nubem testium; sciens quia, si renuis cum illis pati, recusas cum illis coronari.

Durus sermo! At quid non patiuntur pro mundo, et pro lucris temporalibus tot aulici, tot negotiatores: pro inani gloriâ, tot bellatores; pro scelere ipso, tot iniqui?

Æmulare, fili, æmulare, et erubesce non pati pro cœlo, dùm isti sic patiuntur pro vanitatum nihilo.

6. O Domine! fiat voluntas tua. Hìc ure, hìc seca: paratus sum.

Verùm tu scis, Deus meus: spiritus meus promptus est, caro autem mea infirma.

Si supra modum crescat tribulatio, si diù perseveret, quomodò tolerabo?

7. O fili! numquid non pater ego? Numquid non fidelis ego sum?

Certè non patiar te tentari supra id quod potes: sed faciam etiam, cum tentatione proventum, ut possis sustinere.

Ora, fili, et patere: videbis procul dubio suo tempore auxilium meum in te venire.

Ego scio tempus et modum juvandi, et liberandi te. Ne igitur formides, mihi te ex integro resignare.

Si diù perseverat tribulatio, inquis? O fili! dummodò gratia mea tibi non desit; quid curas? quid times?

Nonnè modicum est et breve, quod transit cum tempore? Quid hoc ad æternitatem? Exspecta paulisper, et videbis celerem finem.

CAPUT LXIV.

De scandalo.

1. Væ homini illi per quem scandalum venit! Expedit illi ut suspendatur mola asinaria in collo ejus, et demergatur in profundum maris.

Qualis igitur, fili, ultio imminet sacerdoti scandalum danti!

Quomodò punietur ille qui, cùm ex officio debeat enarrare justitias meas, emendare peccatores, et parare plebem perfectam, adversùs filios Matris Ecclesiæ, adversùs oves meas scandalum ponit?

Veniet, fili, dies iræ, dies magna et amara valdè.

Tunc Angeli mei colligent omnia scandala, mittent ea in caminum ignis, et scandala sacerdotum in profundum camini projicient.

O sacerdotes! væ mundo à scandalis vestris! sed ampliùs væ scandalis vestris ab irâ meâ!

2. Verè, fili, major est iniquitas sacerdotis scandalizantis peccato Sodomæ, quæ subversa est in momento.

Audi quomodò insidietur mihi, quomodò bellet adversùm me scelestus ille.

Populo meo eum præfeci, dicens: cura ut adorent me, et mihi soli serviant.

Ille verò exemplis suis servos meos à debito divellit obsequio: militiam meam deserere facit, Diabolique militiæ adscribit.

Hinc inimici mei Satanæ exércitus augetur: illeque multitudine fretus, audaciùs contra me insurgit et pugnat.

Quinimò perfidus ille sacerdos cum illo in unum convenit adversùs Christum Filium meum; ejus trophæa diripit, victoriamque conculcat.

Mundi principem Jesus ejecit foras: mundi principem super illos quos in peccatum per scandala sua trahit, regnare facit pravus sacerdos.[1]

Ecclesiam suam immaculatam reddidit Jesus, sanguine suo eam lavans: membra Ecclesiæ per scandala sua deturpat, et corrumpit presbyter nequam.

Nondùm finis, fili, Spiritui etiam gratiæ contumeliam bellumque facit sacerdotis scandalum.

Effudi Paracletum hunc in filios adoptionis, ut maneret cum illis: isti verò, sacerdotis crimina imitantes, per supervenientem iniquitatem, Spiritum illum sanctum repellunt et

ejiciunt: quoniam in corpore subdito peccatis habitare nequit.

Vide quomodò ille qui ignem Spiritûs mei in cordibus enutrire debebat hunc ignem per scandala ipse extinguat.

O scelestissime Sacerdos! væ tibi, per cujus scandala talia mala veniunt!

3. Væ tibi, qui sine reverentiâ et pietate Altari meo assistis! Oves meas ad irreverentiam, ad incredulitatem, ad impietatem trahis.

Væ tibi, qui immundus es! Væ tibi, qui cum mulieribus familiaris es, et ut talis nosceris! Oves meas in inverecundiam, in illicita commercia ducis; et in voluptatum fœdissimarum cœno exemplo tuo foves.

Væ tibi, qui avarus es, et congerendis pecuniis studes! Oves meas trahis in sacri Ministerii contemptum, cupidòsque in idolorum servitute, in avaritiâ confortas.

Væ tibi, qui lites sine necessitate habes! Oves meas ad jurgia dissentiones provocas.

Væ tibi, qui odia inimicitiasque in corde tuo, et in aperto opere nutris! Sanctæ charitatis præceptum exemplo tuo evertis, inimicosque in odio detines.

Væ tibi, qui superbus es, vanitatique deditus! Sacram humilitatem et modestiam tuâ agendi

agendi ratione convellis, ovesque ad periculosas vanitates stimulas.

Væ tibi, qui haberis ut vir commessationum amator! Legem pœnitentiæ quantùm in te est, factis tuis subvertis; potatores, cunctosque secundùm carnem viventes, in excessibus suis justificas.

Væ tibi, qui in conviviis amatoria cantare non vereris, aut cantantibus plaudis! Per hoc ovium ora omni scurrilitati aperis: per hoc es omnium lascivorum colloquiorum fautor.

Væ tibi, qui in offendentes te irasceris; qui illos blasphemiis, maledictisque percutere non reformidas? Patientiam et mansuetudinem ab ovibus meis fugas; parentes et dominos ad furorem contra filios et servos allicis; impiosque homines in irâ suâ, in blasphemiarum usu confirmas.

Væ tibi, qui voluptatis imagines, probrosasque nuditates domûs tuæ parietibus affigere non erubescis; sicque omnium oculis exponis, quod nec nominari deberet inter sanctos; immunditiæque fis ipse magister.

Væ tibi, qui de manè ad vesperam venationibus illicitis, inanibusve lusibus es deditus; docens per hoc, posse tempus inaniter consumi,

et licitum esse homini in hâc vitâ indesinenter delectari!

Væ tibi, qui erga parentes tuos, erga eos qui te genuerunt durus es! Pietatem et reverentiam filiorum evertis; audaciam et rebelliones eorum foves.

Væ tibi, qui domesticorum tuorum curam non habes; vitia eorum non reprehendis, non impedis! Per hoc, incuriam dominorum, liberiores mores servorum nutris.

4. O fili! absit à te, ut quemquam de meis sic scandalizes: quinimò cave, ne vel uni de pusillis meis scandalum præstes; non dico, per aliquod peccatum, verùm, ne per peccati quidem umbram.

Utiquè, fili, si talis vel talis licita esca fratrem tuum scandalizet, ne manduces talem in æternum.

Habes quidem potestatem manducandi et bibendi: sed si in tali circumstantiâ, cum talibusve manducando et bibendo percutis conscientiam infirmorum, ne facias; in Christum peccares.

Habes potestatem sororem vel cognatam tecum habendi, talem ancillam retinendi, talem feminam alloquendi: sed si in hoc

percutis conscientiam infirmorum, ne facias; in Christum peccares.

Habes potestatem ea quæ tibi debentur exigendi, consueta jura deposcendi: sed si in tali circumstantiâ, hoc faciendo, percutis conscientiam infirmorum, ne facias; in Christum peccares.

Habes potestatem de regulis in sacro pœnitentiæ tribunali servandis cum sapientibus amicis tractandi: at si præsens sit aliquis cujus infirmam conscientiam discussio hæc offenderet, ne facias; in Christum peccares.

Habes potestatem cum amicis tuis lætandi: at si talis, talisve recreatio conscientiam infirmi percutiat, ne facias; in Christum peccares.

Habes potestatem hoc et hoc narrandi, sic et sic loquendi: at si in tali circumstantiâ narratio aut locutio posset, per umbram aut odii, aut detractionis, aut libidinis, aut cujuscumque vitii, conscientiam alicujus infirmi percutere, ne facias: in Christum peccares.

Habes potestatem ignavum et dissolutum inopem sine eleemosinâ repellendi: at si id faciens, immisericordiæ umbrâ alicujus infirmi conscientiam percutis, ne facias: in Christum peccares.

Habes potestatem talem peccatorem durum et indocilem acriter reprehendendi: at si id faciens coram tali infirmo, iræ umbrâ conscientiam ejus percutis; ne facias: aliam occasionem exspecta.

Quædam fiunt in ecclesiâ pietatis exercitia quibus interesse forsan non teneris: ât si plebs conveniat, et absentia tua infirmorum conscientiam percutiat, adesto: si abesses, fratrem scandalizando in Christum peccares.

5. Esto igitur in omnibus prudens sicut serpens; ne vel unum de pusillis scandalizes.

Satage è contrà, ut in omnibus sis exemplum fidelium, in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate.

Insta in illis: hoc enim faciens, et teipsum salvum facies, et eos qui te vident.

CAPUT LXV.

De linguâ et locutione.

1. Si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir.

Et si tu, fili, putas te religiosum esse, non

refrenans linguam tuam; seducis cor tuum, et vana est religio tua.

Os tuum templum Dei est, sanctuarium Christi ejus.

Fons benedictionis est guttur tuum, laudibus, invocationibus, gratiarum actionibus emittendis, verbo Dei prædicando destinatum.

Radix sancta est lingua tua, germinandæ per sacras voces gratiæ à Patre luminum aptata; Deo ipsi in altari producendo ordinata.

Absit, fili, absit ut per quæ Deum et Patrem benedicis, in ipsis homines maledicas.

Absit ut ex eodem fonte dulcis et amara aqua successivè effluat, benedictio et maledictio.

2. Equis in ora frena mittunt homines, ad consentiendum sibi, et omne corpus illorum ducunt.

Nautæ modico gubernaculo naves magnas circumferunt, ubi impetus dirigentium voluerit.

Pastores animarum oves suas per sacras conciones à malo sciunt retrahere, ad bonum inducere.

Linguam autem, quæ inquietum malum est, quæ veneno mortifero adeò plena est, quis sacerdotum scit rectè domare?

3. Ad cor, fili, ad cor. Intra cubiculum ejus, et clauso ostio, recogita sermones tuos: diligenter linguam tuam discute.

Vide utrùm sapiens sit, pudica, pacifica, modesta, suadibilis, bonis consentiens, plena misericordiâ et fructibus bonis, non judicans, sine simulatione.

4. Tu, dilectissime, tu quidem linguæ execraris facinora: contumelias, injurias, detractiones, calumnias, blasphemias, maledictiones, turpem sermonem abominaris.

Verùm nonnè in multis aliis offendis? Nonnè passìm in linguâ delinquis?

Certè lingua tua non est sagitta vulnerans, exacuta sicut serpentis.

Veruntamen forsan Christos Dei superiores tuos aliquandò lædit murmurando, vituperando, condemnando.

Forsan fratrum defectus, sicut deceret, non siles, non tegis: quinimò fortasse datâ occasione incautè pandis et narras; aut saltem de iis qui jam noti sunt malignè aut vanè disseris.

Forsan ovium tuarum errores et vitia, quæ tanquam pastor noscis, et tanquam pater extra necessitatem secreta tenere deberes, sine causâ aperis.

Forsan socios, sub hilaritatis et joci prætextu, ultrà modum pungis et mordes; ipsisque nonnunquàm ruboris, vel etiam iracundiæ ansam præbes : sicque per parvas scintillas magnos quandoque accendis ignes.

Forsan præ occultâ cordis invidiâ aut zelotypiâ, aliorum conatus, labores, prosperos successus, famam dictis tuis interdùm deprimis, minuis, et obscurare conaris.

Forsan adulando, malum in malo confirmas; vel deridendo, pium à perfectione avertis.

Forsan ad oves tuas, familiares, operarios, domesticos nimis durè loqueris, aut illos sine causâ et ultrà modum increpas: et ideò diceris iracundus, sævus, mansuetudinis sacerdotalis inscius.

5. Certè sigillum confessionis nolles unquàm frangere : quinimò mori potiùs paratus esses.

Forsan tamen de sacro ministerio et pœnitentibus leviter nimis loqueris ; obiterque multa in genere dicis, quæ de tali et tali possent interpretari, huic aut isti applicari:

Et idcircò haberis ut indiscretus : minùsque fidenter et sincerè rem in tribunali tuo agunt accedentes.

6. Certè castus es, et nolles ut sermo absolutè immundus ex ore tuo procederet.

At forsan nugando, vanè ridendo, nonnulla verba profers, quæ decentiæ et modestiæ accuratioris limites prætergrediuntur.

Et ideò dicunt te esse levem, gravitatis sacerdotalis non sat tenacem : quinimò auspicantur te non esse in corde omnis immunditiæ verè et perfectè inimicum.

7. Certè malles ut lingua tua faucibus tuis adhæreret, quàm ut reales blasphemias pronuntiaret, absoluta juramenta proferret.

Veruntamen forsan tibi familiaria sunt verba vulgaria quæ blasphemiis aut juramentis vicina sunt; quæque ab hominibus minùs piis, minùs de suâ salute sollicitis usurpari solent.

Et propter hoc scandalizantur plurimi; dicuntque te militarem potiùs quàm sacerdotalem loquelam habere.

8. Certè Religionem et omnia sacra profundè veneraris.

Forsan tamen sacræ Scripturæ verba nugis, levitatibus, aut aliis profanis sermonibus admisces: quod sanè verbo Dei injuriosum est.

9. Certè linguam fallacem odisti : insignia vel nociva mendacia abominaris.

At forsan levia leviter quâlibet datâ occasione profers; nec times in parvis dolos concinnare.

Nonnè

Nonnè multorum ex his defectibus te reum agnoscis? Procul dubio respondere non audebis: nihil mihi conscius sum.

10. Pone igitur deinceps custodiam arctiorem ori tuo, et ostium circumstantiæ cautioris labiis tuis: ut non cadas, et lingua tua perdat te.

Ideòque serva te, rogo, in timore Dei: recogitans quoniam etiam de verbo otioso rationem ei reddes.

Et noli esse nimis liber: propter levitatem enim cordis in tales defectus crebrò incidisti.

Forsan assuetus es: sed certa viriliter. Consuetudo consuetudine vincitur.

Cave, quantùm potes, tumultum hominum: in hoc enim citò novis linguæ delictis ansa datur.

Vigila seriò: nam negligentia multùm facit ad incustodiam oris.

Noli multùm loqui: etenim in multiloquio non deerit peccatum: et faciliùs est omninò tacere, quàm verbo non excedere.

Crede mihi, fili: quantùmlibet lucescas ex bonâ famâ, brevi displicebis per nimia verba.

Tene bonum et pacificum morem. Sile de aliis: noli indifferenter omnia credere; nec te implices causis majorum.

Noli observare sine necessitate quid agant alii, aut quid agere debeant: sed attende ad quid tu teneris, et habe primò zelum super teipsum.

Quandò loqui expedit, cura ut bona et ædificabilia loquaris.

Quandò respondere debes, satage ut sermo tuus semper in gratiâ sale sapientiæ sit conditus. Serva hoc, fili, et linguam domabis.

CAPUT LXVI.

De castitate.

1. Fili, fili: ecce Satanas expetivit te, ut cribraret sicut triticum.

Omnes quærit devorare, sed sacerdotes meos præ cæteris: isti sunt escæ ejus electæ.

Omnes tentat, sed sacerdotes meos præ cæteris: quia, si peccent, major mihi fit injuria, majus Ecclesiæ meæ damnum imminet, majus plebi meæ scandalum datur.

Sacerdotes ad omnia vitia conatur incitare; sed ad vitia castitati contraria præsertìm: quia graviora sunt, fœdiora, infamiora, sacrilega.

Vigila itaque, fili, ne fur veniens, thesaurum, quem in vase fragili portas, à te auferat.

Teipsum castum custodi : omnis immunditia, aut turpitudo, aut scurrilitas nec nominetur à te, sicut decet sanctum.

2. Foris canes et impudici, de sanctuario meo.

Sacerdos mihi consecratus est · sanctus meus est : non videbit corruptionem.

Corpus meum conficit, contrectat et sumit : erit igitur sine maculâ; puritatem cordis et corporis tenebit.

Si impurus sit, et impudicus, sanctuarium meum polluit, corpus meum contaminat; reum se, præ cæteris, corporis et sanguinis mei reddit; plus cæteris omnibus judicium sibi manducat et bibit.

Qui olìm legem Moysis irritam ducebat, sine miseratione debebat mori : quantò putas eum deteriora mereri supplicia, qui me sic conculcaverit!

3. Superbos, ambitiosos, avaros, iracundos mei abnegatorem, imò et proditorem inter Apostolos meos patienter tuli : impudicitiæ verò notam in ipsis non toleravi. Odio mihi est præ cæteris hæc iniquitas.

Fili, fili; non permanebit in te Spiritus

meus, si caro sis: delebo te à facie meâ, si corruperis viam tuam.

Sodoma et Gomorrha factæ sunt exemplum ignis tibi in æternum præparati, si flammis immundis cor tuum ardere permiseris.

4. Sed tu quis es, fili? Sanctus diceris, fortis in virtute prædicaris, sapiens nominaris: verùm quid es in corde, in secretâ mente? Quid fecisti in occulto?

Facilè perditur castitas, nisi in ejus conservationem accuratissimè vigiletur.

Tu igitur quomodò agis cum tentationibus? Numquid cogitationes repellis, desideria comprimis?

Numquid pepigisti fœdus cum oculis tuis, ut nequidem cogitares de virgine? Nonnè è contrà liberiùs conspicis virgines, et scandalizaris in decore earum?

Numquid abhorres ab hominum impudicorum consortiis et colloquiis? Nonnè è contrà cum ipsis risum incautè misces?

Numquid occasionis periculum fugis? Nonnè è contrà cum sexu diverso nugari, quin et per amatoria blandiri amas?

5. Quid de domestico tuo statu? Nonnè periculosè tibi ministrat, cujus vultum frequenter attendis?

Nonnè junior est, et infra sanctam prudentissimamque regulam? O periculum! si non times illud, in illo peribis.

Quomodò castus manebis, nisi inter te et ancillam tuam semper maneat Dei præsentiæ, sancti timoris, cautissimæque vigilantiæ murus; nisi sacra modestia omnes tuos aspectus, verba, gestusque dirigat; nisi tua religiosa auctoritas ipsam ancillam in decenti semper gravitate contineat, inutiliaque colloquia reprimat.

O fili! attende tibi: ceciderunt Davides, Samsones, Salomones.

O periculum! Experto crede, dixit Augustinus: coram Deo, non mentior; cedros Libani, duces gregum, sub hâc peste cecidisse reperi, de quorum casu non magis suspicabar, quàm Hieronymi, aut Ambrosii.

Quid adhuc, fili, de virginibus et junioribus viduis quas dirigis? Nonnè sub specie pietatis et instructionis latet venenum familiaritatis et amoris?

Time, time: non es sanctior, fortior, sapientior illis qui jam ceciderunt: time peccati aculeum; time concupiscentiæ sibilum; time pestilentiæ fomitem.

6. Si tibi nihil conscius sis, fili, gratias

mihi ex corde redde: nullus enim continens esse valet, nisi ego dederim.

Si verò cor tuum te reprehendat; plorans plora, et lacrymæ copiosæ maxillas tuas rigent.

Dole, confundere: quàm granditer deliquisti, tam granditer pœnitentiam age. Redi ad patrem: te contritum misericorditer suscipiet.

Exurge, et sine morâ exurge: projice à te idolum, expelle feminam.

Hìc opus, hìc labor est, inquies, fili: verùm Regnum Cœlorum vim patitur, et violenti rapiunt illud. Amen dico tibi: non extingues flammas, nisi ignem auferas.

7. Sed moneo te, fili: serpens antiquus qui vocatur Satanas, variis modis conabitur hoc impedire: dolosè tecum contendet, ut te decipiat et in occasione detineat.

Utiquè, dicet: cautus esto; ne ultrà delinquas. Verùm ista tibi necessaria est: hâc dimissâ, magnum tibi deerit subsidium: quis supplebit?

Deindè quid de te dicetur? Tu qui nomen habes quòd vivas, brevi mortuus conclamaberis. Quale scandalum!

Ergone, fili, te à serpente decipi patieris? Ergone in laqueos ejus impinges?

Esto vir fortis: sume gladium spiritûs, quod est verbum Dei.

Dic tentatori; scriptum est: prudentia carnis mors est. Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum et projice abs te.

Iterùm scriptum est: quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? Famæ et necessitatibus Dominus providebit.

8. Deindè ut castitatem serves, carnem afflige: ne nutrias illam delicatiùs, aut abundantiùs; sentires enim illam contumacem, et contra aculeos illius castitatem tueri non posses.

Sensus omnes comprime: otium, ut pestem, fuge: gratiam postula: Mariam invoca.

Retrò ultrà ne respicias: vetus fermentum in animo ne ampliùs admittas: ut sis, sicut esse debes, azymus et castus.

CAPUT LXVII.

De ambitione.

1. FILI, ad quid de cœlo descendi? Certè non ad suscipiendum in terrâ regnum: regnum enim meum non est de hoc mundo. Ad quid ergo? Ut salvum facerem quod perierat.

Et tu, ad quid venisti? Ut post me piscator hominum fieres: non ut ad dexteram, vel sinistram meam in regno Ecclesiæ meæ sederes;

Ut omnium servus fieres, omnibus ministrares; non ut primas cathedras in synagogis occupares.

Quid dixisti ingrediendo Sanctuarium? Nonnè hoc, fili? Dominus pars hæreditatis meæ, et calicis mei.

Si Dominus, ergo non gloria, non celsitudo, non dominatio pars hæreditatis tuæ sunt.

2. At, fili, Satanas, serpens antiquus, nondùm mortuus est. Venit adhuc inter filios meos: et, cùm radicem omnium malorum, cupiditatem et superbiam esse sciat, concupiscentiam gloriæ et honoris omni modo nititur in sacerdotibus accendere.

Super

Super pinnaculum templi ducit eos: et indè ostendens illis omnia regna Ecclesiæ et gloriam eorum; Videte, inquit, quantùm possitis exaltari. Anhelate ergo, et eritis sicut dii.

Certè quod tales et tales obtinuerunt, vos potestis obtinere.

Talis locus, talis cathedra vos non minùs decet, quàm hos et istos: tali vel tali munere non estis plus illis impares.

Eia, episcopatum desiderate: sanè bonum opus est. Lucerna manere non debet sub modio: elevamini super candelabrum.

Per hanc tentationem multi trahuntur: jam humilia et communia munera despiciunt incauti illi sacerdotes.

Brevi ardent, anhelant ad summa. Modò patronos quærunt: sollicitant, currunt, omnia commovent, ut altum quem sapiunt, locum attingant;

Obliviscentes, quòd verus discipulus locum non eligit, sed à Domino ad locum eligitur; nec sumere præsumit sibi honorem, nisi vocetur à Deo, tanquam Aaron.

Sicut ego, fili, non memetipsum clarificavi, ut Pontifex fierem; sed ille qui locutus est ad me: Filius meus es tu.

3. O desideria nociva! ô hebetudo et duritia

cordis eorum! Volunt omnibus esse majores; nemine minores: omnibus præesse, nulli subesse: omnibus imperare, nemini ministrare. Quæ sua sunt quærunt, non quæ Jesu Christi.

O quanta vanitas, sic honores ambire, et in altum statum se extollere! Nam quantùmlibet exaltati fuerint, non satiabuntur.

O quanta insipientia, concupiscere gloriam quæ tam citò transit!

Ubi enim sunt, fili, ubi sunt illi domini et magistri quos benè novisti, dùm infulis decorati fulgebant? Heu! jam eorum decus alii susceperunt.

O quanta miseria, illos æmulari, qui potentes sunt et excelsi: parem sortem desiderare, et æternam celsitudinem oblivioni tradere!

O quàm brevis gloria, quæ ab hominibus datur et accipitur!

O quàm fallax gloria; quæ hominem vehementer agitat, ubi illam desiderat; et quæ semel obtenta minùs placet, sed ad majorem adhuc appetendam excitat!

O formidanda gloria, quæ sacerdotem plus exaltatum, majori casui et strictiori Dei judicio exponit!

Veniet, veniet hæc tremenda judicii hora. Et tunc, quot videbuntur cum rubore novis

simum locum tenere, qui nunc cernuntur primos accubitus eligere, et in primo loco discumbere!

Quot tunc videbuntur humiliari, qui nunc se exaltare cernuntur!

4. O fili! quære honorem meum, quære gloriam meam, quære utilem laborem.

Ne aspicias terrena: transeunt enim, nec sunt locus requietionis tuæ.

Et si usque in hodiernum diem in honoribus vixisses, quid tibi prodesset, si jam mori in instanti contingeret?

Quære voluntatem meam, et beneplacitum dispositionis meæ.

Ita libenter esto minimus, sicut aliquis optaret esse maximus.

Ita esto pacificus et contentus in novissimo loco, sicut in primo.

Ita libenter mane despicabilis et abjectus, nullius quoque nominis et famæ, sicut cæteris honorabilior, et major in mundo.

Voluntas mea, et amor honoris mei ita dominetur in te, ut plus te consoletur, magisque tibi placeat, quàm omnia beneficia tibi data vel danda.

Amen dico tibi, fili, relinque te, et invenies me: sta sine electione, et lucraberis

semper : resigna te sine exceptione, non tibi providêns, sed mihi confidens.

Resigna te perseveranter, non sequens illos qui primò totum offerunt, sed posteà tentatione pressi, iterùm fiunt proprietarii, cupidi, ambitiosi.

O fili! sine me agere tecum quod volo. Ego scio quid expedit tibi : ego, qui dispono omnia suaviter, unumquodque membrum ponens in corpore Ecclesiæ, sicut volo.

Certè major est sollicitudo mea pro te, quàm omnis cura quam tu pro te gerere potes.

CAPUT LXVIII.

De avaritiâ.

1. Ego filius hominis, non habui, ubi caput reclinarem : ego, fili, egenus propter te factus sum, cùm essem dives; ut meâ inopiâ tu dives esses.

Et si tibi dicerem, fili, vade, vende omnia quæ habes, et da pauperibus; certè facere deberes.

Verùm tibi parco : austeriora pro me servavi; tibi autem mitiora præcepi.

Humanum dico, propter infirmitatem tuam; ne fortè abeas tristis, sicut ille juvenis, quem ad paupertatem vocaveram.

Audi igitur, fili: noli thesaurizare tibi thesauros super terram; non enim potes mihi servire et mammonæ.

Avaritiam, ut impiissimum scelus, fuge: est enim illa idolorum servitus; est omnium malorum radix.

Habe, charissime, oculos super temetipsum cautè apertos: ne fortè nascatur in corde tuo serpens ille pessimus, et non scias.

Etenim sæpiùs à minimis et quasi licitis incipit avaritia.

Primùm prudens duntaxat videtur esse œconomia: sed eundo crescit, et nedum per senectutem debilitetur, roboratur magis ac firmatur.

Divitiæ igitur si affluant, noli cor apponere: sed è contrà ex corde renuntia omnibus quæ possides; ita ut temporalia, si possideantur à te, te non possideant; sed habeantur à te, non ut congreges ea, verùm ut distribuas in tempore opportuno.

Si verò divitiæ non affluant, noli tristari, sed gaude: beati pauperes. Habens alimenta, et quibus tegaris, his contentus esto: nihil

intulisti in hunc mundum : haud dubium quin nec auferre quid possis.

Quò minùs habes, eò liberior es, eò expeditior ad currendum post me; in morte mundum faciliùs relinques; in judicio minùs timebis. Non enim dicam tibi: væ tibi diviti; neque sic loquar: fili, recordare quia recepisti bona in vitâ tuâ.

2. Voco te, fili; responde mihi. Sæculo renuntiasti, me in partem hæreditatis tuæ sumpsisti : nonnè tamen vis dives fieri, et volens jam incidisti in laqueum, et desideria multa nociva, quæ mergunt homines in perditionem? Nonnè æstimasti quæstum esse pietatem?

Quid quæris in ministerio? Nonnè lac et lanam, et non salutem ovium ambis?

Responde mihi, redde rationem. Nonnè pauper eras in sæculo, et dives factus es in clero?

Oves errabant, nummi parabantur : nonnè oves reliquisti et nummos traxisti?

Numera oves tuas, numera nummos: quid pro his, et quid non pro istis fecisti?

Nonnè parvuli petebant panem, et non fregisti? dùm possessionibus tuis jam fertilissimis pinguedinem prodigo labore addebas,

et census tuos, cum omni diligentiâ, multiplicabas.

Nonnè animæ infirmabantur, et non aspexisti? dùm pecora tua cum omni attentione foveri curabas.

Nonnè lupus devorabat oves meas, et tu non latrasti? dùm diù noctùque vigilabas ut non sineres à fure perfodi domum tuam.

Nonnè templum meum in paupertate sorduit? dùm domus tua auro redundabat.

Nonnè mensa mea deserta fuit? dùm tua negotiatoribus circumdabatur.

Nonnè pauperes mei præ egestate defecerunt? dùm arcæ tuæ nummis replebantur.

3. Quid cogitas? Quid meditaris? Nonnè astutias ad vendendum et acquirendum? et non industrias ad salvandum et sanctificandum.

Ubi est cor tuum? nonnè ubi est thesaurus tuus?

Nonnè loculos habes; et me, non pro gloriâ Patris, sed propter vilissimi pretii finem, tradis cuique petenti?

Nonnè à populo tuo, non pietatem, nec sacras virtutes exposcis; sed debita cum imperio extorques?

Nonnè diviti parcis in tribunali et cathedrâ, ne fontem hujus uberem tibi claudas?

Nonnè tibi ipsi durus es, victum et vestitum decentem tibi recusans; non humilitatis et mortificationis amore, sed turpissimæ cupiditatis ardore?

Nonnè diceris à populo tuo hydropicus, semper bibens aurum, et nunquàm satiatus? Sinus semper plenus, et nunquàm lactans?

Morieris, fili, et non vives: aurum avaritiæ tuæ æruginatum relinques, et clamabit contra te in novissimo die.

Pretium sacrilegiorum, sanguis viduarum et orphanorum, vita pauperum te in conspectu meo accusabit: audies et irascêris, dentibus tuis fremes et tabesces; desiderium tuum insanum peribit.

Clamabit etiam in hoc mundo aurum tuum contra te: scandalum plebis meæ ex arcâ tuâ prodibit; et maledicet tibi populus à vexationibus tuis liberatus, dicens: ô Pastor vorax! pecunia tua tecum sit in perditionem.

4. O Lazare quatriduane, jam fetens in sepulchro divitiarum tuarum! Ecce fleo super te: vide lacrymas meas, audi vocem meam.

Ecce præcipio tibi: veni foras, tolle lapidem,

dem, frange arcam, solve vincula; nolo ut moriaris, sed ut convertaris, et vivas.

Aurum tuum sparge, et da pauperibus: ſac tibi amicos de mammonâ iniquitatis: relinque turpe lucrum.

O! qui Judam imitatus es in avaritiâ; ne sequaris illum, usque ad laqueum.

O avare! O incircumcise corde et auribus! Quandiù Spiritui sancto resistes? Usquequò dices: affer, affer?

Forsan castus es, sobrius es, doctus es, humilis es, pius es; et in illusione tuâ te credis sanctum; verùm avarus es, et peribis: morieris cum divite, et cum illo in inferno sepelieris.

CAPUT LXIX.

De bonorum ecclesiasticorum dispensatione.

1. Cui multùm dedi, multùm quæram ab eo; et cui multùm commendavi, plus petam ab eo.

Veniet una hora quæ nota est mihi: tunc apparebis coram me, fili, et de talentis acceptis interrogabo te.

Ecce tibi concredidi census et possessiones; mihi à fidelibus oblatas; ut altari deserviens, de altario vivas.

Verùm cave, fili, ne abutaris istis, ne de altario luxurieris: vota sunt fidelium, pretia peccatorum, patrimonia pauperum, usibus ecclesiasticis, et fratribus juvandis tantùm impendenda.

Sume igitur victui tuo decenti necessaria; quod autem statui tuo, honestæ et decenti sustentationi superfluum est, ne vanè consumas; ne ad augendos consanguineos, familiaresve tuos adhibeas: damnationem enim cum Ananiâ et Saphirâ perciperes.

2. Quò ibitis ergo, et quò à facie meâ fugietis, vos qui ecclesiæ facultates ad luxum et vanitates profunditis?

Quò ibitis vos, qui de bonis meis honorati inceditis, et mihi honorem non defertis?

Qui meretricio nitore in regio apparatu ambulatis; qui in annulis et supellectilibus aureis, altari meo plus fulgentibus, gloriamini;

Qui in commessationibus, et exquisitis potibus gaudetis; qui in cytharâ, lyrâ et tibiâ jucundamini; qui in cubilibus pretiosis lascivitis;

Qui in pigmentariis delectamini; qui in

omni deliciarum genere abundatis; qui bona mea sic facitis servire in luxuriis vestris.

Quò ibitis à facie meâ, quandò nudi et famelici contra vos clamabunt: nostrum fuit quod effudistis; nobis crudeliter subtraxistis quod inaniter expendistis: non pavistis nos; nos occidistis.

3. O filii Heli! filii Belial! tauri pingues obsidentes me; audite me.

Dixerunt Judæi: non licet nobis pecuniam mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est: et emerunt ex illâ agrum in sepulturam peregrinorum.

Vos autem inimicis meis pejores, de pretio sanguinis mei, vanitatem et voluptatem emitis; et sic impenditis in scandalum Christianorum, in mortem animarum, quod datum est vobis in subsidium indigentium.

Propter hoc, requiram gregem meum de manu vestrâ; propter hoc, cessare faciam vos, ut ultrà non pascatis gregem meum, nec ampliùs pascatis vosmetipsos: liberabo gregem meum de ore vestro, et non erit ultrà vobis in escam.

4. O fili! si multa habes de altari; si ultrà decentem victum et vestitum: redde ecclesiæ, redde pauperibus, quæ ipsis debes.

Recordare te esse constitutum super familiam meam, ut des illis in tempore tritici mensuram.

Memento tot Sanctorum, qui præceptum, non tantùm adimplentes, sed sanctissimè et generosissimè superantes, non solùm superflua, sed et necessaria sua pauperibus disperserunt.

Hi habent nunc thesauros in cœlo, ubi neque ærugo, neque tinea demolitur; ubi fures non effodiunt, nec furantur.

Hi habitant, non in splendoribus terrenis et regiis, sed in æternis Sanctorum splendoribus.

Hi amicti sunt, non purpurâ et bysso, sed gloriâ, et fulgore perpetuo.

Hi inebriantur, non de sanguine uvæ, sed ab ubertate domûs meæ, et torrente voluptatis meæ potantur.

Quorum vides exitum conversationis, imitare fidem.

CAPUT LXX.

De eleemosynâ.

1. VERITATEM dixi tibi, fili: et scio quia tu credis mihi.

Utiquè ego sum in paupere pauper, in infirmo infirmus, in petente postulans, in dolente ejulans.

Quoties uni de minimis meis benefacis, mihi ipsi benefacis: et quoties illis non facis, nec mihi facis.

Certè confido quòd, si egenum me videres à te auxilia petentem, statìm et absque morâ me juvare festinares.

Fidem habe, fili, sicut granum sinapis: et quandò fratrem tuum in aliquâ necessitate sollicitantem videris, dic intrà te: ecce Jesus ipse stat ad meum ostium, et pulsat.

Beatum me cui datum est super talem pauperem intelligere, ipsi Deo meo subvenire!

O anima mea! quomodò charitas Dei manebit in me, si viscera mea clausero ab eo?

O anima mea! meliùs est certè nostra in sinu ejus abscondere, quàm in terrâ thesauros auri recondere.

Veni igitur: demus, et fenerabimur Domino.

Veni: multùm habemus, abundanter tribuamus: exiguum nobis est, exiguum etiam libenter impertiri studeamus.

Veni, et frangamus Jesu esurienti panem.

Veni, et Jesum egenum vagumque induca-

mus in domum nostram. Veni, et Jesum nudum operiamus.

O anima mea! præceptum nobis est ut manum sic aperiamus.

2. Peccasti, fili. Vis mundari? Da quod superèst eleemosynam : et creabo in te cor contritum et humiliatum, quod nunquàm despicio; et ecce omnia munda erunt tibi.

Hoc est verbum meum, et non revertetur ad me vacuum.

O si hoc benè ponderares, quantâ liberalitate dares pauperibus!

Te quasi à me derelictum sentis: me contra te iratum experiris.

Vis reconciliari? Vis Deum tuum flectere, placare? Da eleemosynam, et ipsa exorabit pro te ab omni malo, et propitius ero.

Dies mali sunt: tentatio te vexat: persecutio contra te movetur: grassatur calamitas.

Da, fili, da eleemosynam : et in hâc die malâ liberabit te Dominus, et conservabit, et vivificabit, et beatum te faciet in terrâ, et non tradèris in manus inimicorum tuorum, et opem copiosissimam feret tibi Deus tuus.

Vis speciales gratias, pretiosiora dona è cœlo tibi et gregi tuo obtinere? Da, et dabitur tibi.

Da liberaliter : et mensuram bonam, et

confertam, et coagitatam effundet Dominus in sinum tuum.

Vis salvus fieri? Da eleemosynam, et ipsa te faciet invenire misericordiam et vitam æternam; nec patietur animam tuam ire in tenebras.

Utiquè, fili, in judicio certè audies hæc dulcissima Salvatoris tui verba: veni, benedicte Patris mei, posside paratum tibi regnum à constitutione mundi: quia esurivi, sitivi; et cibum, et potum mihi dedisti.

3. Novit, fili, novit inimicus tuus Satan, quòd omnia hæc vera sint.

Scit quoque verissimum esse quòd, si eleemosynam facere nolueris, magna tibi immineat in præsenti sæculo gratiarum defraudatio, et ultio maxima in futuro.

Scit me in irâ meâ ad duros et immisericordes fore dicturum: discedite à me, maledicti, in ignem æternum: quia indigui, et vos me non juvastis.

Et ideò omni quo potest modo viscera tua claudere conatur.

Pauca habes, inquit: si dederis, minùs adhuc habebis. Tanto labore acquisiisti, et uno momento perdes.

Meliùs est tibi accipere, quàm dare. Hodiè

habes undè vivas: sed in posterum quid habebis?

Et si grando agros tuos vastaverit? Et si ignis domum tuam consumpserit? Et si infirmitas supervenerit? Et si ad inanem senectutem pertingas?...... Provide tibi in futurum

Et quis est ille qui à te petit? Mendicus. Utiquè: at estne verè pauper? Forsan egestatem simulat.

Piger est: laboret, et non indigebit. Quomodò faciunt alii tam multi qui nihil aliundè habentes, in sudore tamen vultûs panem necessarium sciunt lucrari?

Laboriosis ejusmodi egenis subvenire meliùs est.

Horrea tua copiæ frugum tuarum non sufficiunt. Impende eos, ut ea augeant, domum tuam ornent, hortos tuos in voluptatis paradisos mutent. Sic illis et tibi simul providebis.

4. Vide, fili, vide inimici insidias. Vide quomodò nititur avertere faciem tuam à paupere et orphano quem commendavi tibi.

Vide quomodò conatur efficere ut in scandalum plebis meæ, tu levita, tu sacerdos durus pertranseas, dùm forsan quidam samaritanus benignè dabit.

Forsan

Forsan verùm est, fili, quòd pauca habeas. Verùntamen moriendo non omnia sumes.

Et si deindè, aliquid de his paucis elargiendo, depauperareris; memento quòd ego, cùm essem dives, propter te egenus factus sum.

Forsan quod habes, multo labore acquisiisti. Sed, fili, si tanti tibi constitit, cura ut in æternum illud retineas.

Nescis quia, dando in terrâ, thesaurizas tibi in cœlo?

Meliùs est tibi, inquit Satan, accipere, quàm dare. Ego, fili, contrarium docui.

Et verè: qui accipit nunc, perdet in morte quod acceperit. Et qui dat nunc, inveniet in morte quod dederit.

5. Provide tibi, dicit inimicus, provide fami, provide necessitatibus, provide senectuti.

Et ego dico tibi: provide animæ tuæ, provide saluti, provide æternitati.

Quantùmlibet tibi in terrâ provideris, non poteris unum diem vitæ tuæ addere.

Sed potes, fili, beatam æternitatem lucrari, et multos in eâ felicitatis gradus juxta tuarum eleemosynarum copiam promereri.

Hæc est, fili, utilissima, hæc est sapientissima providentia.

Noli, noli sollicitus esse, dicens : quid manducabo? et quo operiar?

Ego scio quòd his omnibus indigeas. Mihi cura est de te.

Num vidisti virum misericordem derelictum; aut in senectute panem quærentem? Modicæ fidei, quare dubitas?

6. Sed forsan mendicus iste non eget. Quid tum? Numquid, si non egeret, tu benefaciendo decipereris? Nequaquàm.

Ille quidem tibi mentiri potest. At tu ipsi dando, opus bonum certissimè operaris in me.

Sed forsan, fili, ille de quo dubitas, est verus Lazarus, verus pauper in gravi necessitate.

Et si tu, propter ingestam tibi ab inimico levissimam suspicionem, eleemosynam tunc neges; temerè et malè agis. Tutiorem igitur partem elige : manum aperi.

Laboret, inquit Satan, et non indigebit. Utiquè, fili : sed ego dico: da tu, et salvaberis.

7. Dicit adhuc inimicus : vide tot laboriosos pauperes, tot opifices in egestate positos : impende eos, et solve. Isti auxilia merentur.

Reverà, fili, benefacis, si habens opus

pauperiores opifices assumis: et hoc etiam est misericordiæ beneficium. Verùm hæc oportuit facere, et illa non omittere.

Quandò pauperes ad opera tua eligis et solvis; juvas quidem illos: sed nihil das, nisi quod justum est; nihil perdis. Pecuniam tradidisti, sed opus accepisti.

Æmulare, fili, charismata meliora. Frange, frange gratis esurienti panem.

8. Tandem, fili, ab ultimâ seductoris diaboli suggestione summoperè cave.

Dicit tibi: ampliora conde horrea: magnifica domum tuam: hortos tuos in voluptatis paradisos muta. Laborabunt pauperes, lucrabuntur et vivent.

Vide quomodò te vel etiam divitem velit per hoc ad angustias redigere, ut eleemosynam facere ultrà nequeas.

Expensas maximas tibi proponit. Tu thesauros tuos dissipabis: et pauperem, et infirmum laboris incapacem juvare ultrà non poteris.

Audi me, fili: esto tibi parcus, ut cæteris possis esse liberalis.

9. Sed attende adhuc et observa, quomodò sub charitatis et pietatis specie, ad vanitatem et superbiam te inducat inimicus.

Quid tibi proderunt illa ingentia horrea, hæc ampla splendidaque ædificia, isti voluptatis paradisi, quæ tibi proponit?

Talia, fili, ministrum meum non decent. Tu terrena contemnere debes : non augere, non multiplicare.

Tu non concupiscibilia hujus sæculi, sed me Deum tuum in partem hæreditatis tuæ assumpsisti.

Tu non divitis aut potentis nomen debes tibi conciliare: sed sancti, sed modesti, sed mortificati, sed abnegati, sed mortui et misericordis famam.

10. Semina igitur, ut metas. Da superflua tua pauperibus, da benignè, da hilariter. Hilarem enim datorem ego diligo.

Da præsertìm fidei domesticis, et justioribus pauperibus.

Da, non ut videaris ab hominibus, et sic in tempore mercedem accipias; sed coram me, sed propter me in abscondito: et Pater meus qui videt in abscondito, reddet tibi.

Et populus meus qui charitatem tuam non ignorabit, venerabitur te, diliget te, confidet in te, audiet te, obediet tibi.

Et tu tandem morte aliquandò præoccu-

patus, in refrigerio eris: justitiaque tua manebit in sæculum sæculi.

CAPUT LXXI.

De temperantiâ.

1. FILI, ad quid venisti? Certè, ut quæras regnum meum, cæterosque in illud trahas, et tandem cum ipsis aliquandò possideas.

Verùm, fili, regnum meum non est esca et potus; neque intrabit in illud qui secundùm carnem vixerit.

Itaque sobrius esto, et carnis curam ne feceris in desideriis tuis.

O fili regni! si scires quale sit cœlum, ad quod vocaris, et ad quod tendis: certè ad terrestrium deliciarum contemptum moveri non indigeres.

Certè sorderet tibi quàm maximè tellus, et omnia concupiscibilia ejus; certè necessitates tuas vix ferens, ex corde clamares:

O utinam non indigerem comedere nec bibere! Utinam non essent mihi istæ necessitates, sed tantummodò spirituales! Infelix

ego homo! Quis me liberabit de corpore mortis hujus?

2. Verùm, fili, ambulas per fidem, et non per speciem : nondùm capis bona quæ in cor hominis non ascendunt.

Et eheu! in carne tuâ mortali portas, et usque ad extremum vitæ halitum portabis legem sensuum, legi mentis tuæ repugnantem.

Cave, fili, ne tui dominetur, sed sub te sit appetitus tuus; et tu dominare illius : idcircò bella, et continuò bella contra legem peccati.

Illa perdidit Adamum, et omne genus humanum in paradiso : illa detrusit divitem splendidè epulantem in infernum.

Natura sustentanda est ; necessaria sume : sed quærere quæ magis delectant, aut in usu excedere lex sancta prohibet : nam aliàs caro adversùs spiritum insolesceret.

Vigila, vigila : trahit enim sua fortiter quemque voluptas, et si refrenatione non uteris, brevi ultrà sobrietatis et temperantiæ metam procedes : tuncque videbis servum tuum delicatè nutritum fieri contumacem.

O fili! unum est necessarium. Vis imperare tibi? Vis dominari in medio inimicarum concupiscentiarum tuarun, frena gulam, et omnem carnis inclinationem faciliùs frenabis.

3. Violentiâ utiquè ad hoc opus est; et forte habet certamen qui nititur vincere seipsum.

Accinge te ergo, sicut vir, et præpara animam tuam ad tentationem : memorare novissima tua, et non peccabis.

Propone tibi facere per pœnitentiam, quod probabiliter non faceres per simplicem prudentiam.

Recogita annos tuos : vide quot delicta commisisti, quot iniquitatibus Deum offendisti; et dic : ô! si in his comprehensus fuissem! ô! si tunc mortuus, et judicatus fuissem!

Verùm pepercit mihi misericordia tua, Domine, et superest mihi ut pœnitentiam nunc agam, aut post mortem sæviorem sustineam.

Quantò ampliùs mihi nunc pepercero, et carnem in epulis secutus fuero; tantò diriùs posteà luam, et majorem materiam comburendi reservo.

Recogita ignem futurum, et dic : ô! si anima mea in purgatorii flammis detineretur, et posset se sicut nunc potest, per inordinati appetitûs refrenationem, à tormentis liberare; certè faceret, et cum omni fervore faceret.

O anima mea! fac nunc quod tunc facere velles, et benè secura eris.

4. Aspice quoque, fili, in me virtutum consummatorem : inclina aurem tuam, et audi me dicentem : ecce quadraginta diebus jejunavi in deserto, non manducans, neque bibens; ecce sitivi in cruce, et fui aceto et felle potatus.

Et tu membrum esses sub capite adeò austero et mortificato delicatum : et tu velles exquisitè nutriri, sumptuosè cibari, voluptuosè potari, tu nocens, tu peccator.

Esurivi, ego magister; et tu discipulus, velles abundare! Sitivi, ego Salvator; et tu redemptus, velles suaviter inebriari.

Regnum meum non fuit de hoc mundo; et tu regalibus terrarum deliciis velles satiari! Tu homo Dei, velles servire ventri!

Fili, fili : si vis venire post me, abnega temetipsum, et mortificationem meam in corpore tuo circumfer.

5. Convivia fuge : si amas illa, amas periculum, et in illo peribis : quoniam ibi concupiscentia quasi ignis exardescit.

Si domi manseris, et mensam tuam juxta sobrietatis et temperantiæ regulas ordinari curaveris; parvus erit sensualitatis serpens, et facilè interficietur.

Sed inter escas et pocula conviviorum crescet,

crescet, et fiet brevi fera pessima, quæ te devorabit.

Ibi enim appetitus carnalis per visum excitatur, per saporem irritatur, præ evagatione mentis non observatur, præ jucunditate non frenatur; quin et per convivarum incitamenta, quasi lentiùs adhuc urgeret, stimulatur.

Sicque ibi vix sobrius manebis, nisi mortis, judicii et inferni fueris memor.

6. Verùm equidem est te non posse ab omnibus conviviis abstinere: quædam enim charitas præcipit, quædam necessaria honestas jubet, quædam vel ipse zelus commendat.

Ego ipse cum publicanis et peccatoribus manducavi, quia opus erat malè habentibus medico.

Sed, fili, si hæc tantùm adieris convivia, quæ vel charitate, vel necessariâ honestate, vel zelo movente adire debueris; quàm raro adibis, et quot convivia vitabis!

Si verò sæpè vocatus ad prandium ire non recuses; quàm facilè contemnêris, si præsertim societatem conviviorum ineas, et per vices accedas et reddas, brevi de te erit clamor in populo cui scandalum dabis.

Clamabunt pauperes, et dicent: ecce quo-

modò de eleemosinis nostris luxuriatur presbyter, dùm nos egestate consumimur.

Vociferabuntur aratores, vinitores, opifices et dicent: ecce quomodò in abundantiâ jucundatur sacerdos; dùm nos in sudore vultûs nostri, arcto vescimur pane.

Clamabunt oves meæ, et extollent se contra pastorem, dicentes: medice, cura teipsum: doce teipsum pœnitentiam, sobrietatem, laborem.

7. Et verè, fili: qualis est vita sacerdotis convivia sectantis? Serò surgit, vix orat, festinanter horas persolvit, imparatus et sine spiritu interiore celebrat, modò ad mensam properat, carnis desideriis indulget, tempus cum convivis per ludos et inania colloquia terit, tardè recedit, et sine recollectione præ lassitudine recumbit.

Sicque sequens suam sensualitatem, paulatìm de pietate necessariâ decidit, gratiam Dei perdit, fitque demùm animalis homo, iis quæ Dei sunt, studio et sacro ministerio impar.

Vide, fili: meliùs est utiquè ire ad domum luctûs, quàm ad domum convivii.

8. O Domine! claude sensualitatis meæ ostia. verte mihi in amaritudinem omnem

delectationem carnalem, à sancto servitio tuo me abstrahentem.

Libera me à concupiscentiis illecebrosis quæ militant adversùs animam: animo infrunito ne tradas me.

Scio enim me non posse duo gaudia habere; delectari in hoc sæculo, et posteà regnare tecum in cœlo.

Mihi sanè meliùs est in terris abstinere, quinimò et paululùm esurire, deindèque in æternùm de te satiari, quàm hìc deliciis inebriari, et posteà in fame, siti et opprobrio lugere.

CAPUT LXXII.

De modestiâ in vestibus.

1. MODESTIA tua, fili, nota sit omnibus hominibus. Ambula sicut habes formam ab Ecclesiâ præscriptam.

Si Ecclesiam præcipientem non audieris, eris sicut ethnicus et publicanus: et ego visitabo super te, si veste peregrinâ induaris.

Vide igitur ne legem matris tuæ spernas:

colorem et formam decrevit; colorem et formam serva: vanitatem et luxum prohibuit, hæc devita.

Simplicitatem et decentiam præscripsit; hæc tene, in his esto: sordidas et pannosas vestes respuit; has rejice.

2. Quomodò, fili, obscuratum est aurum? quomodò mutatus est color optimus?

Quot vides inter Sacerdotes meos, qui insignia mea erubescunt! Regale Sacerdotium sunt, et regalem coronam ferre contemnunt.

Sæculo renuntiaverunt, et de vilissimo mundi pulvere vestes refertas ferre amant: milites mei sunt, et vix impinguati et dilatati recalcitrant, et indumenta mea projiciunt.

Servi mei sunt, et student hominibus placere: clerici sunt, et sponsi apparent: de mundo sunt, et ideò mundum amant, et amat eos mundus.

O insensati! alti sunt apud homines vanos, sed abominatio apud me. Erubescunt me coram hominibus; erubescam et ego eos coram Patre meo, qui in cœlis est.

O fili! declina à malignantibus istis; vanitatem et extollentiam oculorum istorum longè fac à te.

Neque illorum, fili, exemplum sequaris,

qui quidem mundanum decus non prosequuntur, sed tamen indisciplinati sunt, regulis non obtemperant, dicentes se de modicis istis non curare.

Neque etiam illorum qui, præ nimiæ incuriæ suæ singularitate, risum potiùs movent, quàm venerationem excitant.

Verùm illos intuere et imitare, qui, per decentiam habitûs extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendunt. Illorum vestigia, fili, terat pes tuus.

3. Observabo eos, sequar eos, Domine: utiquè bonum est mihi facere secundùm exemplar eorum.

Bonum est, me cum illis nequidem unum iota, nequidem unum apicem ecclesiasticæ regulæ omittere.

Bonum est, me cum illis esse in minimo fidelem, ut in majori quoque cum illis fidelis sim.

O quàm pulchri sunt gressus eorum, Domine! Quàm potenter allicit ad virtutem ipsorum aspectus! Quantam reverentiam promovet ipsorum gravitas, humilitas, simplicitas, modestia!

Sequar, Domine, sequar, si quomodò comprehendam sanctam illorum speciem.

O Domine! pars hæreditatis meæ, portio mea in terrâ viventium; numquid rursùm sæculi vanitatibus aperirentur oculi mei?

Quid mihi cum terrâ, et coloribus hominum terrenorum? Quid mihi cum mundo, et decore mundanorum? Quid mihi cum venustate, et ornatu effeminatorum?

Unam petii à te, Domine Jesu, hanc requiram; ut modestiam tuam in corpore meo semper circumferam, quatenùs vita tua manifestetur in carne meâ mortali.

CAPUT LXXIII.

De domo sacerdotis.

1. ESTO, fili, domui tuæ benè præpositus. Si domui tuæ præesse nescis, quomodò Ecclesiæ meæ diligentiam habebis?

Vita tua debet in omnibus esse ovium mearum forma: ita ut non modò ex his quæ ex cathedrâ dicis, aut in tribunali doces, verùm etiam ex omni tuâ agendi ratione dirigantur.

Cura igitur ut cum dictis tuis omnia quæ

in domo tuâ videri possunt et observari, concordent.

2. Doces, non esse homini in terrâ manentem civitatem; eum esse hìc peregrinum et hospitem.

Quod verbis asseris, factis etiam testificare. Domum tuam, quasi transitoriam mansionem, ordina.

Simplex sit; necessariis non careat, superfluis vacua sit. Clamet ingredientibus: satis morituro.

Doces, regnum Christiani de hoc mundo non esse; omnem gloriam ejus esse ab intùs; omnem mundi splendorem habendum esse ut stercus.

Hoc factis etiam comproba. Absit à domo tuâ vanum decus, quo domus filiorum hujus sæculi illustrantur: per eam modestia tua nota fiat omnibus introeuntibus.

Doces eos qui secundùm carnem vixerint, ituros in perditionem; quæ sursùm sunt sapienda, non quæ super terram.

Hoc factis exprime. Suppellex, mensaque tua talis sit, quæ hominem sanctum, verè spiritualem, verè sobrium, verè sibi mortuum deceat.

Doces omnem immunditiam, turpitudinem,

aut scurrilitatem nec nominari debere inter christianos, sicut decet sanctos.

Ne igitur in domo tuâ ulla sit figura, ullus liber, ullum signum quod talia possit vel adumbrare.

Doces non esse nisi in cruce meâ gloriandum; in hâc esse salutem, vitam, protectionem ab hostibus.

Ergo Crux mea sit domûs tuæ speciale decus, et gloria. Pone eam in signum, ut tibi ipsi sit amoris mei memoriale semper præsens, virtutisque incitamentum, et ut, qui percussi à peccatis ad te ingressi fuerint, aspiciant, convertantur et vivant.

Doces in domo christianâ omnia debere honestè et secundùm ordinem fieri.

Ergo cura et præcipe ut omnia apud te munda sint et benè ordinata, ut horæ orandi, piè legendi, cubandi, surgendi, laborandi, sint fixæ et cautè serventur.

Doces eos qui suorum et maximè domesticorum curam non habent, fidem negasse, et esse infidelibus deteriores.

Ergo si pater, si mater, si frater, si soror apud te maneant, cura ut honestam piamque vitam ducant, exemplum sint fidelium.

Si quocumque modo scandalis ansam præberent:

berent: mater esset? pater ipse? roga, obsecra, præcipe ut emendent se.

Sacerdos es: majorem illis potestatem habes. Hoc mihi et populo debes.

Si non reformentur, provide alibi necessitatibus illorum.

Vide etiam ut servi tui et ancillæ in omnibus tibi subditi sint, non contradicentes: sed in omnibus fidem bonam ostendentes, ut doctrinam Dei tui ornent in omnibus.

Sollicitè vigila super eos: et si ex parte illorum aliquid contingat quod unum ex minimis meis pusillis posset scandalizare; irrumpe virtute iniquitatem; aufer malum de domo tuâ.

Sanctum Sacerdotem nonnisi sancti servi et ancillæ decent.

Doces Christianos debere esse misericordes, hospitalitatem sectantes.

Ostende factis fidem tuam. Sit domus tua, pro posse tuo, eleemosinarum auxiliorumque fons uberrimus: ita ut de te dici possit quod olìm de sancto quodam sacerdote dicebatur: ipse omnium indigentium curator est.

3. Sit verbo domus tua domus sancta, quæ nullum corruptionis genus admittat; domus pia, quæ cæteras ad pietatem informet.

Domus paterna, ad quam oves meæ cum veneratione et fiduciâ accedant, scientes quòd ibi maneat verus homo Dei.

CAPUT LXXIV.

De residentiâ pastoris.

1. Ego meos non reliqui orphanos: sed volui cum eis esse usque ad consummationem sæculi.

Tu quoque, fili, in medio populi ad quem ingressus es, constanter mane: sciens quia, si multùm peregrinari volueris, tibi et gregi multùm nocebis.

2. Quid tibi videtur, fili? Si habuerit aliquis centum oves, et eas servo suo regendas commiserit, illeque servus abeat, per regiones vicinas ambulet, cum amicis suis lætetur, et intereà oves sibi ipsis sine duce relinquat.

Utiquè dicis: servus ille, servus nequam est: et cùm venerit dominus ejus, dividet eum, et partem ejus cum infidelibus ponet.

Quomodò igitur tibi parcerem, fili, si oves sangnine meo redemptas, quas tibi commisi, derelinqueres, ut inanibus itineribus vacares?

Fili, fili, mane et vigila: quia adversarius diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret.

Mane et vigila, ut ei resistas, et oves tuæ non fiant in devorationem.

3. Quid tibi videtur adhuc, fili? Si habuerit aliquis negotiationem, eamque famulo suo commiserit, dicens: negotiare donec venio; exspecta emptores, et vende:

Et si ille famulus, assiduitatis domesticæ impatiens, modò ad hos, modò ad illos amicos divertat; intereàque emptores veniant, vacui recedant, alibi emant, et sic sopiatur negotiatio, cessetque mercatoris lucrum.

Certè dices: infidelis est ille famulus: dignus est sanè ut à domino suo vapulet et ejiciatur.

At, fili, simile est regnum cœlorum homini negotiatori.

Ego negotiationis animarum Dominus te super hanc negotiationem præfeci: ut omni petenti quolibet tempore Mysteria mea dispensares.

Si verò tu assiduæ commorationis impatiens, huc illùc effugias; facilè fiet ut modò iste petat pro filio suo recens nato et jam moriente aquam baptismi vivam:

Modò alius pro infirmis inopinatò periclitantibus extrema salutis remedia efflagitet:

Modò alter speciali gratiâ motus, dolore peccatorum tactus intrinsecùs, pœnitentiæ vinum et oleum postulet.

Tu autem aberis; et sic cessabit mihi lucrum. Lucrum quidem animæ illius quæ in originali culpâ præ baptismi defectu migrabit.

Lucrum infirmi illius qui cum peccatis non remissis ad aliam vitam transibit.

Lucrum peccatoris illius pœnitentiâ moti qui, cùm te in gratiæ momento non invenerit, brevi oblitus timoris sancti, ad te ultrà non redibit; iterùmque menses et annos forsan in peccatis et impœnitentiâ transiget. O lucrum cessans! ô damnum emergens.

4. Quid tibi videtur tandem, fili? Si quis dominus hominem quemdam constituerit, ut vigilet, ne fur veniat et domum suam perfodiat:

Ille verò custodiam relinquat, secedat; intereàque fur veniat, perfodiat, spoliet.

Sanè dicis: homo ille furti et spoliationis reus est.

Fili, iterùm mutato nomine de pastore non residente sententiam dixisti.

Dùm abest ille, via ad domum gregis mei lata patet: venit malus, et per scandala intrat,

et aufert verbum de corde fidelium, ne salvi fiant.

O fortis armate! custodi ergo constanter atrium tuum.

Te præsente, in pace erunt omnia quæ possides : te verò absente, fortis inimicus superveniet, qui universa arma in quibus confidis, auferet, spoliaque tua distribuet.

5. Fili, quid doces patres? Quid matres? Hoc certè, ut filios suos tenellos nunquàm sibi ipsis permittant; verùm semper custodiant, inspiciant, observent:

Ne fortè in ignem decidant, vel in abyssum ruant: ne imbelles à feris trucidentur: ne incauti quid mali faciant.

O fili, tam pater, tam mater nemo debet esse, quàm tu.

Tene ergo filios tuos sub custodiâ tuâ, quemadmodùm gallina pullos suos sub alas.

Noli esse sicut mercenarius fugiens, ad quem non pertinet de ovibus.

Cura ut vix nisi necessitate coactus discedas: et tunc quidem provide ut bonus et fidus amicus vices tuas ritè suppleat.

CAPUT LXXV.

De summo Romano Pontifice, capite visibili Ecclesiæ, Christi in terris Vicario.

1. Ego Salvator mundi, postulavi Patrem meum, et dedit mihi gentes in hæreditatem.

Ecce dominor à mari usque ad mare, et à flumine usque ad terminos orbis terrarum, benedicens universas cognationes terræ.

Multiplicavi semen meum super stellas cœli: repleta est terra ovibus meis, et ego Pastor bonus ovile meum, Ecclesiam meam dilectissimam ipsis paravi.

Ovile istud nunquàm subvertetur, fili! Ecclesia mea usque ad consummationem sæculi inconcussa remanebit.

2. Fundamentum est hujus ovilis Petrus. Super hanc enim petram ædificavi Ecclesiam meam.

Et quemadmodùm qui fundamentum domûs evertit, totam domum diruit: ita et qui Petrum vel successores ejus solvit, totam Ecclesiam subvertit.

Tene ergo, fili, tene Petri et successorum ejus fidem, et unitatem indeclinabilem.

Qui non est cum illis, contra me est: et qui non colligit cum illis, dispergit.

Oves meæ vocem illorum audiunt: et qui non audiunt, non sunt ex ovibus meis.

3. Vide, fili, vide turmas illas ovium miserandas, quæ relicto Petro super aliud fundamentum voluerunt sibi ovile exstruere.

Vide quomodò similes fuerint homini ædificanti domum suam super arenam.

Descendit pluvia, venerunt flumina, flaverunt venti, et irruerunt in domos illas; et ceciderunt, et fuit ruina illarum magna.

Vide Græciam, vide Angliam, vide tot alias regiones quæ se à Petro segregaverunt.

Vide: non unitatem tantùm, sed etiam fidem ipsam sine quâ impossibile est mihi placere, perdiderunt.

Vide è contrà populos fideles, qui in ovili super Petrum fundato remanserunt.

Vide quomodò inter fracti labentis orbis ruinas impavidi et illæsi perstiterunt.

Descendit pluvia errorum, venerunt flumina persecutionum, flaverunt venti seductionum, et non ceciderunt Ecclesiæ illorum, quia fundatæ sunt super petram.

4. In Petri Romanâ Sede nullus unquàm sedit hæreticus: in hâc fides nunquàm defecit.

Idcircò, fili, serpens antiquus, inimicus ille pessimus, qui tanta malignatur in sancto, efficacius nunquàm habuit medium, ut oves meas deprædaretur et mactaret, quàm eas à Petro et successoribus ejus separare.

Diligenter adverte omnes quæ serpserunt et serpunt hodiedùm hæreses, et videbis illas non alio modo fuisse stabilitas, quàm per hanc à Romano Pontifice discessionem.

Adhuc, fili, ob oculos tuos sunt, adhuc in annalibus tibi offeruntur horrendi illi hæreseon patronorum contra Petri successores rugitus ex imis inferni ipsius faucibus deprompti.

Nec mirum, fili. Qui vult domum subvertere, fundamentum aggrediatur necesse est.

Vis ergo, fili, oves in viâ veritatis et salutis tutò conservare? cura ut, quantò plus Romanæ Sedi adversatur cum suis Diabolus, tantò magis tu cum tuis, ei maneas firmiter addictus : sciens quòd unum sit ovile meum et unus Pastor.

Vigila cautè, fili; et sta immobiliter in Petri sedis fide.

5. Neque tantùm Petrus et successores ejus sunt Ecclesiæ meæ dilectæ fundamentum; sed et agnorum et ovium Pastores, cunctorumque

rumque Pontificum Principes; totius corporis Ecclesiæ meæ visibile Caput.

Pondera verba hæc, fili, ausculta diligenter hos Romanorum Pontificum titulos.

Si Pastores omnium sunt, ipsorumque Pontificum Principes; ergo et tu, quantùm magnus aliàs in Ecclesiâ meâ sis, illorum ovis, ipsisque inferior es.

Si Caput Ecclesiæ meæ visibile, ergo debes illos tanquam me, cujus Vicarii sunt, venerari.

6. Declina, fili, diligenter ab iis qui hos tangunt Christos meos, et in istis prophetarum meorum ducibus non verentur malignari.

Libros qui contra eos impiè debacchantur, velut Diaboli ipsius opera odio et horrore summo prosequere, et è vulgi manibus quantùm in te est, eripere satage:

Sciens quoniam incentiva sunt rebellionis, non contra terrenum Principem, sed contra meipsum summum Ecclesiæ totiusque orbis Dominatorem.

7. Profundâ igitur erga Romanam sedem religione plenus mane.

Exhibe ipsi sincerissimum amorem, indivulsam fidelitatem, et debitam obedientiam.

CAPUT LXXVI.

De obedientiâ Episcopo præstandâ.

1. OBEDI, fili, præpositis tuis, et subjace eis : ecce præcepi tibi, et tu observare spopondisti.

Promisisti Episcopo tuo, et successoribus ejus obedientiam : vota tua redde, et pretiosus eris in conspectu meo; melior est enim obedientia, quàm victimæ.

Vide, fili, ego hostias et oblationes Patri meo non dedi : sed cùm corpus aptasset mihi, veni ut facerem voluntatem ejus.

Quæ placita erant ei feci semper : factus sum obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.

2. Prælatus tuus Pastor tuus est, Episcopus tuus, quem posuit Spiritus meus cum cæteris regere Ecclesiam meam, cujus es membrum, ipse pervigilat super te, quasi rationem redditurus pro animâ tuâ : cura ergo ut cum gaudio hoc faciat, et non gemens.

Subjice te ex toto corde, propter Deum, plus adhuc ex charitate, quàm ex necessitate.

Multò sanè tutiùs est, fili, stare in subjectione, quàm in prælaturâ.

In humili subjectione, sub Prælati regimine, multam invenies quietem: si verò te subtrahas ab obedientiâ, te etiam subtrahes à gratiâ.

O fili! si non libenter te subdis, signum est certè, quòd multùm carnalis sis; quòd non in me, sed in te vivas, et inordinatè te diligas.

3. Quid magnum, fili, si tu qui pulvis es et nihil, te homini subdis; quandò ego omnipotens et altissimus, qui cuncta creavi ex nihilo, me propter te homini humiliter subjeci?

Factus sum omnium humillimus, ut superbiam tuam meâ humilitate vinceres.

Disce obtemperare pulvis: disce te humiliare terra et limus: disce ad omnem subjectionem te dare.

4. Murmuras forsan intra te: quare sic, inquis, quare sic corripit? Quare sic prohibet? Quare sic præcipit? Quare sic ordinat?

Quid est quod loqueris, fili? Qui tangit eum, tangit pupillam oculi mei.

Correptio tibi videtur asperior, mandatum durius. O homo inanis! quid habes conqueri? O sordide peccator, qui toties Deum offendisti, et infernum multoties meruisti! quid potes contradicere?

Exardesce potiùs contra temetipsum, et non patiaris tumorem in te vivere.

5. Sed ad quid hoc? Ad quid istud? In necessariis obediam; in inanibus non interest.

Quid fili? Vis igitur judicare judicem tuum, regere ducem tuum?

Inania dicis quæ tibi præcipit Prælatus: jam ergo spernis ullum. Nescis quòd, qui spernit eum, me spernit?

Inania dicis quæ jubet: noli, fili, sapere plus quàm oportet sapere: si tibi temerè judicanti inania videntur mandata præcipientis; sanè inanis non est observantia obedientis.

Cura teipsum: non de præcepto, sed de observantiâ præcepti rationem reddes.

Obtempera igitur Prælato tuo, sine recalcitratione; obedi, sicut manus capiti: illa utiquè, sine hæsitatione et murmuratione, exequitur quidquid sibi à capite præcipitur. En regula tua: fac similiter.

6. Rogo te, fili; nosce eum qui præest tibi in Domino, et monet te: illum in charitate abundantiùs habe: illum honore maximo prosequere. Unctus enim meus est.

Cave ergo ne inobedias, ne rebelles, ne detrahas, ne murmures, ne maledicas.

Mariam contra Moysem murmurantem lepra

punivit: Core, Dathan et Abiron contemnentes Aaron, terra dehiscens absorbuit: missum Ochoziæ, qui Eliam irridebat, ignis consumpsit: superbientem et nolentem obedire Sacerdotis imperio, mors manere debuit.

Quantò putas deteriora mereri supplicia, qui legis novæ Præsules spernens, meipsum spreverit, et ita Spiritui gratiæ contumeliam fecerit!

CAPUT LXXVII.

De amicis seligendis.

1. Fili, amico fideli nulla est comparatio.

Si bonum et amicabilem virum ad societatem tuam inveneris, magis amicus tibi sit quàm frater.

Causam tuam cum illo tracta, et bonis ejus consiliis anima tua dulcorabitur: si mala tibi evenerint, per illum sustinebis.

Erit tibi protectio fortis, medicamentum vitæ et immortalitatis: et videbis non esse dignam ponderationem auri et argenti, contra bonitatem fidei illius.

2. Fili, quis talem inveniet amicum? Qui timet Dominum, inveniet illum.

Filii quidem hujus sæculi amicos reperiunt: at quales amicos? Socios mensæ, qui non permanent in die necessitatis.

Amicos inconstantes, qui hodiè diligunt, et cràs ad inimicitias convertuntur.

Amicos lactantes, qui ducunt per viam non bonam.

Amicos stultos, qui verba prudentiæ non recipiunt, nec delectantur, nisi de insaniis quæ in corde eorum versantur.

Amicos, qui divites sectantur, pauperes fugiunt: qui colunt personam potentis: qui amant, non tribuentem sed dona tribuentis.

Amicos vitiosos, qui trahunt in semitas suas, animæ scandalum dantes.

Tales certè, fili, solo nomine sunt amici: at in rei veritate infensissimi inimici.

O! quot et quantorum malorum causa est talium amicorum societas, nimiaque familiaritas!

Quot Sacerdotes de summâ pietate in profundum teporem, et de tepore in profundiorem criminum abyssum detrusit, et detrudit quotidiè!

Modò lactant, quem perdere volunt: modò

insidiantur, tendiculas abscondentes: modò deglutiunt eum quasi infernus viventem, et omnem pretiosam ejus substantiam auferunt.

Intellige quæ dico, fili. Si Sacerdos aliquis pius et bonus temerè cum insipientibus familiarem ineat societatem, primò adulantur illi, blandiuntur, malitiam occultant, amœnitatem exhibent, dilectionem ostentant.

Se in illorum consortio tutum credit temerarius. Jam pro deliciis habet, esse cum illis.

Jam aliquid de consuetis orationibus et studiis relaxat, ut longiore temporis spatio cum ipsis gaudeat. Jam est sacro ministerio minùs assiduus.

At revocat ad cor pia regularum consuetudo. Remordet conscientia, et dicit: fugit irreparabile tempus. Illud perdis, et rationem reddes.

Vult recedere incautus ille; detinetur: vult instare; deridetur.

Homo natus est ad societatem, inquiunt. Legendi plures libros nullus finis; frequens meditatio, carnis afflictio est.

Væ soli. Non oportet sapere plus quàm oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem.

Sic se in Angelos lucis transformant impii. Credit miser: jam decipitur, jam erubescit

segregare se; imò angores conscientiæ pro scrupulis habet.

Jam de manè ad vesperam de nugis fabulatur, et remanet totâ die otiosus.

4. Quantùm mutatus jam ab illo est! Sed hoc initium, fili. Multa mala deindè docuit otiositas.

Brevi insipientes et pravi amici liberiùs agunt. Jam non timent detrahere, mala loqui, deridere regulas, zelum, pietatem.

Hoc displicet quidem primùm proselyto: at captus est; jam non audet resistere, quin et non consentire, non plaudere.

Modò imò, ut amicis placeat, detrahit cum detrahentibus, mala loquitur cum mala loquentibus, deridet cum deridentibus.

Missa deindè celebranda est; et os malignitate et turpiloquio fœdatum sanctissimis mysteriis aperire non timet.

Populus ad officium divinum convocatur: Habet aures audiendi; et pastor non habet vocem loquendi, quia tempus inaniter consumpsit: non studuit, non oravit, et imparatus est.

Pœnitentes accedunt, medelam confessionis poscentes; et Sacerdos, vel recusat, quia promisit

promisit amicos adire; vel ægrè, vel festinanter audit ut citiùs ad amicorum consortium convolare possit.

Hodiè apud illos est; cràs illi apud eum: et ubiquè nihil, nisi lusus, convivia, vana jucunditas.

Substantia patrimonii mei inaniter dissipatur. Intereà gemunt pauperes, scandalizantur fideles.

Vult aliquis miserum sacerdotem monere, reprehendere? irascitur, comminatur.

Et si superior ipse id fecerit, extollit se, rebellat objurgans vel saltem contemnens.

Plaudunt amici, iramque magis provocant, se in rebellione patronos præbentes.

Jam nullum veneratur ille, aut audit superiorem; et se cum suis omnibus tradit ultrò perversitatibus.

Cum mundanis mundanus est, cum blasphemis blasphemus, cum corruptis corruptus, cum ebriosis ebriosus;

Cum sacrilegis sacrilegus, cum impiis impius, cum filiis Belial filius Belial est, qui priùs homo Dei erat. Ecce quomodò amicus stultorum similis efficitur.

5. O fili! charitatem habe ad omnes, sed secundùm virtutem tuam cave, ne sis cum

talibus familiaris : cave ne temerè cum quolibet amicitiam ineas.

Ne reveles omni homini cor tuum, sed illi soli quem coram me cognoveris esse sapientem, Deum timentem, morigeratum, pium, prudentem, sobrium, pudicum, studiosum, misericordem, humilem, simplicem, modestum, cordatum.

Cum tali assiduus esto : arctissimam habe cum illo amicitiam.

Ille enim per exempla sua te ad perfectionem stimulabit; per monita mansueta te à viâ rectâ declinantem reducet.

Ille te in adversis roborabit et solabitur; te in dubiis illuminabit, et prudenter diriget.

Cum illo gaudebis et lætaberis in hâc Dei pace quæ omnem sensum exsuperat.

Gradere, fili, cum tali sapiente ; et sapiens eris. Cum juvenibus autem et extraneis rarus esto : cum divitibus noli blandiri : coram magnatibus non libenter appareas.

Quoties enim inter tales, sine necessitate, aut verâ utilitate fueris, minor homo redibis.

CAPUT LXXVIII.

De unione charitatis invicem tenendâ.

1. DILIGES proximum tuum, sicut teipsum.[1] Hoc est, fili, mandatum secundum, simile primo et magno legis mandato.

Diliges proximum tuum, sicut ego dilexi te. Hoc est mandatum novum quod dedi tibi.

Si non servaveris illud, fili, manebis in morte. Quomodò enim Deum tuum quem non vides diliges, si fratrem tuum quem vides, non diligis?

O fili! hoc est eminenter præceptum meum. Et si solum fiat, sufficit.

Tu scis quoties Patrem meum rogaverim, ut mei essent unum, sicut ego et Pater unum sumus.

Tu scis quot repetitis vicibus è mundo migraturus hoc postulaverim.

Tu scis quot iteratis jussionibus eis commendaverim, ut essent consummati in unum.

Quomodò coarctor, fili, usquedùm hoc perficiatur!

2. O sacerdotes! vos amici mei eritis, si feceritis quod præcipio vobis.

O duces gregis mei! diligite invicem, ut oves meæ se mutuâ dilectione prosequantur; sicut ego me sanctificavi, ut essent oves meæ sanctificatæ.

Unum corpus multi estis, omnes qui de uno pane participatis. Unum estote cor, una anima.

In hoc cognoscent omnes, quia veri ministri mei estis, si dilectionem hanc habueritis ad invicem.

3. Diligite invicem; et clarificabor in vobis: et credet mundus quia Pater me misit, et ego misi vos.

Diligite invicem; et manebo vobiscum, et ero semper in medio vestri: quia per amorem hunc manebitis semper in nomine meo congregati et adunati.

Diligite invicem; et mirabitur vos mundus, et audiet, et obediet, et venerabitur, et imitabitur.

Diligite invicem; et per vos fulgebit Ecclesia, et dilatabitur à mari usque ad mare, usque ad terminos orbis terrarum.

Diligite invicem; et ad conspectum vestrum, vel ipse infernus pavebit: sciens quoniam

contra filios meos per charitatem junctos prævalere non potest.

Quoniam per hanc dilectionem manent in corde meo muniti, sub alis meis absconditi, in corpore meo vivi, ab aliis membris protecti, et ferè quasi ipsum corpus meum inexpugnabiles.

4. Diligite invicem, filioli, sicut membra in unum corpus consummata se diligunt.

Si quis ex vobis patiatur, compatimini. Si quis exaltetur, congaudete.

Honore invicem prævenite: inferioribus non arroganter, sed paternè imperantes: superioribus humillimè et ex corde obedientes.

Opere invicem juvate: oratione invicem auxiliamini: exemplo invicem excitate: monitis invicem dirigite.

Diligite, non verbo, neque linguâ; sed opere, et veritate.

Diligite invicem; et ne per detractionem quemquam fratrum mordeatis: et ne per contemptum quemquam confundatis: et ne per superbiam quemquam offendatis.

Diligite invicem; et ne in secreto quidem corde aliquid contra quemquam fratrum teneatis: ne invidiam, ne aversionem, ne suspicionem ullam.

5. O Domine! quàm bonum et quàm jucundum esset videre sacerdotes, sic per dilectionem junctos in unum!

O mirabile sancti amoris præceptum! O quàm bonum semen seminasti in agro tuo, Domine, cùm illud mandatum nobis dedisti!

Verùm, Domine, undè zizania in agro tuo Undè tot lites, tot schismata, tot odia, tot inimicitiæ inter sacerdotes tuos, sæpiùs, eheu! ad mortem usque perseverantes?

6. Undè, fili, undè? hinc: ex concupiscentiis eorum.

Hinc: quia multi diligunt naturaliter, carnaliter; pauci sanctè et spiritualiter.

Hinc: quia in multis vivit vetus homo, homo superbus, cupidus, invidus, impatiens. Narrabo tibi abscondita hæc, fili; et videbis.

Ille odit istum, quia obtinuit munus aut dignitatem, quæ ipse ambiebat: quia ille ad sublimia provectus est, dùm ipse fuit ad obscura et humilia deputatus:

Quasi omnes deberent esse Apostoli aut Prophetæ; quasi non possem facere aliud vas in honorem, et aliud in contumeliam.

Hic in altiori gradu constitutus, de præeminentiâ suâ tumidus, inferiores despicit, et quasi conculcat:

Quasi non essent fratres, quasi non esset ille, sicut isti, pulvis et cinis; quasi dedecus ipsi esset cum eis conversari.

Ille istum aversatur, quia doctrinæ famâ præeminet:

Quasi omnes deberent esse doctores, et non liceret mihi scientiæ decus et famam cui voluero donare.

Iste huic invidet, quia efficaciùs animarum conversionem operatur:

Quasi omnes deberent gratiam habere curationum, et ego non possem incrementum dare per quem voluero.

Ille istum malè æmulatur, quia est eloquio potentior:

Quasi omnes deberent linguis loqui, et ego non possem pro libitu meo dare huic vel isti sapientiam.

Ille istum odio habet, quia per piam ejus vitam mores sui liberiores condemnantur.

Ille de suâ scientiâ vel pietate superbus, eos quos minùs pios credit aut doctos, ut contemptibiles habet.

Ille, quia avarus est, nulli amicus est; sed omnes à se repellit: ne societas expensis ansam præbeat.

Iste, quia impatiens est, odientes se, male-

dicentes, calumniantes, lædentes, fraudantes, quin et jocosè deridentes sustinere nequit; imò detestatur, in eos irascitur, nec veniam quidem petentibus dimittit.

7. Ecce, fili, quomodò pessima natura, amor proprius ipsos sacerdotes à sanctâ charitate retrahit. Sic faciet etiam tecum, nisi vigilaveris.

Si illum audieris, non alios, sed te solùm amabis. Voles alios omnes sub te esse, tibi adulari, tibi servire. Sanctiorem te, doctiorem, digniorem, ditiorem, noles pati.

Quinimò callidus ille amor, ut te in aversionem quasi legitimè trahat, multos tibi in aliis finget defectus, ampliabit, dilatabit, aperiet, probabit.

Festucas mutabit in trabes: te multa de eis malè credere, aut saltem suspicari faciet.

Et si jam in aversionem te traxerit, conabitur illam in odium convertere: te ad susurrationes, despectus, detractiones movebit.

Hinc lites, hinc contentiones, hinc inimicitiæ, quæ sæpè cum moriente sacerdote in pulverem sepulchri descendunt.

Vide, fili, vide quomodò zizania ab inimico homine in agro meo seminentur.

Vide quomodò nulla sint inter sacerdotes odia,

odia, quæ non ab aliquâ concupiscentiâ aut passione originem ducant.

8. O fili! si vis necessariam charitatem cum fratribus servare, sub disciplinâ cohibe omnes passiones tuas: abstine te ab omni inordinato tui amore.

Quandiù enim tibi eris singularis, non poteris esse fratribus communis.

9. O Domine! diligam fratres meos: in hoc impendam me, et superimpendar, sciens quia, si charitatem hanc non habuero, nihil mihi proderit, quidquid aliundè possedero.

Diligam fratres, et ero erga omnes patiens et benignus: non æmulabor, non agam perperàm, non inflabor.

Non ero ambitiosus, non quæram quæ mea sunt: non irritabor, non cogitabo malum.

Non gaudebo super iniquitate, congaudebo autem veritati: omnia sufferam, omnia credam, omnia sustinebo.

Diligam, et diligam semper: charitas mea nunquàm excidet.

Iniquos quidem odio habebo, quoniam odio tibi sunt, Domine: verùm in odio meo, ipsorum amanter miserebor, cupiens vehementer, ut ad cor redeant.

Quæram, Domine, te juvante, miseros illos

fratres, loquar ad eos, alliciam, obsecrabo, mansuetè reprehendam: et tunc tantùm habebo eos ut ethnicos et publicanos, quandò Ecclesiam tuam non audierint.

Cæterùm per meipsum non judicabo, ne judicer; non condemnabo, ne condemner.

Nec satis adhuc, Domine. Scio enim quòd si eos tantùm dilexero, qui me diligunt, nulla mihi erit gratia: nam et peccatores diligentes se diligunt.

Sed diligam ipsos inimicos meos; benefaciam his qui me oderint; benedicam maledicentibus mihi, orabo pro calumniantibus me.

Percutienti maxillam præbebo: vim mihi facienti cedam: offendenti dimittam; ut sim misericors, sicut tu misericors es, bone Domine, qui solem tuum oriri facis super bonos et malos.

CAPUT LXXIX.

De prudentiâ erga feminas servandâ.

1. DIXI tibi, fili, et rogo te, ne unquàm obliviscaris: propter speciem mulieris multi perierunt.

Propter Evam primus homo, propter Dalilam fortissimus, propter uxorem Uriæ religiosissimus, propter mulieres alienigenas sapientissimus miserrimè cecidit.

Tu quis es igitur, ut audeas, sine prudentissimâ cautelâ, cum ipsis agere?

2. O fili! ô discipule! numquid eris super Magistrum tuum? Et si ego, sanctitas immutabilis, erga feminas fui cautissimus, numquid tibi, arundini vento agitatæ, licebit esse incautum?

Nullum sanè mihi potuit esse in earum conversatione periculum: verùm exemplum tibi dare volui, ut ita et tu faceres.

Disce ergo à me rarum, brevem et austerum ad illas habere sermonem.

Disce vanas Samaritanas non alloqui, nisi ad conversionem, pœnitentiamque suggerendam.

Disce ad peccatrices confusas et humiliatas verba non habere, nisi ad pacem dandam, et viam novam edocendam.

Disce cum piis Chananæis non conversari, nisi cum gravi et austerâ bonitate.

Disce illas, præ sanctitatis tuæ odore, ad te venientes, à te etiam cum imperio repellere, si humanam nimis dilectionem demonstrent.

Disce sanctas mulieres Marthas et Marias non invisere, nisi propter amicum fratrem Lazarum, aut aliam religionis, necessitatis, charitatisve causam.

Disce cum illis, non de temporalibus nugis confabulari, sed de uno necessario, de optimâ eorum quæ sursùm sunt parte tractare.

Disce, non superbas, non otiosas, non garrulas, non ornatas, non vanitatibus sæculi deditas feminas visitare; sed ægrotantes, sed de morte Lazari tristes, sed de morte unigeniti flentes adire et consolari.

Disce ita rarus esse cum illis, ut mirentur etiam fideles, te in necessitate vel utilitate cum illis loqui.

Disce vel nimium erga cognatas affectum deponere, et per sanctitatis severitatem vel ipsam mansuetudinem tuam temperare.

Si frequentiores apud te sint, et alias secum liberiùs ducant; sicque te ab oratione vel studio distrahant; segrega te, et dic: quid est quòd me quæritis? quid est quòd me turbatis? Nescitis quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse?

Disce proximarum, vel tibi ministrantium affectum, si nimius sit, coercere; sicut ego

filiabus Jerusalem dixi, ut non super me, sed super seipsas flerent.

Disce non esse familiaris alicui mulieri, sed in communi omnes bonas mulieres Patri meo commendare.

Disce domos viduarum vel virginum non introire solus.

Disce solus cum solâ, absque arbitro vel teste, non sedere.

Disce cavere omnes suspiciones; et quidquid probabiliter fingi potest, ne fingatur, antè devitare.

Disce virginum munuscula, delicias, lepores, nimias urbanitates contemnere, quin et erubescere.

3. Vide, fili, clericos, quorum olìm sanctitatem mirabaris, exemplum imitabaris, odorem sequebaris, et quos nunc hodiè cernis, viles, despectos et abominabiles esse factos.

Quandonam, fili, aurum eorum obscurari cœpit? Quandò mutatus est color eorum optimus? Nonnè, ubi cœperunt esse erga feminas minùs cauti?

Periculum consortii illarum non reformidarunt: modò amarunt, modò flamma immunda in eis exarsit, modò cessavi tenere

manum dexteram eorum; modò ceciderunt, et collisi sunt.

Modò lapis de pariete clamavit; modò lignum, quod intra juncturas est, dedit vocem suam; modò, quod fecerunt absconditè, in conspectu solis manifestatum fuit; modò toti plebi meæ scandalum factum est.

Væ illis! expedivisset utiquè magis, ut mola asinaria in collo eorum suspensa fuisset, et in profundum maris fuissent demersi.

O fili! sit tibi in cautelam ruina hæc temerariorum de se stultè præsumentium.

4. Verùm respice etiam illos sacerdotes, qui primam charitatem non reliquerunt: sed in sanctitate et justitiâ mihi servierunt, omnibus diebus suis.

Isti utiquè, fili, surripuerunt se feminarum consortiis; ne malitia intellectum mutaret, ne fictio animam decipiret.

Isti pactum fecerunt cum oculis suis, ut ne cogitarent quidem de virgine.

Isti quidem anus venerantur, sed ut matres; juvenculas honorant, sed ut sorores in omni castitate.

Viduas consolantur, sed quæ verè viduæ sunt; viduas verò quæ in deliciis sunt ut jam mortuas habent.

Adolescentiores quoque viduas, otiosas, circuire amantes, verbosas, curiosas, loquentes quæ non oportet, accuratè devitant.

Imitare, fili, sanctos illos; et cum eis castitatem et charitatem servabis.

CAPUT LXXX.

Quòd consueta aliorum norma non debeat esse sacerdotis regula.

1. Fili, noli conformari huic sæculo: sed proba quæ sit voluntas mea bona, et beneplacens, et perfecta; ut ipsam in omnibus faciens, reportes promissionem.

Potens est ut torrens, flumen usuum, morisque humani: et nisi diligenter attenderis, et fortiter obstiteris, trahet te, fili, per viam latam in perditionem.

Adeò naturale est omnibus multitudinem sequi, adeò durum est à multitudine segregari, ut vix fieri id possit, nisi per victoriam quæ vincit mundum, quæ est fides nostra.

O! si sanctitatis, si justitiæ praxis esset mos et usus humanus, quot, fili, salvarentur!

Vix esset unus qui non declinaret à malo, et non faceret bonum.

Sed cùm omnis ferè caro corruperit viam suam, idcircò sequitur diluvium magnum perversi moris, pravorumque usuum, quod omnes ferè submergit.

2. O fili! memento. Non dixi tibi: Vide quid faciant alii, et fac similiter: sed præcepi tibi: serva mandata. Sequere me: ego sum via, veritas et vita.

Observa itaque omnes tuæ regionis et temporis usus et mores; confer illos cum lege meâ: et si contrarios eos esse videris, ab illis cautissimè abstine, tibique specialem regulam juxta præcepta mea præscribe.

Scito quòd mores et usus, à quocumque aliàs teneantur, vel ab ipsis præpositis tuis, te non poterunt in judicio meo justificare.

Prædixi enim tibi: fac quodcumque dixerint tibi; sed secundùm opera eorum, si mala essent, noli facere.

Noli transgredi mandata mea propter traditionem vitæ eorum, si perversa esset.

3. Si ergo in sacerdotali apice positus, vis secundùm vocationem tuam ambulare, ne dixeris: quid fit ab aliis? quid faciunt cæteri? Sed

Sed dic : quid jussit mihi Dominus? quid requirit à me? quid præscribit mihi Ecclesia?

Ne dixeris : quomodò celebrant cæteri? quomodò psallunt? quomodò ministrant?

Sed dic : quomodò sacerdotem decet sanctissima tractare Mysteria, laudes Omnipotentis canere, Ministerium adeò tremendum implere?

Ne dixeris : quomodò communiter pœnitentes in sacro tribunali tractantur? quomodò de more verbum Dei prædicatur?

Sed dic : quomodò tractari debent pœnitentes, ut sanentur et solvantur? quomodò prædicandum, ut indè fructus prodeat?

Ne dixeris : quos abusus tolerant cæteri? Sed dic : qui abusus tolerari possunt ad tempus? qui abusus debent sine morâ resecari?

Ne dixeris : quomodò se gerunt alii? quomodò tempus impendunt? quomodò reditus ecclesiasticos expendunt?

Quomodò vestiuntur? qualem mensam habent? qualem societatem frequentant? quales lusus, quales recreationes sectantur?

Sed dic : quomodò me gerere debeo, ut sanctificer, aliosque sanctificem? quomodò debeo laborare? quomodò licet mihi vestiri, cibari, recreari?

Quomodò bona Ecclesiæ debeo impendere,

ut possim securus esse, quandò rationem reddam in novissimo die?

4. Reverà, fili, multi sunt, quorum exempla cautè et attentè observare debes, et æmulanter sequi.

Facti sunt in oculis tuis imitatores mei: ut tu per ipsorum virtutes allectus, mei quoque cultor et imitator fias.

O fili! respice illos: adjuvabunt multùm infirmitatem tuam.

Verùm illorum exempla non sunt mos et usus communis: etenim pauci sunt illi electi relativè ad magnum perversorum numerum.

Morem autem et usum à quo cavere debes, non efficit nisi stultorum infinitus numerus.

5. Jèsu amantissime, qui me ad cœlum tuum per arctam viam et angustam portam vocare dignatus es: dirige, quæso, gressus meos in semitis tuis.

Da, bone Domine, ut non moveantur vestigia mea: ne aliquandò declinem in viam spatiosam quam dixisti ducere in perditionem.

CAPUT LXXXI.

De secessu sacro.

1. NONNÈ dormis in terræ pulvere, fili? Evigila, surge; et illuminabo te. Veni in solitudinem, et loquar ad cor tuum.

Ignem misi in te: at si ligna certo tempore non subjeceris, extinguetur.

In viâ quæ ad vitam ducit, te constitui: at nisi passim confortatus fueris et stimulatus, non curres, sed lassus gradum sistes: non proficies, sed deficies.

O fili! quàm facilè obliviscitur animalis homo eorum quæ Dei sunt! Quàm facilè infirma caro à primo fervore recedit!

Quàm facilè emoritur et frigescit spiritus! Quàm facilè corruptæ naturæ cedit!

Quære igitur aptum tempus vacandi tibi: ut gratiam quam per manuum impositionem recepisti, resuscites.

Certè sanctiores te, fortiores te fuerunt maximi sanctorum: ipsi tamen sine periodicæ recollectionis adminiculo se in primâ suâ charitate perseverare posse non crediderunt.

In sacro secessu sanctus jam, sanctificabatur adhuc Borrhomæus: justus jam, justificabatur adhuc Salesius: purus jam, purificabatur adhuc Ignatius.

Quinimò, fili, ego ipse, ego Jesus Deus tuus in deserto per dies quadraginta solitarius volui manere: ut et tu pari modo disceres te sanctificare.

2. Fili, fili, redde tibi rationem tuæ villicationis.

Recogita, non annos pristinos quos in peccatis consumpsisti, et in amaritudine animæ tuæ jam luxisti: verùm annos novos quos in statu angelico, in sacerdotio et apostolatu percurristi.

Numquid omnia benè fecisti? Nonnè sæpiùs habuisti, nonnè adhuc habes cœlestium rerum nauseam?

Nonnè inveteratum orationis teporem? Nonnè dissipatæ mentis effusionem? Nonnè tibi inest vitiosus consueta opera obeundi modus?

Quæ tibi tentationum cura et pugna? Quis peccati timor?

O fili! forsan in te vetus homo integer adhuc vivit, et non attendis: forsan multa bona omisisti, et non vides.

Forsan multa mala fecisti, et non observas: forsan in statu gratiæ non es, et non formidas.

Forsan graves regulas neglexisti, et parùm curas: securus manes et confidis; quia nomen habes quòd vivas.

Verùm, fili, sæpè meliores in æstimatione hominum graviùs periclitati sunt propter nimiam suam confidentiam.

Redi ad cor, veni in solitudinem, scope spiritum: ut si odio dignus fueris, amore dignus efficiaris.

3. Dixi tibi, fili: esto perfectus sicut Pater tuus cœlestis perfectus est. Numquid anhelas, fili? Numquid conaris?

Quid de officio? Quid de ministerio? Quid de humilitate? Quid de patientiâ?..

Quid de obedientiâ? Quid de carnis mortificatione? Quid præsertìm de Dei amore?

Num Deo et proximo vixisti? Num Dei honori promovendo, saluti proximi procurandæ debito modo fuisti intentus?

Num peccata impedivisti? Animas sanctificasti? Et si jam moriendum tibi esset, et coram justo judice apparendum, num posses dicere: quæ debui facere, feci?

O fili! veni in solitudinem, ut videas quæ defuerunt, et quæ videris defuisse suppleas.

Veni, et intelligere te faciam cur post tot Missarum celebrationes, quarum unica potuisset te sanctum efficere, adhuc sis adeò tepidus:

Cur post tot confessiones sis tam parùm emendatus:

Cur post tot gratiarum receptionem sis adhuc adeò pauper.

Videbis, erubesces, confundêris, lugebis, revivisces, sanctiorisque vitæ fundamenta statues.

4. Veni in solitudinem, fili: et ibi non tantùm aquam mundam, ut ab omnibus iniquitatibus tuis emunderis, effundam super te; verùm etiam gratiarum pretiosissimarum flumen, cujus impetus animam tuam lætificabit.

Ibi sublimem æternarum veritatum cognitionem tibi dabo: ibi meam voluntatem notam tibi faciam: ibi manu victrici tardam tuam naturam ad bonum movebo.

Utiquè, fili, hæc et alia dona in exercitiis spiritualibus invenies.

His verò defraudaberis, si sacrum secessum aut neglexeris, aut tepidè colueris.

Sicque ingentium meritorum in hâc vitâ, in alterâ autem graduum gloriæ jacturam irreparabilem facies.

5. Verum quidem est, fili: tibi non imposui

periodicæ hujus recollectionis præceptum: et idcircò si eam omiseris, non prævaricatus es, non peccasti.

Sed nec peccasse videtur Joas Rex Israël, tribus tantùm vicibus jaculo terram percutiendo.

Iratus est tamen contra eum Eliseus vir Dei, dicens: si percussisses quinquies, aut sexies, aut septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem.

Sic et ego tibi dico, fili: tu quidem per consuetas orationes, per sacras lectiones et alia devota exercitia, vitia tua percutis:

Attamen nisi in solitudine recollectus, illa per speciale certamen percusseris, forsan usque ad consumptionem illa non percuties.

Quis cognovit sensum meum, fili? Quis mei consiliarius fuit? Dona mea gratis confero.

Et si ego statuerim auxilia specialia, quibus ad tuam sanctificationem indiges, tibi non dare, nisi tu juxta consilium meum te in solitudine per dies recollexeris; certè omissâ recollectione hâc, donis istis privaberis.

Sicque omissio hæc, etsi sine culpâ, tuæ tamen erit perditionis principium.

Cautus igitur esto. Veni in solitudinem, ne ulla boni doni particula te prætereat.

6. Fili, si tibi dicerem: veni in solitudinem, et ego terrenas divitias, mundanos honores super te cumulabo: venires utiquè, et festinanter venires.

Si tu cæcus, vel surdus, vel mutus, vel claudus, vel aliàs infirmus esses, diceremque: veni in solitudinem, et tibi sensuum ac membrorum usum restituam; mundaberis à leprâ; sanaberis ab omni infirmitate:

Certè venires, et festinanter venires: nec per paucos, sed et per multos dies piissimè recollectus libenter maneres.

Tardus corde ad credendum! nonnè dixi tibi, quia in recollectione anima tua infirma sanabitur, immunda mundabitur, cæca illuminabitur, surda auditum, muta loquelam, clauda gressum accipiet?

Nonnè dixi tibi, quia non tantùm sanaberis, sed et sanctificaberis?

Et quid est sanitas, corporis quid omnis mundanus honor, quid omnes orbis divitiæ in conspectu sanctitatis quæ æternam beatitudinem lucratur? Certè arena exigua. Veni ergo, et sequere me in desertum.

7. O fili! si multis fratribus tuis sacerdotibus nunc in purgantibus flammis cruciatis concederetur quod tibi propono:

Quantâ

Quantâ putas cùm alacritate currerent in solitudinem, ut se à delictorum suorum reliquiis in eâ mundarent, suamque sanctitatem perficerent!

Quantùm gauderent, quòd modo adeò facili à purgantibus flammis possent liberari!

Eheu! illi ideò forsan ibi sunt, quia olìm in solitudine recolligi noluerunt.

Et tu, fili, forsan aliquandò ibi eris, quia exercitiis spiritualibus vacare omiseris.

Lugent, dolent quòd ea neglexerint: at in vanum. Solvent, solvent usque ad novissimum quadrantem.

Fac igitur nunc quod penes te est: ne sicut isti, et tu aliquandò in vanum lugeas et doleas, quòd exercitia spiritualia omiseris.

CAPUT LXXXII.

De tempore adeundi sacrum secessum, et modo se in eo gerendi.

1. Utiquè, Domine, ego cognovi quoniam bonum est mihi ut elongem fugiens in solitudinem, et requiescam ibi pusillùm.

Verùm, ô! Deus meus, qui omnia tàm suaviter disponis et ordinas; indica mihi tempus opportunum.

Quandò, Domine, quandonam debeo venire et apparere in deserto antè faciem tuam, ut induar virtute ex alto?

2. Tunc, fili, tunc, quandò te senties interiùs à me ad id vocatum. Observa itaque, et audi vocem meam.

Ego enim omnibus loquor, et omnes ad ea quæ mihi placent divinitùs instigo; modò speciales conscientiæ angores immittendo; modò majoris perfectionis desiderium infundendo:

Modò acriori mortis metu terrendo; modò Sanctorum quorumdam sociorum exemplum proponendo; modò ad me potentiùs et dulciùs trahendo:

Nunc recollectionis occasionem suppeditando; nunc ad secessum per superioris vocem invitando.

Si ergo me sic in te clamantem audieris; surge, fili, veni seorsùm ad desertum locum.

Noli negligere gratiam: sed obedi, et sequere me.

3. Tunc etiam aptissimè in desertum secedes, fili, quandò novum vitæ genus auspicaberis, aut de statu eligendo deliberare debebis.

Quandò graviori muneri te accinges, aut anxius hærebis quid in certis altioris momenti negotiis concludere expediat.

Non enim tunc consilium, æquitatem, prudentiam et fortitudinem necessariam certiùs invenies, quàm apud me.

Meum est enim consilium et æquitas: mea est prudentia et fortitudo: et ego loquor ad cor ejus qui me in solitudine interrogat.

4. Tunc quoquè, fili, te utiliter in deserto recolliges, quandò te specialis adversitas premet, vexatio urgebit, calamitas cruciabit, necessitas anget.

Apud me enim solitarius invenies consolationes, quæ secundùm multitudinem dolorum tuorum lætificabunt animam tuam.

Apud me invenies pacem quam mundus tibi dare nequit, quam inter amicos tuos non reperies.

Sic contristatus, conturbatus, tribulatus secedebat olìm David, clamans : ecce elongavi fugiens, et mansi in solitudine.

5. Tunc tandem præsertìm in desertum secedere debes, fili, quandò te tepore sopitum sentis :

Quandò te per temporalia et terrena dissipatum, et extra te effusum experiris :

Quandò te in confessione languentem, in communione tepescentem, in oratione frigescentem, super spiritualia nauseantem esse observas :

Quandò te periculosioribus tentationibus infestatum vides.

Tunc, fili, tunc urget secessûs necessitas : tunc in morâ et dilatione periculum.

Tunc certissimè crede me ad cordis tui aurem clamare : veni in solitudinem, fili.

Et tu audiens, ne obdures cor tuum, ne differas : sed continuò surgens, responde fideliter : ecce ego, Domine.

Vocasti me, respondebo tibi : operi manuum tuarum porrigis dexteram. Ecce ego : surgo et pergo.

6. Quid mihi est in cælo, Deus meus? Et à te quid volui super terram? Absit, absit à me, bone Domine, ut, cùm vocaveris me, renuam.

Utiquè statìm ad vocem clamoris tui surgam festinanter: sumam pennas sicut columbæ, et volabo in desertum, et requiescam propè te.

Verùm dirige me in veritate tuâ, et doce me, Deus meus.

Indica mihi quid in solitudine me oporteat facere. Ego enim sum cæcus et sine intellectu.

7. Inclina, fili, aurem tuam et audi. Antè omnia ex corde crede te exercitiis spiritualibus summòperè indigere.

Accede ad ea cum animo liberali et omnimodè parato ad illa quæ me de te velle intellexeris: nihil negando, nihil excipiendo; sed totum te offerendo.

Cùm autem ingressus fueris recollectionis secessum, memorare primùm quòd locus in quo stas, terra sancta sit.

In eo igitur cum majori mentis fervore et sanctitate opera tua quotidiana perfice.

Cautè solitudinem externam per silentium et sensuum custodiam retine: internam verò per attentiorem animi collectionem, per ardentiores ad Deum tuum recursus serva.

Auge corporis tui afflictationes: conscientiam tuam accuratissimè discute.

Confessionem vel generalem, vel ab ultimâ recollectione desumptam perage; non ex consuetudine, sed in spiritu verè contrito et humiliato.

Sic, fili, sic faciliùs te despicies, quandò delicta tua coacervatìm respicies.

Sic meliùs videbis quantùm defeceris, quàm parùm profeceris.

Sic profundiorem cordis dolorem, sic vehementiorem peccati horrorem concipies.

Sic affectum animo dominantem annotabis; et vitium quod in te cæterorum defectuum fons est, observabis.

8. Post hæc statue firmiter ea facere in posterum quæ facienda, vitare quæ vitanda tibi per frequentiores instinctus indicavero; ab illis declinare, quæ profectui tuo spirituali obstare cognoveris.

Verùm attende ut proposita hæc vaga non sint; sed singularia, sed determinata pro loco, tempore, circumstantiis. Ea deindè scribe.

Et si observaveris te talia jam elicuisse proposita, nec illa executioni demandasse: Vide quid te impediverit, et provide tibi ut obsta-

cula vincas, et juxta proposita tua benè currere ultra non impediaris.

Sic, fili, sic secessus mentem tuam purificabit, reget affectus, diriget actus, corriget excessus, componet mores, vitam honestabit et ordinabit : itaut nihil in mente tuâ resideat aut incorrectum, aut correctione egens.

CAPUT LXXXIII.

De rectè sanctèque vivendi regulâ.

1. Vis, fili, aliquid proficere? Noli esse nimis liber : sed sub disciplinâ cohibe omnes sensus tuos.

Si regulam tibi coram me præfigas, et secundùm eam vivas, mihi vives.

Si verò sine regulâ maneas, hodiè asperam duces vitam, et cràs mollem ac delicatam.

Ergo ordinem tibi præscribe; et omnia opera tua secundùm ordinem illum fac. Sic tota vita tua faciliùs sanctificabitur.

2. Determinata tibi sit hora recumbendi et surgendi.

Naturæ necessariam annue quietem; sed sensualitati excessum denega.

Septem, aut ad summum octo horæ tibi sufficiant: quod ampliùs est, plus officit sanitati quàm proficit; animum reddit enervem, diurnis officiis non parùm inhabilem.

Memento, fili, verbi hujus: usquequò piger dormies? Paululùm dormitabis, et veniet tibi quasi fur egestas; et qualis egestas? time, fili: non fortè panis indigentia, sed certè pietatis egestas, multò plus formidanda.

3. Exurgens à somno, mentis tuæ oculos ad me continuò leva: præbe cor tuum mihi, crucis signo te muni: sedulus surge sicut fidelis servus ad vocem domini sui.

Beatus ille servus, qui sic sine morâ præstò est, dicens: Ecce ego, Domine, quia vocasti me.

Induens te, age conceptiones sanctas, me præsentem intuere; ad quid in hunc mundum veneris, recordare.

4. Decenter indutus, ora voce, ora et spiritu: ad minùs semihoram huic sancto exercitio impende.

Tibi enim impossibile est, sine orationis præsidio, cum virtute degere; et vitæ mortalis cursum sanctè peragere.

Brevi

Brevi certè arescet cor tuum, si neglexeris comedere panem istum.

5. Oratione peractâ, ad Missam, si jam celebranda sit, te dispone : sin verò, studio et lectioni incumbe.

Memento enim, quia perditum non redit tempus; memento, quia rationem reddes in novissimo die.

Stude, fili, quotidiè stude : si tu scientiam repuleris, repellam te.

Cùm autem hora celebrandi institerit, ad sacrificium faciendum te cum omni pietate para : conscientiam diligenter discute : ad minùs, per quadrantis horæ spatium, te devotissimè recollige.

In ipsâ sacrificii actione, omnes ritus accuratè serva, omnes errores cave, omnem fervorem impende.

Et post oblationem sanctam, moram decentem, sicut antè, in gratiarum actione transige.

6. Horas suo tempore, antè prandium religiosè persolve.

Si diligis me, fili, gaudebis sanè, quotiescunque tibi nova aderit mecum conversandi occasio.

Nonnihil etiam temporis examini particulari concede, ut videas quantùm profeceris in hâc virtute comparandâ, in hocve vitio resecando.

Huic adeò utili exercitio, lectionem unius novi Testamenti capitis præmitte.

'O fili! sit tibi indivisus comes, illud cœleste verborum meorum compendium; et Diabolus ad te ingredi non audebit.

7. Ad mensam frugalem, præmissâ benedictione, accede.

Inter bibendum et edendum, memineris te esse Dei servum ; et, ut servos ejus decet, comede et bibe.

Honora me interdùm de tuâ substantiâ ; mihi aliquam mortificationis hostiam immolando : amen dico tibi, non perdes mercedem tuam.'

Sumptâ cum sobrietate refectione, nonnisi gratiis actis recede.

Mentem, animumque tuum postmodùm honestis colloquiis, licitisque et decentibus oblectamentis relaxa.

Cave à nimiâ dissolutione, cave à lusibus vetitis, cave à scurrilibus nugis.

Horâ statutâ, ad cor paulisper redi, et

sacras recita vesperas: tum studio, operibusque status tui vaca.

Aliquid quotidiè ex sacris Bibliis studiosè legere ne omittas.

8. Visitationes quas à te, vel decentia, vel honestas, vel ægrotorum, afflictorum, pauperumque necessitas requirit, horis etiam pomeridianis opportuniùs ages.

Sanctissimam Virginem Mariam, quam præcipuo cordis affectu prosequi debes, coronæ recitatione quotidiè cole.

Sub vesperam, me sanctificationem et redemptionem tuam, viatorum consolationem, et Sanctorum æternam fruitionem, in sanctissimo Sacramento visita.

O fili! ne laici in hoc pietatis genere te præveniant, te hominem meum, te amicum meum.

9. Antè cœnam, si fieri potest, matutinum et laudes pro crastinâ die recita; ne officium ad manè sequens dilatum, ab oratione mentali te retrahat, aut etiam, præ ministerio improviso, adhuc ulteriùs differri debeat.

Piam lectionem vesperè facere nunquàm negligas. Ad hanc verò selige libros (*), quos

---

(*) Eminent inter illos Imitatio Christi, Lucta spiri-

cognoveris magis spirituales, et animæ tuæ ad majorem perfectionem excitandæ magis idoneos.

Orationem serotinam, et quidem in communi, si penes te sit, cum examine generali, in intimâ animi recollectione persolve.

Ad lectum procedens, sanctas considerationes in animo versa; vel precatiunculas habe: te, cubileque tuum, aquâ benedictâ asperge: crucis signo te muni.

Beatæ Virgini et sanctis Angelis spiritum tuum commenda; et sic in piâ cogitatione, et in pace meâ requiesce.

Si per noctem tibi contigerit expergisci, memor esto mei; adora, et ora.

10. Quoniam, fili, necesse est, præ humanâ

---

tualis, Sanctus Franciscus Salesius, Rodriguez, Ludovicus Granatensis, vitæ Sanctorum, præsertim Pontificum et Sacerdotum; regula Cleri, officia Pastorum (gallicè scripta.)

Præclarè ad statûs clericalis informationem scripserunt, inter sanctos Patres, S. Chrisost. lib. de Sacerdotio; S. Hyeron. Epist. ad Nepotianum; S. Greg. mag. lib. curæ Pastoralis; et inter recentiores, D. D. Massillon, Tronson, Chevassut, Sevoy etc. etc.

infirmitate, de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere, et aliundè mundari debent, qui ferunt vasa Domini, multòque plus adhuc, qui sacrificium offerunt, sæpiùs ad confessionem accedas. O utinam singulis hebdomadis, seu saltem quindenis!

11. Dixi tibi, fili, semper esto paratus: quia quâ horâ non putas filius hominis veniet.

Igitur ne obdormias in morte, sed è contrà attentiùs vigiles, statue tibi in quolibet mense diem unum in quo, speciali modo, ad mortem te disponas.

Hâc verò die, in secreto cubiculi tui arctiùs compositus mane.

Meditare de morte; conscientiam diligentiùs discute; vide quid te angeret, si jam moriendum tibi esset.

Fac quod tunc facere velles: confitere accuratiùs; dole vehementiùs; propone firmiùs.

Corpore meo, quasi ultimo Viatico, refice te; et, tanquam modò moriturus, animam tuam, per preces consuetas, actusque præcipuarum virtutum, in manus Patris æterni commenda.

Sic erunt lumbi tui præcincti: sic feres lucernam ardentem in manu tuâ: sic eris

homo exspectans Dominum tuum, quandò revertatur à nuptiis, ut confestìm aperias ei.

12. O fili! disciplinæ istæ forsan tibi non videntur esse gaudii, sed mœroris: verùm posteà tibi per eas exercitato fructus justitiæ pacatissimos dabunt.

Stabilis igitur esto, et immobilis in regulâ et abundabis in opere meo semper.

Demùmque, cùm judicandus coram me steteris, videbis laborem tuum non fuisse inanem.

Tunc enim centuplum accipies, et Vitam æternam possidebis.

FINIS.

INDEX.

Cap.

FINIS INDICIS.

APPROBATIONES ROMANÆ, DATÆ ANNO 1797.

REIMPRIMATUR

Si videbitur Reverend. Patri Magist. Sacri Palatii Apostolici.

Fr. Xav. Passeri, *Archiep.* Lariss. vices-gerens.

Jussis obtemperans Rmi. Patris Mag. Sac. Pal. Apost. attentè ac perlibenter expendi opus cui titulus: *Memoriale vitæ Sacerdotalis etc.*, illudque nedum catholicæ fidei veritatibus prorsùs conforme; sed et ad Ecclesiastici Hominis vitam rectè, sanctèque instituendam apprimè utile prudens sciens affirmo: maximè cùm doctus æquè ac religiosissimus ejusdem operis Auctor stylo ac verbis ex sacris libris ferè ubiquè depromptis, nec non clarâ ordinatâque methodo utatur. Quare dignissimum arbitror, quod typis mandetur.

Laurentius, *Canon.* Lauri *Revisor.*

Ex commissione Rmi. Patris Mag. Sac. Pal. Apost. Sedulâ attentione perlegi opusculum

inscriptum: *Memoriale vitæ Sacerdotalis etc.* et quantùm in eo Auctoris ingenium, Scripturæ Sacræ phrasi semper loquentem sum admiratus tantùm omnium Sacerdotum utilitati conferre plurimùm censeo si typis demandetur.

Fr. Thomas Augustinus P... *ord. Præd. lect. et Rector.*

REIMPRIMATUR.

Fr. Vincentius PANI, *ordin. Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.*

Nous imprimons actuellement *les maximes et devoirs des pères et mères*, petit ouvrage français fait par le même auteur.

Suivra, immédiatement après, le *sapientia christiana*, ouvrage latin en 88 chapitres sur les principales vérités de la religion, tant dogmatiques que morales qui sont le sujet ordinaire des prônes. Cet ouvrage, du même auteur, est absolument dans le même genre que le *memoriale vitæ sacerdotalis*; ainsi les pasteurs des ames y trouveront les principaux textes, motifs et raisons sur chacune des vérités importantes de la religion.